

Βρυξέλλες, 23 Ιουνίου 2026
(OR. en)

10746/26

Διοργανικός φάκελος:
2025/0399(COD)

ENER 413
TRANS 434
RELEX 861
ECOFIN 840
ENV 770
CODEC 1234
IA 172

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 10340/26

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 16772/25 + ADD 1

Θέμα: Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2019/942, (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2024/1789 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869
- Γενική προσέγγιση

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 10 Δεκεμβρίου 2025 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για την αναθεώρηση του κανονισμού σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές¹ (στο εξής: κανονισμός ΔΕΔ-Ε) και πρόταση τροποποιητικής οδηγίας όσον αφορά την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης² (στο εξής: οδηγία για την αδειοδότηση). Οι δύο προτάσεις αποτελούν μέρος της δέσμης μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα και συνοδεύονται από ανακοίνωση της Επιτροπής και δύο έγγραφα καθοδήγησης.

¹ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2019/942, (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2024/1789 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 (16772/25 + ADD1 + ADD2)

² Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των οδηγιών (ΕΕ) 2018/2001, (ΕΕ) 2019/944, (ΕΕ) 2024/1788 όσον αφορά την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης (16772/25 + ADD1 + ADD2)

2. Ο προτεινόμενος κανονισμός ΔΕΔ-Ε αποσκοπεί στη βελτίωση του σχεδιασμού διασυνοριακών ενεργειακών υποδομών, στην επιτάχυνση της αδειοδότησης, στη διασφάλιση αποτελεσματικότερων μηχανισμών για τον επιμερισμό του κόστους και των οφελών των διασυνοριακών έργων, καθώς και στη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της ασφάλειας των διασυνοριακών υποδομών.

II. ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

3. Στις 11 Δεκεμβρίου 2025 η Επιτροπή παρουσίασε τον προτεινόμενο κανονισμό ΔΕΔ-Ε και την οδηγία για την αδειοδότηση στην Ομάδα «Ενέργεια».
4. Στις 15 Δεκεμβρίου 2025 κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας (Ενέργεια), οι υπουργοί πραγματοποίησαν συζήτηση προσανατολισμού σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα βάσει ενημερωτικού εγγράφου (15896/25).
5. Στις 13 Ιανουαρίου 2026, στο πλαίσιο της Ομάδας «Ενέργεια», η Επιτροπή παρουσίασε τη συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα, και κατά την ίδια συνεδρίαση η Ομάδα άρχισε την κατ' άρθρο εξέταση των προτάσεων.
6. Στις 16 Μαρτίου 2026, κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας (Ενέργεια), οι υπουργοί πραγματοποίησαν δεύτερη συζήτηση προσανατολισμού σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα βάσει ενημερωτικού εγγράφου (6281/26).
7. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 19ης Μαρτίου 2026, κάλεσε «τους συννομοθέτες να συμφωνήσουν, εντός του 2026, μια φιλόδοξη δέσμη για τα δίκτυα με σκοπό την ταχεία κατασκευή των αναγκαίων υποδομών, τη διασφάλιση της προστασίας και της ανθεκτικότητάς τους και την ενίσχυση των διασυνδέσεων, σε εθνικό και διευρωπαϊκό επίπεδο, μεταξύ άλλων με τον εξορθολογισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης, συμβάλλοντας έτσι σε μια ολοκληρωμένη και πιο άρτια αγορά ενέργειας, και παράλληλα καθορίζοντας μια ευέλικτη προσέγγιση για τα εγχώρια έσοδα συμφόρησης που προκύπτουν από εσωτερικές ζώνες προσφοράς, η οποία να λαμβάνει υπόψη τις εθνικές περιστάσεις». Η δέσμη μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα περιλαμβάνεται επίσης μεταξύ των παραδοτέων προτεραιότητας στον χάρτη πορείας «Μία Ευρώπη, μία αγορά» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

8. Στις 20 Μαΐου 2026 η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων παρείχε καθοδήγηση για περαιτέρω εργασίες σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τα δίκτυα, βάσει εγγράφου προβληματισμού (8469/26), με κύρια έμφαση στο κεντρικό σενάριο, το εισόδημα συμφόρησης, την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα των διασυνοριακών ενεργειακών υποδομών, τη σιωπηρή έγκριση και τον χωροταξικό σχεδιασμό.
9. Στις 17 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων εξέτασε το κείμενο του σχεδίου γενικής προσέγγισης (10340/26).
10. Με βάση τις προαναφερθείσες συζητήσεις προσανατολισμού στο Συμβούλιο, τις παρατηρήσεις που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη κατά την εξέταση της νομοθετικής πρότασης στην Ομάδα «Ενέργεια», το αποτέλεσμα των συζητήσεων στην Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων και σύμφωνα με την καθοδήγηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 19ης Μαρτίου 2026, η Προεδρία έχει μέχρι στιγμής εκπονήσει επτά αναθεωρήσεις του κανονισμού ΔΕΔ-E.
11. Το πιο πρόσφατο συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας (REV 7) παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος. Το νέο κείμενο σε σύγκριση με την αρχική πρόταση της Επιτροπής επισημαίνεται με **έντονα στοιχεία** και οι διαγραφές με [...].

III. ΕΞΕΤΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

12. Στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, επικεφαλής για τον φάκελο είναι η Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE). Η εισηγήτρια που ορίστηκε για τον κανονισμό ΔΕΔ-E είναι η ευρωβουλευτής κ. Tsvetelina Penkova (S&D, ΒΛ). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναμένεται να εγκρίνει τη θέση του σχετικά με τον κανονισμό ΔΕΔ-E το αργότερο έως τον Οκτώβριο του 2026.
13. Η Επιτροπή των Περιφερειών εξέδωσε γνώμη σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα στις 5 Μαρτίου 2026³. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε επί της δέσμης μέτρων για τα ευρωπαϊκά δίκτυα στις 18 Μαρτίου 2026⁴.

³ 9866/26

⁴ 9868/26

IV. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

14. Οι πιο αξιοσημείωτες αλλαγές στον προτεινόμενο κανονισμό ΔΕΔ-Ε συνοψίζονται κατωτέρω. Η Προεδρία θεωρεί ότι η τελευταία αναθεώρηση αποτελεί λεπτό συμβιβασμό μεταξύ των διαφορετικών θέσεων των κρατών μελών και ανταποκρίνεται στις ανησυχίες και τα εκκρεμή ζητήματα που διατύπωσαν οι αντιπροσωπίες.

Όσον αφορά τις διατάξεις αδειοδότησης:

15. Οι διατάξεις σχετικά με την οργάνωση της διαδικασίας αδειοδότησης στο άρθρο 8 αναθεωρήθηκαν προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια του ορισμού μίας και μόνης αρμόδιας αρχής (που προβλέπεται ήδη στον ισχύοντα κανονισμό ΔΕΔ-Ε) και να αποφασημιστεί ο ρόλος της ως σημείου επαφής για τους φορείς υλοποίησης έργων του ενωσιακού καταλόγου. Η αντίστοιχη αιτιολογική σκέψη 39 τροποποιήθηκε επίσης με αναφορές στην εθνική συνταγματική τάξη και τα εθνικά νομικά συστήματα.
16. Όσον αφορά τη διάρκεια και την εφαρμογή της διαδικασίας αδειοδότησης, όπως και στην οδηγία για την αδειοδότηση, οι διατάξεις του άρθρου 10 παράγραφος 4 σχετικά με τη σιωπηρή έγκριση στη διαδικασία αδειοδότησης τόσο για την εμπεριστατωμένη απόφαση όσο και για τα ειδικά ενδιάμεσα διοικητικά στάδια κατέστησαν προαιρετικές. Η δημιουργία ψηφιακής πύλης για τη διαδικασία αδειοδότησης (άρθρο 10 παράγραφος 5) κατέστη επίσης προαιρετική. Ορισμένες προθεσμίες στη διαδικασία αδειοδότησης παρατάθηκαν.
17. Παρασχέθηκαν ορισμένες διευκρινίσεις, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 7 και στην αιτιολογική σκέψη 36, σχετικά με το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον, τις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τα μέτρα μετριασμού στις διαδικασίες αδειοδότησης.

Όσον αφορά το κεντρικό σενάριο:

18. Έγιναν ορισμένες προσαρμογές στο άρθρο 11 και στις αντίστοιχες αιτιολογικές σκέψεις προκειμένου να διασφαλιστεί ο κατάλληλος ρόλος των κρατών μελών στον σχεδιασμό της ανάπτυξης δικτύων και να προβλεφθούν οι αναγκαίες επικαιροποιήσεις. Ειδικότερα, διευκρινίστηκε ότι το κεντρικό σενάριο και οι αναλύσεις ευαισθησίας θα λαμβάνουν υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες, καθώς και τα πλέον πρόσφατα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα.

19. Το κείμενο πλέον προβλέπει επίσης ότι τα δεδομένα και οι παραδοχές θα επαληθεύονται από τα κράτη μέλη, ότι το κεντρικό σενάριο θα εγκρίνεται μέσω εκτελεστικής πράξης και ότι θα αναπτύσσονται επιπρόσθετες ευαισθησίες ή επικαιροποιήσεις του κεντρικού σεναρίου τουλάχιστον κάθε 24 μήνες. Προκειμένου να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις και να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος, προβλέπεται επίσης ότι η συλλογή δεδομένων για τον σκοπό αυτόν θα συντονίζεται με άλλες διαδικασίες συλλογής δεδομένων.
20. Το κείμενο προβλέπει πλέον επίσης ότι οι αναλύσεις ευαισθησίας θα πρέπει επίσης να εξετάζουν εναλλακτικά μείγματα προσφοράς και μοτίβα ζήτησης, καθώς και υπάρχουσες τάσεις και προβλέψεις.

Όσον αφορά το εισόδημα συμφόρησης:

21. Στο άρθρο 19 εισήχθησαν αρκετές τροποποιήσεις για την αντιμετώπιση των ανησυχιών των κρατών μελών σχετικά με τη συλλογή και την κατανομή του εισοδήματος συμφόρησης. Διευκρινίστηκε ότι το εισόδημα συμφόρησης θα κατανέμεται και δεν θα δεσμεύεται φυσικά από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς (ΔΣΜ). Η συμβιβαστική πρόταση εισάγει μηχανισμό σταδιακής εφαρμογής που αυξάνει το ποσοστό του κατανεμημένου ετήσιου εισοδήματος συμφόρησης από το αρχικό δέκα τοις εκατό κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες ετησίως έως ότου φτάσει το 25 τοις εκατό.
22. Διευκρινίστηκε ότι το εισόδημα συμφόρησης που προκύπτει από εσωτερικά σύνορα ζώνης προσφοράς εντός ενός κράτους μέλους ή το εισόδημα συμφόρησης που εισπράχθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού δεν καλύπτεται και ότι το ποσό θα υπολογίζεται σε ετήσια βάση σύμφωνα με τη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 4 του κανονισμού 2019/943. Η Προεδρία διευκρίνισε επίσης ότι τα διατιθέμενα κονδύλια αποδεσμεύονται από τη χωριστή γραμμή εσωτερικού λογαριασμού στο τέλος του όγδοου ημερολογιακού έτους από τη διάθεσή τους, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού 2019/943.
23. Η Προεδρία αποφάσισε επίσης τον ρόλο των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και διευκρίνισε περαιτέρω πού θα μπορούν να δαπανηθούν τα κονδύλια. Ειδικότερα, θα είναι πλέον επίσης δυνατόν να δαπανηθούν τα χρήματα για τη χρηματοδότηση εναλλακτικών έργων που επιδιώκουν τον ίδιο στόχο με τα έργα του ενωσιακού καταλόγου και περιλαμβάνονται στα δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων (ΔΠΑΔ), υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν επαρκώς ώριμα έργα στον ενωσιακό κατάλογο. Η συμβιβαστική πρόταση προβλέπει επίσης εκτελεστική πράξη αντί κατ' εξουσιοδότηση πράξης.

Όσον αφορά την ομαδοποίηση έργων:

24. Στο άρθρο 18 και στην αντίστοιχη αιτιολογική σκέψη 71α, οι νέες τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι τα κράτη μέλη που υλοποιούν ομάδες έργων μπορούν από κοινού να επιτρέπουν στους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου να εφαρμόζουν διαχρονικό επιμερισμό του κόστους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 του κανονισμού 2024/1789. Επιπλέον, η Επιτροπή καλείται να διενεργήσει αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων μέτρων για τη στήριξη της ενίσχυσης των διασυνοριακών έργων υποδομών υδρογόνου.

Όσον αφορά τη νέα κατηγορία ασφάλειας και ανθεκτικότητας:

25. Κατόπιν αιτήματος αρκετών κρατών μελών, στο παράρτημα II εισήχθη νέα χωριστή κατηγορία ασφάλειας, ανθεκτικότητας και επισκευών για τις υφιστάμενες υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας. Οι τροποποιήσεις καλύπτουν εξοπλισμό ή εγκαταστάσεις που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για την παροχή προστασίας και ανθεκτικότητας σε υφιστάμενα κρίσιμα στοιχεία δικτύου δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, καθώς και σε κρίσιμα κατασκευαστικά στοιχεία που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για επισκευές έκτακτης ανάγκης μετά από εκούσιο συμβάν που προκαλεί διαταραχές και επηρεάζει υφιστάμενα διασυνοριακά κρίσιμα στοιχεία δικτύου, τα οποία είχαν προηγουμένως χρηματοδοτηθεί από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» ή σε κρίσιμες υποθαλάσσιες υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας που αποτελούν μέρος του διασυνοριακού κρίσιμου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης.
26. Έχουν θεσπιστεί διάφορες διασφαλίσεις όσον αφορά τα κρίσιμα κατασκευαστικά στοιχεία: πρέπει να αποσκοπούν στη διασφάλιση της συνέχειας των εργασιών, να αποτελούν μέρος της επισκευασμένης υποδομής, να προορίζονται για επισκευές έκτακτης ανάγκης, να μην έχουν καθαρά οργανωτικό χαρακτήρα και να είναι απαραίτητα για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων. Διευκρινίστηκε επίσης στην αντίστοιχη αιτιολογική σκέψη 8δ ότι η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίσει την αναλογική χρήση αυτής της κατηγορίας, ώστε να παραμείνει διαθέσιμη επαρκής χρηματοδότηση για όλους τους στόχους πολιτικής του κανονισμού, και, όπως ορίζεται στο άρθρο 24, θα δημοσιεύσει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση των εν λόγω έργων.

Όσον αφορά άλλες αλλαγές στο κείμενο:

27. Όσον αφορά τις εκθέσεις προσδιορισμού των **αναγκών σε υποδομές** (άρθρο 12), έχει προβλεφθεί ότι οι εκθέσεις αυτές θα λαμβάνουν υπόψη τις τρέχουσες και μελλοντικές απαιτήσεις της ανάπτυξης του εθνικού δικτύου. Αναθεωρήθηκαν επίσης οι διατάξεις σχετικά με τον ρόλο και το χρονοδιάγραμμα της ομάδας ΔΕΔ-Ε σε σχέση τόσο με την έκθεση προσδιορισμού των αναγκών όσο και με τη διαδικασία αντιστοίχισης των αναγκών (άρθρο 13).
28. Όσον αφορά τις **επενδύσεις με διασυνοριακό αντίκτυπο** (άρθρο 17 και αντίστοιχη αιτιολογική σκέψη 25α), προστέθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με τον συμμετοχικό ρόλο των κρατών μελών στα οποία προκύπτει το 10 % των εκτιμώμενων οφελών του έργου, με την επιφύλαξη του κόστους που βαρύνει κάθε διαχειριστή συστήματος, και έχει προβλεφθεί η διαφάνεια της ανάλυσης διασταυρούμενων οφελών.
29. Προτείνεται να παραταθεί η παρέκκλιση για μία διασύνδεση για την Κύπρο και μία για τη Μάλτα, ώστε να διατηρηθεί το καθεστώς τους ως έργων κοινού ενδιαφέροντος δυνάμει του παρόντος κανονισμού έως τις 31 Δεκεμβρίου 2033 (άρθρο 27).
30. Όσον αφορά τους κανόνες και τους δείκτες σχετικά με τα κριτήρια για τα έργα που ορίζονται στο παράρτημα IV, η **δυναμικότητα μεταφοράς των έργων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας** αναθεωρήθηκε και η **δυναμικότητα των ηλεκτρολυτικών κυψελών** μειώθηκε σε 150 MW (όπως και στις κατηγορίες υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II). Προστέθηκε αναφορά στην ειδική κατάσταση που αντιμετωπίζουν τα περιφερειακά και νησιωτικά κράτη μέλη.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

31. Βάσει των ανωτέρω, καλείται το Συμβούλιο να καταλήξει σε γενική προσέγγιση επί του κειμένου του σχεδίου κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος, κατά τη σύνοδό του στις 26 Ιουνίου 2026.

2025/0399 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2019/942, (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2024/1789 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 172,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

¹ ΕΕ C [...], [...], σ. [...].

² ΕΕ C [...], [...], σ. [...].

- (1) Στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 2025 με τίτλο «Συμφωνία για καθαρή βιομηχανία»³ καθορίζεται ένας κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση. Η εξασφάλιση οικονομικά προσιτής ενέργειας αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανταγωνιστικότητα της ενωσιακής βιομηχανίας, ιδίως για τους ενεργοβόρους τομείς. Ως εκ τούτου, η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή ενέργεια αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία, καθώς και του σχεδίου δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια⁴. Ταυτόχρονα, οι πολιτικές απανθρακοποίησης αποτελούν ισχυρή κινητήρια δύναμη για ανάπτυξη όταν είναι επαρκώς ενσωματωμένες στις βιομηχανικές, ανταγωνιστικές, οικονομικές και εμπορικές πολιτικές, όπως ορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 2025, με τίτλο «Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ»⁵. Με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶, η Ένωση καθόρισε ένα φιλόδοξο πλαίσιο για να καταστεί μια απανθρακοποιημένη οικονομία έως το 2050.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση [COM(2025) 85 final της 26ης Φεβρουαρίου 2025].

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια — Απελευθέρωση της πραγματικής αξίας της Ενεργειακής μας Ένωσης με σκοπό τη διασφάλιση οικονομικά προσιτής, αποδοτικής και καθαρής ενέργειας για όλους τους Ευρωπαίους» [COM(2025) 79 final της 26ης Φεβρουαρίου 2025].

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ» [COM(2025) 30 final της 29ης Ιανουαρίου 2025].

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 (στο εξής: ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα) (ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

- (2) Στο πλαίσιο της φιλοδοξίας του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1119, ο δεσμευτικός στόχος σε επίπεδο Ένωσης όσον αφορά την ανανεώσιμη ενέργεια για το 2030 έχει αυξηθεί στο 42,5 % της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο ενεργειακό μείγμα της Ένωσης έως το 2030, με στόχο το 45 %⁷, και ο δεσμευτικός στόχος σε επίπεδο Ένωσης για την ενεργειακή απόδοση έχει καταστεί πιο φιλόδοξος, με μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας της Ένωσης κατά 11,7 % έως το 2030, σε σύγκριση με τις προβολές του 2020⁸. Δεδομένου ότι ο ενδιάμεσος στόχος για μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 βρίσκεται σε καλό δρόμο, στις 2 Ιουλίου 2025 η Επιτροπή πρότεινε τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1119⁹ με τον οποίο ορίζεται ως κλιματικός στόχος της Ένωσης η μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 90 % για το 2040 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990.

⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2023/2413 της 18ης Οκτωβρίου 2023 για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και της οδηγίας 98/70/ΕΚ όσον αφορά την προώθηση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου (ΕΕ L 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁸ Οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (ΕΕ L 231 της 20.9.2023, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

⁹ COM(2025) 524 final της 2ας Ιουλίου 2025.

- (3) Πρέπει να δημιουργηθούν υποδομές για τη στήριξη της ενεργειακής μετάβασης της Ένωσης σύμφωνα με τους εν λόγω στόχους, περιλαμβανομένου του ταχέος εξηλεκτρισμού, της κλιμάκωσης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και χωρίς ορυκτά καύσιμα, της αυξημένης χρήσης ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, της ενσωμάτωσης της ενέργειας, **της μείωσης της ενεργειακής απομόνωσης συστημάτων με μηδενική ή πολύ χαμηλή διασύνδεση** και της αύξησης της υιοθέτησης καινοτόμων λύσεων. Οι τρέχουσες επενδύσεις σε διασυνοριακές ενεργειακές υποδομές είναι σαφώς ανεπαρκείς για τον μετασχηματισμό και την κατασκευή των ενεργειακών υποδομών που απαιτούνται για τη στήριξη των εν λόγω στόχων και υπάρχει σημαντικό χάσμα μεταξύ των αναγκών μας σε διασυνοριακές υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας και της ταχύτητας και του επιπέδου ανάπτυξης των υποδομών τόσο σε επίπεδο δικτύων μεταφοράς όσο και σε επίπεδο δικτύων διανομής.¹⁰ Όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια, περίπου το ήμισυ των διασυνοριακών αναγκών ηλεκτρικής ενέργειας για το 2030 (41 από 88 GW) δεν θα καλυφθεί και το χάσμα αυτό αναμένεται να αυξηθεί την επόμενη δεκαετία. Έως το 2040, οι ανάγκες διασυνοριακής δυναμικότητας ηλεκτρικής ενέργειας θα ανέλθουν σε 108 GW¹¹. Ως εκ τούτου, απαιτούνται αυξημένες επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές, ενώ στην έκθεση Draghi¹² επισημάνθηκε ιδίως η ανάγκη ταχείας αύξησης της ανάπτυξης διασυνοριακών ενεργειακών υποδομών για την απανθρακοποίηση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Στη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία¹³ και στο συνοδευτικό «Σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια»¹⁴, η Επιτροπή υπογράμμισε τον καίριο ρόλο της ολοκλήρωσης της Ενεργειακής Ένωσης μέσω επενδύσεων σε ενεργειακές υποδομές και διασυνοριακά δίκτυα για τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της ενωσιακής βιομηχανίας και της ευημερίας των πολιτών, καθώς και για την οικονομική προσιτότητα και την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.

¹⁰ ACER (2024): Ανάπτυξη υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας για τη στήριξη ενός ανταγωνιστικού και βιώσιμου ενεργειακού συστήματος (Έκθεση παρακολούθησης 2024).

¹¹ ΕΔΔΣΜ-ηλ (2025), ΔΠΑΔ 2024. Opportunities for a more efficient European power system by 2050 (Ευκαιρίες για ένα αποδοτικότερο ευρωπαϊκό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας έως το 2050). Έκθεση εντοπισμού ελλείψεων στις υποδομές.

¹² M. Draghi (2025): «The future of European competitiveness» (Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας).

¹³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση» [COM(2025) 85 final της 26ης Φεβρουαρίου 2025].

¹⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, «Σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια — Απελευθέρωση της πραγματικής αξίας της Ενεργειακής μας Ένωσης με σκοπό τη διασφάλιση οικονομικά προσιτής, αποδοτικής και καθαρής ενέργειας για όλους τους Ευρωπαίους» [COM(2025) 79 final της 26ης Φεβρουαρίου 2025].

- (4) Στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁵ καθορίστηκαν κατευθυντήριες γραμμές για την έγκαιρη ανάπτυξη και διαλειτουργικότητα των διαδρόμων και των πεδίων προτεραιότητας διευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών, με σκοπό να συμβάλουν στη διασφάλιση του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, ιδίως στην επίτευξη των ενεργειακών και κλιματικών επιδιώξεων της Ένωσης για το 2030 [...] και στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 το αργότερο και στη διασφάλιση των διασυνδέσεων, της ενεργειακής ασφάλειας, της ενοποίησης της αγοράς και των συστημάτων και του ανταγωνισμού προς όφελος όλων των κρατών μελών, καθώς και της οικονομικής προσιτότητας των τιμών ενέργειας. Ειδικότερα, ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 προβλέπει τον προσδιορισμό έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, διευκολύνει την υλοποίησή τους και καθορίζει τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των εν λόγω έργων για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση. Ωστόσο, δεδομένου του διασυννοριακού χαρακτήρα τους, τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος όχι μόνο δημιουργούν σημαντικές θετικές εξωτερικές επιδράσεις και προωθούν την αλληλεγγύη, αλλά συνεπάγονται επίσης ειδικές προκλήσεις για τους φορείς υλοποίησης έργων, λόγω του πολυδικαιοδοτικού χαρακτήρα τους, των προβλημάτων συντονισμού και της συχνά ασύμμετρης κατανομής κόστους και οφελών. Ως εκ τούτου, εξακολουθούν να χρήζουν ενός πλαισίου σε επίπεδο Ένωσης.

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2022, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 715/2009, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2019/943 και των οδηγιών 2009/73/ΕΚ και (ΕΕ) 2019/944 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 (ΕΕ L 152 της 3.6.2022, σ. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- (5) Ενώ ορισμένα κράτη μέλη, ιδίως τα περικλειστα, αντιμετωπίζουν βραχυπρόθεσμα συγκεκριμένες προκλήσεις που απορρέουν από την εφαρμογή του RePowerEU και, ως εκ τούτου, πρέπει να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για διαφοροποίηση, μεταξύ άλλων μέσω της ενίσχυσης των υποδομών εφοδιασμού και της ανάπτυξης εναλλακτικών οδών εφοδιασμού, οι στόχοι του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 εξακολουθούν να ισχύουν σε μεγάλο βαθμό [...] και το ισχύον πλαίσιο για τα διευρωπαϊκά ενεργειακά δίκτυα θα πρέπει να προσαρμοστεί ώστε να αντικατοπτρίζει πλήρως τις αναμενόμενες αλλαγές που θα προκύψουν στο ενεργειακό σύστημα από το νέο πλαίσιο πολιτικής και ιδίως τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και τον προτεινόμενο ενδιάμεσο στόχο για το 2040. Ειδικότερα, υπάρχει ανάγκη για πιο ενοποιημένο σχεδιασμό δικτύων με σκοπό τη στήριξη μιας ολοένα και πιο αλληλεξαρτώμενης και αποκεντρωμένης εσωτερικής αγοράς ενέργειας, για ταχύτερες διαδικασίες αδειοδότησης, καθώς και για να διασφαλιστεί ότι η ασφάλεια και η ανθεκτικότητα των διασυνοριακών ενεργειακών υποδομών αντικατοπτρίζεται επαρκώς στο αναθεωρημένο πλαίσιο για τα διευρωπαϊκά ενεργειακά δίκτυα. Πέραν του νέου πολιτικού πλαισίου και των νέων στόχων, η τεχνολογική ανάπτυξη κατά την προηγούμενη δεκαετία ήταν ταχύτατη. Η εν λόγω ανάπτυξη θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό, στα κριτήρια επιλογής έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, καθώς και στους διαδρόμους και στα πεδία προτεραιότητας. Ταυτόχρονα, οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να επηρεάζουν το δικαίωμα κράτους μέλους να καθορίζει τους όρους εκμετάλλευσης των ενεργειακών του πόρων, την επιλογή του μεταξύ διαφόρων ενεργειακών πηγών και τη γενική διάρθρωση του ενεργειακού του εφοδιασμού, σύμφωνα με το άρθρο 194 της Συνθήκης.
- (6) Η υλοποίηση των 13 διαδρόμων και θεματικών πεδίων προτεραιότητας των διευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών που έχουν προσδιοριστεί είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα, περιλαμβανομένης της περαιτέρω ενοποίησης της αγοράς, της ενεργειακής ασφάλειας, του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, καθώς και της οικονομικής προσιτότητας των τιμών της ενέργειας. Οι εν λόγω προτεραιότητες καλύπτουν επενδύσεις στη μεταφορά και αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, στα υπεράκτια δίκτυα ανανεώσιμης ενέργειας, στα ευφυή δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, σε εξοπλισμό και εγκαταστάσεις που έχουν σχεδιαστεί για να διασφαλίζουν την προστασία και την ανθεκτικότητα υφιστάμενων κρίσιμων στοιχείων δικτύου, στη μεταφορά, αποθήκευση και τους τερματικούς σταθμούς υδρογόνου, στις ηλεκτρολυτικές κυψέλες και στη μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και σε εξοπλισμό και εγκαταστάσεις παρακολούθησης, ελέγχου και ψηφιοποίησης που είναι απαραίτητα για τα υφιστάμενα δίκτυα υψηλής τάσης διασυνοριακού ενδιαφέροντος.

- (7) Οι ενεργειακές υποδομές της Ένωσης θα πρέπει να αναβαθμιστούν για να ενισχυθεί η ανθεκτικότητά τους έναντι φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών, δυσμενών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, σκόπιμων εχθρικών ενεργειών και απειλών ως προς την ασφάλειά της, ιδίως στην περίπτωση των ευρωπαϊκών υποδομών ζωτικής σημασίας κατά την οδηγία 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁶.
- (8) Στο τρέχον γεωπολιτικό πλαίσιο, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η αδιάλειπτη διασυνοριακή ροή ηλεκτρικής ενέργειας για την κατοχύρωση της ασφάλειας του εφοδιασμού. Αυτό εξαρτάται όχι μόνο από την ανθεκτικότητα των γραμμών διασύνδεσης μεταξύ των κρατών μελών, αλλά και από την ανθεκτικότητα των κρίσιμων στοιχείων δικτύου. Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εισαγάγει μια νέα κατηγορία υποδομών με τη μορφή επενδύσεων σε εξοπλισμό και εγκαταστάσεις που συνδέονται άμεσα και έχουν σχεδιαστεί για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της προστασίας των κρίσιμων στοιχείων δικτύου. Η εν λόγω νέα κατηγορία υποδομών θα πρέπει να καλύπτει τα κρίσιμα στοιχεία δικτύου, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁷, τα οποία στηρίζουν την ασφάλεια του δικτύου και την ασφάλεια εφοδιασμού σύμφωνα με τα σενάρια κρίσης και τα σχέδια ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων των κρατών μελών δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2019/941 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸. **Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική ανθεκτικότητα και προστασία των υποδομών δικτύου, η επιλογή των έργων μπορεί, κατά περίπτωση, να λαμβάνει δεόντως υπόψη λύσεις που εδράζονται στην Ένωση, ιδίως όσον αφορά τις τεχνολογίες δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας.**

¹⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/941 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και με την κατάργηση της οδηγίας 2005/89/ΕΚ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj>).

(8α) Επιπλέον, δεδομένης της αυξανόμενης εμφάνισης εκούσιων συμβάντων που προκαλούν διαταραχές, είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η αλληλεγγύη στην Ένωση για τη στήριξη ιδίως των κρατών μελών που είναι περισσότερο εκτεθειμένα στη γεωπολιτική κατάσταση, μεταξύ άλλων μέσω του σκέλους του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» για την ενέργεια. Ως εκ τούτου, η Ένωση θα πρέπει επίσης να στηρίζει επενδύσεις σε κρίσιμα κατασκευαστικά στοιχεία που προορίζονται ειδικά για την επείγουσα επισκευή και αποκατάσταση κρίσιμων υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας με διασυνοριακή σημασία, ώστε να ενισχυθεί η ετοιμότητα της Ένωσης για επισκευές λόγω σοβαρών εκούσιων συμβάντων που προκαλούν διαταραχές και αφορούν ενεργειακές υποδομές. Στο πλαίσιο αυτό, η νέα κατηγορία υποδομών θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει κατασκευαστικά στοιχεία για επισκευές έκτακτης ανάγκης στον βαθμό που οι εν λόγω επενδύσεις περιορίζονται αυστηρά στη διασφάλιση της ταχείας επισκευής κρίσιμων στοιχείων δικτύου λόγω εκούσιων συμβάντων που προκαλούν διαταραχές. Θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει περιφερειακά αποθέματα κρίσιμων κατασκευαστικών στοιχείων για έκτακτη ανάγκη τα οποία θα διασφαλίζουν την ταχεία επισκευή τέτοιων κρίσιμων στοιχείων του δικτύου. Λαμβανομένων υπόψη των περιφερειακών επιπτώσεων πιθανών διαταραχών σε υποδομές κρίσιμης σημασίας διασυνοριακού ενδιαφέροντος και με σκοπό μια προσέγγιση βέλτιστου κόστους, τα εν λόγω έργα θα πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον δύο κράτη μέλη ή τουλάχιστον ένα κράτος μέλος και ένα συμβαλλόμενο μέρος της Ενεργειακής Κοινότητας ή μια τρίτη χώρα, και ενδέχεται να συνεπάγονται τη συσσώρευση περιφερειακών αποθεμάτων κρίσιμων κατασκευαστικών στοιχείων. Η χρηματοδότηση για δράσεις επισκευής κρίσιμων στοιχείων δικτύου μετά από εκούσια συμβάντα που προκαλούν διαταραχές θα πρέπει να χορηγείται κατ' εξαίρεση και μόνο όταν δεν υπάρχει επαρκής εναλλακτική χρηματοδότηση.

(8α-α) Το πεδίο εφαρμογής αυτής της κατηγορίας θα πρέπει να περιορίζεται στις διασυνοριακές υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης που έχουν λάβει προηγουμένως στήριξη στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) ή σε κρίσιμες υποθαλάσσιες γραμμές διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας που αποτελούν μέρος του διασυνοριακού δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι η στήριξη της Ένωσης παραμένει στοχευμένη και συνάδει με τους στόχους του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την ασφάλεια των καλωδίων, το οποίο προσδιορίζει τα υποβρύχια καλώδια ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως τις γραμμές διασύνδεσης, ως υποδομές ζωτικής σημασίας που εκτίθενται σε αυξημένο κίνδυνο εσκεμμένων διαταραχών, ιδίως στη Βαλτική Θάλασσα.

- (8β) Κατά την εφαρμογή των διατάξεων που ορίζονται στη νέα αυτή κατηγορία, ως εκούσια συμβάντα που προκαλούν διαταραχές θα πρέπει να νοούνται εχθρικές πράξεις ή σειρά εχθρικών πράξεων, όπως δολιοφθορά, σωματικές επιθέσεις ή κυβερνοεπιθέσεις, ή συνδυασμός αυτών, που προκαλούν σημαντικές ζημίες στις υποδομές ή καθιστούν αδύνατη τη λειτουργία τους.
- (8γ) Επιπλέον, ο κανονισμός (ΕΕ) 202X/XXX [κανονισμός για τα σχέδια ΕΠΕΣ] καθορίζει τον ειδικό στόχο να συμβάλουν τα σχέδια εθνικής και περιφερειακής εταιρικής σχέσης στην ενίσχυση της ασφάλειας της Ένωσης με τη βελτίωση των δυνατοτήτων εντοπισμού, πρόληψης και αντιμετώπισης απειλών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση των κρίσιμων υποδομών στους τομείς της ενέργειας και των μεταφορών καθώς και της κυβερνοασφάλειας. Στο πλαίσιο αυτού του ειδικού στόχου, τα κράτη μέλη μπορούν να συμπεριλάβουν στα οικεία σχέδια εθνικής και περιφερειακής εταιρικής σχέσης μέτρα για τη στήριξη των ενεργειακών υποδομών. Σε περίπτωση κρίσης που επηρεάζει τις ενεργειακές υποδομές, τα κράτη μέλη μπορούν να τροποποιήσουν τα οικεία σχέδια εθνικής και περιφερειακής εταιρικής σχέσης και να χρησιμοποιήσουν το ποσό ευελιξίας τους για την προώθηση των επισκευών και της ανάκαμψης μετά το περιστατικό.
- (8δ) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ισόρροπη υλοποίηση των στόχων του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνήσει για την αναλογική χρήση της νέας κατηγορίας υποδομών που καλύπτει εξοπλισμό και εγκαταστάσεις με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, της προστασίας και των ικανοτήτων επισκευής των υφιστάμενων διασυννοριακών υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε να διασφαλιστεί ότι εξακολουθεί να υπάρχει διαθέσιμη επαρκής χρηματοδότηση για όλους τους στόχους πολιτικής που επιδιώκονται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος στην κατηγορία υποδομών που αφορούν την ασφάλεια, την ανθεκτικότητα και τις επισκευές υφιστάμενων υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να αντιπροσωπεύουν κατ' ανώτατο όριο το 5 % της συνολικής χρηματοδοτικής στήριξης που προβλέπεται από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» για έργα κοινού ενδιαφέροντος και έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034.

- (9) Ενώ οι ξένες επενδύσεις μπορούν να αποφέρουν οφέλη, όπως αυξημένες επιλογές χρηματοδότησης για έργα ένταξης κεφαλαίου, μπορούν επίσης να αυξήσουν την έκθεση της Ένωσης σε κινδύνους που σχετίζονται με την ενεργειακή ασφάλεια, όπως διαταραχές ή μειωμένη αξιοπιστία των διασυνοριακών ροών, ιδίως όταν οι εν λόγω ξένες επενδύσεις προέρχονται από τρίτες χώρες με αποκλίνοντα γεωπολιτικά συμφέροντα σε σχέση με την Ένωση. Ως εκ τούτου, η διαφάνεια όσον αφορά την κυριότητα των διασυνοριακών ενεργειακών υποδομών και των έργων με διασυνοριακό αντίκτυπο από τον τελικό δικαιούχο, περιλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με τον τελικό επενδυτή και τη συμμετοχή στο κεφάλαιο, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁹, είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να αποτραπεί η εξάρτηση της Ένωσης από μη αξιόπιστες τρίτες χώρες και θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την επιλογή έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος.
- (10) Για να διασφαλιστεί η οικονομικά αποδοτική και ταχύτερη ανάπτυξη του δικτύου και η πρόσβαση σε δίκτυα στην Ένωση, οι μη ενσύρματες λύσεις θα πρέπει να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο στην αντιμετώπιση των αναγκών του συστήματος παράλληλα με τη φυσική ενίσχυση του δικτύου, καθώς μπορούν να αναπτυχθούν ταχύτερα και με χαμηλότερο κόστος. Η ανάπτυξη αυτού του είδους τεχνολογιών θα πρέπει να εξετάζεται πριν από την επένδυση στην επέκταση των υποδομών δικτύου. Για τον σκοπό αυτόν, μια νέα κατηγορία υποδομών θα πρέπει να καλύπτει τις επενδύσεις σε μη ενσύρματες τεχνολογίες και ψηφιακές λύσεις, περιλαμβανομένων λύσεων λογισμικού, όταν αυτές αναπτύσσονται σε υφιστάμενα κρίσιμα στοιχεία δικτύου που σχετίζονται με το διασυνοριακό εμπόριο και όταν αποφέρουν ποσοτικά προσδιορισμένα οφέλη για την ενοποίηση της αγοράς με βάση την αύξηση της διασυνοριακής δυναμικότητας.

¹⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση (ΕΕ L 79I της 21.3.2019, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

- (11) Με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁰ και την οδηγία (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²¹ θεσπίστηκε δέσμη νομοθετικών μέτρων για το απανθρακοποιημένο αέριο και το υδρογόνο, με σκοπό τον καθορισμό κοινών κανόνων σε επίπεδο Ένωσης για τη μετάβαση σε ανανεώσιμα αέρια και αέρια χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Οι κατηγορίες υποδομών που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται πλήρως με τους στόχους της εν λόγω δέσμης μέτρων και να διασφαλίζουν ότι τα έργα ενεργειακών υποδομών έχουν σημαντικό διασυννοριακό αντίκτυπο. **Όσον αφορά την αποθήκευση ενέργειας, οι διασυννοριακές επιπτώσεις στη σταθερότητα και την ευελιξία του συστήματος αντιστοιχούν στην εγκατεστημένη δυναμικότητα των εγκαταστάσεων αποθήκευσης.** Όπου είναι τεχνικά εφικτό και αποδοτικότερο, η δυνατότητα αναπροσαρμογής της χρήσης των υφιστάμενων υποδομών και εξοπλισμού θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ανάπτυξη των εν λόγω έργων.
- (12) Θα πρέπει να συσταθούν περιφερειακές ομάδες (στο εξής: ομάδες) που θα προτείνουν και θα επανεξετάζουν έργα κοινού ενδιαφέροντος και έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, με απώτερο στόχο την κατάρτιση των περιφερειακών καταλόγων έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Για να διασφαλιστεί ευρεία συναίνεση, στις ομάδες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνονται τα κράτη μέλη, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές, οι φορείς υλοποίησης των έργων και οι οικείοι συμφεροντούχοι και θα πρέπει να διασφαλίζεται η μεταξύ τους στενή συνεργασία. Στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει, όταν είναι αναγκαίο, να συμβουλεύουν τις ομάδες, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη δυνατότητα υλοποίησης των προτεινόμενων έργων από νομική άποψη σε εθνικό επίπεδο και το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα ρυθμιστικής έγκρισης.

²⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1789 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμου αερίου, φυσικού αερίου και υδρογόνου, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1227/2011, (ΕΕ) 2017/1938, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2022/869 και της απόφασης (ΕΕ) 2017/684 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (ΕΕ L 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

²¹ Οδηγία (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου, και με την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 και την κατάργηση της οδηγίας 2009/73/ΕΚ (ΕΕ L 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

- (13) Προκειμένου να αυξηθεί η αποδοτικότητα των διαδικασιών σχεδιασμού δικτύων και ανάπτυξης έργων, θα πρέπει να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των ομάδων. Είναι απαραίτητο η Επιτροπή να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση της εν λόγω συνεργασίας, με γνώμονα την αντιμετώπιση του πιθανού αντικτύπου των έργων που αναπτύσσονται εντός μίας περιφέρειας σε άλλες περιφέρειες.
- (14) Συμπληρωματικά προς τις ομάδες, έχουν συσταθεί διάφορα φόρουμ περιφερειακής συνεργασίας με την υποστήριξη της Επιτροπής. Η περιφερειακή συνεργασία εντός και μεταξύ των φόρουμ και των ομάδων αποτελεί βασικό εργαλείο προκειμένου να διασφαλιστεί η βαθύτερη ενοποίηση του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος. Οι τέσσερις ομάδες υψηλού επιπέδου καλύπτουν διαφορετικές ευρωπαϊκές περιφέρειες και με τη συμμετοχή τρίτων χωρών: το σχέδιο διασύνδεσης των αγορών ενέργειας της περιοχής της Βαλτικής (BEMIP), η Ενεργειακή Συνεργασία των Βορείων Θαλασσών (NSEC), η ομάδα υψηλού επιπέδου για τις διασυνδέσεις στη Νοτιοδυτική Ευρώπη (SWE) και η ομάδα υψηλού επιπέδου για την ενεργειακή συνδεσιμότητα της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης (CESEC). Η περιφερειακή συνεργασία στα εν λόγω φόρουμ είναι επιτυχής όσον αφορά τη στήριξη της παρακολούθησης και της επιτάχυνσης της υλοποίησης βασικών έργων ενεργειακών υποδομών περιφερειακής διάστασης και δράσεων ενοποίησης της αγοράς. Κατά συνέπεια, τα εν λόγω φόρουμ περιφερειακής συνεργασίας θα πρέπει να αξιοποιούνται όλο και περισσότερο για τη στήριξη της επίτευξης των στόχων του παρόντος κανονισμού.
- (15) Ανά διετία θα πρέπει να καταρτίζεται νέος ενωσιακός κατάλογος έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος (στο εξής: ενωσιακός κατάλογος). Έργα κοινού ενδιαφέροντος και έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που έχουν ολοκληρωθεί ή δεν πληρούν πλέον τα σχετικά κριτήρια και τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον επόμενο ενωσιακό κατάλογο.

- (16) Τα υφιστάμενα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα υφιστάμενα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που πρόκειται να συμπεριληφθούν στον επόμενο ενωσιακό κατάλογο θα πρέπει να υπόκεινται στην ίδια διαδικασία επιλογής για την κατάρτιση περιφερειακών καταλόγων και για την κατάρτιση του ενωσιακού καταλόγου που εφαρμόζεται στα προτεινόμενα έργα, εκτός εάν έχουν λάβει έγκριση από την αρμόδια εθνική ρυθμιστική αρχή ή έχει εκδοθεί τελική επενδυτική απόφαση που παρέχει επαρκή διασφάλιση για την κατασκευή των έργων ή η κατασκευή τους βρίσκεται σε εξέλιξη και έχουν σημειώσει επαρκή πρόοδο στην ετήσια έκθεσή τους, οπότε θα πρέπει να παραμείνουν στον ενωσιακό κατάλογο.
- (17) Όταν υφιστάμενα έργα κοινού ενδιαφέροντος και υφιστάμενα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που πρόκειται να συμπεριληφθούν στον επόμενο ενωσιακό κατάλογο υπόκεινται στην ίδια διαδικασία επιλογής για την κατάρτιση περιφερειακών καταλόγων και για την κατάρτιση του ενωσιακού καταλόγου που εφαρμόζεται στα προτεινόμενα έργα, ο διοικητικός φόρτος θα πρέπει να μειώνεται στο μέτρο του δυνατού, για παράδειγμα με τη χρήση πληροφοριών για τα έργα που είχαν υποβληθεί σε προγενέστερο χρόνο στο πλαίσιο της αξιολόγησης, εάν εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.
- (18) Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος θα πρέπει να πληρούν κοινά, διαφανή και αντικειμενικά γενικά και ειδικά κριτήρια, επειδή συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της ενεργειακής πολιτικής. Για να είναι επιλέξιμα για συμπερίληψη στον ενωσιακό κατάλογο, τα προτεινόμενα έργα ηλεκτρικής ενέργειας, με εξαίρεση τα ευφυή δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας και τα έργα που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για την παροχή προστασίας και ανθεκτικότητας σε υφιστάμενα κρίσιμα στοιχεία δικτύου, θα πρέπει να αποτελούν μέρος του πλέον πρόσφατου διαθέσιμου διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων. Ομοίως, τα προτεινόμενα έργα υδρογόνου και ηλεκτρολυτικών κυψελών θα πρέπει να αποτελούν μέρος του πλέον πρόσφατου διαθέσιμου διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων.
- (19) Η βιωσιμότητα όσον αφορά τη **μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ιδίως με την** ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο δίκτυο [...], αποτελεί βασικό κριτήριο για να διασφαλιστεί ότι η πολιτική για τα διευρωπαϊκά ενεργειακά δίκτυα συνάδει με τις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης και του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, λαμβανομένων υπόψη των ιδιοτήτων κάθε κράτους μέλους όσον αφορά την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας. Για τον σκοπό αυτό, ένα από τα κριτήρια αξιολόγησης που πρέπει να εφαρμόζεται για όλες τις κατηγορίες έργων είναι η βιωσιμότητα.

- (20) Υπάρχει αυξανόμενη ανάγκη για ισχυρότερη ενοποίηση της αγοράς και διασυνδεσιμότητα των δικτύων της Ένωσης με τα δίκτυα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και της Ενεργειακής Κοινότητας. Ως εκ τούτου, τα οφέλη και το κόστος των έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος μεταξύ κρατών μελών και χώρας του ΕΟΧ ή συμβαλλόμενου μέρους της Ενεργειακής Κοινότητας θα πρέπει να εξετάζονται σωρευτικά για την Ένωση και για την οικεία χώρα του ΕΟΧ ή το οικείο συμβαλλόμενο μέρος της Ενεργειακής Κοινότητας.
- (21) Η Ένωση θα πρέπει να διευκολύνει έργα υποδομών που συνδέουν τα δίκτυα της Ένωσης απευθείας με δίκτυα τρίτων χωρών, τα οποία είναι αμοιβαία επωφελή και απαραίτητα για την ενεργειακή μετάβαση και την επίτευξη των κλιματικών επιδιώξεων και τα οποία πληρούν επίσης τα ειδικά κριτήρια των σχετικών κατηγοριών υποδομών σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Για να ενισχυθεί η έμφαση σε διασυνοριακά έργα και να διατηρηθεί η συμπληρωματικότητα με την εξωτερική πολιτική της Ένωσης στην περίπτωση των έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, τα έργα θα πρέπει να συνδέουν απευθείας ένα κράτος μέλος με το πρώτο σημείο διασύνδεσης δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας ή το πρώτο σημείο διασύνδεσης υδρογόνου ή διοξειδίου του άνθρακα στην τρίτη χώρα.
- (21α) Όσον αφορά το υδρογόνο, δεν έχουν όλα τα κράτη μέλη πρόσβαση σε γεωλογικούς σχηματισμούς κατάλληλους για αποθήκευση υδρογόνου. Ωστόσο, μια εγκατάσταση αποθήκευσης υδρογόνου η οποία βρίσκεται σε τρίτη χώρα μπορεί να προσπορίσει σημαντικά οφέλη όχι μόνο σε τρίτη χώρα, αλλά και σε κράτος μέλος με το οποίο συνδέεται μέσω απευθείας αγωγού υδρογόνου. Οι εν λόγω αγωγοί υδρογόνου μπορούν να υποβάλουν αίτηση για καθεστώς έργου αμοιβαίου ενδιαφέροντος δυνάμει του παρόντος κανονισμού, το οποίο δύναται να παράσχει περαιτέρω κίνητρα για την κατασκευή τέτοιων εγκαταστάσεων αποθήκευσης υδρογόνου στην τρίτη χώρα.**
- (22) Όσον αφορά τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που σχετίζονται με δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, μόνον έργα διασύνδεσης που συνδέουν ενεργειακά συστήματα θα πρέπει να είναι επιλέξιμα, υπό την προϋπόθεση ότι η δυναμικότητα μεταφοράς τους μπορεί να χρησιμοποιηθεί πλήρως για συναλλαγές στην αγορά. Αποτελεί ευθύνη των αντίστοιχων διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς να αξιολογούν εκ των προτέρων τις επιπτώσεις τυχόν έργων στην ασφάλεια και τη σταθερότητα του δικτύου, προκειμένου να επιβεβαιώνεται ότι το έργο μπορεί να ενσωματωθεί πλήρως στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας των οικείων χωρών.

- (23) Είναι απαραίτητο να διασφαλίζεται ότι τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος στα οποία αποδίδεται προτεραιότητα προωθούν πραγματικά τους στόχους της Ένωσης για την εσωτερική αγορά, την ασφάλεια του εφοδιασμού και την κλιματική ουδετερότητα. Ως εκ τούτου, τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος θα πρέπει να είναι επιλέξιμα για ένταξη στον ενωσιακό κατάλογο μόνον εφόσον το πλαίσιο πολιτικής συμμετέχουσας τρίτης χώρας παρουσιάζει υψηλό επίπεδο σύγκλισης και εφόσον υποστηρίζονται από μηχανισμούς επιβολής, καθώς, επίσης, θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι συμβάλλουν στους συνολικούς στόχους ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής της Ένωσης και των τρίτων χωρών όσον αφορά την ασφάλεια του εφοδιασμού και την απανθρακοποίηση.
- (24) Υψηλό επίπεδο σύγκλισης του πλαισίου πολιτικής θα πρέπει να τεκμαίρεται για τα συμβαλλόμενα μέρη του ΕΟΧ ή της Ενεργειακής Κοινότητας ή μπορεί να αποδειχθεί, στην περίπτωση άλλων τρίτων χωρών, μέσω διμερών συμφωνιών που περιλαμβάνουν σχετικές διατάξεις για τους στόχους της κλιματικής και ενεργειακής πολιτικής όσον αφορά την απανθρακοποίηση και να αξιολογείται περαιτέρω από την κατάλληλη ομάδα με την υποστήριξη της Επιτροπής. Επίσης, η τρίτη χώρα με την οποία συνεργάζεται η Ένωση για την ανάπτυξη έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος θα πρέπει να διευκολύνει την εφαρμογή παρόμοιου χρονοδιαγράμματος ταχύρρυθμης υλοποίησης και άλλων μέτρων στήριξης της πολιτικής, όπως ορίζει ο παρών κανονισμός.
- (25) Η συμμετέχουσα τρίτη χώρα θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το τμήμα του έργου αμοιβαίου ενδιαφέροντος που βρίσκεται στην τρίτη χώρα και τυχόν πρόσθετες επενδύσεις που απαιτούνται για τα συνολικά οφέλη του έργου αμοιβαίου ενδιαφέροντος που πρόκειται να υλοποιηθεί, όπως ενισχύσεις εσωτερικού δικτύου, αντιμετωπίζονται επίσης κατά προτεραιότητα και αναπτύσσονται εγκαίρως ώστε να διασφαλίζεται η πλήρης χρήση του έργου.
- (25α) Σε ένα ολοένα και πιο διασυνδεδεμένο ευρωπαϊκό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας, θα προκύψουν έμμεσα κοινωνικοοικονομικά οφέλη στα κράτη μέλη όπου οι φυσικές ροές ηλεκτρικής ενέργειας διέρχονται μέσω των δικτύων τρίτων χωρών. Οι εν λόγω διασυστημικές επιπτώσεις θα πρέπει να προσδιορίζονται και να αντικατοπτρίζονται στις μεθοδολογίες ανάλυσης κόστους-οφέλους. Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια, τα ΕΔΔΣΜ θα πρέπει να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα της ανάλυσης κόστους-οφέλους για όλα τα έργα, παρουσιάζοντας τον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται τα οφέλη μεταξύ των χωρών, περιλαμβανομένων τόσο των χωρών υποδοχής όσο και των χωρών που δεν φιλοξενούν έργα.**

- (26) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα έργα αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα στα οποία συμμετέχουν τρίτες χώρες συμβάλλουν στη διασυνοριακή μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα με τρόπο συνεπή προς τις κλιματικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις της Ένωσης, τα εν λόγω έργα θα πρέπει να είναι επιλέξιμα μόνον εφόσον είναι αναγκαία για τη λειτουργία της διασυνοριακής μεταφοράς και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα και εφόσον η τρίτη χώρα διατηρεί και επιβάλλει αποτελεσματικά κατάλληλο νομικό πλαίσιο. Το εν λόγω νομικό πλαίσιο στην τρίτη χώρα θα πρέπει να διασφαλίζει την εφαρμογή προτύπων και διασφαλίσεων που αποτρέπουν τις διαρροές διοξειδίου του άνθρακα και εγγυώνται την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα της μόνιμης αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα για την προστασία του κλίματος, της ανθρώπινης υγείας και των οικοσυστημάτων. Τα εν λόγω πρότυπα και διασφαλίσεις θα πρέπει να παρέχουν επίπεδο προστασίας τουλάχιστον ισοδύναμο με εκείνο που προβλέπεται στο δίκαιο της Ένωσης. Θα πρέπει να τεκμαίρεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη του ΕΟΧ ή της Ενεργειακής Κοινότητας πληρούν τα εν λόγω πρότυπα και διασφαλίσεις.

- (27) Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος θα πρέπει να υλοποιούνται το συντομότερο δυνατόν και να υπόκεινται σε στενή παρακολούθηση από τις εθνικές αρμόδιες αρχές, τον Οργανισμό και τις ομάδες, ενώ θα πρέπει οι απαιτήσεις για τη συμμετοχή των συμφεροντούχων και η περιβαλλοντική νομοθεσία να τηρούνται δεόντως και η διοικητική επιβάρυνση για τους φορείς υλοποίησης των έργων να διατηρείται στο ελάχιστο επίπεδο. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίδεται στην εκτίμηση των κινδύνων όσον αφορά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και όσον αφορά την υλική ασφάλεια και την κυβερνοασφάλεια, με βάση, κατά περίπτωση, τις απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2557 όσον αφορά την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και τις απαιτήσεις της οδηγίας 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²² όσον αφορά τα μέτρα για υψηλό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, ενώ οι φορείς υλοποίησης έργων θα πρέπει να υποβάλλουν εκθέσεις στις εθνικές αρμόδιες αρχές σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα των εκτιμηθέντων κινδύνων. Επίσης, οι φορείς υλοποίησης των έργων θα πρέπει να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία και να αποδεικνύουν ότι τα έργα «δεν προκαλούν σημαντική επιβάρυνση» στο περιβάλλον, κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²³. Στην περίπτωση υφιστάμενων έργων κοινού ενδιαφέροντος που έχουν φτάσει σε επαρκή βαθμό ωριμότητας, οι εν λόγω παράμετροι θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή έργων για τον επόμενο ενωσιακό κατάλογο από τις ομάδες.
- (28) Η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διορίζει Ευρωπαίους συντονιστές για έργα που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες ή καθυστερήσεις, προκειμένου να διευκολύνεται η υλοποίηση έργων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες.

²² Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 και της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και για την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (οδηγία NIS 2) (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

²³ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

- (29) Η διαδικασία αδειοδότησης δεν θα πρέπει να συνεπάγεται διοικητική επιβάρυνση δυσανάλογη με το μέγεθος ή την πολυπλοκότητα ενός έργου, ούτε να δημιουργεί εμπόδια στην ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων και την πρόσβαση στην αγορά.
- (30) Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος θα πρέπει να αποκτούν καθεστώς προτεραιότητας σε εθνικό επίπεδο, ώστε να διασφαλίζεται ταχύς διοικητικός χειρισμός τους και επείγουσα μεταχείρισή τους σε όλες τις δικαστικές διαδικασίες και τις διαδικασίες επίλυσης διαφορών που τα αφορούν.
- (31) Τα κράτη μέλη που, επί του παρόντος, δεν δίνουν τη μέγιστη δυνατή εθνική σημασία σε έργα ενεργειακών υποδομών, όσον αφορά τη διαδικασία αδειοδότησης, ενθαρρύνονται να εξετάσουν το ενδεχόμενο να δώσουν ανάλογα μεγάλη σημασία σε εθνικό επίπεδο, ειδικότερα σε περίπτωση που κάτι τέτοιο θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα ταχύτερη διαδικασία αδειοδότησης. **Όταν έχει χορηγηθεί τέτοιο καθεστώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να το λαμβάνουν υπόψη στον χωροταξικό σχεδιασμό και στις περιπτώσεις που τα έργα αποκτούν δικαιώματα διέλευσης, στον βαθμό που το καθεστώς αυτό δεν έχει αρνητικές συνέπειες για την εθνική ασφάλεια και άμυνα.**
- (32) Τα κράτη μέλη που, επί του παρόντος, δεν διαθέτουν ταχείες ή επείγουσες δικαστικές διαδικασίες οι οποίες να εφαρμόζονται σε έργα ενεργειακών υποδομών θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο θέσπισης τέτοιων διαδικασιών, ειδικότερα αξιολογώντας αν αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την ταχύτερη υλοποίηση τέτοιων έργων.
- (33) Τα έργα που αφορούν πάγια στοιχεία υδρογόνου, εγκαταστάσεις ηλεκτρολυτικών κυψελών και πάγια στοιχεία διοξειδίου του άνθρακα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων για την ενέργεια και το κλίμα, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ανάγκη επιτάχυνσης της ανάπτυξης ανανεώσιμης ενέργειας και της ενσωμάτωσής της στο ενεργειακό τους μείγμα **προκειμένου να επιτευχθούν οι ενωσιακοί στόχοι.** Ως εκ τούτου, όλα τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που αφορούν το υδρογόνο, τις εγκαταστάσεις ηλεκτρολυτικών κυψελών και τα πάγια στοιχεία διοξειδίου του άνθρακα θα πρέπει να θεωρούνται έργα δημόσιου συμφέροντος από την άποψη της ενεργειακής πολιτικής και τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να τα θεωρούν έργα υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος, εκτός από τις περιπτώσεις πολιτιστικής κληρονομιάς και όταν υπάρχουν σαφή στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα εν λόγω έργα έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον οι οποίες δεν μπορούν να μετριαστούν ούτε να αντισταθμιστούν.

- (34) Λόγω του ρόλου τους που άπτεται των πάγιων στοιχείων ανανεώσιμης ενέργειας, των λύσεων ευελιξίας, της αποθήκευσης ενέργειας και του εξηλεκτρισμού εν γένει, τα έργα υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας θεωρούνται απαραίτητα για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας. Ως εκ τούτου, έως ότου επιτευχθεί ο στόχος της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα, θα πρέπει να τεκμαίρεται ότι τα εν λόγω έργα εξυπηρετούν το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον και τη δημόσια υγεία και ασφάλεια σε περίπτωση που τίθεται ζήτημα εξισορρόπησης αντικρουόμενων έννομων συμφερόντων, εκτός αν πρόκειται για πολιτιστική κληρονομιά, καθώς και αν υπάρχουν σαφή στοιχεία ότι τα εν λόγω έργα έχουν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον οι οποίες δεν μπορούν να μετριαστούν ούτε να αντισταθμιστούν, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁴. **Το τεκμήριο αυτό δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εξισορροπούν αντικρουόμενα έννομα συμφέροντα κατά τρόπο που να λαμβάνει υπόψη την κατά προτεραιότητα υπεροχή άλλων συμφερόντων, όπως θέματα άμυνας, ούτε να καταλήγουν στο συμπέρασμα, σε μεμονωμένες περιπτώσεις, ότι στα εν λόγω θέματα μπορεί να δοθεί προτεραιότητα σε συγκεκριμένη πράξη χωροταξικού σχεδιασμού, διαδικασία για την απόκτηση δικαιωμάτων διέλευσης ή οποιαδήποτε άλλη συγκεκριμένη διοικητική ή νομική πράξη και διαδικασία, κατά περίπτωση.**

²⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

- (35) Λόγω της σημασίας τους για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και της στρατηγικής σημασίας τους ως έργων του ενωσιακού καταλόγου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιτρέπουν σε έργα κοινού ενδιαφέροντος και έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που αφορούν την ηλεκτρική ενέργεια²⁵, τα οποία έχουν συμπεριληφθεί ρητά σε εθνικό σχέδιο ανάπτυξης που υποβλήθηκε σε στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με την οδηγία 2001/42/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁶ και, εάν ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε τόπους Natura 2000, στη δέουσα εκτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, να εξαιρούνται από εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων δυνάμει της οδηγίας 2011/92/ΕΕ, από εκτιμήσεις των επιπτώσεών τους στην προστασία των ειδών σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και το άρθρο 5 της οδηγίας 2009/147/EK, καθώς και από εκτιμήσεις των επιπτώσεών τους στους τόπους Natura 2000. Οι εξαιρέσεις αυτές θα πρέπει να είναι δυνατές έως ότου επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα.

²⁵ Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 26, της 28.1.2012, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj> [...]).

²⁶ Οδηγία 2001/42/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2001, σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων (ΕΕ L 197, της 21.7.2001, σ. 30, <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

- (36) Προκειμένου να μετριάσθούν οι πιθανές επιπτώσεις των εν λόγω εξαιρέσεων, **όταν ένα έργο για το οποίο πρόκειται να ζητηθεί η χορήγηση εξαίρεσης υποβάλλει αίτηση για άδεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ελέγχουν αν το έργο έχει σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις οι οποίες διαφέρουν από εκείνες που ήδη αναμένονται και λαμβάνονται υπόψη στις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων του εθνικού σχεδίου ανάπτυξης. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαπιστώνουν αν το έργο ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον σε άλλο κράτος μέλος, με αποτέλεσμα να απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο. Μετά [...] τον έλεγχο αυτόν, και υπό την προϋπόθεση ότι οι αρμόδιες αρχές δεν κατέληξαν στη διαπίστωση ότι το έργο ενδέχεται να έχει απρόβλεπτες ή σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου κράτους μέλους, [...] οι εν λόγω αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν την εφαρμογή κατάλληλων και αναλογικών μέτρων μετριασμού, εξετάζοντας τη δυνατότητα χρήσης των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών. Όταν δεν είναι εφικτό να εφαρμοστούν τέτοια μέτρα μετριασμού, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι φορείς υλοποίησης έργων λαμβάνουν κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα για την αντιμετώπιση των εν λόγω επιπτώσεων, τα οποία, εφόσον δεν διατίθενται άλλα αναλογικά αντισταθμιστικά μέτρα, μπορούν να λάβουν τη μορφή χρηματικής αποζημίωσης για προγράμματα προστασίας των ειδών, όταν επιτρέπεται από την εθνική νομοθεσία. [...] Όταν διαπιστωθεί ότι ένα έργο έχει απρόβλεπτες επιπτώσεις που καθιστούν αδύνατο για την αρμόδια αρχή να προσδιορίσει κατάλληλα και αναλογικά μέτρα μετριασμού ή, κατά περίπτωση, αντισταθμιστικά μέτρα, η αρχή θα πρέπει να είναι σε θέση να ζητήσει από τον φορέα υλοποίησης του έργου να διενεργήσει ειδική περιβαλλοντική εκτίμηση για το συγκεκριμένο έργο με επίκεντρο τους εντοπισθέντες κινδύνους, η οποία θα καθιστά δυνατή την αξιολόγηση των κατάλληλων μέτρων προς εφαρμογή. Όταν [...] ένα έργο ενδέχεται να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου κράτους μέλους, οι εθνικές αρμόδιες αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα οικεία κράτη μέλη έχουν συνεργαστεί με σκοπό να προσδιορίσουν μέτρα για την αποφυγή των σημαντικών επιπτώσεων ή, όπου απαιτείται, για τον μετριασμό ή την αντιστάθμισή τους.**

- (37) Προκειμένου να επιταχυνθεί η ανάπτυξη του διευρωπαϊκού ενεργειακού δικτύου, οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή ειδικών παρεκκλίσεων, όπως ορίζονται στην περιβαλλοντική νομοθεσία της Ένωσης, θα πρέπει να είναι σαφείς. Ειδικότερα, κατά την αξιολόγηση του αν υπάρχουν ικανοποιητικές εναλλακτικές λύσεις αντί των ενεργειακών έργων, το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω αξιολόγησης θα πρέπει να περιορίζεται σε εναλλακτικές λύσεις που διασφαλίζουν την επίτευξη του ίδιου στόχου εντός του ίδιου ή παρόμοιου χρονοδιαγράμματος και χωρίς να προκύπτει σημαντικά υψηλότερο κόστος. Κατά τη σύγκριση του χρονοδιαγράμματος και του κόστους των ικανοποιητικών εναλλακτικών λύσεων, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη ανάπτυξης έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος με ταχύ και οικονομικά αποδοτικό τρόπο, σύμφωνα με τις προτεραιότητες που καθορίζονται στα ενοποιημένα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα και τις επικαιροποιήσεις τους που υποβάλλονται στην Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999.
- (38) Ομοίως, κατά την εφαρμογή της σχετικής παρέκκλισης που προβλέπεται στην οδηγία 92/43/ΕΟΚ, είναι σκόπιμο οι αρμόδιες αρχές να μπορούν, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις και εφόσον μπορεί εύλογα να αποδειχθεί ότι το σχέδιο ή έργο δεν θα παραβιάσει αμετάκλητα, πριν από τη θέσπιση των μέτρων, τη συνολική συνοχή του δικτύου Natura 2000, ότι διατηρείται η περιβαλλοντική ακεραιότητα του τόπου και διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας των τόπων Natura 2000, να επιτρέπουν τη λήψη αντισταθμιστικών μέτρων παράλληλα με την υλοποίηση του σχεδίου ή έργου.

- (39) Προκειμένου να μειωθεί η πολυπλοκότητα, να αυξηθεί η αποδοτικότητα και η διαφάνεια και να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι υπάρχει **μία** και μόνη [...] αρμόδια αρχή υπεύθυνη για τη διευκόλυνση και τον συντονισμό όλων των διαδικασιών αδειοδότησης προς την έκδοση εμπεριστατωμένης απόφασης, η οποία συνεργάζεται με άλλες ενδιαφερόμενες αρχές και εθνικές αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, ενεργεί ως μοναδικό σημείο επαφής για τους **φορείς υλοποίησης [...] [...] διευκολύνοντας** την επικοινωνία τους με άλλες αρχές και παρακολουθεί την ανάπτυξη και τις καθυστερήσεις των έργων του ενωσιακού καταλόγου, **με σεβασμό παράλληλα στην εθνική συνταγματική τάξη. Προκειμένου να παρέχεται ευελιξία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να επιλέγουν το είδος του συστήματος αδειοδότησης το οποίο ευθυγραμμίζεται με την υφιστάμενη αρμοδιότητα των σχετικών αρμόδιων εθνικών αρχών στο πλαίσιο των νομικών συστημάτων τους. Η συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών δεν θα πρέπει να θίγει την αποκλειστική αρμοδιότητα των εθνικών αρχών να αποφασίζουν για έργα εντός της επικράτειάς τους.**
- (40) Για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών, οι εθνικές αρμόδιες αρχές θα πρέπει επίσης να είναι υπεύθυνες να διασφαλίζουν ότι, για τα υβριδικά έργα μεταφοράς και παραγωγής, το χρονοδιάγραμμα αδειοδότησης ευθυγραμμίζεται με όλα τα πάγια στοιχεία του έργου με τρόπο που επισπεύδει τη διαδικασία αδειοδότησης για τα πάγια στοιχεία παραγωγής και μεταφοράς.

- (41) Προκειμένου να απλουστευθεί και να επισπευσθεί η διαδικασία αδειοδότησης για έργα του ενωσιακού καταλόγου που υλοποιούνται σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, τα οικεία κράτη μέλη[...] θα πρέπει να ορίζουν από κοινού ένα μοναδικό σημείο επαφής μεταξύ των εθνικών αρμόδιων αρχών [...] για τη **διευκόλυνση [...]** της διαδικασίας και την **έκδοση [...]** [...] **μίας ενιαίας** τελικής εμπεριστατωμένης απόφασης. **Αυτή η εμπεριστατωμένη απόφαση πρέπει να σέβεται την κυριαρχία των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, την αρμοδιότητα των εθνικών αρχών να αποφασίζουν σχετικά με έργα εντός της επικράτειάς τους. Ως εκ τούτου, η τελική εμπεριστατωμένη απόφαση που εκδίδεται από μοναδικό σημείο επαφής θα πρέπει να λαμβάνει τη μορφή μη δεσμευτικού εγγράφου που προσδιορίζει και παραπέμπει στη δεσμευτική απόφαση των εθνικών αρμόδιων αρχών και των οικείων αρχών κάθε κράτους μέλους. Η ύπαρξη ενός και μόνου εγγράφου αναφοράς, έστω και μη δεσμευτικού, αναμένεται ότι θα μειώνει τον διοικητικό φόρτο για τους φορείς ανάπτυξης έργων και θα περιορίζει την πολυπλοκότητα, θα αυξάνει την αποδοτικότητα και θα επιταχύνει τη διαδικασία αδειοδότησης, ιδίως όταν τα κράτη μέλη έχουν ορίσει κοινές διαδικασίες με ευθυγραμμισμένα χρονοδιαγράμματα και αξιολογήσεις. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική διασυνοριακή συνεργασία, η Επιτροπή θα πρέπει να επικεντρωθεί σε προσδιορισμένα έργα διασύνδεσης που έχουν προτεραιότητα, ενισχύοντας τον συντονισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης και της αδειοδότησής τους. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή θα πρέπει να στηρίζει τα κράτη μέλη σε ό,τι αφορά τον προσδιορισμό κοινών διαδικασιών με σκοπό μια αποτελεσματική και αποδοτική διαδικασία αδειοδότησης.**
- (42) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να συμπεριλαμβάνουν στις εμπεριστατωμένες αποφάσεις, όταν είναι σκόπιμο, αποφάσεις που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων με μεμονωμένους ιδιοκτήτες γης για τη χορήγηση πρόσβασης, την παραχώρηση κυριότητας ή δικαιώματος χρήσης ακινήτου στο πλαίσιο του χωροταξικού σχεδιασμού, ο οποίος καθορίζει τη γενική χρήση γης μιας καθορισμένης περιοχής, περιλαμβανομένων άλλων εξελίξεων όπως αυτοκινητοδρόμων, σιδηροδρόμων, κτιρίων και περιοχών προστασίας της φύσης, και ο οποίος δεν υλοποιείται για τον συγκεκριμένο σκοπό του σχεδιαζόμενου έργου και τη χορήγηση αδειών λειτουργίας. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αδειοδότησης, ένα έργο κοινού ενδιαφέροντος θα πρέπει να μπορεί να περιλαμβάνει συναφείς υποδομές, εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την κατασκευή ή τη λειτουργία του έργου.

- (43) Ο παρών κανονισμός, και ιδίως οι διατάξεις περί αδειοδότησης, δημόσιας συμμετοχής και υλοποίησης των έργων κοινού ενδιαφέροντος, θα πρέπει να εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του ενωσιακού και του διεθνούς δικαίου, περιλαμβανομένων των διατάξεων για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας και των διατάξεων που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής και θαλάσσιας πολιτικής, ιδίως της οδηγίας 2014/89/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁷.
- (44) Είναι απαραίτητο να ενημερώνονται οι συμφεροντούχοι, περιλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, και να ζητείται η γνώμη τους, προκειμένου να διασφαλίζεται η επιτυχία των έργων και να περιορίζονται οι αντιρρήσεις σε αυτά. Παρά την ύπαρξη θεσπισμένων προτύπων που διασφαλίζουν τη δημόσια συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για το περιβάλλον, τα οποία εφαρμόζονται πλήρως στα έργα κοινού ενδιαφέροντος, θα πρέπει να απαιτείται η λήψη επιπλέον μέτρων προκειμένου να διασφαλιστεί το υψηλότερο δυνατό επίπεδο διαφάνειας και δημόσιας συμμετοχής σε όλα τα σχετικά ζητήματα της διαδικασίας αδειοδότησης έργων κοινού ενδιαφέροντος. Σε περίπτωση που καλύπτεται ήδη από εθνικούς κανόνες σύμφωνα με τα ίδια ή αυστηρότερα πρότυπα από αυτά που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, η προκαταρκτική διαβούλευση πριν από τη διαδικασία αδειοδότησης θα πρέπει να καταστεί προαιρετική και θα πρέπει να αποφεύγεται η αλληλεπικάλυψη νομικών απαιτήσεων.

²⁷ Οδηγία 2014/89/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, περί θεσπίσεως πλαισίου για τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 135, <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj>)

- (45) Η σωστή και συντονισμένη εφαρμογή των οδηγιών 2001/42/EK και 2011/92/EE και, κατά περίπτωση, της σύμβασης της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη δημόσια συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε θέματα περιβάλλοντος²⁸, η οποία υπογράφηκε στο Aarhus στις 25 Ιουνίου 1998 (στο εξής: σύμβαση του Aarhus) και της σύμβασης για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο²⁹, η οποία υπογράφηκε στο Espoo στις 25 Φεβρουαρίου 1991 (στο εξής: σύμβαση του Espoo), θα πρέπει να εξασφαλίζει την εναρμόνιση των βασικών αρχών για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον και το κλίμα, μεταξύ άλλων και σε διασυνοριακό επίπεδο. Η Επιτροπή έχει εκδώσει καθοδήγηση για να στηρίζει τα κράτη μέλη για τον εξορθολογισμό των διαδικασιών εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τις ενεργειακές υποδομές και για να διασφαλίσει τη συνεπή εφαρμογή των διαδικασιών εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων που απαιτούνται βάσει του δικαίου της Ένωσης για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος.
- (46) Είναι σημαντικό να επιτευχθεί εξορθολογισμός και βελτίωση της διαδικασίας αδειοδότησης, με παράλληλο σεβασμό, στον μέγιστο δυνατό βαθμό και προκειμένου να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η αρχή της επικουρικότητας, των εθνικών αρμοδιοτήτων και διαδικασιών για την κατασκευή νέων ενεργειακών υποδομών. Δεδομένου του επείγοντος χαρακτήρα της ανάπτυξης ενεργειακών υποδομών, η απλούστευση της διαδικασίας αδειοδότησης θα πρέπει να ορίζει σαφή προθεσμία για την απόφαση των σχετικών αρχών όσον αφορά την κατασκευή του έργου. Η προθεσμία αυτή θα πρέπει να ενθαρρύνει τον αποτελεσματικό καθορισμό και χειρισμό των διαδικασιών. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να θεσπίσει μέγιστες προθεσμίες. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να επιδιώξουν να επιτύχουν βραχύτερες προθεσμίες, όπου είναι εφικτό και, ειδικότερα, όσον αφορά έργα όπως τα ευφυή δίκτυα, για τα οποία μπορεί να μην απαιτούνται περίπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης όπως συμβαίνει στην περίπτωση των υποδομών μεταφοράς.

²⁸ EE L 124 της 17.5.2005, σ. 4

²⁹ EE C 104 της 24.4.1992, σ. 7

- (47) Η έλλειψη πόρων των αρχών αδειοδότησης και η έλλειψη ψηφιοποίησης των διαδικασιών αδειοδότησης και διαθεσιμότητας δεδομένων αποτελούν εμπόδια που επιβραδύνουν τις διαδικασίες αδειοδότησης. Η ψηφιοποίηση και η κατάλληλη χρήση πτυχών της τεχνητής νοημοσύνης αναμένεται να επιταχύνουν τις διαδικασίες και να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών, επιτρέποντας την ταχύτερη διεκπεραίωση των αιτήσεων και αυξάνοντας τη διαφάνεια μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με τα διαδικαστικά στάδια και τις διαδικαστικές απαιτήσεις. Ωστόσο, η ψηφιοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης παρουσιάζει καθυστέρηση, καθώς τα δεδομένα συχνά είναι διασκορπισμένα σε διαφορετικές αρμόδιες αρχές χωρίς ενοποιημένες ψηφιακές διαδικασίες ή πλατφόρμες και χωρίς να διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα. Το γεγονός αυτό οδηγεί σε έλλειψη σαφήνειας σχετικά με την κατάσταση των αιτήσεων και εμποδίζει τον εντοπισμό των σημείων συμφόρησης. Ως εκ τούτου, [...] **η διάθεση ψηφιακής [...] πύλης ή σειράς διασυνδεδεμένων πυλών [...]** για όλα τα στάδια των διαδικασιών αδειοδότησης για **έργα ενεργειακών υποδομών, περιλαμβανομένων έργων κοινού και αμοιβαίου ενδιαφέροντος, [...]** μπορεί να διασφαλίσει ότι η ψηφιοποίηση των διαδικασιών είναι [...] διαφανής και, εφόσον ενδείκνυται, διαλειτουργική, μεγιστοποιώντας τα οφέλη της όσον αφορά την επιτάχυνση της διαδικασίας αδειοδότησης. **Η εν λόγω πύλη ή οι εν λόγω πύλες [...]** θα μπορούσαν να καταστήσουν δυνατό για τους φορείς υλοποίησης έργων να υποβάλλουν αιτήσεις και να ελέγχουν την κατάστασή τους, να τις αναθέτουν στις αρμόδιες αρχές και να επιτρέπουν στις αρχές να τις επεξεργάζονται, εφόσον αυτές θα έχουν πρόσβαση σε όλα τα σχετικά δεδομένα και πληροφορίες, χωρίς να απαιτούνται ενδιάμεσα στάδια για τα οποία θα χρειάζονται έγγραφα σε έντυπη μορφή. Επιπλέον, **η εν λόγω πύλη ή οι εν λόγω πύλες [...]** θα μπορούσαν να καταστήσουν δυνατή την εξαγωγή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη συνολική πρόοδο των διαδικασιών αδειοδότησης στα κράτη μέλη. **Όταν δημιουργούνται περισσότερες από μία πύλες, διασφαλίζεται η μεταξύ τους συνδεσιμότητα, υπό την προϋπόθεση ότι κάθε πύλη ανακατευθύνει τους χρήστες ή περιλαμβάνει αναφορές στις άλλες σχετικές πύλες. Τα κράτη μέλη διατηρούν την ελευθερία να εφαρμόζουν υψηλότερους βαθμούς διασυνδεσιμότητας, διαλειτουργικότητας και επικοινωνίας μεταξύ των πυλών. Η εν λόγω πύλη ή οι εν λόγω πύλες [...]** θα πρέπει να βασίζονται σε ασφαλή και διαλειτουργικά μέσα που παρέχονται μέσω ευρωπαϊκών πορτοφολιών ψηφιακής ταυτότητας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 910/2014, για τα φυσικά πρόσωπα και, στο μέλλον, με ευρωπαϊκά πορτοφόλια επιχειρήσεων, σύμφωνα με τον [κανονισμό (ΕΕ) XXX/20YY], για τα νομικά πρόσωπα, ώστε να καθίσταται δυνατή η ηλεκτρονική ταυτοποίηση και επαλήθευση ταυτότητας, η υπογραφή ή η σφράγιση εγγράφων, η υποβολή εγγράφων και η αποστολή ή η παραλαβή κοινοποιήσεων μεταξύ αρμόδιων αρχών και οικονομικών φορέων.

- (48) Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να είναι υπεύθυνες για τη διασφάλιση της τήρησης των προθεσμιών που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Επιπλέον, δεδομένης της επείγουσας ανάγκης ανάπτυξης ενεργειακών υποδομών και της στρατηγικής σημασίας των έργων κοινού ενδιαφέροντος και των έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα και στον βαθμό που η έννοια της σιωπηρής έγκρισης υφίσταται βάσει του εθνικού δικαίου, τα κράτη μέλη θα πρέπει [...] **να έχουν τη δυνατότητα να προβλέπουν** ότι η έλλειψη απάντησης από τις εθνικές αρμόδιες αρχές εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό, ή η έλλειψη απάντησης από ενδιαφερόμενη αρχή εντός της προθεσμίας που καθορίζεται από, **ή σε συνεργασία με**, την εθνική αρμόδια αρχή, συνεπάγεται ότι τα ειδικά **ενδιάμεσα διοικητικά στάδια, ήτοι όλα τα διοικητικά στάδια από τα οποία διέρχονται οι ενδιαφερόμενες αρχές καθ' όλη τη διάρκεια αδειοδότησης, περιλαμβανομένης της διοργάνωσης διαβουλεύσεων ή της υποβολής αιτήματος γνωμοδότησης σε διάφορους φορείς ή αρχές ή η τελική εμπεριστατωμένη απόφαση,**[...] θα θεωρείται ότι έχουν λάβει σιωπηρή έγκριση ή θετική απάντηση, με εξαίρεση τις περιβαλλοντικές αποφάσεις και **όταν η εν λόγω έγκριση θα είχε ως αποτέλεσμα να μπορούν να αρχίσουν κατασκευαστικές εργασίες για την υλοποίηση του έργου [...]. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν θίγουν τη δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν σιωπηρή έγκριση για περιβαλλοντικές αποφάσεις, εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στο νομικό τους σύστημα. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή του εν λόγω μέτρου καθώς και τα δικαιώματα τρίτων σε δικαστική προστασία, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να δημοσιοποιούν όλες τις εκδοθείσες αποφάσεις.**

- (49) Η διαδικασία αδειοδότησης θα πρέπει να προβλέπει δύο διαδικασίες, συγκεκριμένα την προαιρετική διαδικασία πριν από την υποβολή αίτησης, κατά την οποία οι εργασίες για την κατάρτιση πλήρους φακέλου αίτησης ολοκληρώνονται και ο φάκελος γίνεται δεκτός από την εθνική αρμόδια αρχή και την υποχρεωτική εκ του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία αδειοδότησης μεταξύ της αποδοχής του φακέλου και της στιγμής κατά την οποία οι αρχές εκδίδουν εμπεριστατωμένη απόφαση. Κατά το στάδιο πριν από την υποβολή της αίτησης, οι εθνικές αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εκτελούν σειρά καθηκόντων. Θα πρέπει να ελέγχουν το έργο και να κοινοποιούν στον φορέα υλοποίησης του έργου τις εγκρίσεις, τις μελέτες, τις άδειες και τις εκτιμήσεις που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης, περιλαμβανομένων των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των μέτρων μετριασμού ή αντιστάθμισης που θα πρέπει να εφαρμοστούν. Θα πρέπει να καθορίζουν το πεδίο εφαρμογής και τον βαθμό λεπτομέρειας της τεκμηρίωσης που προσδιορίζεται στα συμπεράσματα του ελέγχου, διασφαλίζοντας ότι δεν απαιτείται μεταγενέστερη τεκμηρίωση από τον φορέα υλοποίησης του έργου, εκτός εάν έχει επέλθει ουσιώδης αλλαγή στο έργο ή στο περιβάλλον του, η οποία καθιστά άνευ αντικειμένου τις προϋποθέσεις και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του πεδίου εφαρμογής. Θα πρέπει να καταρτίζουν λεπτομερές χρονοδιάγραμμα για τη διαδικασία αδειοδότησης. Αφού λάβουν το σχέδιο φακέλου της αίτησης, περιλαμβανομένων όλων των προπαρασκευαστικών εγγράφων, θα πρέπει να αποφασίζουν αν ο φάκελος θεωρείται πλήρης ή απαιτούνται οι ελλείπουσες πληροφορίες σύμφωνα με όσα προσδιορίστηκαν κατά τη διαδικασία πριν από την υποβολή της αίτησης.
- (50) Εφόσον θεωρείται αποδοτικό, οι εθνικές αρμόδιες αρχές μπορούν να σχεδιάζουν τις απαιτήσεις αδειοδότησης για τη διαδικασία αδειοδότησης και την πραγματοποίηση των δημόσιων διαβουλεύσεων για ένα συγκεκριμένο έργο κατά τρόπο που να έχουν σταδιακό χαρακτήρα, υπό την προϋπόθεση ότι η διαδικασία αδειοδότησης απλουστεύεται και επιταχύνεται.
- (51) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στην αδειοδότηση έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, τη δημόσια συμμετοχή σε αυτά και τη ρυθμιστική αντιμετώπισή τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να θεσπίζουν εθνικές διατάξεις για την εφαρμογή των ιδίων ή παρεμφερών κανόνων σε άλλα έργα που δεν έχουν το καθεστώς του έργου κοινού ενδιαφέροντος ή του έργου αμοιβαίου ενδιαφέροντος με βάση το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

- (52) Η διαδικασία του διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων παρέχει στέρεη βάση για τον προσδιορισμό έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Ενώ το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (στο εξής: ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας), το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Αερίου (στο εξής: ΕΔΔΣΜ Αερίου), το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Δικτύων Υδρογόνου (στο εξής: ΕΔΔΔΥ) και οι ΔΣΜ εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία, απαιτείται μεγαλύτερος εξορθολογισμός και καθοδήγηση, ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό των σεναρίων για το μέλλον, τον εντοπισμό μακροπρόθεσμων ελλείψεων στις υποδομές και σημείων συμφόρησης στις ενεργειακές υποδομές και την αντιμετώπιση των εν λόγω ελλείψεων με τις πλέον κατάλληλες λύσεις, ώστε να αυξηθεί το πολιτικό κύρος, η συνάφεια και η αξιοπιστία της διαδικασίας. Ως εκ τούτου, ο Οργανισμός και η Επιτροπή θα πρέπει να διαδραματίσουν ενισχυμένο ρόλο στη διαδικασία κατάρτισης των διενωσιακών δεκαετών προγραμμάτων ανάπτυξης δικτύων σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2024/1789.

- (53) Δεδομένου ότι το επιλεγμένο σενάριο και οι υποκείμενες παραδοχές του διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία διενωσιακού προγραμματισμού ανάπτυξης δικτύων, η Επιτροπή θα πρέπει να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στον καθορισμό του **σε στενή συνεργασία με τα ΕΔΔΣΜ**. Ο εν λόγω ρόλος της Επιτροπής αναμένεται να συμβάλει στον εξορθολογισμό των εισροών και να διασφαλίσει καλύτερη συμμόρφωση με τους στόχους πολιτικής της Ένωσης. **Είναι σημαντικό οι υποκείμενες παραδοχές να λαμβάνουν υπόψη τον υπερκείμενο στόχο για αύξηση της ενοποίησης της εσωτερικής αγοράς, μεταξύ άλλων μειώνοντας την απομόνωση των περιφερειακών και νησιωτικών κρατών μελών.** Είναι επίσης σκόπιμο τα διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων να βασίζονται σε ένα κεντρικό σενάριο, **συνοδευόμενο από [...] αναλύσεις ευαισθησίας [...] που διερευνούν, για παράδειγμα, εναλλακτικά μείγματα προσφοράς και motība ζήτησης ή παρατηρηθείσες τάσεις σε επίπεδο συστημάτων. Οι ευαισθησίες αυτές αναμένεται να συμβάλουν στην εξέταση μιας σειράς εύλογων τρόπων απανθρακοποίησης και, ως εκ τούτου, να ενισχύσουν την ευρωστία του πλαισίου σχεδιασμού υποδομών της ΕΕ, εφόσον θα συνεκτιμώνται η πραγματική δυναμική του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος και οι επιλογές σχεδιασμού των κρατών μελών. [...] Ο κύριος σκοπός του σεναρίου είναι να παράσχει μια κοινή βάση για την αξιολόγηση των ελλείψεων στις υποδομές και των οφελών των υποψήφιων έργων κοινού ενδιαφέροντος και των έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος με στόχο την ενοποίηση της αγοράς και τη σύγκλιση των τιμών. Το κοινό σενάριο που θα χρησιμοποιηθεί για το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων, σύμφωνα με το άρθρο 55 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, θα πρέπει να συνάδει με το κεντρικό σενάριο. Οι αναλύσεις ευαισθησίας που εκπονούνται σύμφωνα με το άρθρο 11 του παρόντος κανονισμού και πρόσθετα σενάρια ή αναλύσεις ευαισθησίας θα μπορούσαν επίσης να συνεκτιμώνται για τη λήψη πιο τεκμηριωμένων επενδυτικών αποφάσεων.** Η αυξημένη σημασία του κεντρικού σεναρίου απαιτεί στενή συμμετοχή του ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, του ΕΔΔΔΥ και του ΕΔΔΣΜ Αερίου, των κρατών μελών και του Οργανισμού, ώστε να διασφαλιστεί ότι παρέχονται τα σχετικά δεδομένα και οι σχετικές πληροφορίες και ότι το σενάριο ευθυγραμμίζεται με τις εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο και αντικατοπτρίζει τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες, περιλαμβανομένων των διαφορών στις τιμές της ενέργειας μεταξύ των περιφερειών. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να επαληθεύονται από τα κράτη μέλη. Η ομάδα αναφοράς συμφεροντούχων θα πρέπει να συνεχίσει να παρέχει συντονισμένη συμβολή και συμβουλές στους συμφεροντούχους σχετικά με την εκπόνηση σεναρίων.

- (53α) Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες σε υποδομές με σημαντικό διασυνοριακό ενδιαφέρον, οι ενισχύσεις του εσωτερικού δικτύου εντός ενός κράτους μέλους θα μπορούσαν, κατά περίπτωση, να ομαδοποιηθούν με άλλες επενδύσεις που καλύπτουν διασυνοριακή ανάγκη, προκειμένου να εκτιμηθούν και να αξιολογηθούν ως ενιαίο έργο δυνάμει του παρόντος κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω ομάδες έργων και τα περιλαμβανόμενα επενδυτικά στοιχεία πληρούν τα σχετικά κριτήρια ΕΚΕ.
- (54) Η διαδικασία προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές θα πρέπει να διαδραματίζει ισχυρότερο ρόλο για την καθοδήγηση όσον αφορά προγραμματισμένες επενδύσεις σε υποδομές. Σε σύγκριση με την τρέχουσα πρακτική, η διαδικασία θα πρέπει να είναι ευρύτερη και να εξετάζει διεξοδικότερα τις διατομεακές συνδέσεις και τις μη ενσύρματες λύσεις, προκειμένου να προσδιορίζονται σαφώς οι λύσεις που εξυπηρετούν καλύτερα το ενεργειακό σύστημα όσον αφορά την επίτευξη των στόχων για την ενέργεια και το κλίμα. Ο Οργανισμός θα πρέπει να συμμετέχει περισσότερο στον καθορισμό του πλαισίου για τη διαδικασία και την επαλήθευσή της, ώστε να αυξηθεί η αποδοχή των επακόλουθων λύσεων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των ελλείψεων. Ο Οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει μεθοδολογίες για τη διαδικασία προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές που πρέπει να διεκπεραιώνεται από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα αποτελέσματα είναι επαρκώς αξιόπιστα και σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Η τελική έγκριση της έκθεσης προσδιορισμού των αναγκών από το όργανο λήψης αποφάσεων της ομάδας ΔΕΔ-Ε αναμένεται να αποτελεί ισχυρό μήνυμα προς τους φορείς υλοποίησης έργων όπου απαιτούνται τα πιθανά έργα.

- (55) Η πιο ολοκληρωμένη και αναλυτική διαδικασία προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές αναμένεται να καταστήσει δυνατή την καλύτερη αντιστοίχιση των προγραμματισμένων έργων με τις ανάγκες επέκτασης της δυναμικότητας μεταφοράς. Αναμένεται επίσης να παράσχει τη δυνατότητα μιας διαδικασίας μετα-παρακολούθησης για τον εντοπισμό νέων λύσεων που ενδεχομένως αντιμετωπίζουν μη αντιστοιχισμένες ανάγκες. Παρότι οι ΔΣΜ θα πρέπει να είναι η πρωτεύουσα οντότητα που θα προτείνει πιθανά έργα για την αντιμετώπιση των ελλείψεων, θα πρέπει επίσης να εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις που προέρχονται από άλλους συμφεροντούχους. Ως εκ τούτου, η διαδικασία αντιστοίχισης των αναγκών θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα περιφερειακής συνεργασίας και να εξασφαλίζει τη συμμετοχή των σχετικών συμφεροντούχων στις συζητήσεις. Ο κεντρικός ρόλος της Επιτροπής στη διαδικασία αναμένεται να ενισχύσει την περιφερειακή συνεργασία και τη συμμετοχή των κρατών μελών, των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, των φορέων υλοποίησης έργων και άλλων σχετικών συμφεροντούχων στην προσπάθεια υποβολής των καταλληλότερων έργων, είτε πρόκειται για μη ενσύρματες λύσεις είτε για λύσεις υποδομών που ανταποκρίνονται σε τυχόν μη καλυπτόμενες ανάγκες. Ως έσχατη λύση, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να προκηρύσσει πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την υπέρβαση της ανεπαρκούς προόδου όσον αφορά την αντιμετώπιση των επίμονων ελλείψεων. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα επιλέξιμα έργα περιλαμβάνονται το συντομότερο δυνατόν στα επόμενα εθνικά προγράμματα ανάπτυξης, στο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων και στον ενωσιακό κατάλογο, **σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διαδικασίες.**
- (56) Είναι απαραίτητη η εκπόνηση ανάλυσης κόστους-οφέλους για ολόκληρο το ενεργειακό σύστημα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο σχεδιασμός των υποδομών αντικατοπτρίζει τις εξελισσόμενες ανάγκες ενός ολοκληρωμένου και απανθρακοποιημένου συστήματος, με συνεπή εκτίμηση όλων των σχετικών δαπανών και οφελών, προκειμένου να προσδιοριστούν οι πλέον αποδοτικές λύσεις για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα. Οι μη ενσύρματες λύσεις, όπως οι δυναμικές ονομαστικές τιμές γραμμής και ισχύος μετασχηματιστών, τα προηγμένα συστήματα ελέγχου της ροής ηλεκτρικής ενέργειας ή οι ψηφιακές δίδυμες πλατφόρμες θα πρέπει να διαδραματίζουν σημαντικότερο ρόλο στην αντιμετώπιση των αναγκών του δικτύου τόσο από επιχειρησιακή άποψη όσο και από άποψη επέκτασης και, ως εκ τούτου, θα πρέπει επίσης να καλύπτονται από την ανάλυση κόστους-οφέλους για το σύνολο του ενεργειακού συστήματος.

- (57) Το διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων θα πρέπει να παρέχει ολοκληρωμένη επισκόπηση των προγραμματισμένων έργων υποδομών που έχουν διασυννοριακές επιπτώσεις στην Ένωση. Οι μη ενσύρματες λύσεις και οι λύσεις ευελιξίας θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος, ώστε να παρέχεται πλήρης εικόνα των μελλοντικών επενδύσεων που είναι αναγκαίες για τη βέλτιστη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και υδρογόνου. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει επίσης να δοθεί σε έργα που βελτιώνουν την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα του δικτύου.
- (58) Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους που προηγούνται της έγκρισης των διενωσιακών δεκαετών προγραμμάτων ανάπτυξης δικτύων, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ, ο Οργανισμός και η Επιτροπή θα πρέπει να διεξάγουν εκτενή διαδικασία διαβούλευσης με τη συμμετοχή όλων των σχετικών συμφεροντούχων. Στους εν λόγω συμφεροντούχους θα πρέπει να περιλαμβάνονται η ευρωπαϊκή οντότητα για τη συνεργασία των διαχειριστών συστημάτων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώσεις που συμμετέχουν στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, αερίου και υδρογόνου, συμφεροντούχοι στους τομείς της θέρμανσης και της ψύξης, της δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα και της δέσμευσης και χρήσης άνθρακα, ανεξάρτητοι φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης, φορείς απόκρισης ζήτησης, οργανισμοί που συμμετέχουν σε λύσεις ενεργειακής απόδοσης, βιομηχανικοί τομείς, περιλαμβανομένων των μεταφορών, της ψηφιοποίησης και των δεδομένων, καθώς και ενώσεις καταναλωτών ενέργειας, η Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή και εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, κατά περίπτωση. Η ομάδα αναφοράς συμφεροντούχων έχει αποδειχθεί αποτελεσματικό φόρουμ συνεργασίας των συμφεροντούχων και θα πρέπει να υποστηριχθεί η περαιτέρω συμβολή της στο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων. Η διαβούλευση θα πρέπει να είναι ανοικτή και διαφανής και να οργανώνεται εγκαίρως, ώστε να καθίσταται δυνατή η ανατροφοδότηση από τους συμφεροντούχους κατά την προετοιμασία των βασικών φάσεων των διενωσιακών δεκαετών προγραμμάτων ανάπτυξης δικτύων, όπως ο εντοπισμός ελλείψεων στις υποδομές και η μεθοδολογία ανάλυσης κόστους-οφέλους για την αξιολόγηση των έργων. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ θα πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τα στοιχεία που λαμβάνονται από τους συμφεροντούχους κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων και θα πρέπει να εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο έλαβαν υπόψη τους τα στοιχεία αυτά κατά την υποβολή των τελικών προτάσεών τους.

- (59) Ο σχεδιασμός των ενεργειακών υποδομών θα πρέπει να αντικατοπτρίζει δεόντως τη σύζευξη τομέων και τις διασυνδέσεις μεταξύ των φορέων ενέργειας. Η εκπόνηση σεναρίων, η διαδικασία προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές και οι μεθοδολογίες για την ανάλυση κόστους-οφέλους θα πρέπει να βασίζονται σε μια ολοκληρωμένη, μακροπρόθεσμη και βελτιστοποιημένη προσέγγιση και μοντελοποίηση με βάση την ιδέα ενός «ενιαίου ενεργειακού συστήματος» που χρησιμοποιεί κοινές παραδοχές και συνεπείς μεθοδολογίες. Ο μεγαλύτερος συντονισμός του σχεδιασμού υποδομών σε όλους τους τομείς αναμένεται να συμβάλει στην απόδοση προτεραιότητας και στην ανάπτυξη νέων λύσεων υποδομών με πιο βέλτιστο τρόπο.
- (60) Η σημασία της διασφάλισης ότι μόνο έργα υποδομής για τα οποία δεν υπάρχουν εύλογες εναλλακτικές λύσεις μπορούν να αποκτούν το καθεστώς έργου κοινού ενδιαφέροντος ή έργου αμοιβαίου ενδιαφέροντος συνεπάγεται επίσης ότι στον σχεδιασμό των ενεργειακών υποδομών και στις εργασίες των περιφερειακών ομάδων για την κατάρτιση των περιφερειακών καταλόγων προτεινόμενων έργων για τον ενωσιακό κατάλογο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αρχή της «προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση». Σύμφωνα με την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση, για τη διασφάλιση των μελλοντικών αναγκών σε υποδομές θα πρέπει να εξετάζονται όλες οι σχετικές **οικονομικά και τεχνικά υλοποιήσιμες** εναλλακτικές λύσεις αντί της δημιουργίας νέων υποδομών. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται σε μη ενσύρματες ή ψηφιακές λύσεις, στη χρήση της απόκρισης ζήτησης ή της ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα, οι οποίες μπορούν να βελτιώσουν τη συνολική αποδοτικότητα των δικτύων. Για τον σκοπό αυτό, κατά την αξιολόγηση έργων επέκτασης του συστήματος οι λύσεις αυτές θα πρέπει να εξετάζονται κατά προτεραιότητα από τους διαχειριστές συστημάτων. **Οι λύσεις αυτές μπορεί να συμπληρώνουν τις αναγκαίες φυσικές ενισχύσεις του δικτύου, αλλά ενδέχεται να μην επαρκούν αφ' εαυτών για την αντιμετώπιση των προσδιορισμένων αναγκών του συστήματος.** Θα πρέπει επίσης να δίνονται κίνητρα για την οικονομικά αποδοτική χρήση των δικτύων, ιδίως μέσω της χρήσης ενδείξεων τιμών βάσει γεωγραφικής διαφοροποίησης και χρόνου χρήσης στα τέλη δικτύου και στα καθεστώτα στήριξης.

- (61) Για να επιτευχθεί ο ενωσιακός στόχος της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, η Ένωση πρέπει να κλιμακώσει σημαντικά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Οι επενδύσεις σε υπεράκτια ανανεώσιμη ενέργεια θα πρέπει να αυξηθούν με στόχο την επίτευξη τουλάχιστον 350 GW υπεράκτιας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές εγκατεστημένης σύμφωνα με τους σωρευτικούς μη δεσμευτικούς περιφερειακούς στόχους των κρατών μελών για την υπεράκτια ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που επικαιροποιήθηκαν τον Δεκέμβριο του 2024 και υποστηρίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Οκτωβρίου 2023, με τίτλο «Υλοποίηση των φιλοδοξιών της ΕΕ για την υπεράκτια ανανεώσιμη ενέργεια»³⁰. Τα πρώτα σχέδια ανάπτυξης υπεράκτιων δικτύων που δημοσίευσε το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας τον Ιανουάριο του 2024 αποτέλεσαν σημαντικό βήμα προόδου, εδραιώνοντας τις φιλοδοξίες των κρατών μελών για τις υπεράκτιες περιφερειακές υποδομές στον σχεδιασμό υπεράκτιων δικτύων. Το βήμα αυτό αναμένεται να στηρίξει τον προσδιορισμό διασυνοριακών υπεράκτιων έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, περιλαμβανομένων των υβριδικών και των ακτινωτών διασυνοριακών συνδέσεων, ώστε να διασφαλιστεί η βελτιστοποιημένη και οικονομικά αποδοτική ανάπτυξη υπεράκτιων δικτύων σε επίπεδο θαλάσσιας λεκάνης. Η στρατηγική μακροπρόθεσμη λογική που περιλαμβάνεται στα σχέδια ανάπτυξης υπεράκτιων δικτύων θα πρέπει να επεκταθεί στα χερσαία δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και στα δίκτυα υδρογόνου.
- (62) Η εκτίμηση των οφελών και του κόστους των διαδρόμων προτεραιότητας υπεράκτιων δικτύων ανανεώσιμης ενέργειας θα πρέπει να στηρίζει τα κράτη μέλη στην εκπόνηση προκαταρκτικής ανάλυσης επιμερισμού του κόστους σε επίπεδο διαδρόμων προτεραιότητας υπεράκτιων δικτύων, προκειμένου να υποστηριχθούν οι επακόλουθες κοινές πολιτικές δεσμεύσεις για διασυνοριακά έργα υπεράκτιων δικτύων. Οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με τα πλαίσια συνεργατικών επενδύσεων για υπεράκτια έργα, της 27ης Ιουνίου 2024, θα πρέπει να αξιοποιούνται στο πλαίσιο της εκτίμησης των οφελών και του κόστους των διαδρόμων προτεραιότητας υπεράκτιων δικτύων ανανεώσιμης ενέργειας και μπορούν να επικαιροποιούνται από την Επιτροπή, με τη συμμετοχή των κρατών μελών, των σχετικών ΔΣΜ, του Οργανισμού και των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, όταν κρίνεται σκόπιμο.

³⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Υλοποίηση των φιλοδοξιών της ΕΕ για την υπεράκτια ανανεώσιμη ενέργεια [COM(2023) 668 final της 24ης Οκτωβρίου 2023].

- (63) Το κόστος για την ανάπτυξη, την κατασκευή, τη λειτουργία και τη συντήρηση έργων κοινού ενδιαφέροντος θα πρέπει κατά κανόνα να καλύπτεται από τους χρήστες των υποδομών. Ο επιμερισμός του κόστους θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι τελικοί χρήστες δεν επιβαρύνονται δυσανάλογα, ειδικά όταν αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε ενεργειακή φτώχεια. Έργα κοινού ενδιαφέροντος θα πρέπει να είναι επιλέξιμα για διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους, όταν από την αξιολόγηση της ζήτησης της αγοράς ή των αναμενόμενων επιπτώσεων στα τέλη προκύπτει ότι το κόστος δεν αναμένεται να καλυφθεί από τα τέλη που καταβάλλουν οι χρήστες της υποδομής. **Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι διατάξεις σχετικά με τον διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους δεν έχουν εφαρμογή στα έργα κοινού ενδιαφέροντος που δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο απόφασης διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους, όπως τα έργα αντλησιοταμίευσης που δεν ρυθμίζονται και δεν χρηματοδοτούνται μέσω των εθνικών τιμολογιακών συστημάτων.**

- (64) Σε μια ολοένα και πιο διασυνδεδεμένη εσωτερική ενεργειακή αγορά, απαιτούνται σαφείς και διαφανείς κανόνες για τον διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους προκειμένου να επιταχυνθούν οι επενδύσεις στις διασυνοριακές υποδομές, καθώς και σε έργα με διασυνοριακό αντίκτυπο. Καθώς οι διασυνοριακές ενεργειακές υποδομές καθίστανται πιο ενοποιημένες, περισσότερα έργα αποφέρουν οφέλη πέραν των εδαφών όπου κατασκευάζονται. Το γεγονός αυτό καθιστά τον δίκαιο και διαφανή επιμερισμό του κόστους απαραίτητο για την αποφυγή δυσανάλογων επιβαρύνσεων για τους τοπικούς καταναλωτές. Η συζήτηση σχετικά με τον κατάλληλο επιμερισμό του κόστους θα πρέπει να βασίζεται στην ανάλυση του κόστους και του οφέλους ενός έργου υποδομών η οποία διενεργείται βάσει εναρμονισμένης μεθοδολογίας για ανάλυση σε επίπεδο ενεργειακού συστήματος, με τη χρήση του κεντρικού σεναρίου καθώς και τυχόν ανάλυσης ευαισθησίας που καταρτίζονται για τους σκοπούς των διενωσιακών δεκαετών προγραμμάτων ανάπτυξης δικτύων που εκπονούνται σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2024/1789, ώστε να καθίσταται δυνατή η ενδεδειγμένη ανάλυση της συμβολής του έργου κοινού ενδιαφέροντος ή αμοιβαίου ενδιαφέροντος στις ενεργειακές πολιτικές της Ένωσης για την απανθρακοποίηση, την ενοποίηση της αγοράς, τον ανταγωνισμό, τη βιωσιμότητα και την ασφάλεια του εφοδιασμού. Τα κράτη μέλη και οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές στην επικράτεια των οποίων υλοποιείται τουλάχιστον το 10 % των **καθαρών** οφελών ενός έργου, **που νοείται ως η διαφορά μεταξύ των χρηματικών θετικών και αρνητικών οφελών ενός έργου για την κοινωνία ή τμήματα της κοινωνίας**, θα πρέπει να συμμετέχουν στις συζητήσεις σχετικά με τις **εκτιμήσεις κόστους-οφέλους και επιμερισμού του κόστους. Η συμμετοχή αυτή θα πρέπει να διασφαλίζει τη διαφάνεια σε πρώιμο στάδιο της ανάπτυξης του έργου, να στηρίζει τη δίκαιη κατανομή του κόστους και των οφελών και να διευκολύνει την αποτελεσματική υλοποίηση του έργου και την επίτευξη των οφελών του. Ταυτόχρονα, η συμμετοχή αυτή δεν συνεπάγεται καμία υποχρέωση κάλυψης του κόστους του έργου.** [...] Επιπλέον, στο πλαίσιο των διασυνοριακών συμφωνιών επιμερισμού του κόστους θα πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο εκ των υστέρων ρυθμίσεων ώστε να διασφαλίζεται η δίκαιη και αναλογική συμμετοχή των χωρών που δεν είναι χώρες υποδοχής, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω προσαρμογές ορίζονται σαφώς και διαρθρώνονται κατά τρόπο που διασφαλίζει την επενδυτική ασφάλεια.

- (65) Είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ένα σταθερό χρηματοδοτικό πλαίσιο για την ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος, ενώ παράλληλα να ελαχιστοποιείται η ανάγκη χρηματοδοτικής ενίσχυσης και ταυτόχρονα να ενθαρρυνθούν οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές, με τα κατάλληλα κίνητρα και τους κατάλληλους χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς. Κατά τη λήψη των αποφάσεων σχετικά με τον διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να επιμερίζουν το πράγματι προκύψαν επενδυτικό κόστος, όπου ενδείκνυται σύμφωνα με τις εθνικές προσεγγίσεις και μεθοδολογίες που ακολουθούνται για παρόμοιες υποδομές, σε διασυνοριακό επίπεδο στο σύνολό του και να το συμπεριλαμβάνουν στα εθνικά τέλη. Στη συνέχεια, κατά περίπτωση, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να προσδιορίζουν αν ο αντίκτυπός του στα εθνικά τέλη μπορεί να αποτελέσει δυσανάλογη επιβάρυνση για τους καταναλωτές στα αντίστοιχα κράτη μέλη τους. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να αποφεύγουν τους κινδύνους διπλής στήριξης για έργα, συνυπολογίζοντας τις τρέχουσες ή εκτιμώμενες επιβαρύνσεις και έσοδα. Οι εν λόγω επιβαρύνσεις και τα εν λόγω έσοδα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μόνο εφόσον αφορούν τα έργα και έχουν σχεδιαστεί για την κάλυψη των σχετικών δαπανών.
- (66) Για να διευκολυνθούν οι συζητήσεις σχετικά με τον επιμερισμό του κόστους μεταξύ των οικείων κρατών μελών και τρίτων χωρών, θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα ομαδοποίησης έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Επιτρέποντας σε ομάδες κρατών μελών να αντιμετωπίζουν μια ομάδα έργων ως αμοιβαία επωφελή, μπορούν να προωθηθούν αμοιβαία επωφελείς λύσεις, να μειωθούν οι κίνδυνοι και το κόστος συναλλαγών κατά τις διαπραγματεύσεις και να αυξηθεί η πιθανότητα υλοποίησης. Η πρόσθετη στήριξη σε επίπεδο Ένωσης, για παράδειγμα μέσω του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» ή σε περιφερειακό επίπεδο με τη χρήση του εισοδήματος συμφόρησης, μπορεί να διευκολύνει περαιτέρω τις εν λόγω συμφωνίες και να προωθήσει την έγκαιρη παράδοση υποδομών προτεραιότητας. **Προκειμένου να διευκολυνθούν ο προσδιορισμός των εν λόγω ομάδων έργων και οι συζητήσεις για αυτές, τα κράτη μέλη και οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές εθελοντικές περιφερειακές εργασίες για την ανάλυση κόστους-οφέλους της ομάδας έργων και τον επιμερισμό του κόστους.**

- (67) Στο άρθρο 19 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 καθορίζονται τρεις σκοποί προτεραιότητας για τη χρήση των εσόδων που προέρχονται από την κατανομή διαζωνικής ικανότητας και συγκεκριμένα: α) η εξασφάλιση της πραγματικής διαθεσιμότητας της κατανεμημένης δυναμικότητας, περιλαμβανομένης της αποζημίωσης λόγω παγίωσης· β) η διατήρηση ή αύξηση των διαζωνικών ικανοτήτων μέσω της βελτιστοποίησης των υφιστάμενων γραμμών διασύνδεσης ή η κάλυψη δαπανών που προκύπτουν από επενδύσεις στο δίκτυο για τη μείωση της συμφόρησης των γραμμών διασύνδεσης· και γ) η αποζημίωση φορέων εκμετάλλευσης υπεράκτιων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στον εν λόγω κανονισμό. Οι ΔΣΜ θα πρέπει να διασφαλίζουν την επίτευξη και των τριών σκοπών προτεραιότητας, περιλαμβανομένου του σκοπού του στοιχείου β). Προκειμένου να διευκολύνεται η χρηματοδότηση έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος που μειώνουν τη συμφόρηση των γραμμών διασύνδεσης και να εξασφαλίζεται προβλεψιμότητα και διαφάνεια στις συζητήσεις σχετικά με τις αποφάσεις διασυνοριακού επιμερισμού κόστους σύμφωνα με το άρθρο 16 του παρόντος κανονισμού, είναι σκόπιμο να απαιτείται από τους ΔΣΜ να **εγγράφουν[...]** για τις εν λόγω επενδύσεις περιορισμένο μερίδιο του εισοδήματος συμφόρησης **σε χωριστή γραμμή εσωτερικού λογαριασμού, εντός ή εκτός των λογιστικών βιβλίων, σύμφωνα με τις εθνικές νομικές και κανονιστικές διατάξεις όπως καθορίζονται από την αρμόδια αρχή και σύμφωνα με τη σχετική μεθοδολογία του ACER.** Η απαίτηση αυτή δεν θίγει την ευθύνη των ΔΣΜ να αποφασίζουν σχετικά με τις προτεραιότητες χρηματοδότησης, υπό την εποπτεία των ρυθμιστικών αρχών και σύμφωνα με τη μεθοδολογία που εγκρίνεται δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943. Η απαίτηση αυτή δεν θα πρέπει να έχει εφαρμογή όταν μπορεί να αποδειχθεί ότι δεν υπάρχει ανάγκη να κατασκευαστεί πρόσθετη διασυνοριακή δυναμικότητα στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους, **βάσει της πλέον πρόσφατα εγκριθείσας έκθεσης του ENTSO-E σχετικά με τον προσδιορισμό των αναγκών υποδομών.**
- (67α) Σε ορισμένα κράτη μέλη, ιδίως σε κράτη μέλη με πλείονες ζώνες προσφοράς, σημειώθηκε σημαντική αύξηση του εισοδήματος συμφόρησης λόγω της ιδιαίτερης γεωγραφικής θέσης τους. Ως εκ τούτου, η απαίτηση κατανομής μεριδίου του εισοδήματος συμφόρησης για έργα κοινού ενδιαφέροντος και έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος δεν θα πρέπει να έχει εφαρμογή στο εισόδημα συμφόρησης που προκύπτει από εσωτερικά σύνορα ζωνών προσφοράς εντός κράτους μέλους.

- (67β) Οι διασυνδέσεις από μόνες τους δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν επαρκώς τις προκλήσεις που σχετίζονται με την επάρκεια των πόρων. Η αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς ορυκτά καύσιμα πλησίον της κατανάλωσης μπορεί να στηρίξει τον εν εξελίξει εξηλεκτρισμό, να συμβάλει στην αποδοτικότερη χρήση των υφιστάμενων δικτύων και να βελτιώσει την επάρκεια των πόρων. Τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα να καθορίζουν το ενεργειακό τους μείγμα και τη γενική διάρθρωση του ενεργειακού τους εφοδιασμού.
- (68) Όταν σε ένα κράτος μέλος δεν υπάρχει ΔΣΜ, οι αναφορές σε ΔΣΜ στο σύνολο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στους διαχειριστές συστημάτων διανομής (ΔΣΔ).
- (69) Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί εσωτερικής ενεργειακής αγοράς, τα τέλη πρόσβασης σε δίκτυα οφείλουν να παρέχουν τα κατάλληλα επενδυτικά κίνητρα. Ωστόσο, διάφοροι τύποι έργων κοινού ενδιαφέροντος ενδέχεται να επιφέρουν εξωτερικές επιδράσεις που είναι πιθανόν να μην αποτυπώνονται και να μην ανακτώνται πλήρως μέσω του γενικού τιμολογιακού συστήματος. Κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας περί εσωτερικής ενεργειακής αγοράς, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να διασφαλίζουν ένα σταθερό και προβλέψιμο ρυθμιστικό και χρηματοοικονομικό πλαίσιο με κίνητρα για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος, περιλαμβανομένων μακροπρόθεσμων κινήτρων, τα οποία αναλογούν στον ειδικό βαθμό επικινδυνότητας του έργου. Αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να εφαρμόζεται ειδικότερα σε διασυνοριακά έργα, σε καινοτόμες τεχνολογίες μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας που παρέχουν δυνατότητα ενσωμάτωσης ανανεώσιμης ενέργειας σε μεγάλη κλίμακα, κατανεμημένων ενεργειακών πόρων ή της απόκρισης ζήτησης σε διασυνδεδεμένα δίκτυα και σε έργα ενεργειακής τεχνολογίας και ψηφιοποίησης, τα οποία είτε είναι πιθανόν να ενέχουν μεγαλύτερους κινδύνους σε σύγκριση με παρεμφερή έργα που υλοποιούνται εντός ενός κράτους μέλους είτε να έχουν προοπτικές για μεγαλύτερα οφέλη για την Ένωση. Επίσης, τα έργα με υψηλές λειτουργικές δαπάνες θα πρέπει να έχουν και αυτά πρόσβαση σε κατάλληλα κίνητρα για επενδύσεις. Ειδικότερα, τα υπεράκτια δίκτυα ανανεώσιμης ενέργειας που έχουν διπλή λειτουργία, όντας γραμμές διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας και συνδέοντας έργα υπεράκτιας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, είναι πιθανόν να ενέχουν μεγαλύτερους κινδύνους απ' ό,τι συγκρίσιμα χερσαία έργα υποδομών, λόγω της εγγενούς σύνδεσής τους με πάγια στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας η οποία συνεπάγεται ρυθμιστικούς κινδύνους, χρηματοδοτικούς κινδύνους, όπως την ανάγκη για προληπτικές επενδύσεις, κινδύνους της αγοράς και κινδύνους που σχετίζονται με τη χρήση νέων καινοτόμων τεχνολογιών.

- (70) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 κατέδειξε την προστιθέμενη αξία της μόχλευσης ιδιωτικής χρηματοδότησης μέσω σημαντικής χρηματοδοτικής συνδρομής από την Ένωση, η οποία θα καταστήσει δυνατή την υλοποίηση έργων ενωσιακής σημασίας. Υπό το πρίσμα της οικονομικής και χρηματοοικονομικής κατάστασης και των δημοσιονομικών περιορισμών, θα πρέπει να συνεχιστεί η στοχοθετημένη στήριξη, στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, με σκοπό, επίσης, την ελαχιστοποίηση του κινδύνου των έργων και την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων, ώστε να μεγιστοποιηθούν ο αντίκτυπος της δημόσιας χρηματοδότησης και τα οφέλη της για τους πολίτες της Ένωσης και να προσελκυσθούν νέοι επενδυτές στους διαδρόμους και στα πεδία προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα Ι του παρόντος κανονισμού, διατηρώντας παράλληλα τη συνεισφορά από τον προϋπολογισμό της Ένωσης σε ελάχιστο επίπεδο.
- (71) Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος θα πρέπει να είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση για μελέτες και, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, για εργασίες σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³¹ υπό τη μορφή επιχορηγήσεων ή καινοτόμων χρηματοοικονομικών μέσων, ώστε να διασφαλιστεί η δυνατότητα παροχής προσαρμοσμένης στήριξης σε έργα κοινού ενδιαφέροντος που δεν είναι βιώσιμα με βάση το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο και τις συνθήκες της αγοράς. Έχει σημασία να αποφεύγεται κάθε στρέβλωση του ανταγωνισμού, ιδίως μεταξύ έργων που συμβάλλουν στην υλοποίηση του ίδιου διαδρόμου προτεραιότητας της Ένωσης. Η εν λόγω χρηματοδοτική συνδρομή θα πρέπει να διασφαλίζει τις απαραίτητες συνέργειες με άλλα διαθέσιμα κονδύλια της Ένωσης για τη χρηματοδότηση ευφών δικτύων διανομής ενέργειας και με τον μηχανισμό χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2020/1294 της Επιτροπής³².

³¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 (ΕΕ L 249 της 14.7.2021, σ. 38, <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

³² Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/1294 της Επιτροπής, της 15ης Σεπτεμβρίου 2020, για τον μηχανισμό χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 303 της 17.9.2020, σ. 1, http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1294/oj).

(71α) Για την ανάπτυξη αγοράς υδρογόνου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ολόκληρη η αξιακή αλυσίδα. Με τη δέσμη μέτρων για την αγορά υδρογόνου και απανθρακοποιημένων αερίων θεσπίζονται ήδη διατάξεις για τα τέλη, την ανάκτηση κόστους για τους διαχειριστές των δικτύων υδρογόνου, τις χρηματοοικονομικές μεταφορές μεταξύ ρυθμιζόμενων υπηρεσιών και τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν μηχανισμούς διαχρονικού επιμερισμού του κόστους σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να θεσπίζουν μέτρα, όπως κρατικές εγγυήσεις, για την κάλυψη του οικονομικού κινδύνου των διαχειριστών δικτύου υδρογόνου που συνδέεται με το αρχικό κενό ανάκτησης του κόστους που προκύπτει από την εφαρμογή του διαχρονικού επιμερισμού του κόστους. Τα κράτη μέλη που υλοποιούν έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα του υδρογόνου επιτρέπεται να θεσπίζουν διαχρονικό επιμερισμό του κόστους σε περιπτώσεις που εμπλέκονται περισσότερα του ενός κράτη μέλη. Ο διαχρονικός επιμερισμός του κόστους και η υποκείμενη μεθοδολογία του θα πρέπει, όπως σε περιπτώσεις εντός ενός κράτους μέλους, να υπόκεινται στην έγκριση των ρυθμιστικών αρχών των εμπλεκόμενων κρατών μελών. Η Επιτροπή θα πρέπει να προβαίνει σε εκτίμηση των προκλήσεων όσον αφορά διασυνοριακά έργα υδρογόνου, ενόψει της προβλεπόμενης στο άρθρο 5 παράγραφος 3 του κανονισμού 2024/1789 δυνατότητας των κρατών μελών να θεσπίζουν μέτρα, όπως κρατική εγγύηση, για την κάλυψη του οικονομικού κινδύνου των διαχειριστών δικτύων υδρογόνου που συνδέεται με το αρχικό κενό ανάκτησης του κόστους που προκύπτει από την εφαρμογή του διαχρονικού επιμερισμού του κόστους. Στην αξιολόγηση θα πρέπει να αποτυπώνονται με ολοκληρωμένο και ισορροπημένο τρόπο εναλλακτικές λύσεις για το ζήτημα, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων, του κόστους και των οφελών τους. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να συμμετέχει σε διαρθρωμένη ανταλλαγή με σχετικούς συμφεροντούχους τόσο όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων μέτρων για τα διασυνοριακά έργα όσο και ενδεχόμενα μέτρα αντιμετώπισης των προκλήσεων, με στόχο την περαιτέρω ελαχιστοποίηση των κινδύνων σε έργα αγωγών υδρογόνου κοινού ενδιαφέροντος με εξαιρετικά μεγάλο διασυνοριακό ενδιαφέρον και στρατηγική αξία για την Ένωση και, κατά περίπτωση, την ανάπτυξη χάρτη πορείας για την υλοποίηση, ώστε να στηριχτεί περαιτέρω η ενίσχυση των δικτύων υδρογόνου.

- (71β) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 838/2010 της Επιτροπής θεσπίζει κανόνες αντιστάθμισης μεταξύ διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, για το κόστος που προκύπτει λόγω των διασυνοριακών ροών ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ το άρθρο 17 του παρόντος κανονισμού προβλέπει ένα πλαίσιο για τον διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους για έργα κοινού ενδιαφέροντος μεταξύ των κρατών μελών. Ωστόσο, οι μηχανισμοί αυτοί δεν αντικατοπτρίζουν πλέον πλήρως το σύνολο του κόστους του κεφαλαίου υποδομής και του λειτουργικού κόστους που βαρύνει τα κράτη μέλη υποδοχής σημαντικών ροών διαμετακόμισης προς όφελος της εσωτερικής αγοράς ενέργειας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει, σε συνεργασία με τον Οργανισμό και τους σχετικούς συμφεροντούχους, να επανεξετάσει την επάρκεια των υφιστάμενων ρυθμίσεων υπό το πρίσμα των υφιστάμενων προτύπων διαμετακόμισης και του πραγματικού προκύπτοντος κόστους, και να αξιολογήσει αν απαιτούνται πρόσθετα μέτρα σε επίπεδο Ένωσης για τη διασφάλιση δικαιότερου επιμερισμού του κόστους που σχετίζεται με τη διαμετακόμιση.
- (72) Όσον αφορά τις επενδύσεις στα έργα κοινού ενδιαφέροντος θα πρέπει να εφαρμόζεται μια λογική τριών σταδίων. Πρώτον, προτεραιότητα στις επενδύσεις θα πρέπει να έχει η αγορά. Δεύτερον, όταν δεν πραγματοποιούνται από την αγορά επενδύσεις, θα πρέπει να διερευνώνται ρυθμιστικές λύσεις, να προσαρμόζεται το σχετικό ρυθμιστικό πλαίσιο, κατά περίπτωση και να διασφαλίζεται η ορθή εφαρμογή του σχετικού ρυθμιστικού πλαισίου. Τρίτον, όταν τα δύο πρώτα στάδια δεν επαρκούν για να υλοποιηθούν οι απαιτούμενες επενδύσεις σε έργα κοινού ενδιαφέροντος, θα πρέπει να είναι δυνατή η χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής από την Ένωση σε περιπτώσεις στις οποίες το έργο κοινού ενδιαφέροντος πληροί τα εφαρμοστέα κριτήρια επιλεξιμότητας **και, κατά περίπτωση, λαμβανομένης υπόψη τυχόν δυσανάλογης αύξησης των τελών, υπό την επιφύλαξη της αξιολόγησης των αρμόδιων εθνικών ρυθμιστικών αρχών.**

- (73) Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος δεν θα πρέπει να είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση όταν οι φορείς υλοποίησης έργων, οι διαχειριστές ή οι επενδυτές εμπίπτουν σε μία από τις περιπτώσεις αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 138 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³³, όπως σε περιπτώσεις καταδίκης για απάτη, διαφθορά ή πράξεις που σχετίζονται με εγκληματική οργάνωση. Έργο κοινού ενδιαφέροντος μπορεί να διαγραφεί από τον ενωσιακό κατάλογο εάν η συμπερίληψη του στον εν λόγω κατάλογο είχε βασιστεί σε εσφαλμένες πληροφορίες που αποτέλεσαν καθοριστικό παράγοντα για τη συμπερίληψη του έργου ή εάν το έργο αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης. Για έργο κοινού ενδιαφέροντος που υλοποιείται στα κράτη μέλη που επωφελούνται από παρέκκλιση δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα εν λόγω κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν, κατά τη στήριξη τυχόν αιτήσεων χρηματοδότησης για τέτοια έργα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/869, ότι τα έργα δεν ωφελούν άμεσα ή έμμεσα πρόσωπα ή οντότητες που εμπίπτουν σε κάποια από τις περιπτώσεις αποκλεισμού όπως αναφέρονται στο άρθρο 138 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509.
- (74) Επιχορηγήσεις για εργασίες που συνδέονται με έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος θα πρέπει να είναι διαθέσιμες υπό τους ίδιους όρους που ίσχυαν και για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος όταν συμβάλλουν στους συνολικούς στόχους ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής της Ένωσης και όταν οι στόχοι της τρίτης χώρας για την απανθρακοποίηση συνάδουν με τη συμφωνία του Παρισιού.

³³ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Σεπτεμβρίου 2024, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L 2024/2509 της 26.9.2024, <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (75) Η Ένωση θα πρέπει να διευκολύνει ενεργειακά έργα σε μειονεκτούσες, λιγότερο συνδεδεμένες, περιφερειακές, εξόχως απόκεντρες ή απομονωμένες περιοχές, ώστε να καταστεί δυνατή η πρόσβαση στα διευρωπαϊκά ενεργειακά δίκτυα, προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία απανθρακοποίησης και να μειωθεί η εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. **Στις περιοχές αυτές, όπου η χαμηλή διασυνδεσιμότητα ενδέχεται να αποτελεί διαχρονικό ζήτημα, οι λύσεις ευελιξίας και η αποθήκευση ενέργειας διαδραματίζουν επίσης καίριο ρόλο στην ενσωμάτωση ανανεώσιμης ενέργειας και έχουν σημαντικό θετικό αντίκτυπο στις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης. Τα εν λόγω έργα δεν θα πρέπει να αποκλείονται από τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης αποκλειστικά και μόνο λόγω της χαμηλής φυσικής διασύνδεσης· ο δε διασυνοριακός αντίκτυπός τους και η συμβολή τους στην ενοποίηση της αγοράς θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν τον συστημικό ρόλο τους σε απανθρακοποιημένα απομονωμένα ή χαμηλής σύνδεσης ενεργειακά συστήματα.**
- (76) Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2011, κατά τα οποία κανένα κράτος μέλος δεν θα πρέπει να παραμείνει απομονωμένο από τα ευρωπαϊκά δίκτυα αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας μετά το 2015 ούτε να διατρέχει κίνδυνο μείωσης της ενεργειακής του ασφάλειας λόγω έλλειψης κατάλληλων συνδέσεων, ο παρών κανονισμός αποσκοπεί να διασφαλίσει την πρόσβαση στα διευρωπαϊκά ενεργειακά δίκτυα τερματίζοντας την ενεργειακή απομόνωση της Κύπρου και της Μάλτας, που δεν είναι ακόμη διασυνδεδεμένες με το διευρωπαϊκό δίκτυο αερίου. Ο στόχος αυτός θα πρέπει να επιτευχθεί επιτρέποντας στα υπό ανάπτυξη ή υπό σχεδιασμό έργα στα οποία έχει χορηγηθεί καθεστώς έργου κοινού ενδιαφέροντος δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 να διατηρήσουν το καθεστώς τους έως ότου η Κύπρος και η Μάλτα διασυνδεθούν με το διευρωπαϊκό δίκτυο αερίου ή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2033[...], ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. **Λαμβανομένων υπόψη των μοναδικών γεωγραφικών συνθηκών τους, η σύνδεση των εν λόγω δύο νησιωτικών κρατών μελών στο διευρωπαϊκό δίκτυο αερίου εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό στόχο για την Ένωση.** Εκτός από τη συμβολή στην ανάπτυξη της αγοράς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, την ευελιξία και την ανθεκτικότητα του ενεργειακού συστήματος και την ασφάλεια του εφοδιασμού, τα εν λόγω έργα θα διασφαλίσουν την πρόσβαση σε μελλοντικές αγορές ενέργειας, περιλαμβανομένου του υδρογόνου, και θα συμβάλουν στην επίτευξη των συνολικών στόχων ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής της Ένωσης.

- (77) Για να διασφαλιστεί η συνέπεια των προτεινόμενων αλλαγών βάσει του παρόντος κανονισμού με το ενωσιακό πλαίσιο για τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, αερίου και υδρογόνου, προτείνονται αντίστοιχες τροποποιήσεις στα άρθρα 3 και 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁴, στο άρθρο 48 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και στα άρθρα 60 και 61 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789. Οι εν λόγω τροποποιήσεις αφορούν τη χρήση του κεντρικού σεναρίου στο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων, την εξέταση μη ενσύρματων λύσεων και άλλων εναλλακτικών λύσεων αντί της επέκτασης του συστήματος και την αποσαφήνιση του χρονικού πεδίου εφαρμογής των προγραμμάτων. Επομένως, οι κανονισμοί αυτοί θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως.
- (78) Προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη ανάπτυξη βασικών έργων ενεργειακών υποδομών για την Ένωση, ο τρίτος ενωσιακός κατάλογος έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος θα πρέπει να παραμείνει σε ισχύ έως ότου τεθεί σε ισχύ ο πρώτος ενωσιακός κατάλογος έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος που καταρτίζεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Επιπλέον, για να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη, η παρακολούθηση και η χρηματοδότηση των έργων κοινού ενδιαφέροντος που περιλαμβάνονται στον τρίτο ενωσιακό κατάλογο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869, ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 θα πρέπει να παραμείνουν σε ισχύ και να παράγουν αποτελέσματα έως την έναρξη ισχύος του πρώτου ενωσιακού καταλόγου έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος που καταρτίζεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
- (79) Για να διασφαλιστεί ότι ο ενωσιακός κατάλογος περιορίζεται σε έργα που συμβάλλουν τα μέγιστα στην υλοποίηση των στρατηγικών διαδρόμων και πεδίων προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα Ι του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης, ώστε να τροποποιεί τα παραρτήματα του παρόντος κανονισμού προκειμένου να καταρτίζει και να αναθεωρεί τον ενωσιακό κατάλογο, με παράλληλο σεβασμό του δικαιώματος των κρατών μελών να εγκρίνουν έργα του ενωσιακού καταλόγου που σχετίζονται με την επικράτειά τους.

³⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/942 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, για την ίδρυση Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/942/oj>.)

- (80) [...] Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κανονισμού όσον αφορά την κατάρτιση κεντρικού σεναρίου, να προσδιοριστούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι ΔΣΜ μπορούν να χρησιμοποιούν εισόδημα συμφόρησης και να προσδιοριστούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες θεωρείται ότι πληρούνται επαρκώς ο στόχος του άρθρου 19 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- (81) [...]
- (82) Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, και οι διαβουλεύσεις αυτές να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου³⁵. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονες τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

³⁵ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).

- (83) Οι συζητήσεις στις ομάδες είναι καθοριστικής σημασίας για την έκδοση, από την Επιτροπή, των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που θεσπίζουν τον ενωσιακό κατάλογο. Επομένως, είναι σκόπιμο, στον βαθμό που είναι εφικτό, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να ενημερώνονται σχετικά με τα αποτελέσματα και να αποστέλλουν, ενδεχομένως, εμπειρογνώμονες στις συνεδριάσεις των ομάδων, σύμφωνα με τη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού και δεδομένου του αριθμού των έργων που έχουν συμπεριληφθεί σε ενωσιακούς καταλόγους έως τώρα, ο συνολικός αριθμός των έργων του ενωσιακού καταλόγου θα πρέπει να παραμείνει διαχειρίσιμος και, επομένως, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει σημαντικά τα 220.
- (84) Συνεπώς, οι κανονισμοί (ΕΕ) 2019/942, (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2024/1789 θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως και ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 θα πρέπει να καταργηθεί.
- (85) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η ανάπτυξη και διαλειτουργικότητα των διευρωπαϊκών ενεργειακών δικτύων και η σύνδεση με τα εν λόγω δίκτυα που συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, ιδίως της επίτευξης των ενεργειακών και κλιματικών επιδιώξεων της Ένωσης και του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 το αργότερο, καθώς και στη διασφάλιση διασυνδέσεων, ενεργειακής ασφάλειας, ενοποίησης της αγοράς και του συστήματος, ανταγωνισμού προς όφελος όλων των κρατών μελών και οικονομικά προσιτών τιμών ενέργειας, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κατευθυντήριες γραμμές για την έγκαιρη ανάπτυξη και διαλειτουργικότητα των διαδρόμων και των πεδίων προτεραιότητας διευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών (στο εξής: διάδρομοι και πεδία προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών) που καθορίζονται στο παράρτημα I, οι οποίες συμβάλλουν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, ιδίως στην επίτευξη των ενεργειακών και κλιματικών επιδιώξεων της Ένωσης και στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050 το αργότερο, και διασφαλίζουν τις διασυνδέσεις, την ενεργειακή ασφάλεια, την ενοποίηση της αγοράς και των συστημάτων και τον ανταγωνισμό προς όφελος όλων των κρατών μελών, καθώς και την οικονομική προσιτότητα τιμών ενέργειας.
2. Ειδικότερα, ο παρών κανονισμός:
 - α) προβλέπει τον προσδιορισμό έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος στον ενωσιακό κατάλογο·
 - β) διευκολύνει την έγκαιρη υλοποίηση των έργων του ενωσιακού καταλόγου με τον εξορθολογισμό, τον στενότερο συντονισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης και με την αύξηση της διαφάνειας και της δημόσιας συμμετοχής,
 - γ) προβλέπει κανόνες για το διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους και κίνητρα σχετικά με τον κίνδυνο σε ό,τι αφορά τα έργα του ενωσιακού καταλόγου,
 - δ) καθορίζει τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των έργων του ενωσιακού καταλόγου για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση.

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, επιπλέον των ορισμών στους κανονισμούς (ΕΕ) 2018/1999, (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2019/943 και (ΕΕ) 2024/1789 και στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁶ και στις οδηγίες (ΕΕ) 2019/944 και (ΕΕ) 2024/1788, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «ενεργειακή υποδομή»: κάθε υλικός εξοπλισμός ή μέσο που εμπίπτει στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II και ο οποίος / το οποίο βρίσκεται στο έδαφος της Ένωσης ή συνδέει την Ένωση με τρίτες χώρες·
- 2) «σημείο συμφόρησης στις ενεργειακές υποδομές»: περιορισμός των φυσικών ροών σε ένα σύστημα ενέργειας λόγω ανεπαρκούς δυναμικότητας μεταφοράς, όπου περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η απουσία υποδομής·
- 3) «εμπεριστατωμένη απόφαση»: το [...] έγγραφο **που εκδίδεται από την αρμόδια εθνική αρχή**, διατίθεται στους φορείς υλοποίησης έργων σε γραπτή ή ηλεκτρονική μορφή και περιλαμβάνει **τη δεσμευτική** απόφαση ή το σύνολο **των δεσμευτικών** αποφάσεων που λαμβάνει **αρμόδια** αρχή ή αρμόδιες αρχές κράτους μέλους, εκτός των δικαστηρίων, και το οποίο καθορίζει τη χορήγηση ή μη έγκρισης σε φορέα υλοποίησης έργου για την κατασκευή των ενεργειακών υποδομών προς υλοποίηση έργου κοινού ενδιαφέροντος ή έργου αμοιβαίου ενδιαφέροντος μέσω της δυνατότητας έναρξης, ή προκήρυξης και έναρξης, των απαραίτητων κατασκευαστικών εργασιών (φάση έτοιμο για κατασκευή), με την επιφύλαξη οποιασδήποτε απόφασης λαμβάνεται στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας προσφυγής·

³⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

- 4) «έργο»: οποιοσδήποτε αριθμός γραμμών, αγωγών, μέσων, εξοπλισμού ή εγκαταστάσεων που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών και περιλαμβάνονται στο παράρτημα II·
- 5) «έργο κοινού ενδιαφέροντος»: έργο το οποίο είναι απαραίτητο για την υλοποίηση των διαδρόμων και πεδίων προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα I και το οποίο περιλαμβάνεται στον ενωσιακό κατάλογο·
- 6) «έργο αμοιβαίου ενδιαφέροντος»: έργο που προωθείται από την Ένωση σε συνεργασία με τρίτη χώρα, το οποίο υποστηρίζεται από τις κυβερνήσεις των άμεσα επηρεαζόμενων χωρών, συμβάλλει στον στόχο της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, περιλαμβάνεται στον ενωσιακό κατάλογο και εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας που ορίζονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), δ), [...] ή η) **ή στο σημείο 5)**, και το οποίο συνδέει το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης με το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας τρίτης χώρας, ή εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες υποδομών υδρογόνου που ορίζονται στο παράρτημα II σημείο 2) **στοιχεία α) ή δ)** ή εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες υποδομών CO₂ που ορίζονται στο [...] παράρτημα II σημείο 4) στοιχεία α) ή γ)·
- 7) «ανταγωνιστικά έργα»: έργα που αντιμετωπίζουν πλήρως ή εν μέρει τις ίδιες εντοπισθείσες ανάγκες σε υποδομές·
- 8) «φορέας υλοποίησης έργου»: ένα από τα κατωτέρω:
- α) διαχειριστής συστήματος μεταφοράς (ΔΣΜ), διαχειριστής συστήματος διανομής (ΔΣΔ), διαχειριστής δικτύου υδρογόνου (ΔΔΥ) ή άλλος φορέας εκμετάλλευσης ή επενδυτής που δραστηριοποιείται στο πλαίσιο της υλοποίησης έργου του ενωσιακού καταλόγου·
- β) στην περίπτωση περισσότερων του ενός ΔΣΜ, ΔΣΔ, ΔΔΥ, άλλου φορέα εκμετάλλευσης ή επενδυτή ή οποιασδήποτε ομάδας φορέων ή επενδυτών, η οντότητα με νομική προσωπικότητα βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου η οποία έχει καθοριστεί μέσω συμβατικής διευθέτησης μεταξύ αυτών και έχει την ικανότητα να αναλαμβάνει νομικές δεσμεύσεις και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις εκ μέρους των μερών της συμβατικής διευθέτησης·

- 9) «ευφυές δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας»: δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, μεταξύ άλλων σε νησιά που δεν είναι διασυνδεδεμένα ή δεν είναι επαρκώς συνδεδεμένα με τα διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας, το οποίο επιτρέπει την οικονομικά αποδοτική ολοκλήρωση και τον ενεργό έλεγχο της συμπεριφοράς και των ενεργειών όλων των χρηστών που συνδέονται με αυτό, περιλαμβανομένων των παραγωγών, των καταναλωτών και των παραγωγών-καταναλωτών, προκειμένου να διασφαλιστεί ένα οικονομικά αποδοτικό και βιώσιμο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας με χαμηλές απώλειες και υψηλό επίπεδο ενσωμάτωσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ασφάλειας του εφοδιασμού και προστασίας, και στο οποίο ο φορέας εκμετάλλευσης του δικτύου μπορεί να παρακολουθεί ψηφιακά τις ενέργειες των χρηστών που είναι συνδεδεμένοι με αυτό, και τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών για την επικοινωνία με σχετικούς φορείς εκμετάλλευσης δικτύων, παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας και καταναλωτές ή παραγωγούς-καταναλωτές, με στόχο τη μεταφορά και τη διανομή ηλεκτρικής ενέργειας με βιώσιμο, οικονομικά αποδοτικό και ασφαλή τρόπο·
- 10) «εθνική ρυθμιστική αρχή»: η οριζόμενη σύμφωνα με το άρθρο 76 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 εθνική ρυθμιστική αρχή ή η ρυθμιστική αρχή σε εθνικό επίπεδο που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 57 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944·
- 11) «σχετική εθνική ρυθμιστική αρχή»: η εθνική ρυθμιστική αρχή στα κράτη μέλη που φιλοξενούν τα έργα και στα κράτη μέλη στα οποία το έργο έχει σημαντικό θετικό αντίκτυπο·
- 12) «ενδιαφερόμενη αρχή»: η αρχή η οποία, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, είναι αρμόδια να εκδίδει διάφορες άδειες και εγκρίσεις σχετικά με τον σχεδιασμό, τη μελέτη και την κατασκευή ακίνητων πάγιων στοιχείων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση έργου κοινού ενδιαφέροντος ή έργου αμοιβαίου ενδιαφέροντος, περιλαμβανομένων των ενεργειακών υποδομών καθαυτών, και η αρχή που είναι αρμόδια να εκδίδει άδειες και εγκρίσεις σχετικά με τις εργασίες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση του έργου·

- 13) «εργασίες»: η αγορά, η προμήθεια και η εφαρμογή κατασκευαστικών στοιχείων, συστημάτων και υπηρεσιών, περιλαμβανομένου λογισμικού, η εκτέλεση δραστηριοτήτων ανάπτυξης, αναπροσαρμογής της χρήσης, **αναβάθμισης**, κατασκευής και εγκατάστασης που σχετίζονται με ένα έργο, η αποδοχή των εγκαταστάσεων και η έναρξη λειτουργίας ενός έργου·
- 14) «μελέτες»: οι δραστηριότητες που απαιτούνται για την προετοιμασία της υλοποίησης έργου, όπως οι προμελέτες, **οι μελέτες χαρτογράφησης** και οι μελέτες σκοπιμότητας, αξιολόγησης, ελέγχου και επικύρωσης, περιλαμβανομένου του λογισμικού, καθώς και κάθε άλλο μέτρο τεχνικής υποστήριξης, περιλαμβανομένων των δράσεων που προηγήθηκαν των εργασιών για τον καθορισμό και την ανάπτυξη του έργου και τη λήψη απόφασης σχετικά με τη χρηματοδότησή του, όπως η αποτύπωση των σχετικών τοποθεσιών και η προετοιμασία της δέσμης χρηματοδότησης·
- 15) «θέση σε λειτουργία»: η διαδικασία με την οποία τίθεται σε λειτουργία ένα έργο, μετά την αποπεράτωσή του·
- 16) «ειδικά πάγια στοιχεία υδρογόνου»: υποδομές υδρογόνου που έχουν σχεδιαστεί για την αποκλειστική [...] μεταφορά ή **αποθήκευση** καθαρού υδρογόνου χωρίς να υπάρχει ανάγκη περαιτέρω εργασιών προσαρμογής, περιλαμβανομένων των δικτύων αγωγών ή των εγκαταστάσεων αποθήκευσης που είναι νεόδητα ή έχουν αναπροσαρμοστεί από πάγια στοιχεία αερίου ή και τα δύο·
- 17) «αναπροσαρμογή»: η τεχνική αναβάθμιση ή τροποποίηση υφιστάμενων υποδομών φυσικού αερίου, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι είναι αφιερωμένες στην αποκλειστική χρήση υδρογόνου·
- 18) «προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή»: διαδικασία που κατοχυρώνει ότι η ανθεκτικότητα των ενεργειακών υποδομών στις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής επιτυγχάνεται με την αξιολόγηση της τρωτότητας και του κινδύνου που επιφέρει η κλιματική αλλαγή, μεταξύ άλλων μέσω σχετικών μέτρων προσαρμογής·
- 19) «μη ενσύρματες λύσεις»: επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες μπορούν να αυξήσουν τη διαθέσιμη [...] δυναμικότητα **μεταφοράς** ή να βελτιώσουν την αποδοτικότητα της λειτουργίας του δικτύου με την ανάπτυξη τεχνολογιών ενίσχυσης του δικτύου, περιλαμβανομένων ψηφιακών λύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Έργα κοινού ενδιαφέροντος και έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος

Άρθρο 3

Ενωσιακός κατάλογος έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος

1. Συστήνονται περιφερειακές ομάδες (στο εξής: ομάδες) σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο παράρτημα III τμήμα 1. Η συμμετοχή στην κάθε ομάδα βασίζεται σε κάθε διάδρομο και πεδίο προτεραιότητας και την αντίστοιχη γεωγραφική κάλυψή τους κατά τα οριζόμενα στο παράρτημα I. Οι ομάδες μπορούν να συγχωνεύονται ή να συνέρχονται σε διαφορετικές συνθέσεις, εφόσον είναι αναγκαίο. Η διασυνοριακή σύνθεση των συνεδριάσεων όλων των ομάδων είναι η ομάδα ΔΕΔ-Ε. Οι εξουσίες λήψης αποφάσεων στις ομάδες περιορίζονται στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή (στο εξής από κοινού: όργανο λήψης αποφάσεων) και βασίζονται στη συναίνεση.
2. Η ομάδα ΔΕΔ-Ε εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό της, τηρουμένων των διατάξεων του παραρτήματος III. Ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται σε όλες τις ομάδες.
3. Το όργανο λήψης αποφάσεων κάθε ομάδας εγκρίνει περιφερειακό κατάλογο έργων, ο οποίος καταρτίζεται σύμφωνα με: τη διαδικασία που ορίζεται στο παράρτημα III τμήμα 2· τη συμβολή του κάθε έργου στην υλοποίηση των διαδρόμων και πεδίων προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα I· και το αν πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 4.

Όταν το όργανο λήψης αποφάσεων μιας ομάδας καταρτίζει τον περιφερειακό της κατάλογο:

- α) για κάθε επιμέρους πρόταση έργου απαιτείται έγκριση από τα κράτη μέλη την επικράτεια των οποίων αφορά το έργο· εάν ένα κράτος μέλος δεν δώσει την έγκρισή του, προβάλλει τεκμηριωμένους λόγους στο όργανο λήψης αποφάσεων·
- β) λαμβάνει υπόψη τις συμβουλές της Επιτροπής με στόχο να είναι διαχειρίσιμος ο συνολικός αριθμός έργων του ενωσιακού καταλόγου.

4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 23 για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με την κατάρτιση του ενωσιακού καταλόγου, με την επιφύλαξη του άρθρου 172 δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης.

Ο ενωσιακός κατάλογος καταρτίζεται ανά διετία, με βάση τους περιφερειακούς καταλόγους που εγκρίνουν τα όργανα λήψης αποφάσεων των ομάδων, όπως ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ τμήμα 1 σημείο 1), σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

Η Επιτροπή εκδίδει την κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την κατάρτιση του πρώτου ενωσιακού καταλόγου σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό έως τις 30 Νοεμβρίου 2029.

Εάν μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται από την Επιτροπή δυνάμει της παρούσας παραγράφου δεν μπορεί να τεθεί σε ισχύ λόγω αντίρρησης που διατυπώνει είτε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είτε το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 23 παράγραφος 6, η Επιτροπή συγκαλεί αμέσως τις ομάδες προκειμένου να καταρτιστούν νέοι περιφερειακοί κατάλογοι, αφού συνυπολογιστεί η αιτιολόγηση της αντίρρησης. Η Επιτροπή εκδίδει, το συντομότερο δυνατόν, νέα κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την κατάρτιση του ενωσιακού καταλόγου.

5. Κατά την κατάρτιση του ενωσιακού καταλόγου με συνδυασμό των περιφερειακών καταλόγων που αναφέρονται στην παράγραφο 3, η Επιτροπή, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις εργασίες των ομάδων:
- α) διασφαλίζει ότι περιλαμβάνονται μόνο τα έργα που πληρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 4,
 - β) διασφαλίζει τη διασυνοριακή συνέπεια·
 - γ) λαμβάνει υπόψη τις γνωμοδοτήσεις κρατών μελών που αναφέρονται στο παράρτημα III τμήμα 2 σημείο 10),
 - δ) έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι ο συνολικός αριθμός έργων του ενωσιακού καταλόγου είναι διαχειρίσιμος.
6. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), β), γ), δ), στ) και η) καθίστανται αναπόσπαστο τμήμα των σχετικών περιφερειακών επενδυτικών σχεδίων που εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, των σχετικών εθνικών δεκαετών προγραμμάτων ανάπτυξης δικτύων που εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 51 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 **και άλλων εθνικών σχεδίων υποδομών**[...]. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II σημείο 2), κατά περίπτωση, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων υδρογόνου δυνάμει του άρθρου 55 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 και άλλων εθνικών σχεδίων υποδομών[...]. Σε καθένα από τα εν λόγω εθνικά σχέδια δίνεται η μεγαλύτερη δυνατή προτεραιότητα στα εν λόγω έργα κοινού ενδιαφέροντος και έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται σε ανταγωνιστικά έργα ή σε έργα που δεν έχουν φθάσει σε επαρκή βαθμό ωριμότητας ώστε να προσφέρονται για ειδική ανάλυση κόστους-οφέλους του έργου όπως αναφέρεται στο παράρτημα III τμήμα 2 σημείο 1) στοιχείο δ).

7. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που αναφέρονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), β), γ), δ), στ) και η) και σημείο 2), κατά περίπτωση και τα οποία είναι ανταγωνιστικά έργα ή έργα που δεν έχουν φθάσει σε επαρκή βαθμό ωριμότητας ώστε να προσφέρονται για ειδική ανάλυση κόστους-οφέλους του έργου, όπως αναφέρεται στο παράρτημα III τμήμα 2 σημείο 1) στοιχείο δ), μπορούν να περιλαμβάνονται στα σχετικά περιφερειακά επενδυτικά σχέδια, στα εθνικά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων και σε άλλα εθνικά σχέδια υποδομής, κατά περίπτωση, ως υπό εξέταση έργα.

Άρθρο 4

Κριτήρια για την αξιολόγηση έργων από τις ομάδες

1. Ένα έργο κοινού ενδιαφέροντος πληροί τα ακόλουθα γενικά κριτήρια:
- α) το έργο είναι απαραίτητο για τουλάχιστον έναν από τους διαδρόμους και τα πεδία προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα I,
 - β) τα συνολικά δυνητικά οφέλη του έργου, όπως προκύπτουν από αξιολόγηση που πραγματοποιείται σύμφωνα με τα σχετικά ειδικά κριτήρια της παραγράφου 3, υπερτερούν του κόστους του, μεταξύ άλλων σε μακροπρόθεσμο επίπεδο,
 - γ) το έργο πληροί οποιοδήποτε από τα ακόλουθα κριτήρια:
 - i) αφορά τουλάχιστον δύο κράτη μέλη διασχίζοντας τα σύνορα δύο ή περισσότερων κρατών μελών είτε άμεσα είτε έμμεσα, μέσω διασύνδεσης με τρίτη χώρα,
 - ii) βρίσκεται στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, είτε στην ενδοχώρα είτε υπεράκτια, περιλαμβανομένων των νησιών, και έχει σημαντικό διασυνοριακό αντίκτυπο, όπως ορίζεται στο παράρτημα IV σημείο 1).

2. Το έργο αμοιβαίου ενδιαφέροντος πληροί όλα τα ακόλουθα γενικά κριτήρια:
- α) το έργο συμβάλλει σημαντικά στους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και στους στόχους της τρίτης χώρας, ιδίως χωρίς να παρεμποδίζει την ικανότητα της τρίτης χώρας να καταργήσει σταδιακά τα πάγια στοιχεία που αφορούν την παραγωγή ορυκτών καυσίμων για την εγχώρια κατανάλωση ενέργειάς της, καθώς και στη βιωσιμότητα·
 - β) τα δυνητικά συνολικά οφέλη του έργου, τα οποία αξιολογούνται σύμφωνα με τα σχετικά ειδικά κριτήρια της παραγράφου 3, για την Ένωση, ή σωρευτικά για την Ένωση και το συμβαλλόμενο μέρος της Ενεργειακής Κοινότητας ή τη χώρα του ΕΟΧ που συμμετέχει άμεσα στο έργο, υπερτερούν του κόστους του για την Ένωση, ή σωρευτικά για την Ένωση και το συμβαλλόμενο μέρος της Ενεργειακής Κοινότητας ή τη χώρα του ΕΟΧ, κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων και μακροπρόθεσμα·
 - γ) το έργο συνδέει απευθείας την επικράτεια τουλάχιστον ενός κράτους μέλους με την επικράτεια τρίτης χώρας, συνδέοντας απευθείας το οικείο κράτος μέλος με το πρώτο σημείο σύνδεσης στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της τρίτης χώρας ή με το πρώτο σημείο σύνδεσης υδρογόνου ή CO₂ στην τρίτη χώρα, και έχει σημαντικό διασυνοριακό αντίκτυπο, όπως ορίζεται στο παράρτημα IV σημείο 2)·
 - δ) όσον αφορά το μέρος του έργου που υλοποιείται στην επικράτεια κράτους μέλους, το έργο συνάδει με τις οδηγίες (ΕΕ) 2019/944 και (ΕΕ) 2024/1788 σε περίπτωση που εμπίπτει στις κατηγορίες υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II σημεία 1) και 2) του παρόντος κανονισμού·
 - ε) υπάρχουν αποδεδειγμένα ένα υψηλό επίπεδο σύγκλισης του πλαισίου πολιτικής της ενδιαφερόμενης τρίτης χώρας και μηχανισμοί επιβολής του νόμου για τη στήριξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης, ιδίως για τη διασφάλιση:

- i) της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς ενέργειας στην Ένωση·
 - ii) της ασφάλειας του δικτύου και της ασφάλειας του εφοδιασμού στην Ένωση με βάση, μεταξύ άλλων, τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών, τη συνεργασία και την αλληλεγγύη·
 - iii) ενός ενεργειακού συστήματος, περιλαμβανομένης της παραγωγής, της μεταφοράς και της διανομής, το οποίο συμβάλλει στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας, σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού και τις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης και τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050, ιδίως με την αποφυγή της διαρροής άνθρακα·
- στ) η εμπλεκόμενη τρίτη χώρα υποστηρίζει το καθεστώς προτεραιότητας του έργου, όπως ορίζεται στο άρθρο 7, και άλλες επενδύσεις στην τρίτη χώρα που είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των οφελών του έργου όπως ορίζεται στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου και δεσμεύεται ρητά να τηρεί ένα παρεμφερές χρονοδιάγραμμα ταχύρρυθμης υλοποίησης και άλλα μέτρα πολιτικής και ρυθμιστικής στήριξης όπως αυτά που εφαρμόζονται σε έργα κοινού ενδιαφέροντος στην Ένωση.

Όσον αφορά τα έργα αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα που εμπίπτουν στην κατηγορία των ενεργειακών υποδομών του παραρτήματος II σημείο 4) στοιχείο γ), το έργο είναι αναγκαίο για να καταστεί δυνατή η διασυνοριακή μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα και η τρίτη χώρα στην οποία υλοποιείται το έργο διαθέτει κατάλληλο νομικό πλαίσιο βασισμένο σε αποδεδειγμένα αποτελεσματικούς μηχανισμούς επιβολής, ώστε να διασφαλίζεται ότι στο έργο εφαρμόζονται πρότυπα και διασφαλίσεις τα οποία αποτρέπουν τυχόν διαρροές διοξειδίου του άνθρακα. Όσον αφορά το κλίμα, την ανθρώπινη υγεία και τα οικοσυστήματα, διασφαλίζεται η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητα της μόνιμης αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα και επιτυγχάνεται τουλάχιστον το ίδιο επίπεδο με εκείνο που προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης.

3. Για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, κατά περίπτωση, που εμπίπτουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες ενεργειακών υποδομών ισχύουν τα ακόλουθα ειδικά κριτήρια:

- α) για τα έργα μεταφοράς, διανομής και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών του παραρτήματος II σημείο 1) στοιχεία α), β), γ), δ), στ) και η), το έργο συμβάλλει σημαντικά στη βιωσιμότητα, μέσω **της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ιδίως** μέσω της ενσωμάτωσης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο δίκτυο και μέσω της μεταφοράς ή της διανομής της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε σημαντικά κέντρα κατανάλωσης και χώρους αποθήκευσης, και στη μείωση των ενεργειακών περικοπών, κατά περίπτωση, και συμβάλλει στην εκπλήρωση τουλάχιστον ενός από τα ακόλουθα ειδικά κριτήρια:
 - i) στην ενοποίηση της αγοράς, μεταξύ άλλων μέσω της άρσης της ενεργειακής απομόνωσης τουλάχιστον ενός κράτους μέλους και της μείωσης των σημείων συμφόρησης στις ενεργειακές υποδομές, στον ανταγωνισμό, στη διαλειτουργικότητα και στην ευελιξία των συστημάτων,
 - ii) στην ασφάλεια του εφοδιασμού, μεταξύ άλλων μέσω της διαλειτουργικότητας, της ευελιξίας των συστημάτων, **της φυσικής ασφάλειας και** της κυβερνοασφάλειας, κατάλληλων συνδέσεων και της ασφαλούς και αξιόπιστης λειτουργίας των συστημάτων,
- β) για τα έργα ευφών δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας που εμπίπτουν στην κατηγορία ενεργειακών υποδομών του παραρτήματος II σημείο 1) στοιχείο ζ), το έργο συμβάλλει σημαντικά στη βιωσιμότητα, μέσω της ενσωμάτωσης ανανεώσιμης ενέργειας στο δίκτυο, και συμβάλλει στην εκπλήρωση τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα ειδικά κριτήρια:
 - i) στην ασφάλεια του εφοδιασμού, μεταξύ άλλων μέσω της αποδοτικότητας και της διαλειτουργικότητας της μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στην καθημερινή λειτουργία των δικτύων, μέσω της αποφυγής της συμφόρησης και μέσω της ενσωμάτωσης και συμμετοχής των χρηστών των δικτύων·
 - ii) στην ενοποίηση της αγοράς, μεταξύ άλλων μέσω της αποδοτικής λειτουργίας των συστημάτων και της χρήσης διασυνδέσεων·

- iii) στην ασφάλεια δικτύων, στην ευελιξία και στην ποιότητα του εφοδιασμού, μεταξύ άλλων μέσω της μεγαλύτερης εφαρμογής καινοτομίας στην εξισορρόπηση, των αγορών ευελιξίας, της κυβερνοασφάλειας, της παρακολούθησης, του ελέγχου των συστημάτων και της διόρθωσης σφαλμάτων·
 - iv) στην έξυπνη ενοποίηση τομέων, είτε στο ενεργειακό σύστημα μέσω της σύνδεσης διάφορων φορέων και τομέων ενέργειας είτε με ευρύτερο τρόπο, ώστε να ευνοούνται οι συνέργειες και ο συντονισμός μεταξύ των τομέων της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών·
- γ) για τα έργα που εμπίπτουν στην κατηγορία ενεργειακής υποδομής που αναφέρεται στο παράρτημα II σημείο 5[...] στοιχεία α)[...] και β), το έργο συμβάλλει στην εκπλήρωση των ακόλουθων ειδικών κριτηρίων:
- i) στην ασφάλεια του εφοδιασμού, μεταξύ άλλων με την προστασία των πάγιων στοιχείων από κινδύνους και τη συμβολή στα μέτρα που προσδιορίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/941 σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας·
 - ii) στην ασφάλεια δικτύων, μεταξύ άλλων μέσω μέτρων που διευκολύνουν υψηλότερο βαθμό υλικής ασφάλειας και κυβερνοασφάλειας, παρακολούθησης και ελέγχου του συστήματος·
- δ) για τα έργα μεταφοράς και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που αναφέρονται στο παράρτημα II σημείο 4), το έργο συμβάλλει σημαντικά στη βιωσιμότητα μέσω της μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στις συνδεδεμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και συμβάλλει σε όλα τα ακόλουθα ειδικά κριτήρια:
- i) στην αποφυγή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα [...].
 - ii) στην αύξηση της ανθεκτικότητας και της ασφάλειας της μεταφοράς και της αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα·
 - iii) στην αποδοτική χρήση των πόρων, με τη σύνδεση πολλαπλών πηγών διοξειδίου του άνθρακα και χώρων αποθήκευσης μέσω κοινών υποδομών και με την ελαχιστοποίηση της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης και των σχετικών κινδύνων·

- ε) για τα έργα υδρογόνου που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που αναφέρονται στο παράρτημα II σημείο 2), το έργο συμβάλλει σημαντικά στη βιωσιμότητα, μεταξύ άλλων με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, τη βελτίωση της ανάπτυξης του ανανεώσιμου υδρογόνου ή του υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, με έμφαση στο υδρογόνο από ανανεώσιμες πηγές **προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης**, ιδίως σε εφαρμογές τελικής χρήσης, όπως σε τομείς όπου η μείωση των εκπομπών είναι δύσκολη και όπου δεν είναι δυνατή η εφαρμογή λύσεων μεγαλύτερης ενεργειακής απόδοσης, και με τη στήριξη της παραγωγής μεταβλητών μορφών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μέσω της παροχής ευελιξίας, λύσεων αποθήκευσης ή και των δύο, και το έργο συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό τουλάχιστον σε ένα από τα ακόλουθα ειδικά κριτήρια:
- i) στην ενοποίηση της αγοράς, μεταξύ άλλων μέσω της σύνδεσης υφιστάμενων ή αναδυόμενων δικτύων υδρογόνου των κρατών μελών ή με τη συμβολή με άλλο τρόπο στη δημιουργία ενός διενωσιακού δικτύου μεταφοράς και αποθήκευσης υδρογόνου και με τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των συνδεδεμένων συστημάτων·
 - ii) στην ασφάλεια του εφοδιασμού και στην ευελιξία, μεταξύ άλλων μέσω κατάλληλων συνδέσεων και της διευκόλυνσης της ασφαλούς και αξιόπιστης λειτουργίας των συστημάτων·
 - iii) στον ανταγωνισμό, μεταξύ άλλων μέσω της παροχής πρόσβασης σε πολλαπλές πηγές εφοδιασμού και σε πολλαπλούς χρήστες δικτύων με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις·
- στ) για τα έργα ηλεκτρολυτικών κυψελών που εμπίπτουν στην κατηγορία ενεργειακής υποδομής που αναφέρεται στο παράρτημα II σημείο 3), το έργο συμβάλλει σημαντικά στην εκπλήρωση όλων των ακόλουθων ειδικών κριτηρίων:
- i) στη βιωσιμότητα, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της ενίσχυσης της ανάπτυξης ανανεώσιμου υδρογόνου ή υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, ιδίως από ανανεώσιμες πηγές **προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης**, καθώς και συνθετικών καυσίμων ίδιας προέλευσης·

- ii) στην ασφάλεια του εφοδιασμού, μεταξύ άλλων μέσω της συμβολής στην ασφαλή, αποδοτική και αξιόπιστη λειτουργία των συστημάτων, ή μέσω της παροχής λύσεων αποθήκευσης και ευελιξίας, ή και των δύο, όπως υπηρεσιών απόκρισης ζήτησης και εξισορρόπησης·
- iii) στην παροχή της δυνατότητας υπηρεσιών ευελιξίας, όπως η απόκριση ζήτησης και η αποθήκευση, με τη διευκόλυνση της ενσωμάτωσης του τομέα των ευφυών ενεργειακών δικτύων μέσω της δημιουργίας συνδέσεων διάφορων φορέων ενέργειας και τομέων.

4. Για τα έργα που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II, τα κριτήρια της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου αξιολογούνται σύμφωνα με τους δείκτες που ορίζονται στο παράρτημα IV σημεία 3) έως 8).
5. Για να διευκολυνθεί η αξιολόγηση όλων των έργων που θα μπορούσαν να επιλεγούν ως έργα κοινού ενδιαφέροντος και να συμπεριληφθούν σε περιφερειακό κατάλογο, κάθε ομάδα αξιολογεί τη συμβολή του έργου στην υλοποίηση του ίδιου διαδρόμου ή πεδίου προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών με διαφανή και αντικειμενικό τρόπο. Κάθε ομάδα καθορίζει τη μέθοδο αξιολόγησης που θα χρησιμοποιήσει με βάση τη σωρευτική συμβολή στην εκπλήρωση των κριτηρίων που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Η εν λόγω αξιολόγηση έχει ως αποτέλεσμα μια ιεράρχηση των έργων για εσωτερική χρήση από την ομάδα. Ούτε ο περιφερειακός κατάλογος ούτε ο ενωσιακός κατάλογος περιλαμβάνουν οποιαδήποτε ιεράρχηση και η ιεράρχηση δεν χρησιμοποιείται για σκοπό άλλον από αυτούς του παραρτήματος III τμήμα 2 σημείο 15).

Κατά την αξιολόγηση των έργων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ομάδες τηρούν μια συνεπή προσέγγιση ως προς την αξιολόγηση, λαμβάνονται δεόντως υπόψη από κάθε ομάδα:

- α) ο επείγων χαρακτήρας και η συμβολή κάθε προτεινόμενου έργου στην εκπλήρωση των ενεργειακών και κλιματικών επιδιώξεων της Ένωσης και του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050, και στις επιδιώξεις για την ενοποίηση της αγοράς, τον ανταγωνισμό, τη βιωσιμότητα και την ασφάλεια του εφοδιασμού,
- β) η συμπληρωματικότητα κάθε προτεινόμενου έργου με άλλα προτεινόμενα έργα, περιλαμβανομένων των ανταγωνιστικών ή δυνητικά ανταγωνιστικών έργων,

- γ) οι πιθανές συνέργειες με διαδρόμους προτεραιότητας και θεματικά πεδία που προσδιορίζονται στο πλαίσιο των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών και τηλεπικοινωνιών,
- δ) για προτεινόμενα έργα τα οποία, κατά την πραγματοποίηση της αξιολόγησης, περιλαμβάνονται στον ενωσιακό κατάλογο, η πρόοδος στην υλοποίησή τους και η συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και διαφάνειας που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό·
- ε) οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση κυριότητα τρίτης χώρας ως δικαιούχου, μετόχου ή πραγματικού δικαιούχου ως φορέα υλοποίησης έργου σε οποιοδήποτε από τα προτεινόμενα έργα.

Όσον αφορά τα ευφυή δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας που εμπίπτουν στην κατηγορία των ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχείο ζ), καθώς και όσον αφορά τα έργα που εμπίπτουν στις κατηγορίες των ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II σημείο 5)[...] **στοιχεία α)**[...] **και β)**, πραγματοποιείται ιεράρχηση για εκείνα τα έργα που επηρεάζουν τα δύο ίδια κράτη μέλη και λαμβάνονται δεόντως υπόψη και ο αριθμός των χρηστών που επηρεάζονται από το έργο, η ετήσια κατανάλωση ενέργειας και το ποσοστό παραγωγής από πόρους χωρίς δυνατότητα κατανομής στην περιοχή που καλύπτουν οι εν λόγω χρήστες.

Άρθρο 5

Υλοποίηση και παρακολούθηση των έργων του ενωσιακού καταλόγου

1. Οι φορείς υλοποίησης έργων καταρτίζουν **ή, όπου συντρέχει περίπτωση, επικαιροποιούν** σχέδιο υλοποίησης για έργα του ενωσιακού καταλόγου εντός δύο μηνών από τη συμπερίληψή τους σε αυτόν, **προς δημοσίευση στην πλατφόρμα διαφάνειας που προβλέπεται στο άρθρο 26**, μαζί με χρονοδιάγραμμα που περιλαμβάνει όλα τα ακόλουθα:

- α) μελέτες σκοπιμότητας και σχεδιασμού, περιλαμβανομένων μελετών εκτίμησης κινδύνου όσον αφορά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την υλική ασφάλεια και την κυβερνοασφάλεια, με βάση τις απαιτήσεις των οδηγιών (ΕΕ) 2022/2557 και (ΕΕ) 2022/2555, κατά περίπτωση, καθώς και τη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία και με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής επιβάρυνσης»·
 - β) την έγκριση από την εθνική ρυθμιστική αρχή ή από οποιαδήποτε άλλη ενδιαφερόμενη αρχή,
 - γ) την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία,
 - δ) τη διαδικασία αδειοδότησης που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 9 στοιχείο γ).
2. Οι ΔΣΜ, ΔΣΔ, ΔΔΥ και άλλοι φορείς εκμετάλλευσης συνεργάζονται μεταξύ τους **και, κατά περίπτωση, με τους φορείς υλοποίησης έργων**, για να διευκολύνουν την ανάπτυξη έργων του ενωσιακού καταλόγου στην περιοχή τους.
3. Ο Οργανισμός για τη Συνεργασία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (στο εξής: Οργανισμός) και οι ενδιαφερόμενες ομάδες παρακολουθούν τη σημειωθείσα πρόοδο σχετικά με την υλοποίηση των έργων του ενωσιακού καταλόγου και, εάν είναι απαραίτητο, διατυπώνουν συστάσεις για να διευκολύνουν την υλοποίησή τους. Οι ομάδες δύνανται να ζητούν περαιτέρω πληροφορίες σύμφωνα με τις παραγράφους 4, 5 και 6, να συγκαλούν συνεδριάσεις με τα εμπλεκόμενα μέρη και να καλούν την Επιτροπή να επαληθεύει τις επιτόπου παρεχόμενες πληροφορίες.
4. Έως τις 31 Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο αρχίζει να ισχύει και να παράγει αποτελέσματα ο ενωσιακός κατάλογος στον οποίο περιλαμβάνεται το έργο και κάθε επόμενο έτος, οι φορείς υλοποίησης έργων υποβάλλουν έκθεση για κάθε έργο κοινού ενδιαφέροντος και έργο αμοιβαίου ενδιαφέροντος που προωθούν, στην εθνική αρμόδια αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 1.

Στην εν λόγω έκθεση περιλαμβάνονται λεπτομέρειες σχετικά με:

- α) την πρόοδο που έχει επιτευχθεί όσον αφορά την ανάπτυξη, την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία του έργου, όπως ορίζεται στο σχέδιο υλοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ιδίως όσον αφορά τη διαδικασία αδειοδότησης και τη διαδικασία διαβούλευσης, καθώς και τη συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία, με την αρχή ότι το έργο «δεν προκαλεί σημαντική επιβάρυνση» στο περιβάλλον, τα μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή που έχουν ληφθεί και τα μέτρα μετριασμού που έχουν ληφθεί ως αποτέλεσμα των κινδύνων που εκτιμήθηκαν όσον αφορά το έργο σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο α), κατά περίπτωση, και με βάση τις απαιτήσεις των οδηγιών (ΕΕ) 2022/2557 και (ΕΕ) 2022/2555, κατά περίπτωση·
- β) τις καθυστερήσεις σε σχέση με το πρόγραμμα υλοποίησης, εάν υπάρχουν, τους λόγους των καθυστερήσεων και τυχόν άλλες δυσκολίες·
- γ) κατά περίπτωση, αναθεωρημένο σχέδιο υλοποίησης για να ξεπεραστούν οι καθυστερήσεις.

5. Έως τις 28 Φεβρουαρίου κάθε έτους μετά την υποβολή από τον φορέα υλοποίησης της έκθεσης που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, οι αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 υποβάλλουν στον Οργανισμό και στην αντίστοιχη ομάδα την έκθεση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, συνοδευόμενη από πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο και, όπου συντρέχει περίπτωση, τις καθυστερήσεις στις διαδικασίες υλοποίησης και αδειοδότησης έργων του ενωσιακού καταλόγου που υλοποιούνται στην αντίστοιχη επικράτειά τους, καθώς και τους λόγους των εν λόγω καθυστερήσεων. Η συμβολή των αρμόδιων αρχών στην έκθεση επισημαίνεται σαφώς και το σχετικό κείμενο συντάσσεται χωρίς να τροποποιείται το κείμενο της έκθεσης που υποβάλλουν οι φορείς υλοποίησης έργων.

6. Έως τις 30 Απριλίου κάθε έτους κατά το οποίο θα πρέπει να εγκριθεί νέος ενωσιακός κατάλογος, ο Οργανισμός υποβάλλει στις ομάδες συγκεντρωτική έκθεση σχετικά με τα έργα του ενωσιακού καταλόγου που υπόκεινται στην αρμοδιότητα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, στην οποία αξιολογείται η πρόοδος που έχει σημειωθεί, καθώς και η εξέλιξη του αναμενόμενου κόστους του έργου, και διατυπώνει, κατά περίπτωση, συστάσεις σχετικά με το πώς μπορούν να ξεπεραστούν οι καθυστερήσεις και οι δυσκολίες που έχουν προκύψει. Η εν λόγω συγκεντρωτική έκθεση αξιολογεί επίσης την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφοι 6 και 7 όσον αφορά τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, ο Οργανισμός μπορεί να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές πρόσθετες πληροφορίες αναγκαίες για την εκτέλεση των καθηκόντων του που ορίζονται στην παρούσα παράγραφο.

7. Εάν η θέση σε λειτουργία ενός έργου στον ενωσιακό κατάλογο παρουσιάζει καθυστέρηση σε σχέση με το πρόγραμμα υλοποίησης για λόγους άλλους εκτός από ανωτέρα βία για την οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνος ο φορέας υλοποίησης έργου, εφαρμόζονται τα ακόλουθα μέτρα:

- α) στον βαθμό που είναι εφαρμοστέα τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 55 παράγραφος 7 στοιχεία α), β) ή γ) της οδηγίας 2024/1788 και στο άρθρο 51 παράγραφος 7 στοιχεία α), β) ή γ) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 σύμφωνα με το αντίστοιχο εθνικό δίκαιο, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές μεριμνούν για την υλοποίηση της επένδυσης·
- β) όταν τα λαμβανόμενα σύμφωνα με το στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου μέτρα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών δεν είναι εφαρμοστέα, ο φορέας υλοποίησης του έργου, εντός 12 μηνών από την ημερομηνία θέσης σε λειτουργία που δηλώνεται στο πρόγραμμα υλοποίησης, επιλέγει τρίτο μέρος για τη χρηματοδότηση ή την κατασκευή του έργου εν όλω ή εν μέρει·
- γ) όταν δεν επιλέγεται τρίτο μέρος σύμφωνα με το στοιχείο β), το κράτος μέλος ή, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη του κράτους μέλους, η εθνική ρυθμιστική αρχή μπορεί να ορίσει, εντός δύο μηνών από τη λήξη της περιόδου που αναφέρεται στο στοιχείο β), τρίτο μέρος για τη χρηματοδότηση ή την κατασκευή του έργου το οποίο αποδέχεται ο φορέας υλοποίησης του έργου·

- δ) **όταν δεν ορίζεται τρίτο μέρος από την εθνική αρχή σύμφωνα με το στοιχείο γ),** εφόσον η καθυστέρηση σε σχέση με την ημερομηνία θέσης σε λειτουργία που δηλώνεται στο πρόγραμμα υλοποίησης υπερβεί τους 26 μήνες, η Επιτροπή, με την επιφύλαξη της συμφωνίας και της πλήρους συνεργασίας των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, μπορεί να προκηρύξει πρόσκληση υποβολής προτάσεων ανοικτή σε οποιοδήποτε τρίτο μέρος ικανό να αποτελέσει φορέα υλοποίησης για να κατασκευάσει το έργο βάσει συμφωνημένου χρονοδιαγράμματος·
- ε) **όταν εφαρμόζονται τα μέτρα που αναφέρονται στο στοιχείο γ) ή δ), ο διαχειριστής του συστήματος στην περιοχή του οποίου πραγματοποιείται η επένδυση:** παρέχει στους φορείς υλοποίησης ή στους επενδυτές ή σε τρίτους όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την υλοποίηση της επένδυσης, **λαμβάνοντας υπόψη ζητήματα ασφάλειας·** συνδέει τα νέα πάγια στοιχεία με το δίκτυο μεταφοράς· ή, κατά περίπτωση, με το δίκτυο διανομής και, γενικά, καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διευκολύνει την υλοποίηση της επένδυσης και την ασφαλή, αξιόπιστη και αποδοτική λειτουργία και συντήρηση του έργου στον ενωσιακό κατάλογο.
8. Έργο στον ενωσιακό κατάλογο δύναται να διαγραφεί από τον ενωσιακό κατάλογο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 3 παράγραφος 4, εάν η συμπερίληψή του στον κατάλογο αυτόν είχε βασιστεί σε εσφαλμένες πληροφορίες που ήταν καθοριστικός παράγοντας για τη συμπερίληψη του έργου ή εάν το έργο αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης.
9. Τα έργα που δεν περιλαμβάνονται πλέον στον ενωσιακό κατάλογο χάνουν κάθε δικαίωμα και απαλλάσσονται από κάθε υποχρέωση που σχετίζεται με το καθεστώς του έργου κοινού ενδιαφέροντος ή του έργου αμοιβαίου ενδιαφέροντος και προβλέπεται από τον παρόντα κανονισμό.
- Ωστόσο, ένα έργο που δεν περιλαμβάνεται πλέον στον ενωσιακό κατάλογο αλλά ο φάκελος της αίτησής του έχει γίνει δεκτός προς εξέταση από την αρμόδια αρχή διατηρεί τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το κεφάλαιο III, πλην των περιπτώσεων κατά τις οποίες το έργο έχει διαγραφεί από τον ενωσιακό κατάλογο για τους λόγους που ορίζονται στην παράγραφο 8 του παρόντος άρθρου.
10. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της παροχής τυχόν χρηματοδοτικής συνδρομής από την Ένωση για οποιοδήποτε έργο κοινού ενδιαφέροντος πριν από τη διαγραφή του από τον ενωσιακό κατάλογο.

Ευρωπαίοι συντονιστές

1. Όταν έργο κοινού ενδιαφέροντος ή έργο αμοιβαίου ενδιαφέροντος αντιμετωπίζει σοβαρές δυσκολίες σε ό,τι αφορά την υλοποίησή του, η Επιτροπή, με τη σύμφωνη γνώμη των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, δύναται να διορίζει Ευρωπαίο συντονιστή για διάστημα έως ενός έτους με δυνατότητα ανανέωσης δύο φορές.
2. Ο Ευρωπαίος συντονιστής:
 - α) προωθεί τα έργα για τα οποία έχει διοριστεί ως Ευρωπαίος συντονιστής και τον διασυννοριακό διάλογο μεταξύ των φορέων υλοποίησης έργων και όλων των ενδιαφερόμενων συμφεροντούχων·
 - β) επικουρεί και συντονίζει όλα τα μέρη ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν σχετικά με τη διαβούλευσή τους με τους ενδιαφερόμενους συμφεροντούχους, σχετικά με συζητήσεις για εναλλακτική διαδρομή, κατά περίπτωση, και σχετικά με την απόκτηση των απαραίτητων αδειών για τα έργα·
 - γ) κατά περίπτωση, συμβουλεύει τους φορείς υλοποίησης έργου σχετικά με τη χρηματοδότηση του έργου,
 - δ) διασφαλίζει την παροχή της κατάλληλης στήριξης και στρατηγικής καθοδήγησης από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη για την προετοιμασία και την υλοποίηση των έργων,
 - ε) αρχής γενομένης από την ημερομηνία διορισμού του, υποβάλλει ετησίως και, κατά περίπτωση, μετά την ολοκλήρωση της εντολής του, έκθεση στην Επιτροπή για την πρόοδο των έργων και για τυχόν δυσκολίες και εμπόδια που πιθανώς να προκαλέσουν σημαντικές καθυστερήσεις στην ημερομηνία θέσης σε λειτουργία των έργων· κατά περίπτωση, στην έκθεση διατυπώνονται συστάσεις για την υπέρβαση των εμποδίων και των δυσκολιών.

Η Επιτροπή διαβιβάζει την έκθεση του Ευρωπαίου συντονιστή που αναφέρεται στο στοιχείο ε) του πρώτου εδαφίου στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, **στο Συμβούλιο** και στις ενδιαφερόμενες ομάδες.

3. Η επιλογή του Ευρωπαϊού συντονιστή γίνεται κατόπιν ανοικτής, αμερόληπτης και διαφανούς διαδικασίας και με βάση την πείρα του υποψηφίου όσον αφορά τα ειδικά καθήκοντα που του ανατίθενται για τα συγκεκριμένα έργα.
4. Η απόφαση διορισμού του Ευρωπαϊού συντονιστή καθορίζει τους όρους αναφοράς, που προσδιορίζουν αναλυτικά τη διάρκεια της εντολής, τα ειδικά καθήκοντα, τις αντίστοιχες προθεσμίες και τη μεθοδολογία που θα χρησιμοποιηθεί. Η προσπάθεια συντονισμού είναι ανάλογη προς την πολυπλοκότητα και τις εκτιμώμενες δαπάνες των έργων.
5. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη συνεργάζονται πλήρως με τον Ευρωπαϊό συντονιστή κατά την εκτέλεση των αναφερόμενων στις παραγράφους 2 και 4 καθηκόντων του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Αδειοδότηση και δημόσια συμμετοχή

Άρθρο 7

Καθεστώς προτεραιότητας για έργα του ενωσιακού καταλόγου

1. Ο ενωσιακός κατάλογος κατοχυρώνει, για τους σκοπούς ενδεχόμενων αποφάσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας αδειοδότησης, την αναγκαιότητα που χαρακτηρίζει τα έργα του ενωσιακού καταλόγου από την άποψη της ενεργειακής πολιτικής και κλιματικής προοπτικής, με την επιφύλαξη της ακριβούς θέσης, της χάραξης ή της τεχνολογίας του έργου.

Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται σε ανταγωνιστικά έργα ή σε έργα που δεν έχουν φθάσει σε επαρκή βαθμό ωριμότητας ώστε να προσφέρονται για ειδική ανάλυση κόστους-οφέλους του έργου όπως αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙΙ τμήμα 2 σημείο 1) στοιχείο δ).

2. Για τη διασφάλιση της αποδοτικής διοικητικής επεξεργασίας των φακέλων αιτήσεων που αφορούν έργα στον ενωσιακό κατάλογο, οι φορείς υλοποίησης έργων και όλες οι ενδιαφερόμενες αρχές διασφαλίζουν ότι οι εν λόγω φάκελοι διεκπεραιώνονται όσον το δυνατόν ταχύτερα σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.
3. Τα έργα στον ενωσιακό κατάλογο έχουν το καθεστώς της ύψιστης δυνατής εθνικής σημασίας, εφόσον υφίσταται τέτοιο καθεστώς στο εθνικό δίκαιο και αντιμετωπίζονται ως τέτοια κατά τη διαδικασία αδειοδότησης, μεταξύ άλλων [...] **σε σχέση με εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων και, εφόσον το προβλέπει το εθνικό δίκαιο, τον χωροταξικό σχεδιασμό και την απόκτηση δικαιωμάτων διέλευσης [...]. Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των ζητημάτων εθνικής άμυνας.**

4. Όλες οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών, οι ένδικες διαφορές, οι προσφυγές και τα ένδικα μέσα σχετικά με έργα στον ενωσιακό κατάλογο ενώπιον οποιωνδήποτε εθνικών δικαστηρίων ή τμημάτων, περιλαμβανομένης της διαμεσολάβησης ή της διαιτησίας, όταν υφίστανται στο πλαίσιο του εθνικού δικαίου, αντιμετωπίζονται ως επείγουσες, στην περίπτωση και στον βαθμό που το εθνικό δίκαιο προβλέπει τέτοιες επείγουσες διαδικασίες.
5. Όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που αντιμετωπίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και στο άρθρο 4 παράγραφος 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στις εν λόγω οδηγίες, τα έργα του ενωσιακού καταλόγου που εμπίπτουν στις κατηγορίες υποδομών που αναφέρονται στο παράρτημα II σημεία [...] 3) και 4) του παρόντος κανονισμού θεωρείται ότι συμβάλλουν στο δημόσιο συμφέρον από την άποψη της ενεργειακής πολιτικής και μπορεί να θεωρηθεί ότι υπαγορεύονται από λόγους υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος.

Όταν απαιτείται γνωμοδότηση της Επιτροπής σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, η Επιτροπή και η εθνική αρμόδια αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 8 του παρόντος κανονισμού διασφαλίζουν ότι η απόφαση σχετικά με τους λόγους υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος ενός έργου λαμβάνεται εντός των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος κανονισμού.

Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο δεν εφαρμόζονται σε ανταγωνιστικά έργα ή σε έργα που δεν έχουν φθάσει σε επαρκή βαθμό ωριμότητας ώστε να παρέχουν ειδική ανάλυση κόστους-οφέλους του έργου όπως αναφέρεται στο παράρτημα ΙΙΙ τμήμα 2 σημείο 1) στοιχείο δ).

6. Έως ότου επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα [...], κατά τη διαδικασία αδειοδότησης, ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η λειτουργία έργων που εμπίπτουν στην κατηγορία υποδομών που αναφέρεται στα **σημεία 1) και 2) του παραρτήματος II** [...] θεωρείται ότι εξυπηρετούν το υπέρτερο δημόσιο συμφέρον και τη δημόσια υγεία και ασφάλεια κατά την εξισορρόπηση έννομων συμφερόντων σε μεμονωμένες περιπτώσεις για τους σκοπούς του άρθρου 6 παράγραφος 4 και του άρθρου 16 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, του άρθρου 4 παράγραφος 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και του άρθρου 9 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2009/147/ΕΚ. [...]

Έως ότου επιτευχθεί η κλιματική ουδετερότητα, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, κατά τη [...] διαδικασία αδειοδότησης, **ο σχεδιασμός, η κατασκευή και η λειτουργία έργων που εμπίπτουν σε κατηγορία υποδομών που αναφέρεται στο παράρτημα II σημεία 1) και 2) τεκμαίρεται ότι εξυπηρετούν υπέρτερο δημόσιο συμφέρον και, εν τοιαύτη περίπτωση, τους** δίνεται προτεραιότητα κατά τη στάθμιση έννομων συμφερόντων [...] πλην [...] εκείνων [...] που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο. **Τα κράτη μέλη μπορούν να αποκλείσουν την εφαρμογή του παρόντος τεκμηρίου με σκοπό την προστασία** [...] της πολιτιστικής κληρονομιάς, βάσει νομικών κριτηρίων που διασφαλίζουν [...] **εναρμονισμένη εφαρμογή.**

[...]

7. Έως ότου επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα[...], όσον αφορά έργα του ενωσιακού καταλόγου που εμπίπτουν στις κατηγορίες υποδομών που αναφέρονται στο παράρτημα II σημεία 1) **και 2)** του παρόντος κανονισμού και περιλαμβάνονται ρητά σε εθνικό σχέδιο ανάπτυξης που έχει υποβληθεί σε στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με την οδηγία 2001/42 και, όταν ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις σε τόπους Natura 2000, στη δέουσα εκτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, τα κράτη μέλη μπορούν, στον βαθμό που το έργο συμμορφώνεται και δεν υπερβαίνει το αξιολογούμενο εθνικό σχέδιο ανάπτυξης:

- α) να εξαιρούν τα εν λόγω έργα από την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ, και
- β) να εξαιρούν τα εν λόγω έργα από την εκτίμηση των επιπτώσεών τους στους τόπους Natura 2000 σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και από την εκτίμηση των επιπτώσεών τους στην προστασία των ειδών σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και το άρθρο 5 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ.

Για έργα που υλοποιούνται ή διασχίζουν τους τόπους Natura 2000 και τις περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί στο πλαίσιο εθνικών συστημάτων προστασίας για τη διατήρηση της φύσης και της βιοποικιλότητας, οι εξαιρέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο εφαρμόζονται μόνο σε περίπτωση που δεν υπάρχουν αναλογικές εναλλακτικές λύσεις για την ανάπτυξή τους, λαμβανομένων υπόψη των στόχων του τόπου **και των περιοχών. Οι εξαιρέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο δεν έχουν εφαρμογή σε [...]** έργα που αναφέρονται στο παράρτημα II σημείο 1 στοιχείο γ) **και τα οποία βρίσκονται εντός ή διέρχονται από [...]** τόπους και περιοχές Natura 2000 που έχουν χαρακτηριστεί βάσει εθνικών συστημάτων προστασίας.

8. Όταν τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις εξαιρέσεις δυνάμει της παραγράφου 7, διασφαλίζουν ότι οι κανόνες σχετικά με τα αποτελεσματικά μέτρα μετριασμού που πρέπει να θεσπιστούν για τα έργα του ενωσιακού καταλόγου που εμπίπτουν στις κατηγορίες υποδομών που αναφέρονται στο παράρτημα II σημεία 1) και 2) προσδιορίζονται βάσει του εθνικού σχεδίου ανάπτυξης, προκειμένου να αποφεύγονται οι δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν ή, όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, να μετριάζονται σημαντικά. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα κατάλληλα μέτρα μετριασμού εφαρμόζονται εγκαίρως ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, **στο άρθρο 5 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ**, και στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο i) της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, να αποφεύγεται η υποβάθμιση και να επιτυγχάνεται καλή οικολογική κατάσταση ή καλό οικολογικό δυναμικό σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
- Εφόσον τα επιμέρους έργα συμμορφώνονται με τους κανόνες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου και εφαρμόζουν τα κατάλληλα μέτρα μετριασμού, τεκμαίρεται ότι δεν παραβιάζουν τις διατάξεις που αναφέρονται στο εν λόγω εδάφιο, με την επιφύλαξη της παραγράφου 10 του παρόντος άρθρου.
9. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη δημόσια συμμετοχή όσον αφορά το εθνικό σχέδιο ανάπτυξης σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, περιλαμβανομένου του προσδιορισμού του κοινού που επηρεάζεται ή ενδέχεται να επηρεαστεί, καθώς και των κρατών μελών που ενδέχεται να επηρεαστούν από την εφαρμογή του εν λόγω σχεδίου και των έργων του ενωσιακού καταλόγου που εμπίπτουν στις κατηγορίες υποδομών που αναφέρονται στο παράρτημα II σημεία 1) και 2) του παρόντος κανονισμού και περιλαμβάνονται στο εν λόγω σχέδιο.

10. Για έργα για τα οποία τα κράτη μέλη αποφασίζουν να εφαρμόσουν εξαιρέσεις βάσει της παραγράφου 7, οι αρμόδιες αρχές διενεργούν έλεγχο για να προσδιορίσουν:
- α) εάν το έργο είναι πιθανό να προκαλέσει σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις, οι οποίες δεν προσδιορίστηκαν κατά την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων του εθνικού σχεδίου ανάπτυξης που διενεργήθηκε σύμφωνα με την οδηγία 2001/42/EK και, κατά περίπτωση, την οδηγία 92/43/ΕΟΚ.
 - β) εάν το έργο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 7 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ και του άρθρου 2 της σύμβασης για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο λόγω της πιθανότητας να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου κράτους μέλους ή λόγω αιτήματος κράτους μέλους το οποίο ενδέχεται να επηρεαστεί σημαντικά.
- Ο έλεγχος που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο ολοκληρώνεται εντός 45 ημερών από την κοινοποίηση στον φορέα υλοποίησης του έργου που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 5.
11. Όταν ένα έργο στην επικράτεια ενός κράτους μέλους ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλων κρατών μελών, το κράτος μέλος στο οποίο υλοποιείται το έργο διασφαλίζει την εφαρμογή του άρθρου 7 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ και των άρθρων 2 έως 7 της σύμβασης για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο.

12. Όταν κατά τη διαδικασία ελέγχου διαπιστώνεται ότι ένα έργο είναι πολύ πιθανό να προκαλέσει σημαντικές απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου, οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν τον φορέα υλοποίησης του έργου ότι απαιτούνται οι εκτιμήσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου και διασφαλίζουν ότι, βάσει των υφιστάμενων δεδομένων, εφαρμόζονται κατάλληλα και αναλογικά μέτρα μετριασμού για τα εν λόγω έργα, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με το άρθρο 12 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και το άρθρο 5 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ. Όταν δεν είναι εφικτό να εφαρμοστούν μέτρα μετριασμού, οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι οι φορείς υλοποίησης έργων λαμβάνουν κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα για την αντιμετώπιση των εν λόγω επιπτώσεων, τα οποία, εάν δεν υπάρχουν διαθέσιμα άλλα αναλογικά αντισταθμιστικά μέτρα, μπορούν να λάβουν τη μορφή χρηματικής αποζημίωσης για προγράμματα προστασίας των ειδών, **όταν επιτρέπεται δυνάμει του εθνικού δικαίου**, προκειμένου να διασφαλιστεί ή να βελτιωθεί η κατάσταση διατήρησης των επηρεαζόμενων ειδών.
- 12α. **Οι παράγραφοι 7 έως 12 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη του δικαιώματος των κρατών μελών να διεκπεραιώνουν τις διαδικασίες αδειοδότησης βάσει κανόνων που θα οδηγούσαν σε ταχύτερη έγκριση έργων στον ενωσιακό κατάλογο, περιλαμβανομένων των διαδικασιών σύμφωνα με το άρθρο 15ε της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.**
13. Όταν εξετάζεται αν υπάρχουν ικανοποιητικές εναλλακτικές λύσεις σε έργα του ενωσιακού καταλόγου που εμπίπτουν στις κατηγορίες υποδομών που αναφέρονται στο παράρτημα II σημεία 1), 2), 3) και 4) του παρόντος κανονισμού, για τους σκοπούς του άρθρου 6 παράγραφος 4 και του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, του άρθρου 4 παράγραφος 7 στοιχείο δ) της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και του άρθρου 9 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/147/ΕΚ, η προϋπόθεση της απουσίας ικανοποιητικών εναλλακτικών λύσεων πληρούται εάν δεν υπάρχουν ικανοποιητικές εναλλακτικές λύσεις ικανές να επιτύχουν τον ίδιο στόχο του εν λόγω έργου, όσον αφορά την ανάπτυξη της ίδιας δυναμικότητας με χρήση της ίδιας τεχνολογίας, εντός του ίδιου ή παρόμοιου χρονικού πλαισίου και χωρίς να προκύπτει σημαντικά υψηλότερο κόστος.

14. Κατά την εφαρμογή αντισταθμιστικών μέτρων για έργα του ενωσιακού καταλόγου που εμπίπτουν στις κατηγορίες υποδομών που αναφέρονται στο παράρτημα II σημεία 1), 2), 3) και 4) του παρόντος κανονισμού για τους σκοπούς του άρθρου 6 παράγραφος 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, τα κράτη μέλη μπορούν, [...] όταν μπορεί εύλογα να αποδειχθεί ότι το σχέδιο ή το έργο δεν θα επηρεάσει αμετάκλητα τις οικολογικές διεργασίες που είναι απαραίτητες για τη διατήρηση της δομής και των λειτουργιών του τόπου ούτε θα θέσει σε κίνδυνο τη συνολική συνοχή του δικτύου Natura 2000 πριν από τη θέσπιση αντισταθμιστικών μέτρων, να επιτρέπουν την εφαρμογή των εν λόγω αντισταθμιστικών μέτρων παράλληλα με την υλοποίηση του έργου. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν, σύμφωνα με την αρχή της προφύλαξης, την προσαρμογή των εν λόγω αντισταθμιστικών μέτρων σε βάθος χρόνου, ανάλογα με το αν αναμένεται να προκύψουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα.
15. [...]

Άρθρο 8

Οργάνωση της διαδικασίας αδειοδότησης

1. Κάθε κράτος μέλος **επικαιροποιεί, όπου απαιτείται, [...] τον ορισμό μίας και μόνης [...] αρμόδιας αρχής [...] η οποία είναι υπεύθυνη για τα ακόλουθα:**

- α) να παραλαμβάνει αιτήσεις αδειοδότησης και τα σχετικά έγγραφα σε ηλεκτρονική μορφή και να διευκολύνει [...] τις επαφές με τις ενδιαφερόμενες αρχές ώστε να διασφαλίζεται ότι ο φορέας υλοποίησης δεν υποχρεούται να επικοινωνεί με περισσότερα από ένα σημεία επαφής καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας[...].
- β) [...]
- γ) να διευκολύνει και να συντονίζει τη διαδικασία αδειοδότησης έργων του ενωσιακού καταλόγου στην επικράτειά του με άλλες ενδιαφερόμενες αρχές και [...] να προσδιορίζει σε συνεργασία με αυτές, τις εγκρίσεις, τις άδειες και τις αξιολογήσεις που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης και την έκδοση εμπεριστατωμένης απόφασης σύμφωνα με την παράγραφο 3. Στα ανωτέρω περιλαμβάνεται το πεδίο και ο βαθμός λεπτομέρειας των μελετών, της αξιολόγησης και της τεκμηρίωσης που αναμένεται να καταρτίζουν οι φορείς υλοποίησης έργων·
- δ) να συνεργάζεται και να επικοινωνεί με τις εθνικές αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών με σκοπό τη διευκόλυνση και τον συντονισμό της διαδικασίας αδειοδότησης για έργα του ενωσιακού καταλόγου στην επικράτειά τους, καθώς και με τις αρχές αδειοδότησης σε τρίτες χώρες όσον αφορά έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, μεταξύ άλλων: για την ευθυγράμμιση των δημόσιων διαβουλεύσεων για διασυνοριακά έργα, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 5· για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με πιθανές σημαντικές διασυνοριακές επιπτώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 6· για την ευθυγράμμιση του χρονοδιαγράμματος και των απαιτήσεων για μελέτες, άδειες ή εγκρίσεις· και για την οργάνωση της διαδικασίας που προηγείται της αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 9· και

- ε) να παρακολουθεί την ανάπτυξη και τις καθυστερήσεις έργων του ενωσιακού καταλόγου εντός της επικράτειας ευθύνης της, μεταξύ άλλων με την παραλαβή και την έγκριση εκθέσεων που υποβάλλονται από φορείς υλοποίησης έργων σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4 και την υποβολή εκθέσεων στον Οργανισμό και στις σχετικές ομάδες σχετικά με την ανάπτυξη και τις καθυστερήσεις έργων του ενωσιακού καταλόγου που υλοποιούνται στην επικράτειά τους σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 5.

Σε περίπτωση επικαιροποίησης ή αλλαγών στην ορισθείσα εθνική αρμόδια αρχή, τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή μόλις αποφασιστεί η αλλαγή και ενημερώνουν τότε οι αλλαγές αυτές παράγουν αποτελέσματα.

- 2. Οι ευθύνες της εθνικής αρμόδιας αρχής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και τα συναφή με αυτήν καθήκοντα μπορούν να εκχωρηθούν σε άλλη αρχή, ανά έργο του ενωσιακού καταλόγου ή ανά συγκεκριμένη κατηγορία έργων του ενωσιακού καταλόγου ή ανά γεωγραφική περιοχή, υπό τον όρο ότι:
 - α) η εθνική αρμόδια αρχή ενημερώνει την Επιτροπή για την εν λόγω εκχώρηση και διασφαλίζεται ότι η πληροφορία αυτή καθίσταται εύκολα προσβάσιμη από το κοινό, μεταξύ άλλων μέσω του ιστοτόπου που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 7·
 - β) μόνο μία αρχή είναι αρμόδια ανά έργο ή κατηγορία έργων του ενωσιακού καταλόγου και αποτελεί το μόνο αρμόδιο σημείο επαφής για τους φορείς υλοποίησης των έργων, αναλαμβάνοντας όλες τις ευθύνες στη διαδικασία που οδηγεί στην εμπεριστατωμένη απόφαση εντός της νόμιμης προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2 και συντονίζει την υποβολή όλων των συναφών εγγράφων και πληροφοριών, μεταξύ άλλων προς κάθε άλλη ενδιαφερόμενη αρχή·
 - γ) ανεξάρτητα από την εκχώρηση, η εθνική αρμόδια αρχή παραμένει υπεύθυνη για τη συγκέντρωση των εκθέσεων που υποβάλλουν οι φορείς υλοποίησης έργων σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 4 και για την υποβολή εκθέσεων στον Οργανισμό και τις σχετικές ομάδες σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 5.

Η εθνική αρμόδια αρχή μπορεί επίσης να διατηρήσει την ευθύνη του καθορισμού των προθεσμιών, με την επιφύλαξη των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2.

3. Η εθνική αρμόδια αρχή μεριμνά για την έκδοση της εμπεριστατωμένης απόφασης εντός των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2.

Τα κράτη μέλη επιλέγουν μεταξύ των ακόλουθων συστημάτων, λαμβάνοντας υπόψη το ποιο σύστημα είναι πιο αποτελεσματικό υπό το πρίσμα του εθνικού δικαίου, των εθνικών ιδιαιτεροτήτων όσον αφορά τον σχεδιασμό και τη διαδικασία αδειοδότησης, καθώς και το αν μπορεί να εφαρμοστεί με τρόπο που να συμβάλλει στην πλέον αποδοτική και έγκαιρη έκδοση της εμπεριστατωμένης απόφασης:

α) ολοκληρωμένο σύστημα:

- i) η εμπεριστατωμένη απόφαση εκδίδεται από την εθνική αρμόδια αρχή και είναι η μόνη νομικώς δεσμευτική απόφαση που προκύπτει από την εκ του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία αδειοδότησης·
- ii) σε περίπτωση που εμπλέκονται άλλες αρχές στο έργο, μπορούν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, να γνωμοδοτήσουν συμβάλλοντας στη διαδικασία και η συμβολή τους λαμβάνεται υπόψη από την εθνική αρμόδια αρχή,

β) συντονισμένο σύστημα:

- i) η εμπεριστατωμένη απόφαση περιλαμβάνει πολλαπλές επιμέρους νομικώς δεσμευτικές αποφάσεις που έχουν εκδώσει διάφορες ενδιαφερόμενες αρχές και συντονίζεται κεντρικά από την εθνική αρμόδια αρχή·
- ii) η εθνική αρμόδια αρχή μπορεί να καθορίζει ομάδα εργασίας στην οποία εκπροσωπούνται όλες οι ενδιαφερόμενες αρχές προκειμένου να καταρτίσει τον έλεγχο ή το λεπτομερές διάγραμμα για τη διαδικασία αδειοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 9 στοιχείο β) και προκειμένου να παρακολουθεί και να συντονίζει την εφαρμογή του·

- iii) η εθνική αρμόδια αρχή, μετά από διαβούλευση με τις άλλες ενδιαφερόμενες αρχές, καθορίζει, κατά περίπτωση, εύλογο χρονικό διάστημα εντός του οποίου εκδίδονται οι επιμέρους αποφάσεις, με στόχο την ελαχιστοποίηση της διάρκειας της διαδικασίας, με την επιφύλαξη των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2·
 - iv) η αρμόδια αρχή [...] **δύνатаι** να λάβει επιμέρους απόφαση εξ ονόματος άλλης ενδιαφερόμενης αρχής **εντός της επικράτειάς της**, εάν η απόφαση εκείνης της αρχής δεν εκδίδεται εμπρόθεσμα και δεν συντρέχουν επαρκείς λόγοι για την καθυστέρηση. Η εθνική αρμόδια αρχή δύναται επίσης να αγνοήσει επιμέρους απόφαση άλλης ενδιαφερόμενης αρχής **εντός της επικράτειάς της** σε περίπτωση που δεν τη θεωρήσει επαρκώς τεκμηριωμένη σε σχέση με τα υποκείμενα στοιχεία που παρουσίασε η ενδιαφερόμενη αρχή·
- γ) συνεργατικό σύστημα:
- i) η εμπεριστατωμένη απόφαση περιλαμβάνει πολλαπλές επιμέρους νομικώς δεσμευτικές αποφάσεις που έχουν εκδώσει διάφορες ενδιαφερόμενες αρχές και συντονίζεται από την εθνική αρμόδια αρχή·
 - ii) η εθνική αρμόδια αρχή μπορεί να καθορίζει ομάδα εργασίας στην οποία εκπροσωπούνται όλες οι ενδιαφερόμενες αρχές προκειμένου να καταρτίσει τον έλεγχο ή το λεπτομερές διάγραμμα για τη διαδικασία αδειοδότησης σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 9 και προκειμένου να παρακολουθεί και να συντονίζει την εφαρμογή του·
 - iii) η εθνική αρμόδια αρχή, μετά από διαβούλευση με τις άλλες ενδιαφερόμενες αρχές, καθορίζει, κατά περίπτωση, εύλογο χρονικό διάστημα εντός του οποίου εκδίδονται οι επιμέρους αποφάσεις, με στόχο την ελαχιστοποίηση της διάρκειας της διαδικασίας, με την επιφύλαξη των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2·

- iv) η εθνική αρμόδια αρχή παρακολουθεί τη συμμόρφωση των ενδιαφερόμενων αρχών με τις προθεσμίες και, σε περίπτωση καθυστερήσεων, λαμβάνει μέτρα με στόχο την ελαχιστοποίηση της διάρκειας της διαδικασίας·
- v) εάν ένα κράτος μέλος επιλέξει το συνεργατικό σύστημα, ενημερώνει την Επιτροπή για τους λόγους που το οδήγησαν στην επιλογή.

Οι ενδιαφερόμενες αρχές, σύμφωνα με το σύστημα αδειοδότησης που επιλέγουν τα κράτη μέλη, είτε εκχωρούν τις αναγκαίες αρμοδιότητες στην εθνική αρμόδια αρχή είτε διευκολύνουν τη συνεργασία με την εθνική αρμόδια αρχή, ώστε να διασφαλίζεται η έκδοση της εμπεριστατωμένης απόφασης εντός των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2.

Όταν μια ενδιαφερόμενη αρχή δεν αναμένει ότι θα εκδώσει επιμέρους απόφαση εντός της καθορισμένης προθεσμίας, η εν λόγω αρχή ενημερώνει την εθνική αρμόδια αρχή αμελλητί, αιτιολογώντας την καθυστέρηση. Εν συνεχεία, η εθνική αρμόδια αρχή καθορίζει νέα προθεσμία εντός της οποίας εκδίδεται η εν λόγω επιμέρους απόφαση, τηρώντας τις συνολικές προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν τα συστήματα που ορίζονται στην παράγραφο 3 σε χερσαία και υπεράκτια έργα του ενωσιακού καταλόγου.

Στην περίπτωση έργων του ενωσιακού καταλόγου που συνδέονται άρρηκτα με πάγια στοιχεία παραγωγής, όπως τα έργα που περιλαμβάνονται στις κατηγορίες υποδομών που προβλέπονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία β) ή η), η εθνική αρμόδια αρχή είναι υπεύθυνη για τον συντονισμό της διαδικασίας αδειοδότησης του αντίστοιχου έργου του ενωσιακού καταλόγου με την αδειοδότηση των πάγιων στοιχείων παραγωγής, ώστε τα χρονοδιαγράμματα να είναι συνεκτικά και να αποσκοπούν από κοινού στην πλέον αποδοτική και έγκαιρη αδειοδότηση όλων των πάγιων στοιχείων που σχετίζονται με το έργο.

5. **Οι σχετικές εθνικές αρμόδιες αρχές των κρατών μελών που συμμετέχουν σε έργο του ενωσιακού καταλόγου το οποίο ανήκει σε έναν από τους διαδρόμους προτεραιότητας υπεράκτιων δικτύων που καθορίζονται στο παράρτημα I τμήμα 2 ορίζουν μεταξύ τους από κοινού ένα μοναδικό σημείο επαφής για τους φορείς υλοποίησης έργων ανά έργο, το οποίο είναι υπεύθυνο για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρμόδιων αρχών σχετικά με τη διαδικασία αδειοδότησης του έργου, με σκοπό τη διευκόλυνση της εν λόγω διαδικασίας, καθώς και την έκδοση αποφάσεων από τις σχετικές εθνικές αρμόδιες αρχές.**

Όταν ένα έργο του ενωσιακού καταλόγου δεν εμπίπτει σε έναν από τους διαδρόμους προτεραιότητας υπεράκτιων δικτύων που ορίζονται στο τμήμα 2 του παραρτήματος I αλλά υλοποιείται στην επικράτεια δύο ή περισσότερων κρατών μελών, οι αντίστοιχες εθνικές αρμόδιες αρχές τους [...] **μπορούν να** ορίσουν από κοινού μία από αυτές για να ενεργεί ως μοναδικό σημείο επαφής, να είναι υπεύθυνη για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρμόδιων αρχών και άλλων ενδιαφερόμενων αρχών σχετικά με τη διαδικασία αδειοδότησης, καθώς και για την έκδοση της τελικής εμπεριστατωμένης απόφασης [...] σε συνεργασία με τις άλλες ενδιαφερόμενες εθνικές αρμόδιες αρχές, **με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων κάθε κράτους μέλους να εκδίδει τη δική του απόφαση.**

Όταν δεν ορίζεται από κοινού σημείο επαφής, οι οικείες εθνικές αρμόδιες αρχές **λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποδοτική και αποτελεσματική συνεργασία και τη μεταξύ τους επικοινωνία, περιλαμβανομένων των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 9.**

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την πρόβλεψη κοινής διαδικασίας που διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των αντίστοιχων ενδιαφερόμενων εθνικών αρμόδιων αρχών, τη δημιουργία διαδικαστικών συνεργειών και την ευθυγράμμιση των χρονοδιαγραμμάτων για τη διευκόλυνση της διαδικασίας αδειοδότησης έργων, ιδιαίτερα για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των δημόσιων διαβουλεύσεων που απαιτούνται βάσει του άρθρου 9.

Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, η Επιτροπή διαδραματίζει ρόλο διαμεσολαβητή για τη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων εθνικών αρμόδιων αρχών. Η Επιτροπή διευκολύνει την επίτευξη συμφωνίας για ενιαία κοινή διαδικασία παρέχοντας γνώμη και διατυπώνοντας συστάσεις σχετικά με διαδικαστικές πτυχές.

Άρθρο 9

Διαφάνεια και δημόσια συμμετοχή

1. [Έως έξι μήνες από τη θέση του παρόντος κανονισμού σε ισχύ [...]], το κράτος μέλος ή η εθνική αρμόδια αρχή, όταν απαιτείται, σε συνεργασία με άλλες ενδιαφερόμενες αρχές, εκδίδει επικαιροποιημένο εγχειρίδιο διαδικασιών αδειοδότησης για έργα του ενωσιακού καταλόγου, το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον τις πληροφορίες που προσδιορίζονται στο παράρτημα VI σημείο 1). Το εγχειρίδιο δεν αποτελεί νομικώς δεσμευτικό έγγραφο, αλλά παραπέμπει ή αναφέρεται σε συναφείς νομικές διατάξεις. Οι εθνικές αρμόδιες αρχές, κατά περίπτωση, συνεργάζονται και εντοπίζουν συνέργειες με τις αρχές γειτονικών χωρών, με σκοπό την ευθυγράμμιση των χρονοδιαγραμμάτων και τη διευκόλυνση της διαδικασίας αδειοδότησης για έργα, περιλαμβανομένου για την ανάπτυξη του εγχειριδίου διαδικασιών.
2. Με την επιφύλαξη των απαιτήσεων περί δημόσιας συμμετοχής που ισχύουν βάσει του περιβαλλοντικού δικαίου, της σύμβασης του Aarhus, της σύμβασης του Espoo και του σχετικού δικαίου της Ένωσης, όλοι οι συμμετέχοντες στη διαδικασία αδειοδότησης τηρούν τις αρχές περί δημόσιας συμμετοχής που καθορίζονται στο παράρτημα VI σημείο 3).

3. Ο φορέας υλοποίησης του έργου, εντός ενδεικτικής περιόδου τριών μηνών από την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης κατά το άρθρο 10 παράγραφος 5, καταρτίζει και υποβάλλει στην εθνική αρμόδια αρχή, ακολουθώντας τη διαδικασία που περιγράφεται στο εγχειρίδιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζονται στο παράρτημα VI, ένα σχέδιο σχετικά με τη δημόσια συμμετοχή.
4. Εντός τριών μηνών από τη λήψη του σχεδίου, η εθνική αρμόδια αρχή ζητεί τροποποιήσεις ή εγκρίνει το σχέδιο σχετικά με τη δημόσια συμμετοχή, λαμβάνοντας υπόψη, χωρίς να απαιτείται η επανάληψή τους, οποιαδήποτε μορφή δημόσιας συμμετοχής και διαβούλευσης έλαβε χώρα πριν από την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης, στον βαθμό που η εν λόγω συμμετοχή και διαβούλευση πληρούσαν τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου.

Εφόσον ο φορέας υλοποίησης του έργου σκοπεύει να επιφέρει σημαντικές αλλαγές σε εγκεκριμένο σχέδιο σχετικά με τη δημόσια συμμετοχή, ενημερώνει σχετικά την εθνική αρμόδια αρχή. Στην περίπτωση αυτή, η εθνική αρμόδια αρχή μπορεί να ζητήσει πρόσθετες τροποποιήσεις.
5. Σε περίπτωση στην οποία δεν απαιτείται ήδη σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ο φορέας υλοποίησης του έργου πραγματοποιεί τουλάχιστον μία δημόσια διαβούλευση σε πρώιμο στάδιο, πριν από την υποβολή της τελικής και πλήρους αίτησης αδειοδότησης στην εθνική αρμόδια αρχή δυνάμει του άρθρου 10 παράγραφος 10. Η δημόσια διαβούλευση μπορεί να πραγματοποιηθεί σε συνδυασμό με οποιαδήποτε δημόσια διαβούλευση μετά την υποβολή της αίτησης για τη συναίνεση ανάπτυξης κατά το άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ.
6. Η δημόσια διαβούλευση που απαιτείται στην προηγούμενη παράγραφο συμμορφώνεται με τις ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται στο παράρτημα VI σημείο 5), ενώ με την εν λόγω διαβούλευση ενημερώνονται οι συμφεροντούχοι που αναφέρονται στο παράρτημα VI σημείο 3) στοιχείο α) σχετικά με το έργο σε πρώιμο στάδιο και διευκολύνονται ο προσδιορισμός της καταλληλότερης τοποθεσίας, διαδρομής ή τεχνολογίας, συμπεριλαμβάνοντας στον φάκελο της αίτησης μεταξύ άλλων, και κατά περίπτωση, την καταλληλότητα του έργου όσον αφορά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και ασφάλεια, κάθε σχετικό αντίκτυπο σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό δίκαιο και τα σχετικά ζητήματα που θα αντιμετωπιστούν.

7. Με την επιφύλαξη των διαδικαστικών κανόνων και των κανόνων διαφάνειας στα κράτη μέλη, οι φορείς υλοποίησης έργων δημοσιεύουν στον ιστότοπο που αναφέρεται στην παράγραφο 10 έκθεση στην οποία περιγράφονται συνοπτικά τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη δημόσια συμμετοχή όσον αφορά το έργο, περιλαμβανομένων τυχόν δραστηριοτήτων που προηγήθηκαν της πρώιμης δημόσιας διαβούλευσης και στην οποία επεξηγείται το πώς ελήφθησαν υπόψη οι γνώμες που εκφράστηκαν στις δημόσιες διαβουλεύσεις, παρουσιάζονται οι τροποποιήσεις που έγιναν στην τοποθεσία, τη διαδρομή και τον σχεδιασμό του έργου ή παρουσιάζονται οι λόγοι για τους οποίους δεν ελήφθησαν υπόψη οι εν λόγω γνώμες.
- Η έκθεση υποβάλλεται στην εθνική αρμόδια αρχή από τον φορέα υλοποίησης του έργου μαζί με τον φάκελο της αίτησης. Στην εμπεριστατωμένη απόφαση λαμβάνεται δεόντως υπόψη το αποτέλεσμα αυτής της έκθεσης.
8. Για διασυνοριακά έργα στα οποία εμπλέκονται δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, οι δημόσιες διαβουλεύσεις που πραγματοποιούνται δυνάμει της παραγράφου 5 σε καθένα από τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη λαμβάνουν χώρα, στο μέτρο του δυνατού, εντός χρονικού διαστήματος έως δύο μηνών μεταξύ τους και, ει δυνατόν, συνδυάζονται.
9. Για τα έργα που ενδέχεται να έχουν σημαντική διασυνοριακή επίπτωση σε ένα ή περισσότερα γειτονικά κράτη μέλη, στα οποία ισχύουν το άρθρο 7 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ και η σύμβαση Espoo, οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται στις εθνικές αρμόδιες αρχές των εμπλεκόμενων γειτονικών κρατών μελών. Οι εθνικές αρμόδιες αρχές των εμπλεκόμενων γειτονικών κρατών μελών γνωστοποιούν, στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινοποίησης κατά περίπτωση, εάν αυτές ή οποιαδήποτε άλλη ενδιαφερόμενη αρχή επιθυμεί να συμμετάσχει στις εν λόγω διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης.
10. Ο φορέας υλοποίησης του έργου δημιουργεί και επικαιροποιεί τακτικά έναν ειδικό ιστότοπο για το έργο με σχετικές πληροφορίες για το έργο κοινού ενδιαφέροντος, ο οποίος συνδέεται με τον ιστότοπο της Επιτροπής και την πλατφόρμα διαφάνειας που αναφέρεται στο άρθρο 26 και ο οποίος πληροί τις απαιτήσεις που προσδιορίζονται στο παράρτημα VI σημείο 6). Οι εθνικές αρμόδιες αρχές ελέγχουν την εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης από τους φορείς υλοποίησης έργων και λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση, όπου απαιτείται.

Διάρκεια και εφαρμογή της διαδικασίας αδειοδότησης

1. Η διαδικασία αδειοδότησης προβλέπει τις ακόλουθες δύο διαδικασίες:

- α) την προαιρετική διαδικασία που προηγείται της αίτησης, η οποία καλύπτει την περίοδο μεταξύ της έναρξης της διαδικασίας αδειοδότησης και της αποδοχής του υποβληθέντος πλήρους φακέλου της αίτησης από την εθνική αρμόδια αρχή και η οποία ολοκληρώνεται εντός περιόδου έως 24 μηνών·
- β) την υποχρεωτική εκ του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία αδειοδότησης, η οποία καλύπτει την περίοδο από την ημερομηνία αποδοχής του υποβληθέντος πλήρους φακέλου της αίτησης έως την ημερομηνία της εμπεριστατωμένης απόφασης και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 18 μήνες.

Όσον αφορά το πρώτο εδάφιο στοιχείο β), ει δυνατόν, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εκ του νόμου διαδικασία αδειοδότησης που είναι βραχύτερη των 18 μηνών.

2. Η εθνική αρμόδια αρχή διασφαλίζει ότι η συνολική διάρκεια των δύο διαδικασιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν υπερβαίνει περίοδο 42 μηνών.

Ωστόσο, εάν η εθνική αρμόδια αρχή εκτιμά ότι δεν είναι δυνατή η ολοκλήρωση της μίας ή και των δύο διαδικασιών εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην παράγραφο 1, μπορεί να παρατείνει τη μία ή και τις δύο προθεσμίες πριν από τη λήξη τους και κατά περίπτωση. Η εθνική αρμόδια αρχή δεν παρατείνει τη συνολική διάρκεια για τις δύο διαδικασίες για περισσότερο από έξι μήνες εκτός εάν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις.

Στην περίπτωση που η εθνική αρμόδια αρχή παρατείνει τις προθεσμίες, ενημερώνει την ενδιαφερόμενη ομάδα για τους λόγους της παράτασης και της παρουσιάζει τα μέτρα που έχει λάβει ή πρόκειται να λάβει για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης, όσο το δυνατόν συντομότερα. Η ομάδα δύναται να ζητήσει η εθνική αρμόδια αρχή να πραγματοποιεί τακτικές ενημερώσεις για την πρόοδο στο εν λόγω θέμα και να αιτιολογεί τυχόν καθυστερήσεις.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 διαθέτουν επαρκείς τεχνικούς, οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για τη λήψη εμπεριστατωμένης απόφασης εντός του χρονικού πλαισίου που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2.
4. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αδειοδότησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 [...], τα κράτη μέλη[...] **μπορούν να προβλέπουν** ότι:
- α) η έλλειψη απάντησης από τις εθνικές αρμόδιες αρχές εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2 να έχει ως αποτέλεσμα η εμπεριστατωμένη απόφαση να θεωρείται εγκριθείσα·
- β) η έλλειψη απάντησης από άλλες ενδιαφερόμενες αρχές εντός της εύλογης προθεσμίας που ορίζεται από εθνική αρμόδια αρχή σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 έχει ως αποτέλεσμα να θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί η συγκεκριμένη γνώμη, έγκριση ή άδειά τους ή ότι έχει δοθεί θετική απάντηση [...] **στο πλαίσιο των ειδικών ενδιάμεσων διοικητικών σταδίων, εξαιρουμένων [...]** των περιβαλλοντικών αποφάσεων, **εκτός αν η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στο νομικό τους σύστημα.[...]**
- Όλες οι αποφάσεις δημοσιοποιούνται **σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία[...]**.

5. Όταν ζητούν την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης, οι φορείς υλοποίησης έργων κοινοποιούν, είτε εγγράφως είτε σε ηλεκτρονική μορφή, το έργο στην εθνική αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους στο οποίο υλοποιείται το έργο, περιλαμβανομένων των κρατών μελών στα οποία το έργο διασχίζει την αποκλειστική οικονομική ζώνη τους και περιλαμβάνουν μια σύντομη παρουσίαση του έργου με εύλογο βαθμό ανάλυσης.

Εντός ενός μηνός από την παραλαβή της κοινοποίησης, η εθνική αρμόδια αρχή, σε ηλεκτρονική μορφή:

- α) εκδίδει έγγραφο βεβαίωσης της παραλαβής· ή
- β) αν το έργο δεν θεωρηθεί ότι έχει επαρκή βαθμό ωριμότητας για να περάσει στη διαδικασία αδειοδότησης, απορρίπτει την κοινοποίηση και αιτιολογεί την απόφασή της, μεταξύ άλλων εξ ονόματος άλλων ενδιαφερόμενων αρχών.

Η ημερομηνία βεβαίωσης της παραλαβής σηματοδοτεί την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης. Όταν εμπλέκονται δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, η ημερομηνία αποδοχής της τελευταίας κοινοποίησης από την ενδιαφερόμενη εθνική αρμόδια αρχή σηματοδοτεί την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης.

Τα κράτη μέλη **μπορούν να δημιουργήσουν** [...] ψηφιακή [...] **πύλη ή συνδεδεμένες πύλες** [...] για τη διαχείριση των αιτήσεων, των διαδικασιών και των εν εξελίξει αποφάσεων αδειοδότησης, καθώς και των αποφάσεων που εκδίδονται σε εύκολα προσβάσιμη μορφή.

[...] **Η εν λόγω πύλη ή οι εν λόγω πύλες** [...] **μπορούν να** παρέχουν πρόσβαση στα σχετικά περιβαλλοντικά και γεωλογικά δεδομένα και αποφάσεις που διατίθενται στην **ενιαία, βασιζόμενη σε ψηφιακό σύστημα γεωγραφικών πληροφοριών πύλη** [...] που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού [xxxxx]³⁷ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

³⁷ [παραπομπή στον κανονισμό για την επιτάχυνση των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων]

6. Οι εθνικές αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι η διαδικασία αδειοδότησης επισπεύδεται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο για κάθε κατηγορία έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Προς τον σκοπό αυτόν, οι εθνικές αρμόδιες αρχές προσαρμόζουν τις απαιτήσεις τους όσον αφορά την έναρξη της διαδικασίας αδειοδότησης και την αποδοχή του πλήρους φακέλου της αίτησης, σύμφωνα με τη σχετική κατηγορία έργων, τη φύση τους, τις διαστάσεις ή την έλλειψη απαίτηση εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή τυχόν άλλων αξιολογήσεων βάσει του εθνικού δικαίου, ή το γεγονός ότι μπορεί να χρειάζονται εγκρίσεις και άδειες για να φτάσουν στο στάδιο ετοιμότητας προς κατασκευή.

Σε συνεργασία με τον φορέα υλοποίησης του έργου και, κατά περίπτωση, με άλλες ενδιαφερόμενες αρχές ή άλλες εθνικές αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών στα οποία υλοποιείται το έργο, μεταξύ άλλων εάν το έργο διασχίζει την αποκλειστική οικονομική ζώνη τους, η εθνική αρμόδια αρχή μπορεί να σχεδιάζει σταδιακά τις απαιτήσεις για τη διαδικασία αδειοδότησης συγκεκριμένου έργου και το χρονοδιάγραμμα δημόσιας διαβούλευσης που ορίζεται στο παράρτημα VI σημείο 4), υπό την προϋπόθεση ότι δεν καθυστερεί τη συνολική ανάπτυξη του έργου και διασφαλίζει την απλούστευση και την επιτάχυνση της διαδικασίας αδειοδότησης. Οι μέγιστες προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 ισχύουν για καθένα από τα επιμέρους στάδια.

Ως εκ τούτου, οι εθνικές αρμόδιες αρχές μπορούν να αποφασίσουν ότι η διαδικασία πριν από την υποβολή αίτησης που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 6 του παρόντος άρθρου δεν είναι αναγκαία σε περίπτωση που ο φορέας υλοποίησης του έργου δεν ζητεί την εν λόγω περίοδο για τη διενέργεια μελετών, αξιολογήσεων και τη συγκέντρωση δεδομένων για τη συμπλήρωση του φακέλου της αίτησης αδειοδότησης.

7. Οι εθνικές αρμόδιες αρχές λαμβάνουν υπόψη, κατά τον έλεγχο για τον καθορισμό των απαιτήσεων για τη διαδικασία αδειοδότησης, τυχόν μελέτες που έχουν εκπονηθεί και άδειες ή εγκρίσεις που έχουν εκδοθεί έως και πέντε έτη πριν από την ένταξη του έργου στη διαδικασία αδειοδότησης σύμφωνα με το παρόν άρθρο, περιλαμβανομένων αξιολογήσεων που διενεργούνται για την ανάπτυξη άλλων έργων που είναι συναφείς και μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν και δεν απαιτούν περιττές ή διπλές μελέτες, αξιολογήσεις, άδειες ή εγκρίσεις. **Οι εθνικές αρμόδιες αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη δεδομένα παλαιότερα των πέντε ετών, εφόσον κρίνουν ότι τα εν λόγω δεδομένα είναι συναφή και αναγκαία για τον καθορισμό των απαιτήσεων για τη διαδικασία αδειοδότησης.**
8. Στα κράτη μέλη στα οποία ο καθορισμός της χάραξης ή της τοποθεσίας που διεξάγεται αποκλειστικά και μόνο για τον συγκεκριμένο σκοπό του σχεδιαζόμενου έργου, περιλαμβανομένου του σχεδιασμού των ειδικών διαδρόμων της υποδομής του συγκεκριμένου δικτύου, δεν μπορεί να περιληφθεί στη διαδικασία αδειοδότησης που οδηγεί στην εμπεριστατωμένη απόφαση, η αντίστοιχη απόφαση λαμβάνεται εντός χωριστής περιόδου έξι μηνών, με αφετηρία την ημερομηνία υποβολής των τελικών και πλήρων εγγράφων της αίτησης από τον φορέα υλοποίησης του έργου.
9. Η διαδικασία που προηγείται της αίτησης περιλαμβάνει τα εξής: τον έλεγχο και τον προσδιορισμό του πεδίου των απαιτούμενων μελετών, εκθέσεων και τεκμηρίωσης που αναμένονται από τον φορέα υλοποίησης του έργου· την κατάρτιση του λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος· και την επαλήθευση του σχεδίου φακέλου της αίτησης, σύμφωνα με τα ακόλουθα στάδια:
- α) το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο τρεις μήνες μετά την κοινοποίηση από τον φορέα υλοποίησης του έργου που αναφέρεται στην παράγραφο 5, η εθνική αρμόδια αρχή καθορίζει και κοινοποιεί στον φορέα υλοποίησης του έργου τις εγκρίσεις, τις άδειες και τις αξιολογήσεις που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης.

Η κοινοποίηση από την εθνική αρμόδια αρχή περιλαμβάνει τον κατάλογο ελέγχου που αναφέρεται στο παράρτημα VI σημείο 1) στοιχείο ε) και, κατά περίπτωση, το περιεχόμενό της καθορίζεται σε συνεργασία με τις άλλες ενδιαφερόμενες αρχές και με τις εθνικές αρμόδιες αρχές στα άλλα κράτη μέλη όπου υλοποιείται το έργο, περιλαμβανομένης της περίπτωσης κατά την οποία το έργο διασχίζει την αποκλειστική οικονομική ζώνη τους.

Κατά περίπτωση, στην κοινοποίηση περιγράφονται λεπτομερώς οι όροι υπό τους οποίους το έργο μπορεί να επωφεληθεί από την εξαίρεση του άρθρου 7 παράγραφος 7 και προσδιορίζονται τα ακόλουθα:

- i) αν το έργο είναι πολύ πιθανό να προκαλέσει σημαντικές απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις, λαμβανομένης υπόψη της περιβαλλοντικής ευαισθησίας των γεωγραφικών περιοχών στο οποίο έχει σχεδιαστεί να υλοποιηθεί, οι οποίες δεν προσδιορίστηκαν κατά την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων των εθνικών σχεδίων ανάπτυξης που διενεργήθηκε σύμφωνα με την οδηγία 2001/42/EK και, κατά περίπτωση, την οδηγία 92/43/ΕΟΚ·
- ii) τα κατάλληλα και αναλογικά μέτρα μετριασμού ή τη χρηματική αποζημίωση για προγράμματα προστασίας ειδών που εφαρμόζονται στο έργο σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 8·
- iii) αν οποιοδήποτε τμήμα του έργου ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου κράτους μέλους· στην περίπτωση αυτή, η αρμόδια εθνική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο υλοποιείται το έργο διασφαλίζει την εφαρμογή του άρθρου 7 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ και των άρθρων 2 έως 7 της σύμβασης για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο·

- β) στην κοινοποίηση αναφέρεται επίσης αν η εθνική αρμόδια αρχή εγκρίνει ή τροποποιεί το σχέδιο σχετικά με τη δημόσια συμμετοχή που υπέβαλε ο φορέας υλοποίησης του έργου σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3. Κατά τη διάρκεια της περιόδου ελέγχου, η εθνική αρμόδια αρχή, σε συνεργασία με άλλες ενδιαφερόμενες αρχές, καθορίζει το πεδίο και τον βαθμό λεπτομέρειας των μελετών, των εκθέσεων και των εγγράφων, περιλαμβανομένων των εκτιμήσεων που απαιτούνται για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου, που αναμένεται να εκπονήσει και να υποβάλει ο φορέας υλοποίησης του έργου στο πλαίσιο του πλήρους φακέλου της αίτησης.

Ούτε η εθνική αρμόδια αρχή ούτε καμία από τις ενδιαφερόμενες αρχές δεν ζητεί στη συνέχεια πρόσθετες πληροφορίες, μελέτες, εκθέσεις ή εκτιμήσεις πέραν εκείνων που καθορίστηκαν κατά την εν λόγω αρχική διαδικασία ελέγχου, εκτός εάν έχει επέλθει ουσιώδης μεταβολή στο έργο ή στον περιβάλλοντα χώρο του. Σε περίπτωση ανάλογης ουσιώδους αλλαγής, η εθνική αρμόδια αρχή μπορεί να ζητήσει πρόσθετες πληροφορίες από τον φορέα υλοποίησης του έργου βάσει εμπεριστατωμένης αιτιολόγησης·

- γ) η εθνική αρμόδια αρχή, σε στενή συνεργασία με τον φορέα υλοποίησης του έργου και άλλες ενδιαφερόμενες αρχές, καθώς και τις εθνικές αρμόδιες αρχές στα άλλα κράτη μέλη όπου υλοποιείται το έργο, περιλαμβανομένης της περίπτωσης κατά την οποία το έργο διασχίζει την αποκλειστική οικονομική τους ζώνη και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων που προβλέπονται στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου, καταρτίζει λεπτομερές χρονοδιάγραμμα για τη διαδικασία αδειοδότησης, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στο παράρτημα VI σημείο 2)·
- δ) μετά την παραλαβή του σχεδίου του φακέλου της αίτησης, η εθνική αρμόδια αρχή δύναται, είτε για δικό της λογαριασμό είτε για λογαριασμό άλλων ενδιαφερόμενων αρχών, να ζητήσει από τον φορέα υλοποίησης του έργου να υποβάλει τις πληροφορίες που λείπουν σχετικά με τα ζητούμενα στοιχεία που αναφέρονται στο στοιχείο α) εντός μέγιστης προθεσμίας [...] **45 ημερών**.

Η διαδικασία που προηγείται της αίτησης περιλαμβάνει την εκπόνηση τυχόν περιβαλλοντικών εκθέσεων από τους φορείς υλοποίησης του έργου, όπως είναι απαραίτητο, περιλαμβανομένων των εγγράφων τεκμηρίωσης και των αξιολογήσεων της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της υλικής ασφάλειας και κυβερνοασφάλειας.

[...]

Εντός [...] **45 ημερών** από την υποβολή των πληροφοριών που έλειπαν και αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο δ), η αρμόδια αρχή αποδέχεται προς εξέταση την πλήρη αίτηση σε γραπτή ή ηλεκτρονική μορφή ή σε ειδικές ψηφιακές πλατφόρμες, ξεκινώντας την εκ του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία αδειοδότησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β).

10. Ο φορέας υλοποίησης του έργου συνεργάζεται καλόπιστα με τις εθνικές αρμόδιες αρχές και με όλες τις ενδιαφερόμενες αρχές, προκειμένου να τους παρέχει πλήρεις και ορθές πληροφορίες, ιδίως όσον αφορά τις πληροφορίες που προσδιορίζονται κατά τη διαδικασία ελέγχου.

Ο φορέας υλοποίησης του έργου διασφαλίζει την πληρότητα και την καταλληλότητα του φακέλου της αίτησης, ζητώντας τη γνώμη της εθνικής αρμόδιας αρχής όσο το δυνατόν πιο νωρίς κατά τη διαδικασία αδειοδότησης.

Ο φορέας υλοποίησης του έργου συνεργάζεται πλήρως με την εθνική αρμόδια αρχή για την τήρηση των προθεσμιών που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Τυχόν καθυστερήσεις λόγω υπαιτιότητας του φορέα υλοποίησης του έργου καλή τη πίστει στο πλαίσιο αυτό δεν προσμετρώνται στη μέγιστη διάρκεια της διαδικασίας αδειοδότησης.

11. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οποιεσδήποτε τροποποιήσεις της εθνικής νομοθεσίας δεν οδηγούν σε παράταση καμίας διαδικασίας αδειοδότησης που ξεκίνησε πριν αρχίσουν να ισχύουν οι εν λόγω τροποποιήσεις. Προκειμένου να διατηρηθεί η ταχεία διαδικασία αδειοδότησης για έργα του ενωσιακού καταλόγου, οι εθνικές αρμόδιες αρχές προσαρμόζουν επαρκώς το χρονοδιάγραμμα που καθορίζεται σύμφωνα με το στοιχείο β) της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, ώστε να διασφαλίζεται, στο μέτρο του δυνατού, ότι δεν σημειώνεται υπέρβαση των προθεσμιών για τη διαδικασία αδειοδότησης που ορίζονται στο παρόν άρθρο.
12. Οι προθεσμίες που ορίζονται στο παρόν άρθρο τελούν υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που απορρέουν από το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο και των διαδικασιών προσφυγής ενώπιον των διοικητικών και δικαστικών αρχών.
- Οι προθεσμίες που ορίζονται στο παρόν άρθρο για οποιαδήποτε από τις διαδικασίες αδειοδότησης δεν θίγουν τυχόν συντομότερες προθεσμίες που καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Διατομεακός σχεδιασμός υποδομών

Άρθρο 11

Κεντρικό σενάριο για τα δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων

1. Έως [δύο έτη μετά την έναρξη ισχύος] και στη συνέχεια τουλάχιστον ανά τετραετία, η Επιτροπή εκπονεί κεντρικό σενάριο **και αναλύσεις ευαισθησίας** για τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, του υδρογόνου και του αερίου, τα οποία θα χρησιμοποιούνται για τα διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων που αναφέρονται στο άρθρο 48 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και στο άρθρο [...] **60** του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, τη διαδικασία προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές που αναφέρεται στο άρθρο 12 του παρόντος κανονισμού, την ανάλυση κόστους-οφέλους για ολόκληρο το ενεργειακό σύστημα που αναφέρεται στο άρθρο 14 του παρόντος κανονισμού και τον διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους που αναφέρεται στο άρθρο 17 του παρόντος κανονισμού.
2. Το κεντρικό σενάριο **και οι αναλύσεις ευαισθησίας συνάδουν με τις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης και:**
 - α) [...] περιλαμβάνουν μια **μεσοπρόθεσμη και μια μακροπρόθεσμη** προοπτική έως τουλάχιστον το 2050, σύμφωνα με τον στόχο της Ένωσης για κλιματική ουδετερότητα, **και λαμβάνουν υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες**.
 - α-α) υιοθετούν διατομεακή προσέγγιση που να διασφαλίζει συνοχή μεταξύ των τομέων της ηλεκτρικής ενέργειας, του υδρογόνου και του αερίου, βελτιστοποιώντας την αποδοτικότητα του συστήματος.
 - β) [...]

- β) λαμβάνουν υπόψη τα πλέον πρόσφατα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα ή οποιοδήποτε άλλο σχετικό εθνικό έγγραφο σεναρίου που έχει εγκριθεί από το αντίστοιχο κράτος μέλος ή την εθνική ρυθμιστική αρχή·
- γ) για αναλύσεις ευαισθησίας εξετάζουν, μεταξύ άλλων, εναλλακτικά μείγματα προσφοράς και μοτίβα ζήτησης, καθώς και υπάρχουσες τάσεις και προβλέψεις.

3. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας), το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Δικτύων Υδρογόνου (ΕΔΔΔΥ), το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Αερίου (ΕΔΔΣΜ Αερίου) και τα κράτη μέλη παρέχουν, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, τα δεδομένα και τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εκπόνηση του κεντρικού σεναρίου που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Αυτό περιλαμβάνει, ενδεικτικά, δεδομένα της αγοράς και των δικτύων, όπως προβλέψεις ζήτησης και προσφοράς, χαρακτηριστικά της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, της παραγωγής υδρογόνου και των σχετικών δικτύων, πηγές ευελιξίας, παραδοχές για τις εισαγωγές, καθώς και δεδομένα για τα κλιματικά έτη. Η Επιτροπή καθορίζει εύλογη προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να υποβάλλονται τα δεδομένα και οι πληροφορίες, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα και τον επείγοντα χαρακτήρα των δεδομένων και των πληροφοριών. Όταν ένας αποδέκτης του αιτήματος δεν παρέχει τις ζητούμενες πληροφορίες εντός της προθεσμίας που καθορίστηκε από την Επιτροπή ή παρέχει ελλιπείς πληροφορίες, η Επιτροπή μπορεί να απαιτήσει, με απόφασή της, την παροχή των πληροφοριών. **Η Επιτροπή διασφαλίζει τον συντονισμό μεταξύ της διαδικασίας συλλογής δεδομένων για τους σκοπούς του κεντρικού σεναρίου και των αναλύσεων ευαισθησίας και άλλων διαδικασιών συλλογής δεδομένων, ιδίως στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, και επαναχρησιμοποιεί τα δεδομένα που συλλέγονται, όπου είναι εφικτό, ώστε να αποφεύγεται η αλληλεπικάλυψη της υποβολής εκθέσεων από τα κράτη μέλη.** Η Επιτροπή ζητεί, **κατά περίπτωση**, [...] από τον Οργανισμό να επαληθεύσει τα δεδομένα που υποβάλλονται στην Επιτροπή από τους διαχειριστές δικτύων, μεταξύ άλλων επαληθεύοντας τα εθνικά δεδομένα σε συνεργασία με τις σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές.

4. Η Επιτροπή διαβουλεύεται με τον Οργανισμό, τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, το ΕΔΔΔΥ, το ΕΔΔΣΜ Αερίου, τον ευρωπαϊκό φορέα για [...] τους διαχειριστές συστημάτων διανομής [...] (φορέας ΔΣΔ της ΕΕ), τα κράτη μέλη, **την ομάδα ΔΕΔ-Ε** καθώς και άλλους σχετικούς συμφεροντούχους, σχετικά με τα δεδομένα που συλλέγονται για τους σκοπούς της εκπόνησης[...] κεντρικού σεναρίου, περιλαμβανομένων των παραδοχών και της χρήσης τους στην κατάρτιση του κεντρικού σεναρίου. **Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να επαληθεύσουν τα δεδομένα, τις παραδοχές και τη χρήση τους και συγκαλεί συνεδρίαση της ομάδας ΔΕΔ-Ε για να τα συζητήσει.**
5. Η Επιτροπή υποβάλλει το σχέδιο κεντρικού σεναρίου στην ομάδα ΔΕΔ-Ε, μαζί με πληροφορίες σχετικά με το πώς ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν κατά τη διαβούλευση της παραγράφου 4. Τα μέλη της ομάδας ΔΕΔ-Ε υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους, εάν υπάρχουν, εντός [...] **δύο μηνών** από την παραλαβή του σχεδίου κεντρικού σεναρίου.
6. [...] **Η Επιτροπή εγκρίνει το κεντρικό σενάριο μέσω εκτελεστικής πράξης. Η εκτελεστική αυτή πράξη εγκρίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 23α παράγραφος 2.**
7. Μετά τη δημοσίευση της [...] **εκτελεστικής πράξης** για το κεντρικό σενάριο, η Επιτροπή δημοσιεύει τα υποκείμενα εισερχόμενα και εξερχόμενα δεδομένα για το κεντρικό σενάριο, με την επιφύλαξη περιορισμών δυνάμει του εθνικού δικαίου και των σχετικών συμφωνιών εμπιστευτικότητας.

8. **Τουλάχιστον κάθε 24 μήνες, μετά την έγκριση του κεντρικού σεναρίου, [...]η Επιτροπή, [...] μετά από διαβούλευση με την ομάδα ΔΕΔ-Ε, [...]καταρτίζει [...] πρόσθετες αναλύσεις ευαισθησίας ή επικαιροποιήσεις του κεντρικού σεναρίου, εάν [...] αυτό είναι αναγκαίο με βάση τις εξελίξεις της αγοράς ή της πολιτικής. Η Επιτροπή ενημερώνει την Ομάδα ΔΕΔ-Ε και μπορεί να τροποποιεί την [...] εκτελεστική πράξη της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου προκειμένου να συμπεριλάβει τυχόν τέτοιες πρόσθετες αναλύσεις ευαισθησίας ή επικαιροποιήσεις του κεντρικού σεναρίου.**

Άρθρο 12

Έκθεση προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές

1. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ, αντίστοιχα, καταρτίζουν έκθεση προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές για τον εντοπισμό ελλείψεων στις υποδομές που επηρεάζουν τους στόχους της Ένωσης σχετικά με την ηλεκτρική ενέργεια και το υδρογόνο.
2. Οι **εν λόγω** εκθέσεις προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές:
 - α) βασίζονται στο κεντρικό σενάριο που έχει εκπονήσει η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 11 και στις αναλύσεις ευαισθησίας του σεναρίου·
 - β) συμμορφώνονται με τη μεθοδολογία που έχει αναπτύξει ο Οργανισμός σύμφωνα με την παράγραφο 11·
 - γ) συμμορφώνονται με τις αρχές που καθορίζονται στο παράρτημα VII του παρόντος κανονισμού·
 - δ) διασφαλίζουν διατομεακή προσέγγιση που εξασφαλίζει τη συνοχή μεταξύ των τομέων της ηλεκτρικής ενέργειας και του υδρογόνου, καθώς και, όπου συντρέχει περίπτωση, των τομέων του αερίου, της τηλεθέρμανσης και του CO₂ [...]
 - ε) **εξετάζουν τις υφιστάμενες και τις μελλοντικές απαιτήσεις για την ανάπτυξη του εθνικού δικτύου.**

3. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ, αντίστοιχα, [...] **διασφαλίζουν διαφανή και διαρθρωμένη διαβούλευση** των σχετικών συμφεροντούχων όσον αφορά τα πρόσθετα δεδομένα, τις παραδοχές και τη χρήση τους για την κατάρτιση της έκθεσης προσδιορισμού των αναγκών τους σε υποδομές.
4. Εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση κεντρικού σεναρίου βάσει του άρθρου 11, εκτός εάν η δημοσίευση περιορίζεται στην προσθήκη ανάλυσης ευαισθησίας, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ υποβάλλουν στην ομάδα ΔΕΔ-Ε το αντίστοιχο σχέδιο έκθεσης προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές, περιλαμβανομένης της αξιολόγησης του πώς ανταποκρίνονται στις προσδιορισθείσες ανάγκες τα έργα που υποβάλλονται προς ένταξη στο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων. Σε περίπτωση που η δημοσίευση περιορίζεται στην προσθήκη ανάλυσης ευαισθησίας, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ να καταρτίσουν νέα έκθεση προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο παρόν άρθρο.
5. Εντός δύο μηνών από την παραλαβή των σχεδίων εκθέσεων προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές από την ομάδα ΔΕΔ-Ε, ο Οργανισμός αξιολογεί τη συμμόρφωση των σχεδίων εκθέσεων προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές, περιλαμβανομένης της εκτίμησης του βαθμού στον οποίο τα έργα που υποβάλλονται προς ένταξη στο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων ανταποκρίνονται στις προσδιορισθείσες ανάγκες, με τη μεθοδολογία που αναφέρεται στην παράγραφο [...] **11** και τις αρχές που ορίζονται στο παράρτημα VII και ενημερώνει την ομάδα ΔΕΔ-Ε.
6. Εντός [...] **δύο μηνών** από την ενημέρωσή τους από τον Οργανισμό σχετικά με τη συμμόρφωση των σχεδίων εκθέσεων προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές, τα μέλη της ομάδας ΔΕΔ-Ε, λαμβάνοντας υπόψη τη συμβολή του Οργανισμού σχετικά με τη συμμόρφωση, μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους και να ενημερώσουν το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ αντίστοιχα.

7. Εντός δύο μηνών από την παραλαβή των παρατηρήσεων των μελών της ομάδας ΔΕΔ-Ε, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ προσαρμόζουν τα σχέδια εκθέσεων προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές, λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις της ομάδας ΔΕΔ-Ε και του Οργανισμού, ώστε να διασφαλίζεται η πλήρης συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της παραγράφου 2 και υποβάλλουν στην Επιτροπή το τελικό **σχέδιο** έκθεσης προσδιορισμού **των αναγκών** σε υποδομές.
8. [...]Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει επικαιροποιήσεις και βελτιώσεις με τη δέουσα αιτιολόγηση και εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, εάν διαπιστώσει ότι τα τελικά σχέδια εκθέσεων προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές δεν αποτυπώνουν δεόντως τις παρατηρήσεις των μελών της ομάδας ΔΕΔ-Ε και προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης συμμόρφωση με τις αρχές που ορίζονται στο παράρτημα VII. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ, αντίστοιχα, ανταποκρίνονται πλήρως στα αιτήματα αυτά εντός ενός μηνός και υποβάλλουν εκ νέου στην Επιτροπή τα αναθεωρημένα τελικά σχέδια εκθέσεων προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές.
9. **Η Επιτροπή υποβάλλει τις τελικές εκθέσεις προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές προς έγκριση [...] στο όργανο λήψης αποφάσεων της ομάδας ΔΕΔ-Ε [...] το οποίο αποφασίζει** εντός ενός μηνός από την παραλαβή τους.
10. Εντός δύο εβδομάδων από την έγκριση των εκθέσεων προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές βάσει της παραγράφου 9 [...], το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ τις δημοσιεύουν στους αντίστοιχους ιστοτόπους τους. Όπου συντρέχει περίπτωση, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ επικαιροποιούν τις εκθέσεις προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές, **περιλαμβανομένων των σχεδίων ανάπτυξης υπεράκτιων δικτύων που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 1**, σύμφωνα με τις αναλύσεις ευαισθησίας που εγκρίνονται δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 8, εφόσον ζητηθεί από την Επιτροπή.

11. Έως [9 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού] ο Οργανισμός, αφού διεξαγάγει εκτενή διαβούλευση με τη συμμετοχή της Επιτροπής, των κρατών μελών, του ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, του ΕΔΔΣΜ Αερίου, του ΕΔΔΔΥ, του φορέα ΔΣΔ της ΕΕ και άλλων σχετικών συμφεροντούχων, δημοσιεύει δεσμευτική μεθοδολογία για τον προσδιορισμό των αναγκών σε υποδομές.
12. Η μεθοδολογία διασφαλίζει ότι η έκθεση προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές συμμορφώνεται με τις αρχές που ορίζονται στο παράρτημα VII.
13. Ο Οργανισμός, με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, επικαιροποιεί τη μεθοδολογία όπου απαιτείται.
14. Έως την 1η Ιανουαρίου 2027, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων που ορίζονται στο άρθρο 61 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789.

Άρθρο 13

Διαδικασία αντιστοίχισης αναγκών στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας

1. Όταν η έκθεση προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα έργα που υποβάλλονται προς ένταξη στο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων δεν ανταποκρίνονται πλήρως στις ανάγκες σε υποδομές που προσδιορίζονται βάσει του άρθρου 12, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει διαδικασία για τον προσδιορισμό πιθανών λύσεων για την αντιμετώπιση των μη αντιστοιχισμένων αναγκών **σε συνεργασία με τις αρμόδιες ομάδες.**

2. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, τα κράτη μέλη και τον Οργανισμό, καλεί τους διαχειριστές συστημάτων στις σχετικές ομάδες να προτείνουν, εντός έξι μηνών από την πρόσκληση, έργα ικανά να αντιμετωπίσουν τις μη αντιστοιχισμένες ανάγκες. Η Επιτροπή υποβάλλει τα προτεινόμενα έργα στις σχετικές ομάδες που συγκροτούνται σύμφωνα με το άρθρο 3 προς συζήτηση. Η Επιτροπή μπορεί να εξασφαλίζει τη συμμετοχή άλλων σχετικών συμφεροντούχων και άλλων φόρουμ περιφερειακής συνεργασίας. Οι φορείς υλοποίησης έργων που είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις μη αντιστοιχισμένες ανάγκες υποβάλλουν [...] έργα το συντομότερο δυνατόν προκειμένου να συμπεριληφθούν στα επόμενα εθνικά σχέδια ανάπτυξης, στο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων και στον ενωσιακό κατάλογο, **με την επιφύλαξη της τήρησης των εφαρμοστέων κριτηρίων επιλεξιμότητας.**
3. Όταν με τη διαδικασία της παραγράφου 2 δεν εντοπίζονται έργα ικανά να αντιμετωπίσουν τις μη αντιστοιχισμένες ανάγκες, η Επιτροπή μπορεί να προκηρύξει πρόσκληση υποβολής προτάσεων ανοικτή σε οποιονδήποτε τρίτο ικανό να καταστεί φορέας υλοποίησης έργου, προκειμένου να προτείνει έργα ικανά να αντιμετωπίσουν τις μη αντιστοιχισμένες ανάγκες. Οι φορείς υλοποίησης έργων που είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις μη αντιστοιχισμένες ανάγκες υποβάλλουν [...] έργα το συντομότερο δυνατόν προκειμένου να συμπεριληφθούν στα επόμενα εθνικά σχέδια ανάπτυξης, στο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων και στον ενωσιακό κατάλογο, **με την επιφύλαξη της τήρησης των εφαρμοστέων κριτηρίων επιλεξιμότητας. Κάθε έργο που προσδιορίζεται μέσω της διαδικασίας αντιστοίχισης αναγκών υποβάλλεται στις διαδικασίες επιλογής έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος δυνάμει του παρόντος κανονισμού.**
4. Η Επιτροπή παρακολουθεί το αποτέλεσμα της διαδικασίας και την πρόοδο των έργων που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 και εξασφαλίζει την ενεργό συμμετοχή των σχετικών ομάδων που συγκροτούνται σύμφωνα με το άρθρο 3 και άλλων σχετικών φόρουμ περιφερειακής συνεργασίας.

Ανάλυση κόστους-οφέλους για όλο το ενεργειακό σύστημα

1. Για τα έργα που εμπίπτουν στις κατηγορίες υποδομών που αναφέρονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), β), γ), δ), [...], στ) και η) και σημεία 2), [...]3) **και 5)**, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ **καταρτίζουν το καθένα [...]** συνεπείς [...] μεθοδολογίες για εναρμονισμένη ανάλυση κόστους-οφέλους για ολόκληρο το ενεργειακό σύστημα σε επίπεδο Ένωσης **και τις χρησιμοποιούν κατά περίπτωση** όταν αξιολογούν έργα με σκοπό τη συμπερίληψή τους στα αντίστοιχα διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων.
2. Οι μεθοδολογίες:
 - α) καταρτίζονται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στο παράρτημα V·
 - β) βασίζονται σε κοινές παραδοχές που επιτρέπουν τη σύγκριση των έργων·
 - γ) συνάδουν με τις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης και τον στόχο της για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και το κεντρικό σενάριο που αναφέρεται στο άρθρο 11, καθώς και με τους κανόνες και τους δείκτες που ορίζονται στο παράρτημα IV·
 - δ) επιτρέπουν την αξιολόγηση των ομάδων έργων βάσει του άρθρου 18 και, στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, την εξέταση μη ενσύρματων λύσεων·
 - ε) υιοθετούν διατομεακή προσέγγιση.
3. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ καταρτίζουν και δημοσιεύουν προκαταρκτικά σχέδια μεθοδολογιών με σκοπό τη διαβούλευση με τον φορέα ΔΣΔ της ΕΕ και **τα κράτη μέλη και** άλλους σχετικούς συμφεροντούχους. Η διαδικασία διαβούλευσης είναι ανοικτή και γίνεται έγκαιρα και με διαφανή τρόπο. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ καταρτίζουν και δημοσιοποιούν έκθεση σχετικά με τη διαδικασία διαβούλευσης.

4. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ δημοσιεύουν και υποβάλλουν στα κράτη μέλη, στην Επιτροπή και στον Οργανισμό τα σχέδια μεθοδολογιών τους. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ παρέχουν αιτιολόγηση, όταν δεν έχουν λάβει ή έχουν λάβει μόνο εν μέρει υπόψη τις παρατηρήσεις [...] **που υποβλήθηκαν κατά τη διαδικασία διαβούλευσης βάσει της παραγράφου 3.** Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ δημοσιεύουν και υποβάλλουν στα κράτη μέλη, στην Επιτροπή και στον Οργανισμό τα [...] συνεπή [...] σχέδια μεθοδολογιών τους έως τον Δεκέμβριο του 2027.
5. Εντός τριών μηνών από την παραλαβή των σχεδίων μεθοδολογιών, ο Οργανισμός και τα κράτη μέλη μπορούν να γνωμοδοτήσουν προς το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, το ΕΔΔΔΥ και την Επιτροπή. Η Επιτροπή δύναται να διοργανώνει ειδικές συνεδριάσεις των ομάδων για να συζητηθούν τα σχέδια μεθοδολογιών.
6. Εντός τριών μηνών από την παραλαβή των γνωμοδοτήσεων του Οργανισμού και των κρατών μελών, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ τροποποιούν τις αντίστοιχες μεθοδολογίες τους λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τις γνωμοδοτήσεις του Οργανισμού και των κρατών μελών και τις υποβάλλουν στην Επιτροπή για την έγκρισή της.
7. Εντός τριών μηνών από την παραλαβή των αντίστοιχων μεθοδολογιών, η Επιτροπή εκδίδει την απόφασή της.
8. Εάν η Επιτροπή απορρίψει το σχέδιο μεθοδολογίας, παρέχει αιτιολόγηση. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ, αντίστοιχα, αναθεωρούν το σχέδιο μεθοδολογίας και το υποβάλλουν εκ νέου στην Επιτροπή προς έγκριση.
9. Εντός δύο εβδομάδων από την έγκριση της Επιτροπής, το ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ δημοσιεύουν τις αντίστοιχες μεθοδολογίες τους στους ιστοτόπους τους.

10. Η Επιτροπή και ο Οργανισμός μπορούν να ζητήσουν από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ, κατά περίπτωση, να επικαιροποιήσουν τις μεθοδολογίες τους και να καθορίσουν χρονοδιάγραμμα. Ο Οργανισμός μπορεί να ενεργεί με δική του πρωτοβουλία ή κατόπιν δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος εθνικών ρυθμιστικών αρχών ή συμφεροντούχων. Ο Οργανισμός δημοσιεύει τα αιτήματα που λαμβάνει και όλα τα σχετικά μη εμπορικά ευαίσθητα έγγραφα στα οποία βασίζεται το αίτημά του.
11. Όταν ζητείται από τον Οργανισμό ή από την Επιτροπή, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ επικαιροποιούν τις συνεπείς μεθοδολογίες κόστους-οφέλους ενιαίου τομέα σύμφωνα με τη διαδικασία έγκρισης βάσει των παραγράφων 3 έως 9.
12. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ δημοσιεύουν, στο πλαίσιο κάθε διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων, τα επικαιροποιημένα εισερχόμενα δεδομένα που αφορούν την εφαρμογή των μεθοδολογιών, περιλαμβανομένων των μεθόδων υπολογισμού, των μοντέλων δικτύου και σχετικά δεδομένα για τη ροή φορτίου και την αγορά. Τα δεδομένα αυτά δημοσιεύονται σε επαρκώς ακριβή μορφή με την επιφύλαξη των περιορισμών βάσει του εθνικού δικαίου και των σχετικών συμφωνιών εμπιστευτικότητας. Η Επιτροπή και ο Οργανισμός διασφαλίζουν την εμπιστευτική μεταχείριση των δεδομένων που λαμβάνουν, τόσο από την πλευρά τους όσο και από την πλευρά οποιουδήποτε φορέα εκπονεί αναλύσεις για λογαριασμό τους με βάση τα δεδομένα αυτά.
13. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ υπολογίζουν και δημοσιεύουν, στο πλαίσιο του διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων, τα αποτελέσματα των αναλύσεων κόστους-οφέλους για όλα τα έργα, παρουσιάζοντας τον τρόπο κατανομής των οφελών μεταξύ των χωρών. Αυτό περιλαμβάνει τα οφέλη τόσο για τις χώρες υποδοχής όσο και για τις χώρες που δεν είναι χώρες υποδοχής οι οποίες επωφελούνται από το αντίστοιχο έργο.

14. Για τα έργα που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχείο ζ) και σημείο 4), η Επιτροπή διασφαλίζει την κατάρτιση μεθοδολογιών για εναρμονισμένη ανάλυση κόστους-οφέλους για ολόκληρο το ενεργειακό σύστημα σε επίπεδο Ένωσης. Οι μεθοδολογίες αυτές είναι συμβατές ως προς τα οφέλη και το κόστος με τις μεθοδολογίες που αναπτύσσονται από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ. Οι μεθοδολογίες καταρτίζονται με διαφανή τρόπο, που να περιλαμβάνει εκτεταμένη διαβούλευση με τον Οργανισμό, τα κράτη μέλη και όλους τους σχετικούς συμφεροντούχους.
15. Αρχής γενομένης από τον [Απρίλιο 2028] και ανά διετία, ο Οργανισμός καταρτίζει και δημοσιεύει δείκτες και αντίστοιχες τιμές αναφοράς για τη σύγκριση του επενδυτικού κόστους ανά μονάδα όσον αφορά συγκρίσιμα έργα των κατηγοριών ενεργειακών υποδομών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα II. Οι φορείς υλοποίησης του έργου παρέχουν τα ζητούμενα στοιχεία στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές και στον Οργανισμό. Οι εν λόγω τιμές αναφοράς μπορούν να χρησιμοποιούνται από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ για τις αναλύσεις κόστους-οφέλους που διενεργούνται για επακόλουθα διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Υπεράκτια δίκτυα για την ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Άρθρο 15

Σχεδιασμός υπεράκτιων δικτύων

1. Έως [6 μήνες μετά την έναρξη ισχύος], τα κράτη μέλη, με τη στήριξη της Επιτροπής, εντός των ειδικών τους διαδρόμων προτεραιότητας υπεράκτιων δικτύων, όπως ορίζονται στο παράρτημα I τμήμα 2, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και την ανάπτυξη κάθε περιοχής, **περιλαμβανομένης της συνεργασίας με συναφείς τρίτες χώρες**, επικαιροποιούν τη μη δεσμευτική συμφωνία να συνεργαστούν όσον αφορά τους στόχους για την υπεράκτια παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η οποία θα πραγματοποιείται σε κάθε θαλάσσια λεκάνη έως το 2030, το 2040 και το 2050, σύμφωνα με τα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα και τη δυναμικότητα κάθε θαλάσσιας λεκάνης για την παραγωγή ενέργειας από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές. Η συμφωνία περιλαμβάνει στόχους για το υδρογόνο **και ειδικούς τεχνολογικούς στόχους για υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές**, όπως ενδείκνυται.

Στο πλαίσιο των μη δεσμευτικών συμφωνιών, τα κράτη μέλη, με την υποστήριξη της Επιτροπής, εντός των συγκεκριμένων διαδρόμων προτεραιότητας υπεράκτιων δικτύων, που ορίζονται στο τμήμα 2 του παραρτήματος I, εξετάζουν επίσης το αν θα πρέπει να καθοριστούν ειδικοί διασυνοριακοί στόχοι, όπως για υβριδικά ή διασυνοριακά ακτινωτά έργα, **οι οποίοι μπορούν να περιλαμβάνουν και το υδρογόνο**, μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών στα αντίστοιχα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, με σκοπό την επίτευξη των στόχων υπεράκτιας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η οποία θα πραγματοποιείται σε κάθε θαλάσσια λεκάνη με τον πλέον αποδοτικό τρόπο.

Η μη δεσμευτική αυτή συμφωνία είναι γραπτή όσον αφορά την κάθε θαλάσσια λεκάνη που συνδέεται με την επικράτεια των κρατών μελών και δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να αναπτύσσουν έργα στα χωρικά τους ύδατα και στην αποκλειστική οικονομική ζώνη τους. Η Επιτροπή παρέχει καθοδήγηση για την εργασία στο πλαίσιο των ομάδων.

2. Έως [12 μήνες μετά την έναρξη ισχύος], και στη συνέχεια ανά τετραετία ως μέρος του ακόλουθου δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, με τη συμμετοχή των σχετικών ΔΣΜ, **του ΕΔΔΔΥ και των ΔΔΥ, όπως ενδείκνυται**, των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, των κρατών μελών και της Επιτροπής και σύμφωνα με τη μη δεσμευτική συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, καταρτίζει και δημοσιεύει, με τη μορφή χωριστής έκθεσης η οποία αποτελεί μέρος του διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων, υψηλού επιπέδου στρατηγικά ενοποιημένα σχέδια ανάπτυξης υπεράκτιων δικτύων, για κάθε θαλάσσια λεκάνη, σύμφωνα με τους διαδρόμους προτεραιότητας υπεράκτιων δικτύων που αναφέρονται στο παράρτημα I, λαμβάνοντας υπόψη την προστασία του περιβάλλοντος, **τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό** και άλλες χρήσεις της θάλασσας.
- Κατά την εκπόνηση των υψηλού επιπέδου στρατηγικών ενοποιημένων σχεδίων ανάπτυξης υπεράκτιων δικτύων εντός του χρονοδιαγράμματος που προβλέπεται στην παράγραφο 1, [...] **λαμβάνονται υπόψη οι** μη δεσμευτικές συμφωνίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 για την ανάπτυξη του κεντρικού σεναρίου του διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων.
- Τα υψηλού επιπέδου στρατηγικά ενοποιημένα σχέδια ανάπτυξης υπεράκτιων δικτύων παρέχουν γενική επισκόπηση της δυναμικότητας υπεράκτιας παραγωγής ενέργειας και των προκυπτουσών αναγκών ενός υπεράκτιου δικτύου, περιλαμβανομένων των δυνητικών αναγκών για αγωγούς διασύνδεσης, υβριδικά έργα, ακτινωτές συνδέσεις, ενισχύσεις και υποδομές υδρογόνου.
3. Τα υψηλού επιπέδου στρατηγικά ενοποιημένα σχέδια ανάπτυξης υπεράκτιων δικτύων πρέπει να συνάδουν προς τα περιφερειακά επενδυτικά σχέδια που δημοσιεύονται βάσει του άρθρου 34 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και να ενσωματώνονται στα διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων, προκειμένου να διασφαλίζονται τόσο ο συνεκτικός σχεδιασμός χερσαίων και υπεράκτιων δικτύων όσο και οι αναγκαίες ενισχύσεις.
4. Το αργότερο κάθε τέσσερα έτη μετά την έγκριση της μη δεσμευτικής συμφωνίας που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη επικαιροποιούν τις μη δεσμευτικές συμφωνίες τους που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, μεταξύ άλλων λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της εφαρμογής της πλέον πρόσφατης ανάλυσης κόστους-οφέλους και του πλέον πρόσφατου επιμερισμού κόστους στους διαδρόμους προτεραιότητας υπεράκτιων δικτύων, **καθώς και τυχόν σχετικές αναλύσεις από εθελοντική περιφερειακή συνεργασία.**

5. Μετά από κάθε επικαιροποίηση των μη δεσμευτικών συμφωνιών σύμφωνα με την παράγραφο 4, για κάθε θαλάσσια λεκάνη, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας επικαιροποιεί το υψηλού επιπέδου στρατηγικό ενοποιημένο σχέδιο ανάπτυξης υπεράκτιων δικτύων στο πλαίσιο του επόμενου διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2.

Άρθρο 16

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα πλαίσια συνεργατικών επενδύσεων για υπεράκτια ενεργειακά έργα

1. Η Επιτροπή, με τη συμμετοχή των κρατών μελών, των σχετικών ΔΣΜ, του Οργανισμού και των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, εξετάζει το αν απαιτείται επικαιροποίηση της καθοδήγησης για πλαίσια συνεργατικών επενδύσεων για υπεράκτια ενεργειακά έργα στην οποία προβλέπεται ειδική σχέση κόστους-οφέλους και επιμερισμού του κόστους για την εφαρμογή των ενοποιημένων σχεδίων ανάπτυξης υπεράκτιων δικτύων θαλάσσιων λεκανών που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 2, σύμφωνα με τις μη δεσμευτικές συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο [...] **15 παράγραφος 1** και, κατά περίπτωση, δημοσιεύει επικαιροποιημένη έκδοση της καθοδήγησης. Η καθοδήγηση αυτή πρέπει να συνάδει με το άρθρο 17 παράγραφος 1. Η Επιτροπή επικαιροποιεί την καθοδήγησή της κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της εφαρμογής της.
2. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, με τη συμμετοχή των σχετικών ΔΣΜ, του Οργανισμού, των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και της Επιτροπής **και, κατά περίπτωση, του ΕΛΔΔΥ**, επικαιροποιεί τα αποτελέσματα της εφαρμογής της σχέσης κόστους-οφέλους και του επιμερισμού κόστους στους διαδρόμους προτεραιότητας υπεράκτιων δικτύων, μεταξύ άλλων κάθε φορά που η Επιτροπή δημοσιεύει οποιαδήποτε επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών για συγκεκριμένη σχέση κόστους-οφέλους και επιμερισμό του κόστους για την ανάπτυξη των ενοποιημένων σχεδίων ανάπτυξης υπεράκτιων δικτύων θαλάσσιων λεκανών που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 σύμφωνα με τις μη δεσμευτικές συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Κανονιστικό πλαίσιο

Άρθρο 17

Διευκόλυνση των επενδύσεων με διασυνοριακό αντίκτυπο

1. Το πράγματι προκύψαν επενδυτικό κόστος, εξαιρουμένου του κόστους συντήρησης, το οποίο σχετίζεται με έργο κοινού ενδιαφέροντος που εμπίπτει στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), β), γ) δ), [...] στ) και η) **και** [...] σημεία 2) **και 5)**, εφόσον εμπίπτει στην αρμοδιότητα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών σε κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, βαρύνει τους αντίστοιχους ΔΣΜ, ΔΔΥ, άλλους φορείς εκμετάλλευσης ή τους φορείς υλοποίησης έργων των υποδομών μεταφοράς των κρατών μελών στα οποία το έργο επιφέρει καθαρά θετικά αποτελέσματα· στον βαθμό που το εν λόγω κόστος δεν καλύπτεται από μισθώματα συμφόρησης ή άλλα τέλη, καταβάλλεται από τους χρήστες του δικτύου μέσω των τιμολογίων πρόσβασης στα δίκτυα στα εν λόγω κράτη μέλη.
2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε έργο κοινού ενδιαφέροντος που εμπίπτει στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο άρθρο 27 και στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), β), γ) δ), [...] στ) και η) και σημεία 2) **και 5)**, όταν τουλάχιστον ένας από τους φορείς υλοποίησης του έργου ζητά από τις σχετικές εθνικές αρχές την εφαρμογή τους για τις δαπάνες του έργου.

Τα έργα που εμπίπτουν στην κατηγορία ενεργειακών υποδομών που καθορίζεται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχείο ζ) μπορούν να επωφεληθούν από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εφόσον τουλάχιστον ένας φορέας υλοποίησης του έργου ζητήσει την εφαρμογή του από τις σχετικές εθνικές αρχές.

Όταν υπάρχουν περισσότεροι του ενός φορείς υλοποίησης για ένα έργο, οι σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές ζητούν αμελλητί από όλους τους φορείς υλοποίησης να υποβάλουν από κοινού το αίτημα επένδυσης σύμφωνα με την παράγραφο 4.

3. Για έργο κοινού ενδιαφέροντος στο οποίο εφαρμόζεται η παράγραφος 1, οι φορείς υλοποίησης του έργου ενημερώνουν τακτικά, τουλάχιστον μία φορά ανά έτος από τη συμπερίληψη του έργου στον ενωσιακό κατάλογο και έως ότου το έργο τεθεί σε λειτουργία, όλες τις σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές σχετικά με την πρόοδο του έργου και τον προσδιορισμό του κόστους και των συνεπειών που επιφέρει.
4. Αμέσως μόλις ένα σχετικό έργο κοινού ενδιαφέροντος φτάσει σε επαρκή βαθμό ωριμότητας και εκτιμάται ότι η φάση κατασκευής είναι έτοιμη να ξεκινήσει εντός των επόμενων 36 μηνών, οι φορείς υλοποίησης του έργου, μετά από διαβούλευση με τους **ΔΣΜ ή τους ΔΔΥ** των κρατών μελών τα οποία λαμβάνουν σημαντικά καθαρά θετικά αποτελέσματα από το έργο, υποβάλλουν αίτημα επένδυσης. Το εν λόγω αίτημα επένδυσης περιλαμβάνει αίτημα για διασυνοριακό επιμερισμό κόστους και υποβάλλεται σε όλες τις σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές μαζί με τα ακόλουθα:
- α) επικαιροποιημένη ειδική για το έργο ανάλυση κόστους-οφέλους, η οποία συνάδει με το κεντρικό σενάριο που αναφέρεται στο άρθρο 11 και τυχόν **αναλύσεις ευαισθησίας** [...] που αναφέρονται στο άρθρο 11 και τη μεθοδολογία για την εναρμονισμένη ανάλυση κόστους-οφέλους για ολόκληρο το ενεργειακό σύστημα που αναφέρεται στο άρθρο 14 και λαμβάνει υπόψη τα οφέλη πέραν των συνόρων των κρατών μελών στην επικράτεια των οποίων υλοποιείται το έργο·
 - β) επιχειρηματικό σχέδιο που αξιολογεί την οικονομική βιωσιμότητα του έργου, περιλαμβανομένου του επιλεγθέντος τρόπου χρηματοδότησης, και, για έργο κοινού ενδιαφέροντος που εμπίπτει στην κατηγορία ενεργειακών υποδομών που αναφέρεται στο παράρτημα II σημείο 3), τα αποτελέσματα της δοκιμής αγοράς·
 - γ) εάν συμφωνούν οι φορείς υλοποίησης του έργου, τεκμηριωμένη πρόταση για διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους.

Εάν ένα έργο υλοποιείται από πλείονες φορείς υλοποίησης, υποβάλλουν από κοινού το αίτημα επένδυσής τους.

Οι σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές, μετά την παραλαβή του αιτήματος, διαβιβάζουν αμελλητί στον Οργανισμό αντίγραφο κάθε αιτήματος επένδυσης, προς ενημέρωση.

Οι σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές και ο Οργανισμός διαφυλάσσουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών.

5. Εντός έξι μηνών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος επένδυσης από τη σχετική εθνική ρυθμιστική αρχή που το παρέλαβε τελευταία, οι αρχές αυτές, κατόπιν διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς υλοποίησης του έργου, λαμβάνουν από κοινού συντονισμένες αποφάσεις σχετικά με τον επιμερισμό του πράγματι προκύψαντος επενδυτικού κόστους που θα βαρύνει κάθε διαχειριστή συστήματος για το έργο, καθώς και σχετικά με τη συμπερίληψή του στα τέλη, ή σχετικά με την απόρριψη του αιτήματος επένδυσης εξολοκλήρου ή εν μέρει, εάν η κοινή ανάλυση των σχετικών εθνικών ρυθμιστικών αρχών συμπεράνει ότι το έργο ή τμήμα αυτού δεν παρέχει σημαντικό καθαρό όφελος σε κάποιο από τα κράτη μέλη των σχετικών εθνικών ρυθμιστικών αρχών.

Οι σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές περιλαμβάνουν το πράγματι προκύψαν επενδυτικό κόστος στα τέλη, όπως ορίζεται από τη σύσταση που αναφέρεται στην παράγραφο 14, σύμφωνα με τον επιμερισμό του επενδυτικού κόστους που βαρύνει κάθε διαχειριστή συστήματος για το έργο.

Για έργα που αφορούν την επικράτεια των αντίστοιχων κρατών μελών τους, οι σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές εκτιμούν, εφόσον είναι σκόπιμο, κατά πόσο μπορεί να προκύψουν ζητήματα οικονομικής προσιτότητας λόγω της συμπερίληψης του επενδυτικού κόστους στα τέλη.

6. Κατά τον επιμερισμό του κόστους, οι σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα:

- α) πραγματικά ή εκτιμώμενα μισθώματα συμφόρησης ή άλλα τέλη·
- β) πραγματικά ή εκτιμώμενα έσοδα από τον μηχανισμό αντιστάθμισης μεταξύ των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς που ιδρύθηκε βάσει του άρθρου 49 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.

Ο διασυνοριακός επιμερισμός του κόστους λαμβάνει υπόψη το οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος και τα αντίστοιχα οφέλη των έργων στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, καθώς και την ανάγκη να διασφαλιστεί ένα σταθερό χρηματοδοτικό πλαίσιο για την ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος, παράλληλα με την ελαχιστοποίηση της ανάγκης χρηματοδοτικής στήριξης. Κατά τον διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους, οι σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές, μετά από διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους ΔΣΜ ή ΔΔΥ, επιδιώκουν την επίτευξη αμοιβαίας συμφωνίας που βασίζεται μεταξύ άλλων και στις πληροφορίες που προσδιορίζονται στα στοιχεία α) και β) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. Η εκτίμησή τους βασίζεται στο κεντρικό σενάριο και σε τυχόν **αναλύσεις ευαισθησίας** [...] που αναφέρονται στο άρθρο 11, ώστε να καθίσταται δυνατή η αξιόπιστη ανάλυση της συμβολής του έργου κοινού ενδιαφέροντος στην ενεργειακή πολιτική της Ένωσης όσον αφορά την απανθρακοποίηση, την ενοποίηση της αγοράς, τον ανταγωνισμό, τη βιωσιμότητα, και την ασφάλεια του εφοδιασμού.

7. Κατά τον επιμερισμό του κόστους, οι σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές εφαρμόζουν τις ακόλουθες γενικές αρχές:

- α) όταν τουλάχιστον το 10 % των εκτιμώμενων **καθαρών** οφελών ενός έργου προκύπτει σε ένα κράτος μέλος, **με βάση τις πληροφορίες που παρέχουν το ΕΛΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΥ βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 13**, το συγκεκριμένο κράτος μέλος και η οικεία εθνική ρυθμιστική αρχή λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους **για σκοπούς ανάλυσης και διαβούλευσης, με την επιφύλαξη του κόστους που βαρύνει κάθε διαχειριστή συστήματος και εκτός εάν αποφασιστεί διαφορετικά από τα κράτη μέλη στα οποία εξετάζεται το έργο·**

- β) όπου ενδείκνυται, ο επιμερισμός του κόστους μεταξύ των κρατών μελών βασίζεται στην κατανομή των καθαρών οφελών και διασφαλίζεται ότι η κλείδα κατανομής του κόστους αντικατοπτρίζει την κατανομή αυτή·
- γ) ο διασυνοριακός επιμερισμός του κόστους βασίζεται σε εκ των προτέρων συμφωνία επιμερισμού του κόστους που αποσκοπεί στη διασφάλιση της επενδυτικής ασφάλειας, ενώ η συμφωνία είναι διαφανής και προβλέψιμη και ο διασυνοριακός επιμερισμός του κόστους μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα εκ των υστέρων προσαρμογών, υπό την προϋπόθεση ότι οι προσαρμογές αυτές ορίζονται ρητά στην απόφαση επιμερισμού του κόστους και είναι σαφώς διατυπωμένες, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα χρονοδιαγράμματα, **τις περιστάσεις** και τις κατηγορίες του καλυπτόμενου κόστους.

Όταν ένα έργο κοινού ενδιαφέροντος μετριάξει αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις, όπως ροές κλειστού βρόγχου, και το έργο αυτό εκτελείται στο κράτος μέλος στο οποίο δημιουργείται η αρνητική εξωτερική επίδραση, τέτοιος μετριασμός δεν θεωρείται διασυνοριακό όφελος και δεν συνιστά, ως εκ τούτου, βάση για τον επιμερισμό του κόστους στον ΔΣΜ των κρατών μελών που πλήττονται από αυτές τις αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις.

8. Οι σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές, με βάση τον διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου, λαμβάνουν υπόψη τις πραγματικές δαπάνες που προκύπτουν για ένα ΔΣΜ, ΔΔΥ ή άλλο φορέα υλοποίησης έργου ως αποτέλεσμα των επενδύσεων κατά τον καθορισμό ή την έγκριση των τιμολογίων σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 και το άρθρο 59 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, στο μέτρο που οι δαπάνες αυτές αντιστοιχούν στις δαπάνες ενός αποτελεσματικού και διαρθρωτικά συγκρίσιμου φορέα εκμετάλλευσης.

9. Η σχετική εθνική ρυθμιστική αρχή κοινοποιεί αμελλητί την απόφαση για τον επιμερισμό του κόστους στον Οργανισμό μαζί με όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν την απόφαση αυτή. Συγκεκριμένα, στην απόφαση για τον επιμερισμό του κόστους αναφέρονται αναλυτικά οι λόγοι για τον επιμερισμό του κόστους μεταξύ των κρατών μελών, περιλαμβανομένων των εξής:
- α) αξιολόγηση των προσδιορισμένων επιπτώσεων σε καθένα από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων σχετικά με τα τέλη των δικτύων·
 - β) αξιολόγηση του επιχειρηματικού σχεδίου που αναφέρεται στην παράγραφο 4 πρώτο εδάφιο στοιχείο β)·
 - γ) περιφερειακές ή διενωσιακές θετικές εξωτερικές επιδράσεις τις οποίες θα μπορούσε να προκαλέσει το έργο, όπως ασφάλεια εφοδιασμού, ευελιξία συστήματος, αλληλεγγύη ή καινοτομία·
 - δ) το αποτέλεσμα της διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς υλοποίησης του έργου.

Η απόφαση επιμερισμού του κόστους δημοσιεύεται στους ιστοτόπους των σχετικών εθνικών ρυθμιστικών αρχών και κοινοποιείται στον Οργανισμό και την Επιτροπή.

[Εντός 6 μηνών από την έναρξη ισχύος], ο Οργανισμός δημιουργεί κεντρικό αποθετήριο όλων **των μη εμπιστευτικών εκδόσεων** αποφάσεων διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους που λαμβάνονται από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές και το φιλοξενεί στον ιστότοπό του.

10. Εάν οι σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με το αίτημα επένδυσης εντός έξι μηνών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος από την τελευταία σχετική εθνική ρυθμιστική αρχή, ενημερώνουν αμελλητί τον Οργανισμό.

Στην περίπτωση αυτή, ή κατόπιν κοινού αιτήματος των σχετικών εθνικών ρυθμιστικών αρχών, η απόφαση σχετικά με το επενδυτικό αίτημα, περιλαμβανομένου του διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους που αναφέρεται στην παράγραφο 5, λαμβάνεται από τον Οργανισμό εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της προσφυγής στον Οργανισμό.

Προτού λάβει σχετική απόφαση, ο Οργανισμός διαβουλεύεται με τις σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές και τους φορείς υλοποίησης του έργου. Η περίοδος τριών μηνών που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο μπορεί να επεκταθεί κατά δύο μήνες σε περίπτωση που ο Οργανισμός χρειάζεται επιπλέον πληροφορίες. Αυτή η πρόσθετη προθεσμία αρχίζει την επομένη της ημέρας παραλαβής όλων των πληροφοριών.

Η εκτίμηση του Οργανισμού βασίζεται στο κεντρικό σενάριο που εκπονείται δυνάμει του άρθρου 11 και σε τυχόν **αναλύσεις ευαισθησίας** [...], ώστε να καθίσταται δυνατή η αξιόπιστη ανάλυση της συμβολής του έργου κοινού ενδιαφέροντος στους στόχους ενεργειακής πολιτικής της Ένωσης όσον αφορά την απανθρακοποίηση, την ενοποίηση της αγοράς, τον ανταγωνισμό, τη βιωσιμότητα, και την ασφάλεια του εφοδιασμού.

Ο Οργανισμός, κατά την απόφασή του σχετικά με το επενδυτικό αίτημα, περιλαμβανομένου του διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους, αφήνει τον καθορισμό του τρόπου με τον οποίο το επενδυτικό κόστος συμπεριλαμβάνεται στα τέλη σύμφωνα με τον καθορισθέντα διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους, στις σχετικές εθνικές αρχές κατά τη στιγμή εφαρμογής της απόφασης αυτής σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Η απόφαση επί του επενδυτικού αιτήματος, περιλαμβανομένου του διασυνοριακού επιμερισμού κόστους, δημοσιεύεται. Εφαρμόζονται το άρθρο 25 παράγραφος 3 και τα άρθρα 28 και 29 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942.

11. Ο Οργανισμός κοινοποιεί αμελλητί αντίγραφο όλων των αποφάσεων επιμερισμού του κόστους, καθώς και όλων των σχετικών πληροφοριών, στην Επιτροπή. Ο Οργανισμός δημοσιεύει μη εμπιστευτικές εκδόσεις όλων των αποφάσεων στον ιστότοπό του. Οι πληροφορίες αυτές είναι δυνατόν να παρέχονται σε συγκεντρωτική μορφή. Ο Οργανισμός και η Επιτροπή τηρούν την εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.
12. Οι αποφάσεις επιμερισμού του κόστους δεν επηρεάζουν το δικαίωμα των ΔΣΜ να επιβάλουν επιβαρύνσεις και των εθνικών ρυθμιστικών αρχών να τις εγκρίνουν για την πρόσβαση στο δίκτυο σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2019/943 και ΕΕ 2024/1789 και τις οδηγίες (ΕΕ) 2019/944 και (ΕΕ) 2024/1788.

13. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται σε έργα κοινού ενδιαφέροντος που επωφελούνται από ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:
- α) εξαίρεση από τα άρθρα 31, 32, 33 και το άρθρο 78 παράγραφος 7 της [...] οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788, βάσει του άρθρου 78 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789·
 - β) εξαίρεση από το άρθρο 19 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 ή το άρθρο 6, το άρθρο 59 παράγραφος 7 και το άρθρο 60 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, δυνάμει του άρθρου 63 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·
 - γ) παρέκκλιση από τους κανόνες περί διαχωρισμού ή πρόσβασης τρίτων, δυνάμει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁸ ή του άρθρου 64 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και του άρθρου 66 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.
14. Έως [έξι μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού], ο Οργανισμός εκδίδει σύσταση για τον εντοπισμό ορθών πρακτικών που αφορούν τη διεκπεραίωση των επενδυτικών αιτημάτων για έργα κοινού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τις αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου.
- Η σύσταση αυτή επικαιροποιείται τακτικά από τον Οργανισμό, ανάλογα με τις ανάγκες. Λαμβάνει υπόψη τις τομεακές ιδιαιτερότητες και διασφαλίζει τη συνέπεια με τις αρχές που αφορούν τον διασυνοριακό επιμερισμό κόστους για τα υπεράκτια δίκτυα ανανεώσιμης ενέργειας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 1. Κατά την έκδοση ή την επικαιροποίηση της σύστασης, ο Οργανισμός διεξάγει εκτενή διαδικασία διαβούλευσης στην οποία συμμετέχουν όλοι οι σχετικοί συμφεροντούχοι. Η σύσταση αυτή περιλαμβάνει επίσης μη δεσμευτικό υπόδειγμα διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους για τη διευκόλυνση του έργου των εθνικών ρυθμιστικών [...]αρχών.

³⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1228/2003 (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/714/oj>).

15. Για τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος εκδίδεται απόφαση διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους σύμφωνα με τους ίδιους κανόνες και όρους που αναφέρονται στο παρόν άρθρο όσον αφορά τα οφέλη που αποφέρουν για την Ένωση. Η απόφαση εκδίδεται με συντονισμένο τρόπο από τις σχετικές εθνικές ρυθμιστικές αρχές των δικαιούχων κρατών μελών.
16. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται αναλογικά σε ομάδες έργων δυνάμει του άρθρου 18.

Άρθρο 18

Δυνατότητα ομαδοποίησης έργων ενεργειακών υποδομών με σκοπό τον επιμερισμό του κόστους

1. Οι φορείς υλοποίησης έργων μπορούν να ομαδοποιούν δύο ή περισσότερα έργα του ενωσιακού καταλόγου για να διευκολύνουν τις συζητήσεις σχετικά με τον επιμερισμό του κόστους μεταξύ των σχετικών κρατών μελών και τρίτων χωρών, όπως ενδείκνυται, και τις αποφάσεις διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους μεταξύ των [...] ενδιαφερόμενων **ρυθμιστικών** αρχών των κρατών μελών ή μεταξύ των **ρυθμιστικών** [...] αρχών των κρατών μελών και τρίτων χωρών, όπως ενδείκνυται.
2. Η Επιτροπή μπορεί να καλέσει τους φορείς υλοποίησης έργων να υποβάλουν πρόταση για μία ή περισσότερες ομάδες δύο ή περισσότερων έργων του ενωσιακού καταλόγου στις σχετικές ομάδες προς συζήτηση [...], **η οποία να περιλαμβάνει το σκεπτικό για την ομαδοποίηση και τα αναμενόμενα οφέλη**. Μια ομάδα έργων μπορεί να περιλαμβάνει έργα σε διαφορετικά στάδια ωριμότητας, υπό την προϋπόθεση ότι η ομαδοποίησή τους δεν καθυστερεί την υλοποίηση των πλέον ώριμων έργων. **Οι αναλύσεις κόστους-οφέλους και οι διασυνοριακές προτάσεις επιμερισμού του κόστους για τις ομάδες έργων που υποβάλλουν φορείς υλοποίησης έργων στις σχετικές ομάδες αξιολογούνται μέσω περιφερειακά συντονισμένης διαδικασίας μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών ως βάση για την επικαιροποιημένη ανάλυση κόστους-οφέλους και την πρόταση διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους που αναφέρονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.**

3. Μετά τις συζητήσεις στις ομάδες, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας ή το ΕΔΔΔΥ να παράσχουν κοινή ανάλυση κόστους-οφέλους για τις προτεινόμενες ομάδες δύο ή περισσότερων έργων του ενωσιακού καταλόγου. Η κοινή ανάλυση κόστους-οφέλους συνάδει με το κεντρικό σενάριο και τις **αναλύσεις ευαισθησίας** [...] που αναφέρονται στο άρθρο 11, καθώς και με τη μεθοδολογία που καταρτίζεται βάσει του άρθρου [...] **14**. Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας ή το ΕΔΔΔΥ παρέχουν την κοινή ανάλυση κόστους-οφέλους εντός 2 μηνών από την υποβολή του αιτήματος στην Επιτροπή.
4. Τα σχετικά κράτη μέλη, με τη συμμετοχή των σχετικών εθνικών ρυθμιστικών αρχών και με την υποστήριξη της Επιτροπής, καταλήγουν σε συμπέρασμα σχετικά με την ομάδα έργων και, κατά περίπτωση, καλούν τους φορείς υλοποίησης έργων να προσθέσουν έργα στην ομάδα ή να διαγράψουν έργα από την ομάδα, εάν αυτό διευκολύνει τις συζητήσεις σχετικά με τον επιμερισμό του κόστους, υπό την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των έργων του ενωσιακού καταλόγου που περιλαμβάνονται στην ομάδα παραμένει διαχειρίσιμος.
5. Τα σχετικά κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να εγκρίνουν τις ομάδες έργων και να καλέσουν τους φορείς υλοποίησης έργων να υποβάλουν κοινό αίτημα επένδυσης δυνάμει του άρθρου 17 παράγραφος 4. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στις αρμόδιες ομάδες και στην Επιτροπή. Για τους σκοπούς του άρθρου 17 παράγραφος 4, στο αίτημα επένδυσης περιλαμβάνονται μόνο μία επικαιροποιημένη ανάλυση κόστους-οφέλους και μία πρόταση για διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους, με σκοπό τη διευκόλυνση πιθανής αίτησης για χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης βάσει του άρθρου 21 ή **άλλων σχετικών μηχανισμών στήριξης**.

6. Τα κράτη μέλη που υλοποιούν ομάδες έργων, κατά τα αναφερόμενα στο παρόν άρθρο, αποτελούμενες από έργα κοινού ενδιαφέροντος που παρατίθενται στο παράρτημα II σημείο 2) στοιχείο α), μπορούν από κοινού να επιτρέπουν στους διαχειριστές δικτύων υδρογόνου να εφαρμόζουν διαχρονικό επιμερισμό του κόστους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 του κανονισμού 2024/1789, στις εν λόγω ομάδες έργων βάσει κοινής μεθοδολογίας, με την επιφύλαξη της έγκρισης των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών. Η Επιτροπή, εντός [έξι μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού], διενεργεί αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων μέτρων προς στήριξη της ελαχιστοποίησης των κινδύνων και της ενίσχυσης των διασυννοριακών έργων υδρογόνου στην οποία αποτυπώνονται ενδεχόμενα εναλλακτικά μέτρα, μεταξύ των οποίων χρηματοοικονομικές εγγυήσεις σε επίπεδο Ένωσης. Η Επιτροπή διαβουλεύεται με τον Οργανισμό και άλλους σχετικούς συμφεροντούχους και λαμβάνει υπόψη σχετικό έργο που έχει εκπονήσει / έχουν εκπονήσει.

[...] **Εισόδημα συμφόρησης για έργα ηλεκτρικής ενέργειας στον ενωσιακό κατάλογο**

1. **Από [την 1η Ιανουαρίου 2028], οι ΔΣΜ θα [...] διαθέτουν το [...] 10 % του ετήσιου εισοδήματος συμφόρησης [...] το οποίο δεν έχει δαπανηθεί για να εγγυηθεί την πραγματική διαθεσιμότητα της κατανεμημένης δυναμικότητας βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και για να αποζημιωθούν οι φορείς εκμετάλλευσης υπεράκτιων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, [...] σε επενδύσεις δικτύου για έργα του ενωσιακού καταλόγου που σχετίζονται με τη μείωση της συμφόρησης των γραμμών διασύνδεσης βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943. Το μερίδιο του διατιθέμενου ετήσιου εισοδήματος συμφόρησης αυξάνεται κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες ετησίως, έως ότου ανέλθει στο 25 %, από την [1η Ιανουαρίου 2031[...]]. Αυτό δεν θίγει τις αρμοδιότητες των εθνικών ρυθμιστικών αρχών όσον αφορά τη χρήση του εισοδήματος συμφόρησης βάσει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.**

Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στο εισόδημα συμφόρησης που προκύπτει από εσωτερικά σύνορα ζώνης προσφοράς εντός ενός κράτους μέλους ή στο εισόδημα συμφόρησης που εισπράχθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

2. Όταν τα κεφάλαια που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δεν μπορούν να διατεθούν σε έργα του ενωσιακού καταλόγου, οι ΔΣΜ τα εγγράφουν [...] σε ξεχωριστή γραμμή εσωτερικού λογαριασμού βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, [...] έως ότου μπορέσουν να δαπανηθούν είτε για τη χρηματοδότηση έργων του ενωσιακού καταλόγου που σχετίζονται με τη μείωση της συμφόρησης γραμμής διασύνδεσης είτε, όταν δεν περιέχονται επαρκώς ώριμα έργα στον ενωσιακό κατάλογο, για τη χρηματοδότηση εναλλακτικών έργων που επιδιώκουν τον ίδιο στόχο και περιλαμβάνονται στο ΔΠΑΔ, ή έως ότου [...] οι ΔΣΜ αποδείξουν, βάσει της πιο πρόσφατα εγκριθείσας έκθεσης προσδιορισμού αναγκών σε υποδομές του ΕΔΔΣΜ ηλεκτρικής ενέργειας βάσει του άρθρου 12, ότι [...] δεν απαιτείται [...] πρόσθετη διασυνοριακή δυναμικότητα [...] στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους [...] για να μειωθεί η συμφόρηση της γραμμής διασύνδεσης, οπότε τα κονδύλια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς βάσει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943. Οι ΔΣΜ αποδεικνύουν το στοιχείο αυτό, όπου συντρέχει περίπτωση, στο πλαίσιο των εκθέσεών τους βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.
- 2α. Το ποσό των κονδυλίων που θα διατεθούν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου υπολογίζεται σε ετήσια βάση σύμφωνα με τη μεθοδολογία που αναπτύχθηκε βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943. Τα κονδύλια που εγγράφονται στον χωριστό εσωτερικό λογαριασμό που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου είναι διακριτά και μεταφέρονται από το ένα ημερολογιακό έτος στο επόμενο σύμφωνα με τη μεθοδολογία που έχει αναπτυχθεί βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 4 του κανονισμού 2019/943.
- 2β. Όταν κονδύλια που διατέθηκαν μετά την 1η Ιανουαρίου 2031 δεν έχουν δαπανηθεί σε έργα του ενωσιακού καταλόγου ή σε εναλλακτικά έργα που επιδιώκουν τον ίδιο στόχο και περιλαμβάνονται στο ΔΠΑΔ σύμφωνα με την παράγραφο 2, τα κονδύλια που έχουν εγγραφεί χωριστά σε ένα δεδομένο ημερολογιακό έτος διατίθενται προς χρήση σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού 2019/943 στο τέλος του όγδοου ημερολογιακού έτους από τη δέσμευσή τους. Όσον αφορά κονδύλια που διατίθενται σύμφωνα με την παράγραφο 2 πριν από την 1η Ιανουαρίου 2031, η οκταετής περίοδος για την αποδέσμευσή τους αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2031.

3. Η χρήση των κονδυλίων που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

- α) αντιμετωπίζει το χρηματοδοτικό κενό των έργων του ενωσιακού καταλόγου τα οποία [...] υλοποιούνται στο κράτος μέλος στο οποίο εισπράττεται το εισόδημα συμφόρησης, λαμβανομένης δεόντως υπόψη της αναμενόμενης χρηματοδότησης μέσω τιμολογίων. Τα κονδύλια μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού έργων που περιλαμβάνονται στον ενωσιακό κατάλογο και τα οποία βρίσκονται εκτός των συνόρων του εν λόγω κράτους μέλους, έχουν δε σημαντικά οφέλη για αυτό σύμφωνα με την απόφαση για τον διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους του συγκεκριμένου έργου, με την επιφύλαξη της συμφωνίας της ρυθμιστικής αρχής του οικείου κράτους μέλους, καθώς και για την κάλυψη του κόστους έργων τα οποία προηγουμένως είχαν καθεστώς ΕΚΕ ή ΕΑΕ, έχουν ολοκληρωθεί και δεν περιλαμβάνονται πλέον στον ενωσιακό κατάλογο, εφόσον εξακολουθεί να εφαρμόζεται εισόδημα συμφόρησης για την κάλυψη του σχετικού επενδυτικού κόστους·
- β) καθίσταται διαφανής στις εκθέσεις των ΔΣΜ βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 5 του κανονισμού 2019/943, καθώς και σε αιτήματα για αποφάσεις διασυνοριακής κατανομής κόστους βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 4 στοιχείο γ) του παρόντος κανονισμού·

- γ) [...] διασφαλίζει την αναλογικότητα, τη διαφάνεια και την αποφυγή των διακρίσεων·
- δ) δεν θέτει σε κίνδυνο την εκπλήρωση των στόχων προτεραιότητας βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·[...]
- ε) **δεν εμποδίζει τους φορείς υλοποίησης έργων να υποβάλουν αίτηση για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση.**

4. Η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει εκτελεστική πράξη που να ορίζει εκτελεστικούς κανόνες ώστε [...] να διευκρινίσει [...] περαιτέρω τη [...] χρήση των κονδυλίων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και τους όρους υπό τους οποίους μπορεί να αποδειχθεί, βάσει της πιο πρόσφατα εγκριθείσας έκθεσης προσδιορισμού αναγκών σε υποδομές του ΕΛΔΣΜ-ΗΕ βάσει του άρθρου 12, όπως ορίζεται στην παράγραφο 3, ότι δεν απαιτείται πρόσθετη διασυνοριακή δυναμικότητα στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους για να μειωθεί η συμφόρηση των γραμμών διασύνδεσης βάσει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Οι εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 23α παράγραφος 2. [...]
5. Εντός [6 μηνών] από την έναρξη ισχύος [...] του παρόντος κανονισμού, ο Οργανισμός επικαιροποιεί τη μεθοδολογία σχετικά με τη χρήση των εσόδων από το εισόδημα συμφόρησης βάσει του άρθρου 19 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 **αυστηρά και μόνο για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου.** Η επικαιροποιημένη μεθοδολογία συνάδει με τις παραγράφους 1, 2, **2α** και 3 του παρόντος άρθρου και με τις [...] **εκτελεστικές** πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.

Κανονιστικά κίνητρα

1. Όταν ένας φορέας υλοποίησης έργου επωμίζεται υψηλότερους κινδύνους όσον αφορά την ανάπτυξη, την κατασκευή, τη λειτουργία ή τη συντήρηση ενός έργου κοινού ενδιαφέροντος που εμπίπτει στην αρμοδιότητα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, σε σχέση με τους κινδύνους που προκύπτουν συνήθως σε παρεμφερές έργο υποδομής, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές, **ή άλλη αρμόδια αρχή εφόσον έτσι έχει προβλέψει κάποιο κράτος μέλος**, δύνανται να παράσχουν κατάλληλα κίνητρα στο έργο αυτό σύμφωνα με τους κανονισμούς (ΕΕ) 2019/943 και 2024/1789 και τις οδηγίες (ΕΕ) 2019/944 και (ΕΕ) 2024/1788.

Το πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση που το έργο κοινού ενδιαφέροντος επωφελείται από ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

- α) εξαίρεση από τα άρθρα 31, 32 και 33 και το άρθρο 78 παράγραφοι 7 και 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788, βάσει του άρθρου 78 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789·
- β) εξαίρεση από το άρθρο 19 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 ή από το άρθρο 6, το άρθρο 59 παράγραφος 7 και το άρθρο 60 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, δυνάμει του άρθρου 63 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943·
- γ) εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 36 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ·
- δ) παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 714/2009.

2. Σε περίπτωση απόφασης χορήγησης των κινήτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη τα πορίσματα της ανάλυσης κόστους-οφέλους που συνάδουν με τη μεθοδολογία που καταρτίζεται δυνάμει του άρθρου 14 και ιδιαίτερα τις θετικές εξωτερικές επιδράσεις του έργου σε περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές αναλύουν περαιτέρω τους ειδικούς κινδύνους που οφείλονται στους φορείς υλοποίησης του έργου, τα μέτρα μετριασμού κινδύνου που έχουν ληφθεί και την αιτιολόγηση του κινδύνου δεδομένου του καθαρού θετικού αντικτύπου του έργου σε σύγκριση με μια λιγότερο επισφαλής εναλλακτική. Οι επιλέξιμοι κίνδυνοι αφορούν ιδιαίτερα τις νέες τεχνολογίες μεταφοράς, τόσο χερσαίες όσο και υπεράκτιες, το έλλειμμα είσπραξης των δαπανών και την ανάπτυξη.
3. Η απόφαση για τη χορήγηση κινήτρων λαμβάνει υπόψη τον ειδικό χαρακτήρα του κινδύνου που ενέχεται και μπορεί να χορηγεί κίνητρα που καλύπτουν, μεταξύ άλλων, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μέτρα:
- α) τους κανόνες για τις προληπτικές επενδύσεις,
 - β) τους κανόνες για την αναγνώριση κόστους που πράγματι προέκυψε πριν από τη θέση σε λειτουργία του έργου,
 - γ) τους κανόνες παροχής επιπλέον απόδοσης για το επενδυθέν στο έργο κεφάλαιο,
 - δ) οποιοδήποτε άλλο μέτρο θεωρείται απαραίτητο και κατάλληλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Χρηματοδότηση

Άρθρο 21

Επιλεξιμότητα έργων για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153

1. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο άρθρο 27 και στο παράρτημα II είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση υπό τη μορφή επιχορηγήσεων για μελέτες και χρηματοοικονομικών μέσων.
2. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο άρθρο 27 και στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), β), γ), δ), [...] στ) και η) και σημεία 2) **και 5)** και υπάγονται στην αρμοδιότητα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών είναι επίσης επιλέξιμα για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση υπό τη μορφή επιχορηγήσεων για εργασίες, εφόσον πληρούν όλα τα ακόλουθα κριτήρια:
 - α) η ειδική ανάλυση κόστους-οφέλους του έργου που καταρτίζεται δυνάμει του άρθρου 17 παράγραφος 4 στοιχείο α) τεκμηριώνει την ύπαρξη σημαντικών θετικών εξωτερικών επιδράσεων, όπως η ασφάλεια του εφοδιασμού, η ευελιξία του συστήματος, η αλληλεγγύη και η καινοτομία,
 - β) για το έργο υπάρχει απόφαση διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους δυνάμει του άρθρου 17·
 - γ) το έργο δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί από την αγορά ή μέσω του κανονιστικού πλαισίου σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο και άλλες εκτιμήσεις, ιδίως εκείνες που διενεργούνται από δυνητικούς επενδυτές, πιστωτές ή την εθνική ρυθμιστική αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν απόφαση σχετικά με τα κίνητρα και τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 2, κατά την αξιολόγηση της ανάγκης του έργου για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση.

3. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος που υλοποιούνται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 7 στοιχείο δ) είναι επίσης επιλέξιμα για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση υπό τη μορφή επιχορηγήσεων για εργασίες, εφόσον πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.
4. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα II, εκτός από εκείνα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, με εξαίρεση την κατηγορία υποδομών που ορίζεται στο σημείο 3) παραρτήματος αυτού, είναι επίσης επιλέξιμα για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση υπό τη μορφή επιχορηγήσεων για εργασίες, εφόσον πληρούν όλα τα ακόλουθα κριτήρια:
- α) η ειδική ανάλυση κόστους-οφέλους του έργου που διενεργείται από τον φορέα υλοποίησης του έργου κατ' εφαρμογή της σχετικής μεθοδολογίας ανάλυσης κόστους-οφέλους που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο [...] 14 τεκμηριώνει την ύπαρξη σημαντικών θετικών εξωτερικών επιδράσεων, όπως ασφάλεια του εφοδιασμού, ευελιξία του συστήματος, αλληλεγγύη ή καινοτομία·
 - β) το έργο δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί από την αγορά σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο που καταρτίζει ο φορέας υλοποίησης του έργου και άλλες εκτιμήσεις, ιδίως εκείνες που διενεργούνται από δυνητικούς επενδυτές, πιστωτές ή την εθνική ρυθμιστική αρχή·
 - γ) το έργο έχει υποβληθεί σε αξιολόγηση που διενεργήθηκε από την αρμόδια εθνική αρχή ή, κατά περίπτωση, την εθνική ρυθμιστική αρχή, σε διαβούλευση με τους ΔΣΜ ή τους σχετικούς ΔΣΔ από τα κράτη μέλη όπου το έργο έχει σημαντικό καθαρό θετικό αντίκτυπο, η οποία καταδεικνύει σαφώς την ύπαρξη σημαντικών θετικών εξωτερικών επιδράσεων, όπως ασφάλεια του εφοδιασμού, ευελιξία του συστήματος, αλληλεγγύη ή καινοτομία, που δημιουργούνται από το έργο και περιλαμβάνει αξιολόγηση αυτών, και παρέχει σαφή αποδεικτικά στοιχεία για την έλλειψη εμπορικής βιωσιμότητάς τους, σύμφωνα με την ανάλυση κόστους-οφέλους, το επιχειρηματικό σχέδιο και τις εκτιμήσεις που διενεργήθηκαν από τον φορέα υλοποίησης του έργου και δυνητικούς επενδυτές ή πιστωτές και, κατά περίπτωση, από εθνική ρυθμιστική αρχή.

5. Η αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου βασίζεται στο σενάριο που καταρτίζεται δυνάμει του άρθρου 11 και σε τυχόν υφιστάμενες αναλύσεις ευαισθησίας αυτού και περιλαμβάνει ακριβή αξιολόγηση και εκτίμηση των πράγματι προκυψάντων δαπανών, ακριβή περιγραφή των οφελών του έργου, περιλαμβανομένου του διασυνοριακού επιμερισμού τους στα επιμέρους κράτη μέλη ή στις επιμέρους τρίτες χώρες, περιλαμβανομένων χωρών που δεν είναι χώρες υποδοχής, περιγραφή του διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους και όλων των πηγών χρηματοδότησης που σχετίζονται με το έργο και είναι ήδη εξασφαλισμένες.
6. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται αναλογικά σε έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος και ομάδες έργων δυνάμει του άρθρου 18.

Τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση υπό τους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1153. Όσον αφορά τις επιχορηγήσεις για εργασίες, τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στην παράγραφο 2 ή 4 του παρόντος άρθρου, κατά περίπτωση και εφόσον το έργο συμβάλλει στους συνολικούς στόχους ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής της Ένωσης.

Άρθρο 22

Καθοδήγηση για τα κριτήρια χορήγησης της χρηματοδοτικής συνδρομής από την Ένωση

Τα ειδικά κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού και οι παράμετροι που καθορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 5 του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται για τον καθορισμό των κριτηρίων χορήγησης της χρηματοδοτικής ενίσχυσης της Ένωσης στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1153. Για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος που εμπίπτουν στο άρθρο 27 του παρόντος κανονισμού, πέραν των απαιτήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 21 παράγραφος 2, ισχύουν τα κριτήρια ενοποίησης της αγοράς, ασφάλειας εφοδιασμού, ανταγωνισμού και βιωσιμότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 23

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 4[...] ανατίθεται στην Επιτροπή για περίοδο επτά ετών από την 23η Ιουνίου 2027. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί το αργότερο εννέα μήνες πριν από τη λήξη της περιόδου των επτά ετών. Η εξουσιοδότηση ανανεώνεται σιωπηρά για περιόδους ίδιας διάρκειας, εκτός αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις το αργότερο τρεις μήνες πριν από τη λήξη της κάθε περιόδου.
3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 4[...] μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος τυχόν κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που βρίσκονται ήδη σε ισχύ.
4. Πριν εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
5. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

6. Κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 4[...] αρχίζει να ισχύει μόνο εάν δεν διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός περιόδου δύο μηνών από την κοινοποίησή της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εάν, πριν από τη λήξη της προθεσμίας αυτής, τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και το Συμβούλιο ενημερώσουν την Επιτροπή ότι δεν θα διατυπώσουν αντίρρηση. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 23α

Διαδικασία επιτροπής

1. **Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η επιτροπή αυτή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.**
2. **Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 182/2011.**

Άρθρο 24

Υποβολή εκθέσεων και αξιολόγηση

1. Έως τις 30 Ιουνίου 2032, η Επιτροπή δημοσιεύει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση των έργων του ενωσιακού καταλόγου και την υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Στην έκθεση αυτή αξιολογούνται:
 - α) η πρόοδος που σημειώνεται όσον αφορά τον προγραμματισμό, την ανάπτυξη, την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία έργων στον ενωσιακό κατάλογο και, εάν συντρέχει περίπτωση, οι καθυστερήσεις στην υλοποίηση και άλλες δυσκολίες που προέκυψαν·

- β) τα κονδύλια που δεσμεύτηκαν και εκταμιεύθηκαν από την Ένωση για έργα του ενωσιακού καταλόγου σε σύγκριση με τη συνολική αξία των χρηματοδοτούμενων έργων του ενωσιακού καταλόγου·
- γ) η πρόοδος που σημειώνεται όσον αφορά την ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, περιλαμβανομένων των υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέσω του σχεδιασμού, της ανάπτυξης, της κατασκευής και τη θέσης σε λειτουργία έργων του ενωσιακού καταλόγου·
- δ) για τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του υδρογόνου, η εξέλιξη του επιπέδου διασύνδεσης μεταξύ των κρατών μελών και η αντίστοιχη εξέλιξη των τιμών της ενέργειας·
- ε) η διαδικασία αδειοδότησης και η δημόσια συμμετοχή, ιδίως:
 - θ) η μέση και η μέγιστη συνολική διάρκεια της διαδικασίας αδειοδότησης έργων του ενωσιακού καταλόγου, περιλαμβανομένης της διάρκειας κάθε σταδίου της διαδικασίας που προηγείται της αίτησης, σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα που προβλέπουν οι βασικοί ενδιάμεσοι στόχοι που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 9·
 - ii) οι βέλτιστες και πλέον καινοτόμες πρακτικές όσον αφορά τη συμμετοχή συμφεροντούχων,
 - iii) οι βέλτιστες και πλέον καινοτόμες πρακτικές όσον αφορά τον μετριασμό του περιβαλλοντικού αντικτύπου, περιλαμβανομένης της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, κατά τη διαδικασία αδειοδότησης και την εκτέλεση έργων·
 - iv) η αποτελεσματικότητα των συστημάτων που προβλέπονται στο άρθρο 8 παράγραφος 3 όσον αφορά την τήρηση των προθεσμιών που ορίζονται στο άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2,
 - v) το ποσοστό ψηφιοποίησης των διαδικασιών αδειοδότησης·

στ) η ρυθμιστική μεταχείριση, ιδίως:

- i) ο αριθμός των έργων κοινού ενδιαφέροντος ή των ομάδων έργων για τα οποία υπάρχει απόφαση διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους δυνάμει του άρθρου 17·
 - ii) ο αριθμός και το είδος των έργων κοινού ενδιαφέροντος στα οποία έχουν παρασχεθεί ειδικά κίνητρα δυνάμει του άρθρου 20,
- ζ) η αποτελεσματικότητα του παρόντος κανονισμού όσον αφορά τη συμβολή του στις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης και στην επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 το αργότερο·
- η) η βελτίωση της ανθεκτικότητας της υλικής ασφάλειας και της κυβερνοασφάλειας των διασυνοριακών ενεργειακών υποδομών·
- θ) η υιοθέτηση μη ενσύρματων λύσεων εκπεφρασμένη ως αριθμός των έργων και αντίστοιχη αύξηση της δυναμικότητας του δικτύου.
- ι) **η χρήση διατιθέμενων κονδυλίων σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1, περιλαμβανομένης της συμμόρφωσης με το άρθρο 19 παράγραφος 2 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, και η χρήση κονδυλίων για έργα που μετριάζουν τις συστημικές επιπτώσεις της συμφόρησης σε έμμεσα επηρεαζόμενα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις εκθέσεις των ρυθμιστικών αρχών προς τον ACER δυνάμει του άρθρου 19 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943.**

2. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2032[...], η Επιτροπή δημοσιεύει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση των έργων του ενωσιακού καταλόγου τα οποία συγκαταλέγονται στην κατηγορία που αναφέρεται στο παράρτημα II παράγραφος 5 του παρόντος κανονισμού και την υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Στην έκθεση αυτή αξιολογούνται:

- α) ο αριθμός των έργων, το επίπεδο ωριμότητάς τους και η συμβολή τους στη βελτίωση της υλικής ασφάλειας και της κυβερνοασφάλειας και της ανθεκτικότητας των διασυνοριακών ενεργειακών υποδομών·**
- β) οι δημοσιονομικές επιπτώσεις της νέας κατηγορίας και τα μέτρα που ενέκρινε η Επιτροπή για να διασφαλίσει ότι η χρηματοδότηση που διατίθεται για έργα αυτής της κατηγορίας δεν υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό της διαθέσιμης χρηματοδότησης.**

Άρθρο 25

Επανεξέταση

Έως τις 30 Ιουνίου 2033, η Επιτροπή προβαίνει σε επανεξέταση του παρόντος κανονισμού, με βάση τα αποτελέσματα της υποβολής εκθέσεων και της αξιολόγησης που προβλέπονται στο άρθρο 24 του παρόντος κανονισμού, καθώς και την παρακολούθηση, τις εκθέσεις και τις αξιολογήσεις που εκπονούνται δυνάμει των άρθρων 22 και 23 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153.

Άρθρο 26

Ενημέρωση και δημοσιότητα

Η Επιτροπή δημιουργεί και διατηρεί πλατφόρμα διαφάνειας η οποία είναι εύκολα προσβάσιμη για το ευρύ κοινό μέσω του διαδικτύου. Η πλατφόρμα επικαιροποιείται τακτικά με πληροφορίες από: τις εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 4· τον ιστότοπο που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 7· και άμεσες πληροφορίες από τους φορείς υλοποίησης έργων όσον αφορά έργα που δεν περιλαμβάνονται πλέον στον ενωσιακό κατάλογο. Η πλατφόρμα περιέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) γενικές, ενημερωμένες πληροφορίες, περιλαμβανομένων των γεωγραφικών πληροφοριών, για κάθε έργο στον ενωσιακό κατάλογο·
- β) το πρόγραμμα υλοποίησης κάθε έργου στον ενωσιακό κατάλογο, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, το οποίο παρουσιάζεται με τρόπο που επιτρέπει την αξιολόγηση της προόδου όσον αφορά την υλοποίηση ανά πάσα στιγμή·
- γ) τα κύρια αναμενόμενα οφέλη και τη συνεισφορά στους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και το κόστος των έργων, με εξαίρεση τις εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες·
- δ) τον ενωσιακό κατάλογο·
- ε) τα κονδύλια που διέθεσε και εκταμίευσε η Ένωση για κάθε έργο στον ενωσιακό κατάλογο·
- στ) τους συνδέσμους προς το εθνικό εγχειρίδιο διαδικασιών που αναφέρεται στο άρθρο 9·
- ζ) επικαιροποιήσεις πληροφοριών και κατάστασης όσον αφορά έργα που περιλαμβάνονταν στον ενωσιακό κατάλογο, αλλά δεν περιλαμβάνονται πλέον.

Άρθρο 27

Παρέκκλιση για διασυνδέσεις που αφορούν την Κύπρο και τη Μάλτα

1. Στην περίπτωση της Κύπρου και της Μάλτας, οι οποίες δεν είναι διασυνδεδεμένες με το διευρωπαϊκό δίκτυο αερίου, εφαρμόζεται παρέκκλιση από το άρθρο 3, το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β), το άρθρο 4 παράγραφος 5 και τα παραρτήματα I, II και III. Μία διασύνδεση για καθένα από αυτά τα κράτη μέλη διατηρεί το καθεστώς έργου κοινού ενδιαφέροντος δυνάμει του παρόντος κανονισμού με όλα τα σχετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, όταν η διασύνδεση αυτή:

- α) βρισκόταν στο στάδιο της ανάπτυξης ή του σχεδιασμού την 23η Ιουνίου 2022·
- β) έχει αναγνωριστεί ως έργο κοινού ενδιαφέροντος δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁹·
- γ) είναι απαραίτητη για να εξασφαλιστεί η μόνιμη διασύνδεση των εν λόγω κρατών μελών με το διευρωπαϊκό δίκτυο φυσικού αερίου.

Τα έργα αυτά διασφαλίζουν τη μελλοντική ικανότητα πρόσβασης σε νέες αγορές ενέργειας, περιλαμβανομένου του υδρογόνου.

2. Οι φορείς υλοποίησης έργων τεκμηριώνουν με επαρκείς αποδείξεις τον τρόπο με τον οποίο οι διασυνδέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 θα επιτρέψουν την πρόσβαση σε νέες αγορές ενέργειας, περιλαμβανομένου του υδρογόνου, σύμφωνα με τους συνολικούς στόχους ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής της Ένωσης. Στις αποδείξεις αυτές περιλαμβάνονται αξιολόγηση του εφοδιασμού με και της ζήτησης για ανανεώσιμο υδρογόνο ή υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, καθώς και υπολογισμός της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που καθιστά δυνατή το έργο.

Η Επιτροπή επαληθεύει τακτικά την εν λόγω αξιολόγηση και τον εν λόγω υπολογισμό, καθώς και την έγκαιρη υλοποίηση του έργου.

³⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1364/2006/ΕΚ και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 713/2009, (ΕΚ) αριθ. 714/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (ΕΕ L 115 της 25.4.2013, σ. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/347/oj>).

3. Επιπλέον των ειδικών κριτηρίων που ορίζονται στο άρθρο 21 για τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης, οι διασυνδέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 σχεδιάζονται με σκοπό τη διασφάλιση της πρόσβασης σε μελλοντικές αγορές ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου του υδρογόνου, δεν οδηγούν σε παράταση της διάρκειας ζωής των πάγιων στοιχείων φυσικού αερίου, **δεν καθυστερούν την απανθρακοποίηση της οικονομίας ή την ανάπτυξη καθαρών πηγών ενέργειας και των σχετικών υποδομών τους, διασφαλίζουν τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα με το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα και συμβάλλουν στην εφαρμογή του,** και διασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα των γειτονικών δικτύων σε διασυνοριακό επίπεδο. Τυχόν επιλεξιμότητα για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση δυνάμει του άρθρου 21 λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2031[...].
4. Κάθε αίτημα για χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης για εργασίες καταδεικνύει σαφώς τον στόχο της μετατροπής του στοιχείου ενεργητικού σε ειδικό στοιχείο ενεργητικού που αφορά το υδρογόνο έως το 2036, εφόσον το επιτρέπουν οι συνθήκες της αγοράς, μέσω χάρτη πορείας με ακριβές χρονοδιάγραμμα.
5. Η παρέκκλιση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 ισχύει έως ότου η Κύπρος ή η Μάλτα, αντίστοιχα, διασυνδεθούν απευθείας με το διευρωπαϊκό δίκτυο αερίου ή έως τις 31 Δεκεμβρίου [...] **2033**, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη.

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/942 τροποποιείται ως εξής:

1) Στο άρθρο 3 παράγραφος 2, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

Κατόπιν αιτήσεως του ACER, οι ρυθμιστικές αρχές, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, το ΕΔΔΣΜ Αερίου, το ΕΔΔΔΥ, τα περιφερειακά κέντρα συντονισμού, ο φορέας ΔΣΔ της ΕΕ, οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, οι διαχειριστές δικτύων υδρογόνου, οι ορισθέντες διαχειριστές αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και οι οντότητες που έχουν συσταθεί από διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου, διαχειριστές συστημάτων ΥΦΑ, διαχειριστές συστημάτων αποθήκευσης φυσικού αερίου ή διαχειριστές αποθήκευσης υδρογόνου ή διαχειριστές τερματικού σταθμού υδρογόνου παρέχουν στον ACER τις αναλυτικές πληροφορίες που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων του ACER δυνάμει του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν ο ACER έχει ήδη ζητήσει και λάβει τις πληροφορίες αυτές.»

2) Στο άρθρο 11, τα στοιχεία γ) και δ) αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 5, 11, 12, 14, 17 του κανονισμού (ΕΕ) .../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου* [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx] και στο παράρτημα ΙΙΙ τμήμα 2 σημείο 8) του κανονισμού αυτού·

δ) λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με αιτήματα επενδύσεων, περιλαμβανομένου του διασυνοριακού επιμερισμού κόστους, δυνάμει του άρθρου 17 παράγραφος 9 του κανονισμού (ΕΕ) .../... [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx].

* Κανονισμός (ΕΕ) .../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ... [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx] (ΕΕ [...], ELI: ...))»

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943

Το άρθρο 48 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 48

Δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων

1. Το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων που αναφέρεται στο άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο β) του παρόντος κανονισμού βασίζεται στο κεντρικό σενάριο **και τις αναλύσεις ευαισθησίας του, όπως ενδείκνυται, και** στην έκθεση προσδιορισμού των αναγκών του συστήματος σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 12 του κανονισμού (ΕΕ) .../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου* [*κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx*] και περιλαμβάνει μοντελοποίηση του ενοποιημένου δικτύου και εκτίμηση της ανθεκτικότητας του συστήματος. Οι σχετικές παράμετροι εισαγωγής στη μοντελοποίηση του κεντρικού σεναρίου **και των αναλύσεων ευαισθησίας του, όπως ενδείκνυται, όπως** οι παραδοχές αναφορικά με τις τιμές των καυσίμων και του άνθρακα ή τις εγκαταστάσεις συστημάτων ανανεώσιμης ενέργειας και οι παραδοχές για την εκτίμηση της επάρκειας των πόρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο που διενεργείται δυνάμει του άρθρου 23 του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να είναι συνεπείς στο μέτρο του δυνατού.

Συγκεκριμένα, το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου:

- α) βασίζεται σε έργα διασυνοριακού ενδιαφέροντος που περιλαμβάνονται σε εθνικά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων και εθνικά επενδυτικά προγράμματα, λαμβάνοντας υπόψη τα περιφερειακά επενδυτικά προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 34 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού, ενωσιακές πτυχές του σχεδιασμού δικτύου όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) .../... [*κανονισμός ΔΕΔ-Ε, όπως προτείνεται στο έγγραφο COM (2025)xxxx*]: υπόκειται σε ανάλυση κόστους-οφέλους στην οποία χρησιμοποιείται η μεθοδολογία που ορίζεται στο άρθρο 14 του εν λόγω κανονισμού·

- β) εξετάζει [...] εναλλακτικές λύσεις αντί της επέκτασης του δικτύου, όπως μη ενσύρματες λύσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) .../... [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx] ή ευελιξία χωρίς ορυκτά καύσιμα·
- γ) όσον αφορά τις διασυνοριακές διασυνδέσεις, βασίζεται επίσης στις εύλογες ανάγκες των διαφορετικών χρηστών του συστήματος και περιλαμβάνει μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις των επενδυτών που αναφέρονται στα άρθρα 44 και 51 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944·
- δ) εντοπίζει επενδυτικές ελλείψεις, ιδίως όσον αφορά τις διασυνοριακές δυναμικότητες.

Όσον αφορά το στοιχείο δ) του δεύτερου εδαφίου, στο διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων, μπορεί να επισυνάπτεται ανασκόπηση των φραγμών στην αύξηση της διασυνοριακής δυναμικότητας του δικτύου λόγω διαφορετικών διαδικασιών ή πρακτικών έγκρισης.

2. Ο ACER γνωμοδοτεί για τα δεκαετή εθνικά προγράμματα ανάπτυξης δικτύων για να αξιολογήσει τη συνοχή τους με το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων, περιλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του άρθρου 3 παράγραφοι 6 και 7 του κανονισμού (ΕΕ) .../... [κανονισμός ΔΕΔ-Ε, όπως προτείνεται στο έγγραφο COM(2025)xxxx]. Εάν ο ACER εντοπίσει ανακολουθίες μεταξύ εθνικού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων και του διενωσιακού προγράμματος ανάπτυξης δικτύων, συνιστά την τροποποίηση του εθνικού προγράμματος ανάπτυξης δικτύων ή του διενωσιακού προγράμματος ανάπτυξης δικτύων, ανάλογα με την περίπτωση, εντός δύο μηνών από την παραλαβή του. Εάν έχει καταρτιστεί τέτοιο εθνικό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων σύμφωνα με το άρθρο 40α της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 ο ACER συνιστά στη ρυθμιστική αρχή, **ή σε άλλη αρμόδια αρχή εφόσον έτσι έχει προβλέψει κάποιο κράτος μέλος**, να τροποποιήσει το εθνικό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων σύμφωνα με το άρθρο 40α παράγραφος 7 της οδηγίας αυτής και πληροφορεί την Επιτροπή σχετικά.

* Κανονισμός (ΕΕ) .../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ... [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx] (ΕΕ [...], ELI: ...)»

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1789 τροποποιείται ως εξής:

- 1) Το άρθρο 60 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 60

Διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου

1. Το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου βασίζεται στο κεντρικό σενάριο και στην έκθεση προσδιορισμού των αναγκών του δικτύου σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 12 του κανονισμού (ΕΕ) .../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου* [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx] και περιλαμβάνει τη μοντελοποίηση του ενοποιημένου δικτύου υδρογόνου, ευρωπαϊκή πρόβλεψη επάρκειας του εφοδιασμού και εκτίμηση της ανθεκτικότητας του συστήματος.

Συγκεκριμένα, το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου:

- α) βασίζεται στην υποβολή εθνικών σχεδίων για την ανάπτυξη δικτύου μεταφοράς υδρογόνου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 55 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 και σε ενωσιακές πτυχές του σχεδιασμού δικτύου όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) .../... [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx].
- β) όσον αφορά τις διασυνοριακές διασυνδέσεις, βασίζεται στις εύλογες ανάγκες των διαφορετικών χρηστών του δικτύου και περιλαμβάνει μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις των επενδυτών όπως αναφέρεται στο άρθρο 55 παράγραφος 7 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788.
- γ) εντοπίζει επενδυτικές ελλείψεις, ιδίως όσον αφορά τις αναγκαίες διασυνοριακές δυναμικότητες, για την υλοποίηση των διαδρόμων προτεραιότητας για το υδρογόνο και τις ηλεκτρολυτικές κυσέλες όπως αναφέρεται στο παράρτημα Ι σημείο 3) του κανονισμού (ΕΕ) .../... [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx].

Όσον αφορά το στοιχείο γ) του δεύτερου εδαφίου, στο διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου, μπορεί να επισυνάπτεται ανασκόπηση των φραγμών στην αύξηση της διασυνοριακής δυναμικότητας του δικτύου λόγω διαφορετικών διαδικασιών ή πρακτικών έγκρισης. Η εν λόγω επανεξέταση μπορεί να συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από ολοκληρωμένο σχέδιο για την άρση των εν λόγω φραγμών και την επιτάχυνση της υλοποίησης των διαδρόμων προτεραιότητας για το υδρογόνο και τις ηλεκτρολυτικές κυψέλες.

2. Ο ACER γνωμοδοτεί, κατά περίπτωση, επί των εθνικών σχεδίων ανάπτυξης δικτύου μεταφοράς υδρογόνου για να αξιολογήσει το αν συνάδουν με το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου, περιλαμβανομένης της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του άρθρου 3 παράγραφοι 6 και 7 του κανονισμού (ΕΕ) .../... [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx]. Εάν ο ACER εντοπίσει ανακολουθίες μεταξύ ενός εθνικού σχεδίου για την ανάπτυξη δικτύου μεταφοράς υδρογόνου και του διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου, συνιστά την τροποποίηση του εθνικού σχεδίου για την ανάπτυξη δικτύου μεταφοράς υδρογόνου ή του διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου, όπως ενδείκνυται, το αργότερο δύο μήνες από την παραλαβή του εθνικού σχεδίου για την ανάπτυξη δικτύου μεταφοράς υδρογόνου.
3. Κατά την εκπόνηση του διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου, το ΕΔΔΔΥ συνεργάζεται με το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και με το ΕΔΔΣΜ Αερίου, ιδίως όσον αφορά την εκπόνηση ανάλυσης κόστους-οφέλους για το σύνολο του ενεργειακού συστήματος που αναφέρεται στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) .../... [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx] και τον εντοπισμό ελλείψεων στις υποδομές που αναφέρονται στο άρθρο 13 του κανονισμού αυτού.

* Κανονισμός (ΕΕ) .../... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ... [κανονισμός ΔΕΔ-Ε όπως προτείνεται με το έγγραφο COM(2025)xxxx] (ΕΕ [...], ELI: ...)

- 2) Το άρθρο 61 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 61

Σχεδιασμός ενοποιημένων δικτύων σε επίπεδο Ένωσης

1. Κατά τη μεταβατική περίοδο έως την 1η Ιανουαρίου 2027, το ΕΔΔΣΜ Αερίου καταρτίζει το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου για το 2026, με την πλήρη συμμετοχή των διαχειριστών δικτύων μεταφοράς υδρογόνου και από κοινού με το ΕΔΔΔΥ μόλις συσταθεί. Το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου του 2026 αποτελείται από δύο χωριστά κεφάλαια, ένα για το υδρογόνο και ένα για το φυσικό αέριο. Το ΕΔΔΣΜ Αερίου διαβιβάζει αμελλητί στο ΕΔΔΔΥ όλες τις πληροφορίες, περιλαμβανομένων των δεδομένων και αναλύσεων που έχει συλλέξει κατά την κατάρτιση των διενωσιακών προγραμμάτων ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου έως την 1η Ιανουαρίου 2027.
2. Το ΕΔΔΔΥ καταρτίζει το διενωσιακό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου υδρογόνου για το 2028 σύμφωνα με το παρόν άρθρο και το άρθρο 60.
3. Το ΕΔΔΔΥ συνεργάζεται στενά με το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΣΜ Αερίου, συνεργάζονται στενά για την ανάπτυξη ενοποιημένων διενωσιακών προγραμμάτων ανάπτυξης δικτύων σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 60 του παρόντος κανονισμού και το άρθρο 30 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 αντίστοιχα.
4. Όταν χρειάζεται να ληφθούν αποφάσεις για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας του συστήματος, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 4) της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σε όλους τους φορείς ενέργειας, η Επιτροπή διασφαλίζει τη στενή συνεργασία του ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, του ΕΔΔΣΜ Αερίου και του ΕΔΔΔΥ.
5. Την αποδοτική, συμπεριληπτική και διαφανή συνεργασία του ΕΔΔΔΥ, του ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και του ΕΔΔΣΜ Αερίου, τη διευκόλυνση της λήψης αποφάσεων με συναίνεση και την ανάπτυξη των αναγκαίων ρυθμίσεων εργασίας με σκοπό τη διευκόλυνση της εν λόγω συνεργασίας και τη διασφάλιση της δίκαιης εκπροσώπησής τους.

Το ΕΔΔΔΥ, από κοινού με το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΣΜ Αερίου, δύναται να συγκροτεί ομάδες εργασίας για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο στοιχεία α), β) και δ) και μεριμνά για τη δίκαιη και ισότιμη εκπροσώπηση των κλάδων του υδρογόνου, της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου στις ομάδες εργασίας.

Άρθρο 31

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη χορήγηση, τη συνέχιση ή την τροποποίηση της χρηματοδοτικής συνδρομής που παρέχει η Επιτροπή δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁰ και του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153.
2. Κάθε διαδικασία κατάρτισης της μεθοδολογίας ανάλυσης κόστους-οφέλους που δρομολογείται από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας ή το ΕΔΔΔΥ σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 πριν από την/τις [ημερομηνία έναρξης ισχύος / έναρξης εφαρμογής του παρόντος κανονισμού] συνεχίζεται δυνάμει του άρθρου 14 του παρόντος κανονισμού.

Κάθε ενέργεια που εκτελείται δυνάμει του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 14 του παρόντος κανονισμού.

Κάθε μεθοδολογία ανάλυσης κόστους-οφέλους για ολόκληρο το ενεργειακό σύστημα που εγκρίνεται από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 θεωρείται ότι έχει εγκριθεί δυνάμει του άρθρου 14 παράγραφος 7 του παρόντος κανονισμού και παραμένει σε ισχύ έως ότου αντικατασταθεί από νέα μεθοδολογία ανάλυσης κόστους-οφέλους για ολόκληρο το ενεργειακό σύστημα που αναπτύσσεται βάσει του άρθρου 14 του παρόντος κανονισμού.

⁴⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 913/2010 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 680/2007 και (ΕΚ) αριθ. 67/2010 (ΕΕ L 348 της 20.12.2013), σ. 129, <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj>.

3. Τα κοινά σενάρια που εκπονούνται από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας, το ΕΔΔΣΜ Αερίου και το ΕΔΔΔΥ δυνάμει του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 εξακολουθούν να εκπονούνται και να εγκρίνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο. Τα κοινά αυτά σενάρια, αφού εγκριθούν από την Επιτροπή, θεωρούνται κεντρικά σενάρια αναφοράς δυνάμει του άρθρου 11 του παρόντος κανονισμού και παραμένουν σε ισχύ έως ότου αντικατασταθούν από νέα κεντρικά σενάρια αναφοράς που εκπονούνται βάσει του άρθρου 11 του παρόντος κανονισμού.
4. Το παράρτημα VII του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 για τον καθορισμό του [] ενωσιακού καταλόγου έργων κοινού ενδιαφέροντος και έργων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, καθώς και τα άρθρα [] του κανονισμού (ΕΕ) 2022/869 και τα παραρτήματα [] του εν λόγω κανονισμού εξακολουθούν να εφαρμόζονται στα έργα κοινού ενδιαφέροντος και τα έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που περιλαμβάνονται στον [] ενωσιακό κατάλογο έως ότου αρχίσει να εφαρμόζεται η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού για την κατάρτιση του πρώτου ενωσιακού καταλόγου.

Άρθρο 32

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/869 καταργείται. Οι παραπομπές στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/869 νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 33

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΚΑΙ ΠΕΔΙΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

(όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1)

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στους εξής διαδρόμους και ζώνες προτεραιότητας διευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών:

1. ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- 1) Διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας Βορρά – Νότου στη Δυτική Ευρώπη (NSI West Electricity): διασυνδέσεις μεταξύ κρατών μελών της περιοχής και με τη ζώνη της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένης της Ιβηρικής Χερσονήσου, ιδίως για την ενσωμάτωση της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, την ενίσχυση των υποδομών του εσωτερικού δικτύου με σκοπό την προαγωγή της ενοποίησης της αγοράς στην περιοχή και τον τερματισμό της απομόνωσης της Ιρλανδίας, την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ασφάλειας δικτύου, καθώς και για τη διασφάλιση των αναγκαίων χερσαίων προεκτάσεων των υπεράκτιων δικτύων ανανεώσιμης ενέργειας και των ενισχύσεων του εγχώριου δικτύου που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση επαρκούς και αξιόπιστου δικτύου μεταφοράς και για την προμήθεια των κρατών μελών που δεν βρέχονται από θάλασσα με ηλεκτρική ενέργεια που έχει παραχθεί υπεράκτια.

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Βέλγιο, Δανία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία και Πορτογαλία.

- 2) Διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας Βορρά-Νότου στην κεντροανατολική και νοτιοανατολική Ευρώπη (NSI East Electricity): διασυνδέσεις και εσωτερικές γραμμές με άξονα Βορρά - Νότο και Ανατολή - Δύση με στόχο την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, την ενσωμάτωση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και τον τερματισμό της απομόνωσης της Κύπρου, την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ασφάλειας δικτύου, καθώς και τη διασφάλιση των αναγκαίων χειρσαίων προεκτάσεων των υπεράκτιων δικτύων ανανεώσιμης ενέργειας και των ενισχύσεων του εγχώριου δικτύου που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση επαρκούς και αξιόπιστου δικτύου μεταφοράς και για την προμήθεια των κρατών μελών που δεν βρέχονται από θάλασσα με ηλεκτρική ενέργεια που έχει παραχθεί υπεράκτια.

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Κροατία, Ελλάδα, Κύπρος, Ιταλία, Ουγγαρία, Αυστρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβενία και Σλοβακία.

- 3) Σχέδιο διασύνδεσης των αγορών ενέργειας της περιοχής της Βαλτικής στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας (BEMIP Electricity): διασυνδέσεις μεταξύ των κρατών μελών και εσωτερικές γραμμές στην περιοχή της Βαλτικής, για την προώθηση της ολοκλήρωσης της αγοράς με την παράλληλη ενοποίηση των αυξανόμενων μεριδίων ανανεώσιμης ενέργειας στην περιοχή και την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ασφάλειας δικτύου.

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Φινλανδία και Σουηδία.

2. ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ

- 4) Υπεράκτια δίκτυα των Βόρειων Θαλασσών (NSOG): ανάπτυξη ενός υπεράκτιου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, ανάπτυξη ενός ενοποιημένου υπεράκτιου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και, όπου ενδείκνυται, ανάπτυξη δικτύου υδρογόνου και των σχετικών αγωγών διασύνδεσης στη Βόρεια Θάλασσα, στη Θάλασσα της Ιρλανδίας, στην Κελτική Θάλασσα, στη Μάγχη και στα γειτονικά ύδατα για τη μεταφορά ηλεκτρισμού ή, όπου ενδείκνυται, υδρογόνου από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε κέντρα κατανάλωσης και αποθήκευσης ή για την αύξηση των διασυνοριακών ανταλλαγών ανανεώσιμης ενέργειας **και την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ασφάλειας δικτύου.**

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Βέλγιο, Γερμανία, Δανία, Ιρλανδία, Γαλλία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο και Σουηδία.

- 5) Σχέδιο διασύνδεσης των αγορών ενέργειας της περιοχής της Βαλτικής στον τομέα των υπεράκτιων δικτύων (BEMIP offshore): Νότιο και Ανατολικό υπεράκτιο δίκτυο (SE offshore): ανάπτυξη ενός υπεράκτιου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, ανάπτυξη ενοποιημένων υπεράκτιων δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και, όπου ενδείκνυται, της ανάπτυξης δικτύου υδρογόνου και των σχετικών αγωγών διασύνδεσης στη Μεσόγειο, στον Εύξεινο Πόντο και στα γειτονικά ύδατα για τη μεταφορά ηλεκτρισμού ή, όπου ενδείκνυται, υδρογόνου από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε κέντρα κατανάλωσης και αποθήκευσης ή για την αύξηση των διασυνοριακών ανταλλαγών ανανεώσιμης ενέργειας **και την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ασφάλειας δικτύου.**
- Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Φινλανδία και Σουηδία.
- 6) Νότιο και Δυτικό υπεράκτιο δίκτυο (SW offshore): ανάπτυξη ενός υπεράκτιου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, ανάπτυξη ενός ενοποιημένου υπεράκτιου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και, όπου ενδείκνυται, της ανάπτυξης δικτύου υδρογόνου και των σχετικών αγωγών διασύνδεσης στη Μεσόγειο, περιλαμβανομένου του Κόλπου του Κάδιξ, και στα γειτονικά ύδατα για τη μεταφορά ηλεκτρισμού ή, όπου ενδείκνυται, υδρογόνου από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε κέντρα κατανάλωσης και αποθήκευσης ή για την αύξηση των διασυνοριακών ανταλλαγών ανανεώσιμης ενέργειας **και την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ασφάλειας δικτύου.**
- Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Μάλτα και Πορτογαλία.
- 7) Νότιο και Ανατολικό υπεράκτιο δίκτυο (SE offshore): ανάπτυξη ενός υπεράκτιου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, ανάπτυξη ενοποιημένων υπεράκτιων δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και, όπου ενδείκνυται, της ανάπτυξης δικτύου υδρογόνου και των σχετικών αγωγών διασύνδεσης στη Μεσόγειο, στον Εύξεινο Πόντο και στα γειτονικά ύδατα για τη μεταφορά ηλεκτρισμού ή, όπου ενδείκνυται, υδρογόνου από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε κέντρα κατανάλωσης και αποθήκευσης ή για την αύξηση των διασυνοριακών ανταλλαγών ανανεώσιμης ενέργειας **και την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ασφάλειας δικτύου.**
- Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Βουλγαρία, Κροατία, Ελλάδα, Ιταλία, Κύπρος, Ρουμανία και Σλοβενία.

- 8) Υπεράκτια δίκτυα του Ατλαντικού: ανάπτυξη υπεράκτιου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας ή ανάπτυξη ενός ενοποιημένου υπεράκτιου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και των σχετικών αγωγών διασύνδεσης στα ύδατα του Βόρειου Ατλαντικού Ωκεανού για τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε κέντρα κατανάλωσης και αποθήκευσης και για την αύξηση των διασυνοριακών ανταλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας **και την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού και της ασφάλειας δικτύου.**

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Ιρλανδία, Ισπανία, Γαλλία και Πορτογαλία.

3. ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΥΔΡΟΓΟΝΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΙΚΕΣ ΚΥΨΕΛΕΣ

- 9) Διασυνδέσεις υδρογόνου στη Δυτική Ευρώπη (HI West): υποδομές υδρογόνου και αναπροσαρμογή της χρήσης των υποδομών αερίου, που καθιστούν δυνατή τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου βασικού άξονα υδρογόνου, άμεσα ή έμμεσα (μέσω διασύνδεσης με τρίτη χώρα), συνδέουν τις χώρες της περιοχής και καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες τους σε υποδομές υδρογόνου στηρίζοντας τη δημιουργία ενός δικτύου για τη μεταφορά του υδρογόνου σε επίπεδο Ένωσης.

Ηλεκτρολυτικές κυψέλες: στήριξη της λειτουργίας εφαρμογών μετατροπής ενέργειας σε αέριο, οι οποίες αποσκοπούν να καταστήσουν δυνατή τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου και συμβάλλουν στη λειτουργία ενός ασφαλούς, αποδοτικού και αξιόπιστου συστήματος και στην ενσωμάτωση ευφυών ενεργειακών συστημάτων στην Ένωση.

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Βέλγιο, Τσεχία, Δανία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία και Πορτογαλία.

- 10) Διασυνδέσεις υδρογόνου στην Κεντροανατολική και Νοτιοανατολική Ευρώπη (HI East): υποδομές υδρογόνου και αναπροσαρμογή της χρήσης των υποδομών αερίου, που καθιστούν δυνατή τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου βασικού άξονα υδρογόνου, άμεσα ή έμμεσα (μέσω διασύνδεσης με τρίτη χώρα), συνδέουν τις χώρες της περιοχής και καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες τους σε υποδομές υδρογόνου στηρίζοντας τη δημιουργία ενός δικτύου για τη μεταφορά του υδρογόνου σε επίπεδο Ένωσης.

Ηλεκτρολυτικές κυψέλες: στήριξη της λειτουργίας εφαρμογών μετατροπής ενέργειας σε αέριο, οι οποίες αποσκοπούν να καταστήσουν δυνατή τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου και συμβάλλουν στη λειτουργία ενός ασφαλούς, αποδοτικού και αξιόπιστου συστήματος και στην ενσωμάτωση ευφυών ενεργειακών συστημάτων στην Ένωση.

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Ελλάδα, Κροατία, Ιταλία, Κύπρος, Ουγγαρία, Αυστρία Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβενία και Σλοβακία.

- 11) Σχέδιο διασύνδεσης των αγορών ενέργειας της περιοχής της Βαλτικής στον τομέα του υδρογόνου (BEMIP Hydrogen): υποδομές υδρογόνου και αναπροσαρμογή της χρήσης των υποδομών αερίου, που καθιστούν δυνατή τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου βασικού άξονα υδρογόνου, άμεσα ή έμμεσα (μέσω διασύνδεσης με τρίτη χώρα), συνδέουν τις χώρες της περιοχής και καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες τους σε υποδομές υδρογόνου στηρίζοντας τη δημιουργία ενός δικτύου για τη μεταφορά του υδρογόνου σε επίπεδο Ένωσης.

Ηλεκτρολυτικές κυψέλες: στήριξη της λειτουργίας εφαρμογών μετατροπής ενέργειας σε αέριο, οι οποίες αποσκοπούν να καταστήσουν δυνατή τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου και συμβάλλουν στη λειτουργία ενός ασφαλούς, αποδοτικού και αξιόπιστου συστήματος και στην ενσωμάτωση ευφυών ενεργειακών συστημάτων στην Ένωση.

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Φινλανδία και Σουηδία.

4. ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

- 12) Ανάπτυξη ευφυών δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας: χρήση τεχνολογιών ευφυών δικτύων σε ολόκληρη την Ένωση με στόχο την αποτελεσματική ενσωμάτωση της συμπεριφοράς και των δράσεων όλων των χρηστών που είναι συνδεδεμένοι στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως της παραγωγής μεγάλων ποσοτήτων ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες ή καταναλωμένες πηγές και της απόκρισης της ζήτησης εκ μέρους των καταναλωτών, της αποθήκευσης ενέργειας, των ηλεκτρικών οχημάτων και άλλων πηγών ευελιξίας και, επιπλέον, όσον αφορά τα νησιά και τα νησιωτικά συστήματα, μειώνουν την ενεργειακή απομόνωση, στηρίζουν καινοτόμες και άλλες λύσεις στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δύο κράτη μέλη με σημαντικό θετικό αντίκτυπο στις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης και στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050 και συμβάλλουν σημαντικά στη βιωσιμότητα του νησιωτικού ενεργειακού συστήματος και του ενεργειακού συστήματος της Ένωσης.

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: όλα.

- 13) Διασυνοριακό δίκτυο διοξειδίου του άνθρακα: ανάπτυξη υποδομών για τη μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα μεταξύ κρατών μελών και με γειτονικές τρίτες χώρες για τη δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα από βιομηχανικές εγκαταστάσεις με σκοπό τη μόνιμη γεωλογική αποθήκευση, καθώς και τη χρήση διοξειδίου του άνθρακα για συνθετικά καύσιμα, με αποτέλεσμα τη μόνιμη εξουδετέρωση του διοξειδίου του άνθρακα.

Συμμετέχοντα κράτη μέλη: όλα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Οι κατηγορίες των ενεργειακών υποδομών που πρόκειται να αναπτυχθούν για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων σχετικά με τις ενεργειακές υποδομές που καθορίζονται στο παράρτημα I είναι οι ακόλουθες:

- 1) όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια:
 - α) εναέρια γραμμές ηλεκτροδότησης υψηλής και υπερυψηλής τάσης, που διέρχονται από σύνορα ή εντός της επικράτειας κράτους μέλους, περιλαμβανομένης της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης, εάν έχουν σχεδιαστεί για τάση 220 kV ή ανώτερη, και υπόγεια και υποθαλάσσια καλώδια μεταφοράς, εάν έχουν σχεδιαστεί για τάση 150 kV ή ανώτερη. Για τα κράτη μέλη και τα μικρά απομονωμένα συστήματα με συνολικό σύστημα μεταφοράς χαμηλότερης τάσης, τα εν λόγω κατώτατα όρια τάσης ισούνται με το υψηλότερο επίπεδο τάσης στα αντίστοιχα ηλεκτρικά τους συστήματα·
 - β) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που εμπίπτει στην κατηγορία ενεργειακών υποδομών που αναφέρεται στο στοιχείο α) και επιτρέπει τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές, από τους υπεράκτιους χώρους παραγωγής (ενεργειακή υποδομή για ηλεκτρική ενέργεια από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές)·
 - γ) εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας, σε μεμονωμένη μορφή ή συνδυασμένες, που χρησιμοποιούνται για τη μόνιμη ή προσωρινή αποθήκευση ενέργειας σε υπέργειες ή υπόγειες υποδομές ή γεωλογικούς χώρους, με την προϋπόθεση ότι συνδέονται άμεσα με γραμμές μεταφοράς υψηλής τάσης [...] ή γραμμές διανομής [...].

- δ) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων που αναφέρονται στα σημεία α), β) και γ), περιλαμβανομένου του εξοπλισμού ή της εγκατάστασης προστασίας, ανθεκτικότητας, παρακολούθησης, ελέγχου και ψηφιοποίησης σε όλα τα επίπεδα τάσης και τους υποσταθμούς·
- ε) [...]
- στ) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που απαιτούνται ώστε τα υφιστάμενα κρίσιμα στοιχεία του δικτύου υψηλής **και υπερυψηλής** τάσης να εξασφαλίζουν την ορθή και αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων και τα οποία αποτελούν εξοπλισμό ή εγκατάσταση παρακολούθησης, ελέγχου και ψηφιοποίησης·
- ζ) ευφυή δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας: κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση, ψηφιακά συστήματα και δομικά στοιχεία που ενσωματώνουν τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), μέσω επιχειρησιακών ψηφιακών πλατφορμών, συστημάτων ελέγχου και τεχνολογιών αισθητήρων, τόσο σε επίπεδο μεταφοράς όσο και σε επίπεδο διανομής μεσαίας και υψηλής τάσης, με στόχο τη διασφάλιση ενός πιο αποδοτικού και ευφυούς δικτύου μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, της αυξημένης δυναμικότητας ενσωμάτωσης νέων μορφών παραγωγής, της αποθήκευσης ενέργειας και της κατανάλωσης ενέργειας και τη διευκόλυνση νέων επιχειρηματικών μοντέλων και δομών αγοράς, περιλαμβανομένων των επενδύσεων σε νησιά και νησιωτικά συστήματα για τη μείωση της ενεργειακής απομόνωσης, για τη στήριξη καινοτόμων και άλλων λύσεων στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δύο κράτη μέλη με σημαντικό θετικό αντίκτυπο στις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης και στον στόχο της της κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050 και για τη σημαντική συμβολή στη βιωσιμότητα του νησιωτικού ενεργειακού συστήματος και του ενεργειακού συστήματος της Ένωσης·

η) υπεράκτια δίκτυα ανανεώσιμης ενέργειας: οποιοσδήποτε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που εμπίπτει στην κατηγορία των ενεργειακών υποδομών, αναφέρεται στο σημείο α) και έχει διπλή λειτουργικότητα: ως διασύνδεση και ως υπεράκτιο σύστημα σύνδεσης δικτύου από τους υπεράκτιους χώρους ανανεώσιμων πηγών σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη και σε τρίτη χώρα, συμπεριλαμβανομένης της επάκτιας προέκτασης του εξοπλισμού αυτού έως τον πρώτο υποσταθμό του χερσαίου συστήματος μεταφοράς, καθώς και οποιοσδήποτε υπεράκτιος παρακείμενος εξοπλισμός ή εγκατάσταση απαιτείται για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία, περιλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου, και οι αναγκαίοι υποσταθμοί, εάν διασφαλίζουν επίσης τη διαλειτουργικότητα των τεχνολογιών, μεταξύ άλλων τη συμβατότητα διεπαφών μεταξύ διαφόρων τεχνολογιών.

2) όσον αφορά το υδρογόνο:

- α) αγωγοί μεταφοράς για τη μεταφορά υδρογόνου, κυρίως υψηλής πίεσης, περιλαμβανομένης της αναπροσαρμοσμένης υποδομής φυσικού αερίου, οι οποίοι δίνουν πρόσβαση σε πολλαπλούς χρήστες του δικτύου, με διαφανή τρόπο και χωρίς διακρίσεις,
- β) εγκαταστάσεις αποθήκευσης που είναι συνδεδεμένες με τους αγωγούς υδρογόνου υψηλής πίεσης που αναφέρονται στο σημείο α),
- γ) εγκαταστάσεις παραλαβής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης ή αποσυμπίεσης υγροποιημένου υδρογόνου ή υδρογόνου ενσωματωμένου σε άλλες χημικές ουσίες με στόχο την έγχυση του υδρογόνου, όπου συντρέχει περίπτωση, στο δίκτυο·
- δ) οποιοσδήποτε εξοπλισμός ή εγκατάσταση είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποδοτική λειτουργία του συστήματος υδρογόνου ή για τη δυνατότητα αμφίδρομης ροής, περιλαμβανομένων των σταθμών συμπίεσης,

Οποιοδήποτε από τα στοιχεία ενεργητικού που απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως δ) μπορεί να είναι νεόδητο στοιχείο ή στοιχείο που έχει αναπροσαρμοστεί από φυσικό αέριο για το υδρογόνο ή συνδυασμός των δύο·

3) όσον αφορά τις εγκαταστάσεις ηλεκτρολυτικών κυψελών:

α) ηλεκτρολυτικές κυψέλες που:

i) έχουν δυναμικότητα τουλάχιστον [...] **150 MW**, παρεχόμενη από μία μόνο ηλεκτρολυτική κυψέλη ή από σύνολο ηλεκτρολυτικών κυψελών που απαρτίζουν ένα ενιαίο, συντονισμένο έργο· και

ii) η παραγωγή θεωρείται υδρογόνο χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2024/1788 στην περίπτωση υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών ή ανανεώσιμου καυσίμου μη βιολογικής προέλευσης σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001· και

iii) έχουν λειτουργία που σχετίζεται με δίκτυα, τόσο δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας όσο και δίκτυα υδρογόνου, ιδίως με σκοπό τη συνολική ευελιξία του συστήματος και τη συνολική αποδοτικότητα του συστήματος των δύο δικτύων.

β) σχετικός εξοπλισμός, περιλαμβανομένης της σύνδεσης αγωγού με το δίκτυο.

4) όσον αφορά το διοξείδιο του άνθρακα:

α) ειδικοί αγωγοί, πλην όσων αποτελούν τμήμα του ανάντη δικτύου αγωγών, που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά διοξειδίου του άνθρακα που προέρχεται από περισσότερες από μία πηγές, με στόχο τη μόνιμη γεωλογική αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με την οδηγία 2009/31/ΕΚ,

β) σταθερές εγκαταστάσεις υγροποίησης, ενδιάμεσης αποθήκευσης και μετατροπών διοξειδίου του άνθρακα με στόχο τη μεταγενέστερη μεταφορά του μέσω αγωγών και ειδικών τρόπων μεταφοράς, όπως πλοίο, φορτηγίδα, όχημα και τρένο,

- γ) με την επιφύλαξη τυχόν απαγόρευσης της γεωλογικής αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα σε κράτος μέλος, επιφανειακές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις έγχυσης που συνδέονται με υποδομές εντός γεωλογικού σχηματισμού οι οποίες χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με την οδηγία 2009/31/EK, για τη μόνιμη γεωλογική αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, εφόσον δεν περιλαμβάνουν τη χρήση διοξειδίου του άνθρακα για την ενισχυμένη ανάκτηση υδρογονανθράκων και είναι αναγκαίες για να καταστεί δυνατή η διασυνοριακή μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα,
- δ) οποιοσδήποτε εξοπλισμός ή εγκατάσταση είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του εν λόγω συστήματος, περιλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου.

5) Όσον αφορά την ασφάλεια, την ανθεκτικότητα και τις επισκευές των υφιστάμενων υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας:

- α) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες για την ανάπτυξή του, ο οποίος / η οποία έχει σχεδιαστεί ειδικά για να παρέχει προστασία και ανθεκτικότητα σε υφιστάμενα κρίσιμα στοιχεία δικτύου δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 ή σε γραμμές διασύνδεσης μεταξύ της Μάλτας και της Ιταλίας ή σε γραμμές διασύνδεσης μεταξύ τουλάχιστον ενός κράτους μέλους και ενός συμβαλλόμενου μέρους της Ενεργειακής Κοινότητας ή μιας τρίτης χώρας, συνδέεται άμεσα με αυτά και είναι απαραίτητος/-η για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων·
- β) κάθε κρίσιμο κατασκευαστικό στοιχείο ή εγκατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εργασιών, που έχει οριστεί ειδικά για τον σκοπό της επείγουσας επισκευής ζημιών προκληθείσων από εκούσιο συμβάν που προκαλεί διαταραχές σε υφιστάμενα κρίσιμα στοιχεία δικτύου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/943, τα οποία έχουν χρηματοδοτηθεί προηγουμένως από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» ή είναι υποθαλάσσιες υποδομές στο πλαίσιο του διασυνοριακού κρίσιμου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας υψηλής τάσης που διασχίζει διεθνή ύδατα, με δυναμικότητα τουλάχιστον 350 MW, ή σε γραμμές διασύνδεσης μεταξύ της Μάλτας και της Ιταλίας, ή σε γραμμές διασύνδεσης μεταξύ τουλάχιστον ενός κράτους μέλους και συμβαλλόμενου μέρους της Ενεργειακής Κοινότητας ή τρίτης χώρας, ή ειδικά για τον σκοπό περιφερειακών αποθεμάτων έκτακτης ανάγκης των εν λόγω κρίσιμων κατασκευαστικών στοιχείων, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω συνιστώσα:

- i) προορίζεται για ταχεία ανάπτυξη προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια των επιχειρήσεων και η έγκαιρη αποκατάσταση της δυναμικότητας μεταφοράς·
- ii) προορίζεται να αποτελέσει, μετά την ανάπτυξη, μέρος της επισκευασμένης υποδομής σε προσωρινή ή μόνιμη βάση·
- iii) παρέχεται για σκοπούς επείγουσας επισκευής και δεν προορίζεται κατά κύριο λόγο για συντήρηση ρουτίνας, προγραμματισμένη αντικατάσταση ή τακτικές αναβαθμίσεις υποδομών·
- iv) δεν αποτελεί κατασκευαστικό στοιχείο, εξοπλισμό ή υλικό καθαρά οργανωτικού χαρακτήρα· και
- v) είναι απαραίτητο για την ασφαλή, προστατευμένη και αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων.

Μετά από εκούσια συμβάντα που προκαλούν διαταραχές, κατά περίπτωση και όταν είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της ορθής, ασφαλούς και αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος ή της έγκαιρης αποκατάστασης της δυναμικότητας μεταφοράς, η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον θα πρέπει να παρέχεται στήριξη για τέτοιες δράσεις επισκευής στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη». Η χρηματοδότηση για δράσεις επισκευής που αφορούν τα ανωτέρω κρίσιμα στοιχεία δικτύου χορηγείται κατ' εξαίρεση μόνο όταν δεν υπάρχει επαρκής εναλλακτική χρηματοδότηση. Στην περίπτωση αυτή, προκηρύσσεται εντός 3 μηνών ξεχωριστή πρόσκληση υποβολής έργων ΕΚΕ για έργα επισκευής, και είναι δυνατή η υποβολή αίτησης για απόκτηση καθεστώτος ΕΚΕ για τα εν λόγω έργα. Μόλις από την εν λόγω ειδική πρόσκληση προκύψει έργο ΕΚΕ που απαιτεί χρηματοδότηση από τον ΜΣΕ, εντός 3 μηνών προκηρύσσεται ειδική πρόσκληση για τη χορήγηση χρηματοδότησης από τον ΜΣΕ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ ΕΡΓΩΝ

1. ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ

- 1) Όσον αφορά τις ενεργειακές υποδομές που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, κάθε ομάδα απαρτίζεται από εκπροσώπους των κρατών μελών, των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και των ΔΣΜ, καθώς και της Επιτροπής, του Οργανισμού, του φορέα ΔΣΔ της ΕΕ και είτε του ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας είτε του ΕΔΔΔΥ.

Όσον αφορά τις άλλες κατηγορίες ενεργειακών υποδομών, κάθε ομάδα απαρτίζεται από την Επιτροπή, τους εκπροσώπους των κρατών μελών και τους φορείς υλοποίησης έργων που εμπλέκονται σε καθεμιά από τις σχετικές προτεραιότητες που καθορίζονται στο παράρτημα Ι.

- 2) Ανάλογα με τον αριθμό των έργων που είναι υποψήφια για τον ενωσιακό κατάλογο, τις ελλείψεις των περιφερειακών υποδομών και τις εξελίξεις της αγοράς, οι ομάδες και οι φορείς λήψης αποφάσεων των ομάδων μπορούν να χωρίζονται, να συγχωνεύονται ή να συνέρχονται σε διαφορετικές συνθέσεις, εφόσον είναι αναγκαίο, για να συζητούν θέματα που αφορούν όλες τις ομάδες μέσω της ομάδας ΔΕΔ-Ε ή αποκλειστικά συγκεκριμένες περιοχές. Τα εν λόγω θέματα μπορούν να περιλαμβάνουν ζητήματα που αφορούν τη διασυνοριακή συνέπεια ή τον αριθμό των προτεινόμενων έργων που περιλαμβάνονται στα σχέδια περιφερειακών καταλόγων που κινδυνεύουν να καταστούν μη διαχειρίσιμα.
- 3) Κάθε ομάδα οργανώνει τις εργασίες της σύμφωνα με τις προσπάθειες περιφερειακής συνεργασίας δυνάμει των άρθρων 31 και 65 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789, του άρθρου 80 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788, του άρθρου 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 και του άρθρου 61 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 και με άλλες υφιστάμενες δομές περιφερειακής συνεργασίας.
- 4) Κάθε ομάδα προσκαλεί, όπως ενδείκνυται με σκοπό την υλοποίηση των σχετικών διαδρόμων και πεδίων προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα Ι, φορείς υλοποίησης έργου πιθανώς επιλέξιμου ως έργου κοινού ενδιαφέροντος ή έργου αμοιβαίου ενδιαφέροντος, καθώς και εκπροσώπους εθνικών διοικήσεων, ρυθμιστικών αρχών, της κοινωνίας των πολιτών και ΔΣΜ τρίτων χωρών.

- 5) Για τους διαδρόμους προτεραιότητας ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα Ι τμήμα 2, κάθε ομάδα καλεί, όπως ενδείκνυται, εκπροσώπους των κρατών μελών που δεν βρέχονται από θάλασσα, των αρμόδιων αρχών, των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και των ΔΣΜ.
- 6) Κάθε ομάδα προσκαλεί στις συνεδριάσεις, όπως ενδείκνυται, τις οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν σχετικούς συμφεροντούχους, περιλαμβανομένων των εκπροσώπων από τρίτες χώρες, και, εφόσον κριθεί αναγκαίο, απευθείας τους συμφεροντούχους, περιλαμβανομένων των παραγωγών, των ΔΣΔ, των προμηθευτών, των καταναλωτών, των τοπικών πληθυσμών και των οργανώσεων για την προστασία του περιβάλλοντος που έχουν βάση στην Ένωση, προκειμένου να εκφραστούν σύμφωνα με την ειδική τους εμπειρογνώσια. Κάθε ομάδα οργανώνει ακροάσεις ή διαβουλεύσεις όπου αυτό ενδείκνυται για την εκτέλεση των καθηκόντων της.
- 7) Όσον αφορά τις συνεδριάσεις των ομάδων, η Επιτροπή δημοσιεύει, σε πλατφόρμα προσβάσιμη στους συμφεροντούχους, τον εσωτερικό κανονισμό, επικαιροποιημένο κατάλογο των οργανισμών μελών, τακτικά επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο των εργασιών, ημερήσιες διατάξεις των συνεδριάσεων, καθώς και πρακτικά των συνεδριάσεων, όπου αυτά υπάρχουν. Οι διασκέψεις των φορέων λήψης αποφάσεων των ομάδων και η κατάταξη των έργων σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5 είναι εμπιστευτικές. Όλες οι αποφάσεις που αφορούν τη λειτουργία και το έργο των ομάδων λαμβάνονται με συναίνεση μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής.
- 8) Η Επιτροπή, ο Οργανισμός και οι ομάδες καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την επίτευξη συνοχής μεταξύ των ομάδων. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή και ο Οργανισμός διασφαλίζουν, όταν κρίνεται αναγκαίο, την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εμπλεκόμενων ομάδων σχετικά με όλες τις εργασίες που παρουσιάζουν διαπεριφερειακό ενδιαφέρον.
- 9) Η συμμετοχή των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και του Οργανισμού στις ομάδες δεν θίγει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων και καθηκόντων που τους ανατίθενται δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή του κανονισμού (ΕΕ) 2019/942, των άρθρων 77, 78 και 79 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 και των άρθρων 58, 59 και 60 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΩΝ

- 1) Οι φορείς υλοποίησης έργου δυνάμει επιλέξιμου ως έργου στον ενωσιακό κατάλογο το οποίο επιθυμούν να υπαχθεί στο εν λόγω καθεστώς υποβάλλουν αίτηση για επιλογή ως έργο στον ενωσιακό κατάλογο στην ομάδα, η οποία περιλαμβάνει:
 - α) εκτίμηση των έργων τους από την άποψη της συμβολής τους στην υλοποίηση των προτεραιοτήτων που προσδιορίζονται στο παράρτημα Ι,
 - β) ένδειξη της σχετικής κατηγορίας του έργου που ορίζεται στο παράρτημα ΙΙ,
 - γ) ανάλυση για την εκπλήρωση των σχετικών κριτηρίων που ορίζονται στο άρθρο 4,
 - δ) για έργα με επαρκή βαθμό ωριμότητας, ανάλυση κόστους-οφέλους που συνάδει με τις μεθοδολογίες δυνάμει του άρθρου 14 και η οποία, για τις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που σχετίζονται με την ηλεκτρική ενέργεια και εμπίπτουν στο παράρτημα ΙΙ σημείο 1) στοιχεία α), β), γ), δ), στ), η), με το υδρογόνο και εμπίπτουν στο παράρτημα ΙΙ σημείο 2) και με τις ηλεκτρολυτικές κυψέλες και εμπίπτουν στο παράρτημα ΙΙ σημείο 3), έχει εκπονηθεί από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας ή το ΕΔΔΔΥ, ό,τι ισχύει εκάστοτε, στο πλαίσιο του διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων·
 - ε) πληροφορίες σχετικά με τους τελικούς πραγματικούς δικαιούχους τους και την εσωτερική ιδιοκτησιακή δομή τους, οι οποίες αντιμετωπίζονται ως εμπιστευτικές από την Επιτροπή και τα μέλη του οργάνου λήψης αποφάσεων υψηλού επιπέδου κατόπιν δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος των φορέων υλοποίησης του έργου, σε περίπτωση επιχειρηματικών απορρήτων / εμπορικών πληροφοριών,

στ) για έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, ειδικές για το έργο μη δεσμευτικές συμφωνίες μεταξύ των κυβερνήσεων των άμεσα επηρεαζόμενων χωρών ή επιστολές στήριξης από τις κυβερνήσεις των άμεσα επηρεαζόμενων χωρών που εκφράζουν τη ρητή υποστήριξή τους για το έργο και, για την τρίτη χώρα, επιβεβαιώνουν τη ρητή δέσμευσή τους να τηρήσουν παρόμοιο χρονοδιάγραμμα για την ταχεία υλοποίηση και άλλα μέτρα πολιτικής και ρυθμιστικής στήριξης με εκείνο που ισχύει για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος στην Ένωση βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 2 στοιχείο στ) και, για τις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που σχετίζονται με την ηλεκτρική ενέργεια και εμπίπτουν στο σημείο 1) στοιχεία α), δ) ή η), προκαταρκτική μελέτη ασφάλειας και σταθερότητας του δικτύου από τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς που επιβεβαιώνει ότι το έργο μπορεί να ενσωματωθεί πλήρως στα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας των οικείων χωρών,

ζ) οποιαδήποτε άλλη σχετική πληροφορία για την αξιολόγηση του έργου.

- 2) Τα έργα στον ενωσιακό κατάλογο για τα οποία έχει ληφθεί ρυθμιστική έγκριση ή τελική επενδυτική απόφαση που παρέχει επαρκή διασφάλιση της κατασκευής του έργου ή τα έργα των οποίων η κατασκευή βρίσκεται σε εξέλιξη [...] και παρουσιάζουν επαρκή πρόοδο στην ετήσια έκθεσή τους που απαιτείται βάσει του άρθρου 5, [...] **παραμένουν στον ενωσιακό κατάλογο** και δεν απαιτείται να υποβληθούν ξανά πληροφορίες σύμφωνα με [...] τα **στοιχεία α) έως στ) [...]** του σημείου 1), **εκτός εάν το κράτος μέλος την επικράτεια του οποίου αφορά το έργο δεν εγκρίνει τη συμπερίληψη του έργου δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 3 στοιχείο α).** Όλοι οι αποδέκτες διασφαλίζουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών.

- 3) Τα προτεινόμενα έργα κοινού ενδιαφέροντος και έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος για τη μεταφορά και αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας τα οποία εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), β), γ), δ), στ) και η) του παρόντος κανονισμού, ό,τι ισχύει εκάστοτε, εντάσσονται στο πλέον πρόσφατο διαθέσιμο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων για την ηλεκτρική ενέργεια, το οποίο καταρτίζεται από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας δυνάμει του άρθρου 30 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943. Τα προτεινόμενα έργα κοινού ενδιαφέροντος για τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας τα οποία εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία β) και η) του παρόντος κανονισμού συνάδουν με την ολοκληρωμένη ανάπτυξη υπεράκτιων δικτύων και τις ολοκληρωμένες ενισχύσεις δικτύων που αναφέρονται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.
- 4) Τα προτεινόμενα έργα κοινού ενδιαφέροντος και έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος για το υδρογόνο τα οποία εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που καθορίζονται στο παράρτημα II σημεία 2) και 3) του παρόντος κανονισμού εντάσσονται στο πλέον πρόσφατο διαθέσιμο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων για το υδρογόνο, το οποίο καταρτίζεται από το ΕΔΔΔΥ δυνάμει [...] του άρθρου 60 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1789.
- 5) Έως τις 30 Ιουνίου 2027 και στη συνέχεια για κάθε διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ εκδίδουν επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές για την ένταξη έργων στο αντίστοιχο διενωσιακό δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύων όπως αναφέρεται στα σημεία 3) και 4), προκειμένου να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση και η διαφάνεια της διαδικασίας. Όσον αφορά όλα τα έργα στον ενωσιακό κατάλογο που ισχύει την εκάστοτε στιγμή, οι κατευθυντήριες γραμμές καθιερώνουν μια απλουστευμένη διαδικασία ένταξης στα διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων, λαμβάνοντας υπόψη την τεκμηρίωση και τα δεδομένα που έχουν υποβληθεί κατά τη διάρκεια των προηγούμενων διαδικασιών κατάρτισης διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων, υπό την προϋπόθεση ότι η τεκμηρίωση και τα δεδομένα που έχουν ήδη υποβληθεί παραμένουν σε ισχύ.
- Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ διαβουλεύονται με την Επιτροπή και τον Οργανισμό σχετικά με τα αντίστοιχα σχέδια κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά την ένταξη έργων στα διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων και λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις συστάσεις της Επιτροπής και του Οργανισμού πριν από τη δημοσίευση των τελικών κατευθυντήριων γραμμών.

- 6) Το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ παρέχουν πληροφορίες στην ομάδα ΔΕΔ-Ε για τον τρόπο με τον οποίον εφάρμοσαν τις κατευθυντήριες γραμμές για να αξιολογήσουν την ένταξη στα διενωσιακά δεκαετή προγράμματα ανάπτυξης δικτύων.
- 7) Τα προτεινόμενα έργα μεταφοράς και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα που εμπίπτουν στην κατηγορία ενεργειακών υποδομών του παραρτήματος II σημείο 4) παρουσιάζονται ως μέρος ενός σχεδίου, που καταρτίζουν τουλάχιστον δύο κράτη μέλη, για την ανάπτυξη διασυνοριακών υποδομών μεταφοράς και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα, το οποίο πρέπει να παρουσιάζεται στην Επιτροπή από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ή τις οντότητες που καθορίζουν τα εν λόγω κράτη μέλη.
- 8) Για τα έργα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές και ο Οργανισμός, λαμβάνοντας υπόψη την περιφερειακή συνεργασία βάσει του άρθρου 80 της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1788 και το άρθρο 61 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, ελέγχουν τη συνεπή εφαρμογή των κριτηρίων και της ειδικής ανά έργο μεθοδολογίας ανάλυσης κόστους-οφέλους βάσει του άρθρου 14 του παρόντος κανονισμού και αξιολογούν τη διασυνοριακή συνάφεια των έργων και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί για έργα στον ενωσιακό κατάλογο, λαμβάνοντας υπόψη τις εκθέσεις που υποβάλλονται βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού. Υποβάλλουν την αξιολόγησή τους στην ομάδα. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι τα κριτήρια και οι μεθοδολογίες που αναφέρονται στο άρθρο 4 του παρόντος κανονισμού και στο παράρτημα IV εφαρμόζονται με εναρμονισμένο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η συνοχή μεταξύ των περιφερειακών ομάδων.
- 9) Για όλα τα έργα που δεν καλύπτονται από το σημείο 8) του παρόντος παραρτήματος, η Επιτροπή αξιολογεί την εφαρμογή των κριτηρίων που ορίζονται στο άρθρο 4 του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη τη δυνατότητα μελλοντικής επέκτασης ώστε να συμπεριληφθούν επιπλέον κράτη μέλη. Η Επιτροπή υποβάλλει την αξιολόγησή της στην ομάδα. Για τα έργα που υποβάλλουν αίτηση για καθεστώς έργου αμοιβαίου ενδιαφέροντος, στην παρουσίαση της αξιολόγησης καλούνται εκπρόσωποι τρίτων χωρών και ρυθμιστικές αρχές.

- 10) Κάθε κράτος μέλος η επικράτεια του οποίου δεν σχετίζεται με προτεινόμενο έργο, αλλά στο οποίο ενδέχεται να υπάρξουν δυνητικά καθαρά θετικά αποτελέσματα ή δυνητικός σημαντικός αντίκτυπος, όπως στο περιβάλλον ή στη λειτουργία των ενεργειακών υποδομών στην επικράτειά του, μπορεί να υποβάλει γνώμη στην ομάδα στην οποία εξηγεί τις ανησυχίες του.
- 11) Η ομάδα εξετάζει, κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους της ομάδας, τους τεκμηριωμένους λόγους που επικαλείται κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 3 προκειμένου να μην εγκρίνει έργο που αφορά την επικράτειά του.
- 12) Η ομάδα εξετάζει εάν εφαρμόζεται η αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση όσον αφορά τον προσδιορισμό των περιφερειακών αναγκών σε υποδομές και όσον αφορά καθένα από τα υποψήφια έργα. Ειδικότερα, η ομάδα εξετάζει λύσεις όπως οι μη ενσύρματες λύσεις, η διαχείριση από πλευράς ζήτησης, η ευελιξία χωρίς ορυκτά καύσιμα, οι λύσεις ρύθμισης της αγοράς, η εφαρμογή ψηφιακών λύσεων και η ανακαίνιση κτιρίων ως λύσεις προτεραιότητας, εφόσον κρίνονται οικονομικά αποδοτικότερες, από συστημική προοπτική, από την κατασκευή νέων υποδομών από την πλευρά της προσφοράς.
- 13) Η ομάδα συνεδριάζει για να εξετάσει και να ιεραρχήσει τα προτεινόμενα έργα, με βάση διαφανή αξιολόγηση των έργων και με χρήση των κριτηρίων που ορίζονται στο άρθρο 4, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση των εθνικών ρυθμιστικών αρχών ή, για τα έργα που δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, την αξιολόγηση της Επιτροπής.

- 14) Το αργότερο δύο μήνες πριν από την ημερομηνία έγκρισης του ενωσιακού καταλόγου που προβλέπει το *άρθρο 22*, το όργανο λήψης αποφάσεων κάθε ομάδας εγκρίνει τον τελικό του κατάλογο των προτεινόμενων έργων, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 3 παράγραφος 3, με βάση την πρόταση των ομάδων και λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και του Οργανισμού και την αξιολόγηση της Επιτροπής για τα έργα που δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών και προτείνονται σύμφωνα με το σημείο 9), καθώς και τις συμβουλές της Επιτροπής που έχουν ως στόχο να είναι διαχειρίσιμος ο συνολικός αριθμός έργων στον ενωσιακό κατάλογο, ιδίως των ανταγωνιστικών ή των δυνητικώς ανταγωνιστικών έργων στα σύνορα. Τα όργανα λήψης αποφάσεων των ομάδων υποβάλλουν τους τελικούς καταλόγους στην Επιτροπή, μαζί με τυχόν γνώμες όπως ορίζεται στο σημείο 10).
- 15) Εφόσον, με βάση τα σχέδια καταλόγων, ο συνολικός αριθμός των προτεινόμενων για τον ενωσιακό κατάλογο έργων υπερβαίνει έναν διαχειρίσιμο αριθμό, η Επιτροπή συνιστά σε κάθε εμπλεκόμενη ομάδα να μη συμπεριλάβει στον κατάλογο τα έργα που ιεραρχήθηκαν χαμηλότερα από την οικεία ομάδα σύμφωνα με την ιεράρχηση που ορίζεται δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 5.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΡΓΑ

- 1) Έργο κοινού ενδιαφέροντος με σημαντικό διασυνοριακό αντίκτυπο αποτελεί έργο στην επικράτεια ενός κράτους μέλους και πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α)** για έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας που εμπίπτουν στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), β) και δ) [...], το έργο αυξάνει την καθαρή δυναμικότητα μεταφοράς, **σε σύγκριση με την κατάσταση που θα υπήρχε χωρίς να τεθεί σε λειτουργία το έργο, κατά τουλάχιστον 400 μεγαβάτ (MW) στα σύνορα του εν λόγω κράτους μέλους με ένα ή περισσότερα άλλα κράτη μέλη, ή κατά τουλάχιστον 50 % της καθαρής δυναμικότητας μεταφοράς στα σύνορα του εν λόγω κράτους μέλους με οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος· [...]**
 - α-α)** για τα έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας που εμπίπτουν στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχείο στ), το έργο αυξάνει την καθαρή δυναμικότητα μεταφοράς, **στα σύνορα του εν λόγω κράτους μέλους με άλλα κράτη μέλη κατά τουλάχιστον 200 Megawatt (MW) σε σχέση με την κατάσταση που θα υπήρχε χωρίς να τεθεί σε λειτουργία το έργο·**
 - β)** για κάθε έργο που αφορά εξοπλισμό ή εγκατάσταση και εμπίπτει στο παράρτημα II σημείο [...] 5[...] στοιχείο α), πρέπει να αναπτύσσεται σε υφιστάμενα κρίσιμα στοιχεία δικτύου, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 69) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, **ή σε γραμμές διασύνδεσης μεταξύ Μάλτας και Ιταλίας, να περιλαμβάνεται στα μέτρα που ορίζονται στα σχέδια ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων που καταρτίζονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων με σκοπό την αντιμετώπιση κινδύνων για την ενεργειακή ασφάλεια και να αυξάνει την ενεργειακή ασφάλεια σε τουλάχιστον δύο [...] κράτη μέλη·**

- β-β) για κάθε έργο που αφορά εξοπλισμό ή εγκατάσταση και εμπίπτει στο παράρτημα II σημείο 5) στοιχείο β), αντιμετωπίζει κινδύνους για την ενεργειακή ασφάλεια, περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη και αυξάνει την ενεργειακή ασφάλεια σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη, όπως αποτυπώνεται στα σχέδια ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων που καταρτίζονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων·**
- γ) όσον αφορά τα έργα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που εμπίπτουν στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχείο γ), το έργο παρέχει εγκατεστημένη δυναμικότητα τουλάχιστον 225 MW και διαθέτει δυναμικότητα αποθήκευσης που επιτρέπει καθαρή ετήσια ηλεκτροπαραγωγή ύψους τουλάχιστον 250 γιγαβατωρών (GWh) ετησίως·
- δ) όσον αφορά τα έργα ευφών δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας που εμπίπτουν στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχείο ζ), το έργο αφορά εξοπλισμό και εγκαταστάσεις σε επίπεδο υψηλής και μεσαίας τάσης και περιλαμβάνει ΔΣΜ, ΔΣΜ και ΔΣΔ, ή ΔΣΔ τουλάχιστον από δύο κράτη μέλη. Το έργο μπορεί να αφορά μόνο ΔΣΔ, υπό την προϋπόθεση ότι προέρχονται τουλάχιστον από δύο κράτη μέλη και υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα. Ένα έργο πληροί τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα κριτήρια: περιλαμβάνει 50 000 χρήστες, παραγωγούς, καταναλωτές ή παραγωγούς-καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας, αποτυπώνει περιοχή κατανάλωσης τουλάχιστον 300 GWh ετησίως, από τα οποία τουλάχιστον το 20 % της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που συνδέεται με το έργο προέρχεται από μεταβλητές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ή μειώνει την ενεργειακή απομόνωση μη διασυνδεδεμένων συστημάτων σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη. Το έργο δεν χρειάζεται να περιλαμβάνει φυσικό κοινό σύνορο. Για έργα που σχετίζονται με μικρά απομονωμένα συστήματα όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 42) της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944, περιλαμβανομένων των νησιών, αυτά τα επίπεδα τάσης ισούνται με το υψηλότερο επίπεδο τάσης στο σχετικό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας,

- ε) για τη μεταφορά υδρογόνου, το έργο καθιστά **δυνατή τη μεταφορά υδρογόνου μεταξύ των συνόρων των ενδιαφερόμενων κρατών μελών** ή αυξάνει την υφιστάμενη διασυνοριακή δυναμικότητα μεταφοράς υδρογόνου σε σύνορα μεταξύ δύο κρατών μελών τουλάχιστον κατά 10 % σε σύγκριση με την κατάσταση πριν από τη θέση του έργου σε λειτουργία, ενώ παράλληλα το έργο αποδεικνύει επαρκώς ότι αποτελεί ουσιώδες μέρος σχεδιασμένου διασυνοριακού δικτύου υδρογόνου και παρέχει επαρκή στοιχεία σχετικά με την ύπαρξη σχεδίων και συνεργασίας με γειτονικές χώρες και διαχειριστές δικτύων ή, για έργα που μειώνουν την ενεργειακή απομόνωση των μη διασυνδεδεμένων συστημάτων σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, το έργο έχει στόχο τον άμεσο ή έμμεσο εφοδιασμό τουλάχιστον δύο κρατών μελών·
- στ) για τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης ή παραλαβής υδρογόνου οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα II σημείο 2), το έργο έχει ως στόχο τον άμεσο ή έμμεσο εφοδιασμό τουλάχιστον δύο κρατών μελών·
- ζ) για τις ηλεκτρολυτικές κυψέλες, το έργο παρέχει εγκατεστημένη δυναμικότητα τουλάχιστον [...] **150 MW**, η οποία παρέχεται από μία μόνο ηλεκτρολυτική κυψέλη ή από σύνολο ηλεκτρολυτικών κυψελών που αποτελούν ενιαίο συντονισμένο έργο και αποφέρει άμεσα ή έμμεσα οφέλη σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη·
- η) για τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές, το έργο έχει σχεδιαστεί ώστε να μεταφέρεται ηλεκτρική ενέργεια από υπεράκτιες εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής με δυναμικότητα τουλάχιστον 500 MW, επιτρέπει δε τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας σε **χερσαία ή υπεράκτια δίκτυα** συγκεκριμένου κράτους μέλους, με αποτέλεσμα να αυξάνεται η ποσότητα ανανεώσιμης ηλεκτρικής ενέργειας που είναι διαθέσιμη στην εσωτερική αγορά. Το έργο αναπτύσσεται **ιδίως** σε [...] περιοχές με χαμηλή διείσδυση υπεράκτιας ανανεώσιμης ηλεκτρικής ενέργειας και επιδεικνύει σημαντικό θετικό αντίκτυπο στις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης και στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050·
- θ) για έργα διοξειδίου του άνθρακα, το έργο χρησιμοποιείται για τη μεταφορά ή, κατά περίπτωση, την αποθήκευση [...] διοξειδίου του άνθρακα που προέρχεται από δύο τουλάχιστον κράτη μέλη.

- 2) Έργο αμοιβαίου ενδιαφέροντος με σημαντικό διασυνοριακό αντίκτυπο πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) για έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που αφορούν την κατηγορία που αναφέρεται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), δ) και η), το έργο αυξάνει την καθαρή δυναμικότητα μεταφοράς στα σύνορα του εν λόγω κράτους μέλους με τρίτη χώρα και αποφέρει σημαντικά οφέλη σε τουλάχιστον δύο χώρες τις οποίες αφορά άμεσα ή έμμεσα το έργο·
 - β) για έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που εμπίπτουν στην κατηγορία του παραρτήματος II σημείο 2) στοιχείο α), το έργο υδρογόνου επιτρέπει τη μεταφορά υδρογόνου πέρα από τα σύνορα ενός κράτους μέλους με τρίτη χώρα και αποφέρει σημαντικά οφέλη σε τουλάχιστον δύο χώρες τις οποίες αφορά άμεσα ή έμμεσα το έργο·
 - γ) για έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που εμπίπτουν στην κατηγορία του παραρτήματος II σημείο 4), το έργο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη μεταφορά και αποθήκευση [...] εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από τουλάχιστον δύο κράτη μέλη και μία τρίτη χώρα.
 - δ) για έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που αφορούν την κατηγορία που ορίζεται στο σημείο 5) του παραρτήματος II, πρέπει να αναπτύσσονται σε υφιστάμενες γραμμές διασύνδεσης μεταξύ της Ένωσης και των συμβαλλόμενων μερών της Ενεργειακής Κοινότητας ή τρίτων χωρών, να ενισχύουν την ενεργειακή ασφάλεια σε τουλάχιστον ένα κράτος μέλος και ένα συμβαλλόμενο μέρος της Ενεργειακής Κοινότητας ή τρίτη χώρα, να περιλαμβάνονται στα σχέδια ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων που καταρτίζονται από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό για την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων, και να περιλαμβάνουν τουλάχιστον δύο διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς από τουλάχιστον ένα κράτος μέλος και ένα συμβαλλόμενο μέρος της Ενεργειακής Κοινότητας ή τρίτη χώρα.

3) Όσον αφορά έργα που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), β), γ), δ), στ) και η), τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 4 αξιολογούνται ως εξής:

α) **η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ιδίως μέσω της μεταφοράς μεταβλητής** ανανεώσιμης ενέργειας σε σημαντικά κέντρα κατανάλωσης και χώρους αποθήκευσης, που υπολογίζεται με βάση την ανάλυση που εκπονείται στο πλαίσιο του πιο πρόσφατου διαθέσιμου διενωσιακού δεκαετούς σχεδίου ανάπτυξης δικτύων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως με τους εξής τρόπους:

- i) όσον αφορά τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας που αναφέρεται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχεία α), β), δ), στ) και η), μέσω εκτίμησης του ποσού της δυναμικότητας ηλεκτροπαραγωγής από ανανεώσιμες πηγές **και από ενεργειακές πηγές με χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές** (ανά τεχνολογία, σε MW), που συνδέεται και μεταφέρεται λόγω του έργου, συγκριτικά με το ποσό της συνολικής προγραμματισμένης δυναμικότητας ηλεκτροπαραγωγής από τους συγκεκριμένους τύπους ανανεώσιμων **και χαμηλού άνθρακα** πηγών στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος σύμφωνα με τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999, **καθώς και μέσω εκτίμησης της αποτραπείσας μείωσης της μεταβλητής ανανεώσιμης ηλεκτροπαραγωγής**.
- ii) όσον αφορά την αποθήκευση ενέργειας που αναφέρεται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχείο γ), συγκρίνοντας τη νέα δυναμικότητα που προσφέρει το έργο με τη συνολική υφιστάμενη δυναμικότητα για την ίδια τεχνολογία αποθήκευσης στην περιοχή ανάλυσης κατά τα οριζόμενα στο παράρτημα V.

- β) με την ενοποίηση της αγοράς, τον ανταγωνισμό και την ευελιξία των συστημάτων, που υπολογίζονται με βάση την ανάλυση που εκπονείται στο πλαίσιο του πιο πρόσφατου διαθέσιμου διενωσιακού δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως με τους εξής τρόπους:
- i) υπολογίζοντας, για τα διασυνοριακά έργα, περιλαμβανομένων των έργων με επανεπένδυση, τον αντίκτυπο στη δυνατότητα μεταφοράς του δικτύου και στις δύο κατευθύνσεις ροής ισχύος, υπολογισμένους σε όρους ισχύος (σε MW), και τη συμβολή τους στην επίτευξη του στόχου διασύνδεσης, και για έργα με σημαντικό διασυνοριακό αντίκτυπο, τον αντίκτυπο στη δυνατότητα μεταφοράς του δικτύου στα σύνορα μεταξύ των σχετικών κρατών μελών, μεταξύ των σχετικών κρατών μελών με τρίτες χώρες ή εντός των σχετικών κρατών μελών και στην εξισορρόπηση προσφοράς-ζήτησης και τις λειτουργίες του δικτύου σε σχετικά κράτη μέλη·
 - ii) εκτιμώντας τον αντίκτυπο, για την περιοχή ανάλυσης κατά τα οριζόμενα στο παράρτημα V, σε όρους κόστους παραγωγής και μεταφοράς για ολόκληρο το ενεργειακό σύστημα και εξέλιξης και σύγκλισης των τιμών της αγοράς που αποδίδεται στο έργο βάσει διάφορων σεναρίων προγραμματισμού, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τις διακυμάνσεις που προκύπτουν όσον αφορά τα οφέλη·
- γ) με την ασφάλεια του εφοδιασμού, τη διαλειτουργικότητα και την ασφαλή λειτουργία του συστήματος, που εκτιμώνται σύμφωνα με την ανάλυση που εκπονείται στο πλαίσιο του πιο πρόσφατου διαθέσιμου πανενωσιακού δεκαετούς σχεδίου ανάπτυξης δικτύων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως με την εκτίμηση του αντικτύπου του έργου στην αναμενόμενη απώλεια φορτίου για την περιοχή ανάλυσης κατά τα οριζόμενα στο παράρτημα V σε όρους επάρκειας παραγωγής και μεταφοράς για μια σειρά χαρακτηριστικών περιόδων φορτίου, λαμβανομένων υπόψη των αναμενόμενων αλλαγών σε ακραία καιρικά φαινόμενα που σχετίζονται με το κλίμα και των επιπτώσεών τους στην ανθεκτικότητα των υποδομών. Όπου συντρέχει περίπτωση, μετράται ο αντίκτυπος του έργου στον ανεξάρτητο και αξιόπιστο έλεγχο της λειτουργίας του συστήματος και των υπηρεσιών[...].

- δ) λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ειδική κατάσταση που αντιμετωπίζουν περιφερειακά και νησιωτικά κράτη μέλη με περιορισμένες φυσικές επιλογές σύνδεσης με άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, η οποία μετράται σύμφωνα με την ανάλυση που έγινε στο τελευταίο διαθέσιμο δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο Ένωσης.
- 4) Όσον αφορά έργα που εμπίπτουν στην κατηγορία ενεργειακών υποδομών που ορίζεται στο παράρτημα II σημείο 1) στοιχείο ζ), τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 4 αξιολογούνται ως εξής:
- α) με το επίπεδο βιωσιμότητας, το οποίο μετράται με την εκτίμηση του βαθμού στον οποίο τα δίκτυα είναι ικανά να συνδέουν και να μεταφέρουν μεταβλητή ανανεώσιμη ενέργεια·
- β) με την ασφάλεια του εφοδιασμού, η οποία μετράται με την εκτίμηση του επιπέδου απωλειών στα δίκτυα διανομής, στα δίκτυα μεταφοράς ή και στα δύο, του ποσοστού χρησιμοποίησης (δηλαδή μέση φόρτιση) των στοιχείων των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, της διαθεσιμότητας των στοιχείων των δικτύων (που σχετίζονται με την προγραμματισμένη και μη συντήρηση) και του αντικτύπου της στις επιδόσεις του δικτύου και στη διάρκεια και τη συχνότητα των διακοπών, περιλαμβανομένων των διαταραχών που οφείλονται στο κλίμα·
- γ) με την ολοκλήρωση της αγοράς, η οποία μετράται με την εκτίμηση της υιοθέτησης καινοτομίας όσον αφορά τη λειτουργία των συστημάτων, **της διασύνδεσης και** της μείωσης της ενεργειακής απομόνωσης [...], καθώς και του επιπέδου ενσωμάτωσης άλλων τομέων και διευκόλυνσης νέων επιχειρηματικών μοντέλων και δομών αγοράς·
- δ) με την ασφάλεια δικτύων, την ευελιξία και την ποιότητα εφοδιασμού, που μετριοούνται με την εκτίμηση της καινοτόμου προσέγγισης ως προς την ευελιξία των συστημάτων, την κυβερνοασφάλεια, την αποτελεσματική διαλειτουργικότητα μεταξύ επιπέδου ΔΣΜ και ΔΣΔ, την ικανότητα συμπερίληψης της απόκρισης της ζήτησης, την αποθήκευση, τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, την οικονομικά αποδοτική χρήση ψηφιακών εργαλείων και ΤΠΕ για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου, τη σταθερότητα του συστήματος ηλεκτρισμού και την απόδοση ποιότητας της τάσης.

- 5) Όσον αφορά έργα που εμπίπτουν στην κατηγορία ενεργειακών υποδομών που ορίζεται στο παράρτημα II σημείο 5[...] στοιχεία α[...]) και β), τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 4 αξιολογούνται ως εξής:
- α) με την ασφάλεια του εφοδιασμού, η οποία μετράται με βάση το ποσοστό χρησιμοποίησης (δηλαδή μέση φόρτιση) των στοιχείων των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας· τη διαθεσιμότητα των στοιχείων των δικτύων και του αντικτύπου της στις επιδόσεις του δικτύου· τη διάρκεια και τη συχνότητα των διακοπών, περιλαμβανομένων των διαταραχών που οφείλονται στο κλίμα·
 - β) με την ασφάλεια δικτύων, η οποία μετράται με την εκτίμηση της ικανότητας πρόληψης σημαντικών περιστατικών μέσω υλικών μέτρων και μέτρων κυβερνοασφάλειας·
- 6) Όσον αφορά το υδρογόνο που εμπίπτει στην κατηγορία ενεργειακών υποδομών που ορίζεται στο παράρτημα II σημείο 2), τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 4 αξιολογούνται ως εξής:
- α) με τη βιωσιμότητα, η οποία μετράται ως η συνεισφορά ενός έργου στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε διάφορες εφαρμογές τελικής χρήσης σε τομείς όπου η μείωση των εκπομπών είναι δύσκολη, όπως στη βιομηχανία ή στις μεταφορές· με επιλογές ευελιξίας και εποχιακής αποθήκευσης για ανανεώσιμη ηλεκτροπαραγωγή· ή με την ενσωμάτωση ανανεώσιμου υδρογόνου και υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες της αγοράς και να προωθηθεί η χρήση του ανανεώσιμου υδρογόνου **προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης**·
 - β) με την ολοκλήρωση της αγοράς και τη διαλειτουργικότητα, που μετριοούνται με τον υπολογισμό της πρόσθετης αξίας του έργου στην ενοποίηση τομέων αγοράς και της σύγκλισης των τιμών στη συνολική ευελιξία του συστήματος,
 - γ) με την ασφάλεια του εφοδιασμού και την ευελιξία, που μετριοούνται με τον υπολογισμό της πρόσθετης αξίας του έργου στην ανθεκτικότητα, την ποικιλομορφία και την ευελιξία του εφοδιασμού υδρογόνου,
 - δ) με τον ανταγωνισμό, ο οποίος μετράται με την εκτίμηση της συνεισφοράς του έργου στη διαφοροποίηση του εφοδιασμού, περιλαμβανομένης της διευκόλυνσης της πρόσβασης σε εγχώριες πηγές εφοδιασμού υδρογόνου.

- 7) Όσον αφορά έργα ηλεκτρολυτικών κυψελών που εμπίπτουν στην κατηγορία ενεργειακών υποδομών που ορίζεται στο παράρτημα II σημείο 3), τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 4 αξιολογούνται ως εξής:
- α) με τη βιωσιμότητα, η οποία μετράται με **τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και** την εκτίμηση του ποσοστού του ανανεώσιμου υδρογόνου ή του υδρογόνου χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, ιδίως από ανανεώσιμες πηγές, που πληροί τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα II σημείο 3) στοιχείο α) σημείο ii) και ενσωματώνεται στο δίκτυο ή με την εκτίμηση του ποσού ανάπτυξης συνθετικών καυσίμων ίδιας προέλευσης [...] **προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης**·
 - β) με την ασφάλεια του εφοδιασμού, η οποία μετράται με την εκτίμηση της συνεισφοράς του στην ασφάλεια, στη σταθερότητα και στην αποδοτικότητα της λειτουργίας των δικτύων, μεταξύ άλλων μέσω εκτίμησης της αποτραπείσας μείωσης της ανανεώσιμης ηλεκτροπαραγωγής·
 - γ) με την παροχή της δυνατότητας υπηρεσιών ευελιξίας όπως η απόκριση στη ζήτηση και η αποθήκευση με τη διευκόλυνση της ενοποίησης του τομέα των ευφυών ενεργειακών δικτύων μέσω της δημιουργίας συνδέσεων προς άλλους ενεργειακούς φορείς και τομείς, η οποία μετράται με την εκτίμηση της μείωσης του κόστους που επιτυγχάνεται στους συνδεδεμένους ενεργειακούς τομείς και τα ενεργειακά συστήματα, όπως τα δίκτυα αερίου, υδρογόνου, ηλεκτρισμού και θέρμανσης, ο τομέας μεταφορών και η βιομηχανία.
- 8) Όσον αφορά τις υποδομές διοξειδίου του άνθρακα που εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών που ορίζονται στο παράρτημα II σημείο 4), τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 4 αξιολογούνται ως εξής:

- α) με τη βιωσιμότητα, η οποία μετράται με την εκτίμηση των συνολικών αναμενόμενων μειώσεων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τον κύκλο ζωής του έργου και της απουσίας **βιώσιμων** εναλλακτικών τεχνολογικών λύσεων όπως, μεταξύ άλλων, η ενεργειακή απόδοση και ο εξηλεκτρισμός [...], ώστε να επιτευχθεί το ίδιο επίπεδο μειώσεων των αερίων θερμοκηπίου με την ποσότητα διοξειδίου του άνθρακα που πρόκειται να δεσμευτεί σε συνδεδεμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις με συγκρίσιμο κόστος εντός συγκρίσιμου χρονοδιαγράμματος, λαμβανομένων υπόψη των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από την ενέργεια που απαιτείται για τη δέσμευση, τη μεταφορά και την αποθήκευση του διοξειδίου του άνθρακα, κατά περίπτωση, εξετάζοντας την υποδομή, περιλαμβανομένων και άλλων πιθανών μελλοντικών χρήσεων όπου συντρέχει περίπτωση·
- β) με την ανθεκτικότητα και την ασφάλεια, που μετριούνται με την εκτίμηση της ασφάλειας των υποδομών,
- γ) με τον μετριασμό της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης και κινδύνου μέσω της μόνιμης εξουδετέρωσης του διοξειδίου του άνθρακα.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ-ΟΦΕΛΟΥΣ ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Οι μεθοδολογίες για την ανάλυση κόστους-οφέλους που αναπτύσσονται από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ παρουσιάζουν συνοχή μεταξύ τους, λαμβάνοντας υπόψη τις τομεακές ιδιαιτερότητες. Οι μεθοδολογίες που ακολουθούνται για μια εναρμονισμένη και διαφανή ανάλυση κόστους-οφέλους για ολόκληρο το ενεργειακό σύστημα όσον αφορά τα έργα στον ενωσιακό κατάλογο είναι ομοιόμορφες για όλες τις κατηγορίες υποδομών, εκτός εάν δικαιολογούνται ειδικές αποκλίσεις. Καλύπτουν το κόστος υπό την ευρύτερη έννοια του όρου, περιλαμβανομένων των εξωτερικών επιδράσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις ενεργειακές και κλιματικές επιδιώξεις της Ένωσης και τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050, και συμμορφώνονται με τις ακόλουθες αρχές:

- 1) η περιοχή για την ανάλυση ενός επιμέρους έργου καλύπτει όλα τα κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες στην επικράτεια των οποίων βρίσκεται, καθώς και όλα τα άμεσα γειτονικά κράτη μέλη και όλα τα κράτη μέλη στα οποία το έργο έχει σημαντικό αντίκτυπο. Για τον σκοπό αυτόν, το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ συνεργάζονται με όλους τους σχετικούς διαχειριστές συστήματος στις σχετικές τρίτες χώρες. Όσον αφορά έργα που εμπίπτουν στην κατηγορία ενεργειακών υποδομών που ορίζεται στο παράρτημα II σημείο 3), το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ συνεργάζονται με τον φορέα υλοποίησης του έργου, μεταξύ άλλων στις περιπτώσεις που ο τελευταίος δεν είναι διαχειριστής συστήματος·
- 2) κάθε ανάλυση κόστους-οφέλους περιλαμβάνει αναλύσεις ευαισθησίας σχετικά με το σύνολο εισερχόμενων δεδομένων, κατά περίπτωση, περιλαμβανομένου του κόστους που συνδέεται με την ηλεκτροπαραγωγή και τα αέρια θερμοκηπίου, καθώς και σχετικά με την αναμενόμενη εξέλιξη της ζήτησης και της προσφοράς, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και περιλαμβανομένης της ευελιξίας και των δύο, και σχετικά με τη διαθεσιμότητα εγκαταστάσεων αποθήκευσης, την ημερομηνία θέσης σε λειτουργία διαφόρων έργων στην ίδια περιοχή ανάλυσης, τις κλιματολογικές επιπτώσεις και άλλες σχετικές παραμέτρους·
- 3) καταρτίζουν την ανάλυση που θα διενεργηθεί, με βάση το σχετικό σύνολο πολυτομεακών εισερχόμενων δεδομένων, προσδιορίζοντας τις επιπτώσεις με και χωρίς κάθε έργο, και περιλαμβάνουν τις σχετικές αλληλεξαρτήσεις με άλλα έργα,

- 4) παρέχουν καθοδήγηση για την ανάπτυξη και τη χρήση του δικτύου ενέργειας και τη διαμόρφωση της αγοράς που είναι απαραίτητη για την ανάλυση κόστους-οφέλους. Η μοντελοποίηση επιτρέπει πλήρη εκτίμηση των οικονομικών οφελών, μεταξύ των οποίων η ενοποίηση της αγοράς, η ασφάλεια του εφοδιασμού, **η ανθεκτικότητα** και ο ανταγωνισμός, καθώς και άρση της ενεργειακής απομόνωσης και των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και κλιματολογικών επιπτώσεων, περιλαμβανομένων των διατομεακών επιπτώσεων. Η μεθοδολογία χαρακτηρίζεται από πλήρη διαφάνεια και περιλαμβάνει λεπτομέρειες σχετικά με τους λόγους, το αντικείμενο και τον τρόπο υπολογισμού καθενός από τα οφέλη και τις δαπάνες·
- 5) περιλαμβάνουν εξήγηση του τρόπου με τον οποίο εφαρμόζεται η αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση σε όλα τα στάδια των ενωσιακών διαστάσεων δεκαετών προγραμμάτων ανάπτυξης δικτύων·
- 6) εξηγούν ότι το έργο δεν θα παρεμποδίσει την ανάπτυξη και την αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
- 7) διασφαλίζουν ότι προσδιορίζονται τα κράτη μέλη στα οποία το έργο έχει καθαρό θετικό αντίκτυπο, οι δικαιούχοι, τα κράτη μέλη στα οποία το έργο έχει καθαρό αρνητικό αντίκτυπο, και εκείνα που θα αναλάβουν τις δαπάνες, τα οποία μπορεί να είναι άλλα κράτη μέλη από εκείνα στην επικράτεια των οποίων έχουν κατασκευαστεί οι υποδομές·

- 8) λαμβάνουν υπόψη τουλάχιστον τις κεφαλαιουχικές δαπάνες, τις λειτουργικές δαπάνες και τις δαπάνες συντήρησης, καθώς και τις δαπάνες που συνδέονται με το σχετικό σύστημα καθ' όλη την τεχνική διάρκεια του κύκλου ζωής ως συνόλου, όπως οι δαπάνες παύσης λειτουργίας και διαχείρισης αποβλήτων, περιλαμβανομένων των εξωτερικών δαπανών. Οι μεθοδολογίες παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τα επιτόκια προεξόφλησης, τον τεχνικό κύκλο ζωής και την υπολειμματική αξία που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό κόστους-οφέλους. Επιπλέον, περιλαμβάνουν υποχρεωτική μεθοδολογία για τον υπολογισμό του λόγου οφέλους προς κόστος και της καθαρής τρέχουσας αξίας, καθώς και διαφοροποίηση μεταξύ των οφελών σύμφωνα με το επίπεδο αξιοπιστίας των μεθόδων εκτίμησής τους. Λαμβάνονται ομοίως υπόψη μέθοδοι για τον υπολογισμό των κλιματολογικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων των έργων και της συμβολής τους στις ενεργειακές επιδιώξεις της Ένωσης, όπως οι διεισδύσεις των ανανεώσιμων πηγών, η ενεργειακή απόδοση και οι στόχοι διασύνδεσης,
- 9) διασφαλίζουν ότι τα μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή τα οποία λαμβάνονται για κάθε έργο αξιολογούνται και αντικατοπτρίζουν το κόστος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και ότι η αξιολόγηση είναι άρτια και συνάδει προς τις άλλες πολιτικές της Ένωσης, προκειμένου να καθίσταται δυνατή η σύγκριση με άλλες λύσεις που δεν απαιτούν νέες δομές.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

- 1) Το εγχειρίδιο των διαδικασιών που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:
- α) προδιαγραφές των σχετικών νομοθετικών πράξεων στις οποίες βασίζονται οι αποφάσεις και οι γνώμες σχετικά με τους διάφορους τύπους έργων κοινού ενδιαφέροντος, περιλαμβανομένου του περιβαλλοντικού δικαίου·
 - β) τον κατάλογο των σχετικών απαιτούμενων αποφάσεων και γνωμών·
 - γ) τα ονόματα και τα στοιχεία επικοινωνίας της αρμόδιας αρχής, των άλλων ενδιαφερόμενων αρχών και των βασικών ενδιαφερόμενων συμφεροντούχων·
 - δ) τη ροή εργασιών, που περιέχει σύντομη παρουσίαση κάθε σταδίου της διαδικασίας, περιλαμβανομένων ενός ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος και μιας συνοπτικής επισκόπησης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για τους διάφορους τύπους έργων κοινού ενδιαφέροντος·
 - ε) πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής, τη δομή και τον βαθμό λεπτομέρειας που θα περιλαμβάνουν τα έγγραφα που θα υποβληθούν κατά την εφαρμογή των αποφάσεων, περιλαμβανομένου ενός καταλόγου ελέγχου·
 - στ) τα στάδια και τα μέσα συμμετοχής του ευρέως κοινού στη διαδικασία·

- ζ) τον τρόπο με τον οποίο η αρμόδια αρχή, άλλες ενδιαφερόμενες αρχές και ο φορέας υλοποίησης του έργου αποδεικνύουν ότι οι απόψεις που διατυπώνονται στη δημόσια διαβούλευση έχουν ληφθεί υπόψη, για παράδειγμα παρουσιάζοντας τις τροποποιήσεις που πραγματοποιήθηκαν στην τοποθεσία και στον σχεδιασμό του έργου ή αιτιολογώντας γιατί δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι εν λόγω απόψεις·
- η) στο μέτρο του δυνατού, μεταφράσεις του περιεχομένου του στην αγγλική γλώσσα και [...]στις γλώσσες των **επηρεαζόμενων** γειτονικών κρατών μελών, οι οποίες πραγματοποιούνται σε συντονισμό με [...] **αυτά** [...].
- 2) Το λεπτομερές διάγραμμα που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 8 προσδιορίζει τουλάχιστον τα εξής:
- α) τις αποφάσεις και γνώμες που πρέπει να ληφθούν,
- β) τις αρχές και τους συμφεροντούχους, καθώς και τους πολίτες που ενδέχεται να αφορά το έργο,
- γ) τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας και τη διάρκειά τους,
- δ) τους βασικούς ενδιάμεσους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν και τις σχετικές προθεσμίες για την έκδοση της εμπεριστατωμένης απόφασης,
- ε) τους προγραμματισμένους πόρους από τις αρχές και τις πιθανές επιπλέον ανάγκες σε πόρους.
- 3) Με την επιφύλαξη των απαιτήσεων για δημόσιες διαβουλεύσεις δυνάμει του περιβαλλοντικού δικαίου **και λαμβανομένων υπόψη των εθνικών διοικητικών πρακτικών**, για την αύξηση της συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία αδειοδότησης και τη διασφάλιση έγκαιρης πληροφόρησης των πολιτών και διαλόγου μαζί τους, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές:

- α) οι συμφεροντούχοι που επηρεάζονται από έργο κοινού ενδιαφέροντος, περιλαμβανομένων των σχετικών εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, των γαιοκτημόνων και των πολιτών που κατοικούν κοντά στο έργο, του ευρέως κοινού και των ενώσεων, οργανώσεων ή ομάδων τους, ενημερώνονται διεξοδικά και ζητείται η γνώμη τους σε αρχικό στάδιο, χωρίς αποκλεισμούς, όταν μπορούν ακόμη να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες ανησυχίες που εκφράζει το κοινό, και με ασυγκάλυπτο και διαφανή τρόπο. Κατά περίπτωση, η αρμόδια αρχή στηρίζει ενεργά τις δραστηριότητες που αναλαμβάνει ο φορέας υλοποίησης του έργου·
- β) οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν την από κοινού διεξαγωγή των διαδικασιών δημόσιας διαβούλευσης για έργα κοινού ενδιαφέροντος, όπου υπάρχει δυνατότητα, περιλαμβανομένων των δημόσιων διαβουλεύσεων που ήδη απαιτούνται βάσει του εθνικού δικαίου. Κάθε δημόσια διαβούλευση καλύπτει όλα τα ζητήματα σχετικά με το συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας, ενώ ένα τέτοιο ζήτημα δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης σε περισσότερες από μια δημόσιες διαβουλεύσεις· μια δημόσια διαβούλευση μπορεί, ωστόσο, να λάβει χώρα σε περισσότερες από μία γεωγραφικές τοποθεσίες. Τα ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο δημόσιας διαβούλευσης προσδιορίζονται σαφώς στη σχετική κοινοποίηση της δημόσιας διαβούλευσης·
- γ) οι παρατηρήσεις και οι ενστάσεις γίνονται δεκτές μόνο από την έναρξη της δημόσιας διαβούλευσης έως τη λήξη της προθεσμίας·
- δ) οι φορείς υλοποίησης του έργου διασφαλίζουν ότι πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου που καθιστά δυνατή την ανοικτή και χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχή του κοινού.

- 4) Το σχέδιο σχετικά με τη δημόσια συμμετοχή περιλαμβάνει πληροφορίες τουλάχιστον για τα εξής:
- α) τους ενδιαφερόμενους συμφεροντούχους στους οποίους απευθύνεται η διαδικασία·
 - β) τα προτεινόμενα μέτρα, περιλαμβανομένων των προτεινόμενων γενικών τόπων και ημερομηνιών διεξαγωγής των ειδικών για συγκεκριμένο θέμα συνεδριάσεων·
 - γ) το χρονοδιάγραμμα·
 - δ) τους ανθρώπινους πόρους που διατίθενται για διάφορα καθήκοντα.
- 5) Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης που θα διεξαχθεί πριν από την υποβολή του φακέλου της αίτησης, τα σχετικά εμπλεκόμενα μέρη πρέπει τουλάχιστον να:
- α) δημοσιεύουν σε ηλεκτρονική και, κατά περίπτωση, σε έντυπη μορφή ενημερωτικό φυλλάδιο 15 σελίδων το πολύ, που θα παρέχει μια σαφή και συνοπτική επισκόπηση της περιγραφής, του στόχου και του προκαταρκτικού χρονοδιαγράμματος των σταδίων ανάπτυξης του έργου, το εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης δικτύου, τις εναλλακτικές οδούς που εξετάστηκαν, τους τύπους και τα χαρακτηριστικά των πιθανών επιπτώσεων, μεταξύ άλλων διασυννοριακού χαρακτήρα, και τα πιθανά μέτρα μετριασμού, με το ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο να δημοσιεύεται πριν από την έναρξη της διαβούλευσης και να περιλαμβάνει τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις του ιστοτόπου του έργου κοινού ενδιαφέροντος που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 7, της πλατφόρμας διαφάνειας που αναφέρεται στο άρθρο 23 και του εγχειριδίου διαδικασιών που αναφέρεται στο σημείο 1) του παρόντος παραρτήματος·
 - β) δημοσιεύουν τις πληροφορίες σχετικά με τη διαβούλευση στον ιστότοπο του έργου κοινού ενδιαφέροντος που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 7, στους πίνακες ανακοινώσεων των γραφείων των τοπικών διοικήσεων και, κατ' ελάχιστο, σε ένα ή, αν συντρέχει περίπτωση, δύο τοπικά μέσα ενημέρωσης·

- γ) προσκαλούν, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, τους σχετικούς συμφεροντούχους, ενώσεις, οργανώσεις και ομάδες που επηρεάζονται σε ειδικές για συγκεκριμένο θέμα συνεδριάσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων συζητούνται τα ζητήματα που τους απασχολούν.
- 6) Στον ιστότοπο του έργου που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 7 δημοσιεύονται τουλάχιστον οι ακόλουθες πληροφορίες:
- α) η ημερομηνία της τελευταίας επικαιροποίησης του ιστοτόπου του έργου·
 - β) μεταφράσεις του περιεχομένου του στην αγγλική γλώσσα και σε όλες τις γλώσσες των κρατών μελών τα οποία αφορά το έργο ή στα οποία το έργο έχει σημαντικό διασυννοριακό αντίκτυπο σύμφωνα με το παράρτημα IV σημείο 1)·
 - γ) το ενημερωτικό φυλλάδιο που αναφέρεται στο σημείο 5), επικαιροποιημένο με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία για το έργο·
 - δ) μια μη τεχνική σύνοψη, που θα επικαιροποιείται τακτικά, στην οποία θα αποτυπώνεται η τρέχουσα κατάσταση του έργου, περιλαμβανομένων των γεωγραφικών πληροφοριών, και, σε περίπτωση επικαιροποιήσεων, θα επισημαίνονται ξεκάθαρα οι αλλαγές σε σχέση με τις προηγούμενες εκδόσεις του κειμένου·
 - ε) το σχέδιο υλοποίησης όπως καθορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, επικαιροποιημένο με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία για το έργο·
 - στ) τα κονδύλια που διέθεσε και εκταμίευσε η Ένωση για το έργο·
 - ζ) τον προγραμματισμό σχετικά με το έργο και τη δημόσια διαβούλευση με σαφή αναφορά των ημερομηνιών και των χώρων διεξαγωγής των δημόσιων διαβουλεύσεων και των ακροάσεων, καθώς και των προβλεπόμενων θεμάτων σχετικά με τις ακροάσεις αυτές·
 - η) στοιχεία επικοινωνίας για την απόκτηση πρόσθετων πληροφοριών ή εγγράφων·
 - θ) στοιχεία επικοινωνίας για την υποβολή παρατηρήσεων και ενστάσεων κατά τη διάρκεια των δημόσιων διαβουλεύσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Η μεθοδολογία-πλαίσιο που καταρτίζει ο ACER για τον προσδιορισμό των αναγκών σε υποδομές από το ΕΔΔΣΜ Ηλεκτρικής Ενέργειας και το ΕΔΔΔΥ διασφαλίζει ότι οι εκθέσεις προσδιορισμού των αναγκών σε υποδομές που αναφέρονται στο άρθρο 12 συμμορφώνονται με τις ακόλουθες αρχές:

- 1) Βασίζονται στο κεντρικό σενάριο βάσει του άρθρου 11 του παρόντος κανονισμού και συμπληρώνονται από περαιτέρω αξιολόγηση, κατά περίπτωση, με τη χρήση των **αναλύσεων ευαισθησίας [...]** του κεντρικού σεναρίου.
- 2) Ακολουθούν διατομεακή και ολοκληρωμένη προσέγγιση, στο πλαίσιο της οποίας λαμβάνονται υπόψη οι διασυνδέσεις μεταξύ των τομέων της ηλεκτρικής ενέργειας, του υδρογόνου και του αερίου, καθώς και, κατά περίπτωση, των τομέων της τηλεθέρμανσης και του CO₂.
- 3) Διασφαλίζουν τον προσδιορισμό των αναγκών μέσω της ανάλυσης της πλέον αποδοτικής συντονισμένης συμβολής των λύσεων δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και υδρογόνου, περιλαμβανομένων των μη ενσύρματων λύσεων, της ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα ή άλλων εναλλακτικών λύσεων αντί της επέκτασης του συστήματος, με σκοπό την επίτευξη του βέλτιστου ενεργειακού δικτύου για την επίτευξη των ενεργειακών και κλιματικών επιδιώξεων και στόχων. Το βέλτιστο ενεργειακό δίκτυο θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει την ασφάλεια του εφοδιασμού και να οδηγεί σε μεγαλύτερη ολοκλήρωση της αγοράς και ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, διά της ενισχυμένης σύγκλισης των τιμών μεταξύ των αντίστοιχων ζωνών αγοράς και προσφοράς, καθώς και σε υψηλότερα επίπεδα διασυνδεσιμότητας ηλεκτρικής ενέργειας.
- 4) Αφορούν μεσοπρόθεσμο [...] και μακροπρόθεσμο [...] χρονικό ορίζοντα **που να ευθυγραμμίζεται με το χρονικό πλαίσιο του σεναρίου** με βάση ένα ρεαλιστικό δίκτυο εκκίνησης για κάθε χρονικό ορίζοντα, προσδιορίζοντας τις ανάγκες στα σύνορα των κρατών μελών και σε εθνικό επίπεδο εάν έχουν διασυνοριακό ενδιαφέρον, λαμβανομένης επίσης υπόψη της ανάπτυξης υποδομών στις τρίτες χώρες σύμφωνα με τις προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ.

- 5) Αντικατοπτρίζουν την ευρωπαϊκή προοπτική, προσδιορίζοντας αρχικά τις διασυνοριακές ανάγκες, πράγμα που οδηγεί στον προσδιορισμό πιθανών αναγκών ενίσχυσης υποδομών σε εθνικό επίπεδο.
- 6) Παρέχουν επαρκή βαθμό λεπτομέρειας και ανάλυσης ώστε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι υφιστάμενοι και οι μελλοντικοί περιορισμοί του δικτύου και να καθίσταται δυνατός ο επακόλουθος προσδιορισμός των αναγκών σε υποδομές σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Παρέχουν επίσης σαφείς πληροφορίες σχετικά με τις αναγκαίες επενδύσεις για την αντιμετώπιση των ελλείψεων σε υποδομές, καθώς και τα σωρευτικά οφέλη των επενδύσεων αυτών για το ενεργειακό σύστημα.
- 7) Στην ηλεκτρική ενέργεια, εξετάζουν λύσεις υποδομών και μη ενσύρματες λύσεις, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των δυνατοτήτων και της χρήσης ευελιξίας χωρίς ορυκτά καύσιμα, περιλαμβανομένης της αποθήκευσης, οι οποίες θα οδηγήσουν σε πιο βελτιστοποιημένο ενεργειακό σύστημα. Η αντιστοίχιση των αναγκών με τα έργα που υποβάλλονται προς ένταξη στο διενωσιακό δεκαετές **πρόγραμμα** ανάπτυξης δικτύων συνοδεύεται από επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο ελήφθησαν υπόψη οι μη ενσύρματες λύσεις, η ευελιξία χωρίς ορυκτά καύσιμα ή άλλες εναλλακτικές λύσεις αντί της επέκτασης του συστήματος.
- 8) Είναι αποτέλεσμα διαφανούς διαδικασίας, η οποία βασίζεται σε αξιόπιστα εργαλεία και δεδομένα και απαιτεί επικαιροποιημένες και επαληθευμένες παραδοχές κόστους. Στο πλαίσιο αυτό, χρησιμοποιούν σαφή και ποσοτικά προσδιορισίμα κριτήρια για τη δημιουργία του δικτύου εκκίνησης. Οι βασικοί συμφεροντούχοι συμμετέχουν στην παροχή στοιχείων, καθώς και στην επικύρωση των αποτελεσμάτων μέσω της διαδικασίας διαβούλευσης, διαρθρωμένης κατά τρόπο που να επιτρέπει την ενσωμάτωση παρατηρήσεων.
- 9) Παρέχουν συγκεκριμένα και ποσοτικά προσδιορισμένα αποτελέσματα που επιτρέπουν τη μέτρηση του μεγέθους των δυνητικών ελλείψεων στις υποδομές σε συγκεκριμένες τοποθεσίες, τόσο όσον αφορά τις μη ενσύρματες όσο και τις νέες υποδομές. Για τον σκοπό αυτόν, οι προσδιορισθείσες ανάγκες θα πρέπει να υποδεικνύουν στους συμμετέχοντες στην αγορά τις κύριες ελλείψεις στις διασυνοριακές υποδομές μεταφοράς, περιλαμβανομένων των εσωτερικών υποδομών με σημαντικό διασυνοριακό αντίκτυπο, οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν [...].